Ηπειρώτης 20/3/1920

ΤΙΜΑΙ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΝ

ΣΕΛΙΣ Α'	Δρ. 4.00
ΣΕΛΙΣ Β'	» 2.00

ΤΙΜΑΙ ΑΓΓΕΛΙΩΝ

ΣΕΛΙΣ Α'	Δρ. 2.00
ΣΕΛΙΣ Β'	» 1.00

Ἀριθ. φύλλου 14,173

ΚΟΚΑΪΝΗ
ΚΑΙ ΚΟΚΑΪΝΟΜΑΝΕΙΣ

Οἱ κοκαϊνομανεῖς πολλαπλασιάζονται
— Ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν ἡ μανία ἐπεξετάθη στὴν κεντρικὴν καὶ δυτικὴν Εὐρώπην
— Ἡ ἐπίδρασις τῆς κοκαΐνης
— Ἡ κοκαΐνη διδομένη σὲ φυτά

Τὸ «Σέκολο» τοῦ Μιλάνου δημοσιεύει τὸ ἑξῆς ἐνδιαφέρον ἄρθρον·

Τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν μερικὰ ἑκατομμύρια περισσότερα τῶν συνήθους πολιτῶν πεθαίνουν ἀπὸ φυματίωσι καὶ ὅπου ἡ πεῖνα ὑπὸ τὴν ἀπαισιωτέραν της μορφὴν ἐπονομεύει τὴν ὕπαρξιν χιλιάδων παιδιῶν, δὲν μᾶς συγκινοῦν ἡ ὀλίγες ἑκατοντάδες ἑκουσίως δηλητηριαζομένων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι εἰς τὴν κοκαΐνην καὶ τὴν μορφίνην βρίσκουν μαζὺ μὲ τὴν χαρὰν τὴν ἀθλιότητα καὶ τὸν θάνατον. Καίτοι τὸ κακὸν αὐτὸ εἶναι περιωρισμένον ἐν τούτοις ὄχι μόνον ὑφίσταται, ἀλλὰ καὶ ἐπεκτείνεται, ἐνθαρρυνόμενον ἀπὸ τοὺς ἀπλήστους κερδοσκόπους καὶ αἰσχροκερδεῖς ποῦ στὴ δυστυχία καὶ συμφορὰ τῶν ἄλλων βρίσκουν τρόπο νὰ κερδίσουν χρήματα.

Ἰατροὶ καὶ ψυχίατροι, παιδαγωγοὶ καὶ φιλάνθρωποι κρούουν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου κατὰ τῆς μικρᾶς, ἀλλὰ ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ περισσότερον διαδιδομένης μάστιγος τὴν ὁποίαν ὁ πόλεμος ἔφερεν ἀκόμη καὶ εἰς τὴν χώραν μας, ὅπου μέχρι πρὸ τοῦ πολέμου αἱ κακαὶ ἕξεις καὶ καταχρήσεις τῆς Ἀνατολῆς δὲν μᾶς ἔρχονταν. Τώρα ὅμως τὸ κακὸν ἐπεξετάθη εἰς τὴν δυτικὴν καὶ κεντρικὴν Εὐρώπην.

Εἰς τὸ Τουρῖνον ἀνεκαλύφθησαν ἀρκετὰ κρούσματα εἰς βαθμὸν ὥστε γνωστὸς ψυχίατρος ἠναγκάσθη νὰ ὁμιλήσῃ δημοσίᾳ, οἱ δὲ ἰατροὶ τῆς πόλεως ταύτης ἐψήφισαν ἡμερησίαν διάταξιν ὅπως ἀπαγορευθῇ ἀπολύτως ἡ χορήγησις τοιούτων δηλητηρίων εἰς τὸ κοινόν. Εἰς τὸ Βερολῖνον ὁ ἰατρὸς Γκλάσερφελδ ὑποδεικνύει τὴν μεγάλην αὔξησιν τῶν κοκαϊνομανῶν καὶ ἀποκαλύπτει τὴν ἐγκληματικὴν αἰσχροκέρδειαν μερικῶν φαρμακοποιῶν, οἱ ὁποῖοι πωλοῦν τὴν κοκαΐνην εἰς δεκάδας χιλιάδων μάρκων τὸ κιλόν, εὑρίσκοντες πάντοτε

ωη τῆς Ἰνδοκίνας.

Στὴν Ἰταλία ὁ γνωστὸς ἰατρικὸς συγγραφεὺς Μανταγκάτζα κατέστησε ἀρκετὰ λαϊκὸν τὸ φύλλον τῆς κόκα, ἀποδείξας ὅτι εἰς μετρίαν δόσιν εἶναι εὐεργετικὸν πρὸς καταστολὴν σωματικῶν πόνων ὁπότε δηλαδὴ μιὰ διέγερσις τοῦ νευρικοῦ συστήματος ἀκόμη καὶ τεχνητὴ ἠμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ γιὰ καλό.

Ἀλλ' ἂν ἡ κόκα εἶναι ὀλίγοι κοκαΐνη, ἡ τελευταία, καίτοι εἶναι τὸ ἀλκαλοειδὲς τῆς κόκα, δὲν ἔχει τίποτε νὰ κάμῃ μὲ τὸ φύλλον.

Ἡ κοκαΐνη εἶνε δραστήριον ἀλκαλοειδὲς ὑπὸ τὴν μορφὴν λευκῆς σκόνης Εἰς μικρὰς δόσεις ἐξεγείρει τὴν ψυχὴν ἐπαυξάνουσα τὴν εὐαισθησίαν της καὶ χορηγεῖ μίαν εὐχάριστον κατάστασιν εὐδιαθεσίας, πολὺ ἀνωτέραν ἀπὸ ἐκείνην ποῦ δίδει ὁ καφές. Ἀκόμη καὶ εἰς αὐτὰ τὰ φυτὰ μικρὰ δόσις τὰ ἐξεγείρει. Εἶνε πρὸ πολλοῦ γνωστὸν τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ βλαστὸς τοῦ φυτοῦ μεγαλώνει ταχύτερον ὑποβαλλόμενος εἰς ἐλαφροτάτην δίαιταν κοκαΐνης. Ἂν ὅμως ἡ δόσις εἶνε μεγαλειτέρα, ἀκολουθεῖ τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα ὅπως ἀκριβῶς καὶ στὸν ἄνθρωπον — ἐπέρχεται δηλαδὴ παράλυσις.

Καμμιὰ φορὰ ἐν τούτοις εἰς τὴν ἐξωτερικὴν χρῆσιν τῆς κοκαΐνης καὶ διὰ λόγους θεραπευτικοὺς ἀκόμη παριστάμεθα πρὸ συμπτωμάτων πραγματικῆς δηλητηριάσεως, ἡ ὁποία ἀρχίζει με ἐλαφρὰν μέθην κατ' ἀρχάς, τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ἐμετός, ὠχρίασις καὶ διαστολὴ τῆς κόρης τῶν ματιῶν.

Ἡ μανία τῆς χρήσεως τῆς κοκαΐνης χρονολογεῖται ἀπὸ μακροῦ. Ἀρχίσασα ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, μαζὺ μὲ τὴν δηλητηρίασι τῆς μορφίνης, ποῦ εἶνε τρόπον τινὰ ὁ πρωτοξάδελφος τῆς κοκαΐνης, ἀπέκτησε γρήγορα φήμην εἰς τινας ἀποικίας. Ἕνα βάθος ἐρωτισμοῦ καὶ παραλόγων ἐλπίδων μέσα εἰς τὴν διεγερτικότητα τῶν αἰσθήσεων, συναντᾷ κανεὶς εἰς ὅλους τοὺς κοκαϊνομανεῖς, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀποτελοῦν τὴν στιγμὴν αὐτὴν βέβαια λεγεῶνας, ἀλλ' εἶνε σχετικῶς ἀρκετοὶ καὶ κάθε ἄλλο παρὰ ἐλαττοῦνται.

Συνήθως ἡ κοκαΐνη λαμβάνεται σὲ σκόνη ἀπὸ τὴ μύτη. Τί εἴδους ἀπόλαυσι νοιώθει κανεὶς στὰς ἀρχάς, τὸ καταλαβαίνετε εὔκολα, ἀφοῦ ὅλοι οἱ κοκαϊνομανεῖς κάθε ἄλλο ἢ εὐχαριστημένοι εἶνε μὲ τὴν ἐπίδρασιν. Ἀλλὰ ἡ ἕξις ἀλλάσσει τὰ πράγματα. Ὁ μεθυσμένος ἀπὸ κοκαΐνη βυθίζεται σ' ἕνα εἶδος μέθης καὶ νάρκης, ἀπομακρυνόμενος τελείως ἀπὸ τὴν πραγματικὴ ζωὴ καὶ φερόμενος σὲ μιὰ ζώνη νεκρά, ποῦ τὸ κοινὸν ὀνομάζει ὕπνον, ἀλλὰ τοῦτο εἶνε πραγματικῶς ἡ καταστροφὴ τῆς διανοουμένης προσωπικότητος.

Ἡ μεγάλη τιμὴ τῆς κοκαΐνης (χιλιάδες φράγκα τὸ κιλό) καὶ ἡ βάρβαρος αἰσχροκέρδεια τῶν πωλητῶν δὲν ἐμποδίζει τὴν μανίαν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ νὰ διαδίδεται. Συνηθίζει κανεὶς τὴν κοκαΐνην ὅπως συνηθίζει τὸν καπνό. Ὅσοι δὲν πεθαίνουν ἀπὸ δηλητηρίασι καὶ ἐξάντλησι, καταντοῦν στὸ φρενοκομεῖο. Καμμιὰ φορὰ ἀρκεῖ χρῆσις ὀλίγων μηνῶν διὰ νὰ γίνῃ ὁ κοκαϊνομανὴς ἐρείπιο καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς. Ἄλλες φορὲς ἡ δηλητηρίασις εἶνε βραδυτάτη καὶ τὰ τρομερὰ ἀποτελέσματα ἐπέρχονται ὕστερα ἀπὸ χρόνια.

Τὰ περιοριστικὰ μέτρα δὲν ὑπολογίζονται. Ἔκφυλοι, ἀδύνατοι σωματικῶς καὶ διανοητικῶς πιστεύουν οἱ μανιακοὶ αὐτοὶ ὅτι ἡ χαρὰ καὶ ὁ ἔρως βρίσκονται στὰ σκοτεινὰ μονοπάτια τῆς δηλητηριάσεως.

Ε. ΜΠΕΡΤΑΡΕΛΛΙ

θάνατον. Καίτοι τὸ κακὸν αὐτὸ εἶναι περιορισμένον ἐν τούτοις ὄχι μόνον ὑφίσταται, ἀλλὰ καὶ ἐπεκτείνεται, ἐνθαρρυνόμενον ἀπὸ τοὺς ἀπλήστους κερδοσκόπους καὶ αἰσχροκερδεῖς ποῦ στὴ δυστυχία καὶ συμφορὰ τῶν ἄλλων βρίσκουν τρόπο νὰ κερδίσουν χρήματα.

Ἰατροὶ καὶ ψυχίατροι, παιδαγωγοὶ καὶ φιλάνθρωποι κρούουν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου κατὰ τῆς μικρᾶς. ἀλλὰ ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ περισσότερον διαδιδομένης μάστιγος τὴν ὁποίαν ὁ πόλεμος ἔφερεν ἀκόμη καὶ εἰς τὴν χώραν μας, ὅπου μέχρι πρὸ τοῦ πολέμου αἱ κακαὶ ἕξεις καὶ καταχρήσεις τῆς Ἀνατολῆς δὲν μᾶς ἔρχονταν. Τώρα ὅμως τὸ κακὸν ἐπεξετάθη εἰς τὴν δυτικὴν καὶ κεντρικὴν Εὐρώπην.

Εἰς τὸ Τουρῖνον ἀνεκαλύφθησαν ἀρκετὰ κρούσματα εἰς βαθμὸν ὥστε γνωστὸς ψυχίατρος ἠναγκάσθη νὰ ὁμιλήσῃ δημοσία, οἱ δὲ ἰατροὶ τῆς πόλεως ταύτης ἐψήφισαν ἡμερησίαν διάταξιν ὅπως ἀπαγορευθῇ ἀπολύτως ἡ χορήγησις τοιούτων δηλητηρίων εἰς τὸ κοινόν. Εἰς τὸ Βερολῖνον ὁ ἰατρὸς Γκλάσερφελδ ὑποδεικνύει τὴν μεγάλην αὔξησιν τῶν κοκαϊνομανῶν καὶ ἀποκαλύπτει τὴν ἐγκληματικὴν αἰσχροκέρδειαν μερικῶν φαρμακοποιῶν, οἱ ὁποῖοι πωλοῦν τὴν κοκαΐνην εἰς δεκάδας χιλιάδων μάρκων τὸ κιλόν, εὑρίσκοντες πάντοτε προθυμοτάτους ἀγοραστάς.

Ἂν οἱ μανιακοὶ τῆς κοκαΐνης δοκιμάζουν σ' αὐτὴ μεγάλη ἀπόλαυσι δὲν γνωρίζω. Ἂν μπορῶ ὅμως νὰ ἐκφρασθῶ κατ' ἀναλογίαν τότε πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι δὲν πιστεύω τέτοιο πρᾶμα.

Ἐδοκίμασα νὰ καπνίσω ὄπιον ἀπὸ περιέργειαν καὶ ἀηδίασα. Ὅλ' αὐτὰ ὅμως φυσικὰ δὲν ἀναιροῦν τὰ γεγονότα. Καὶ τὸ γεγονὸς εἶναι, ὅτι τὴν κοκαΐνην τὴν ζητοῦν σήμερα, ὅτι ἡ μανία αὐτὴ ὑφίσταται καὶ διεδόθη περισσότερον μὲ τὸν πόλεμον, ἰδίως διὰ τῶν ἀποικιακῶν στρατευμάτων. Κάποτε περιορίζοντο μόνον εἰς τὸ φύλλον τῆς κόκα. Ἕξις ἀρχαία ποῦ εἰσήχθη ἀπὸ τὴν Βολιβίαν καὶ τὸ Περοῦ καὶ ἡ ὁποία συντελοῦσεν εἰς τὸ νὰ διεγείρῃ τὰ νεῦρα καὶ ἐπαυξάνει τὴν σωματικὴν ἀντίστασιν εἰς τοὺς κόπους καὶ πόνους.

Εἶναι παγκοίνως γνωστὸν ὅτι εἰς τὸ Περοῦ πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ἀκόμη καὶ οἱ Ἰνκὰς ἐγνώριζον τὸ μυστικὸν αὐτὸ καὶ ἐσυνείθιζαν νὰ μασοῦν τὰ φύλλα τῆς κόκα (ἐρυθρόξυλον κόκα).

Ἡ κοκαΐνη προκαλεῖ μίαν κατάστασιν ἐξεγέρσεως καὶ ψυχικῆς ἐξάρσεως, ποῦ ἔκαμε τὸ φυτὸν ἐξ οὗ παράγεται νὰ ἀποκτήσῃ ἐξαιρετικὴν σημασίαν. Οὕτω ἡ καλλιέργειά του ἐπεξετάθη ἀπὸ τὴν Βολυβίαν καὶ ἀπὸ τὸ Περοῦ εἰς τὴν Σουμάτραν, τὴν Γιάβαν, τὴν Πολυνησίαν, τὰς Ἀντίλλας καὶ εἰς τινα μέ

νοιώθει κανεὶς στὰς ἀρχὰς τὸ καταλαβαίνετε εὔκολα, ἀφοῦ ὅλοι οἱ κοκαϊνομανεῖς κάθε ἄλλο ἢ εὐχαριστημένοι εἶνε μὲ τὴν ἐπίδρασιν. Ἀλλὰ ἡ ἕξις ἀλλάσσει τὰ πράγματα. Ὁ μεθυσμένος ἀπὸ κοκαΐνη βυθίζεται σ' ἕνα εἶδος μέθης καὶ νάρκης, ἀπομακρυνόμενος τελείως ἀπὸ τὴν πραγματικὴ ζωὴ καὶ φερόμενος σὲ μιὰ ζώνη νεκρά, ποῦ τὸ κοινὸν ὀνομάζει ὕπνον, ἀλλὰ τοῦτο εἶνε πραγματικῶς ἡ καταστροφὴ τῆς διανοουμένης προσωπικότητος.

Ἡ μεγάλη τιμὴ τῆς κοκαΐνης (χιλιάδες δραχμὰ τὸ κιλὸ) καὶ ἡ βάρβαρος αἰσχροκέρδεια τῶν πωλητῶν δὲν ἐμποδίζει τὴν μανίαν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ νὰ διαδίδεται. Συνηθίζει κανεὶς τὴν κοκαΐνην ὅπως συνηθίζει τὸν καπνό. Ὅσοι δὲν πεθαίνουν ἀπὸ δηλητηρίασι καὶ ἐξάντλησι, καταντοῦν στὸ φρενοκομεῖο. Καμμιὰ φορὰ ἀρκεῖ χρῆσις ὀλίγων μηνῶν διὰ νὰ γίνῃ ὁ κοκαϊνομανὴς ἐρείπιο καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς. Ἄλλες φορὲς ἡ δηλητηρίασις εἶνε βραδυτάτη καὶ τὰ τρομερὰ ἀποτελέσματα ἐπέρχονται ὕστερα ἀπὸ χρόνια.

Τὰ περιοριστικὰ μέτρα δὲν ὑπολογίζονται. Ἔκφυλοι, ἀδύνατοι σωματικῶς καὶ διανοητικῶς πιστεύουν οἱ μανιακοὶ αὐτοὶ ὅτι ἡ χαρὰ καὶ ὁ ἔρως βρίσκονται στὰ σκοτεινὰ μονοπάτια τῆς δηλητηριάσεως.

Ε. ΜΠΕΡΤΑΡΕΛΛΙ

Η ΚΛΗΡΩΣΙΣ

ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ

Χθὲς τὴν 10ην π.μ. ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ καὶ ἐνώπιον τῆς οἰκείας ἐπιτροπῆς, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Διοικητοῦ κ. Ἀλεξ Θρ. Α. Ζαΐμη, ἐγένετο ἡ 146η κλήρωσις τοῦ λαχειοφόρου δανείου τῶν 60,000 000 καὶ ἐξήχθησαν οἱ ἑξῆς ἀριθμοί, κερδίζοντες τὰ κάτω ποσά.

Ὁ ἀριθμὸς 70,360 δρχ. 70,000, ὁ ἀριθμὸς 7,841 δρχ. 10,000, οἱ ἀριθμοὶ 132.516 καὶ 78.581 ἀνὰ 2,500 ἕκαστος καὶ οἱ ἀριθμοὶ 92.071, 86,080 122.984, 84,413 καὶ 139,600 κερδίζοντες ἕκαστος ἀνὰ 1,000 δραχμάς.

Η ΕΚΡΟΗ ΤΟΥ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

Συνῆλθον χθὲς εἰς σύσκεψιν ἐπιτροπαὶ τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου σχετικῶς μὲ τὴν ἐκροὴν τοῦ Συναλλάγματος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ τὰς ἐπὶ τῆς ἀκριβείας τῆς ζωῆς συνεπείας τῆ Συναλλαγματικῆς διαφορᾶς.

Οἱ συνελθόντες συνεφώνησαν εἰς τὴν ἀντίληψιν τῆς ἀνάγκης τοῦ περιορισμοῦ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν εἰδῶν τῆς πολυτελείας

Σήμερον θὰ λάβῃ χώραν νέα σύσκεψις καὶ αὔριον θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ σχετικὸν ὑπόμνημα μὲ τὴν παράκλησιν νὰ γίνουν δεκτὰ τὰ ὑποδεικνυόμενα μέτρα.

5

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20 ΜΑΡΤΙΟΥ

Η ΔΙΚΗ ΤΩΝ ΣΥΝΩΜΟΤΩΝ

ΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ κ.κ. Ξ. ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ Ν. ΣΤΡΑΤΟΥ ΚΑΙ Χ. ΒΟΖΙΚΗ

— Ἡ στρατιωτικὴ ἄποψις τῆς συνωμοσίας
— Ὁ κ. Ξ. Στρατηγὸς διὰ τὴν κατάληψιν τοῦ Λυκαβηττοῦ
— Ἐχρειάζετο στρατὸς καὶ στόλος
= Τὸ πρωθυπουργηλίκι καὶ ἡ πολυθρόνα τοῦ κ. Ν. Στράτου
= Τὸ γράμμα τῆς Μίνας Καραγιάννη (Γούναρη) καὶ ὁ Οὐΐλσων
— Σιέννα-Ἀθῆναι καὶ Ἀθῆναι-Σιέννα.

Τὴν 4 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ συνεδρίασις.

Προσέρχεται ὁ μάρτυς κ. Ξενοφῶν Στρατηγός, πρώην ἐπιτελής.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. Προέδρου ἀφορῶσαν περικοπὴν ἐπιστολῆς του ἀπευθυνομένην πρός τινα κυρίαν εἰς Φλωρεντίαν, εἰς τὴν ὁποίαν περιείχετο ἡ φρᾶσις «ἐλπίζω εἰς μεγαλείτερον καλὸν» ὁ μάρτυς λέγει ὅτι διὰ τῆς φράσεως ταύτης ὑπενόει ὅτι ἐπέκειτο ταχεῖα διευκόλυνσις τῶν πραγμάτων καὶ θὰ ἐδίδετο ἀμνηστεία. Τὰ γραφόμενά μου, λέγει ὁ μάρτυς, οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουν μὲ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν.

ΒΑΣ. ΕΠΙΤΡ. Λέγετε, ὅτι οὐδεμίαν εἴχετε γνῶσιν τῆς συνωμοσίας, πῶς φρονεῖτε ὅμως ὅτι καὶ οἱ ἐν Σιέννῃ εὑρίσκοντο εἰς τὴν αὐτὴν μεθ' ὑμῶν θέσιν;

ΜΑΡΤ. Δὲν ὑποστηρίζω τοιοῦτόν τι. Ὑποθέτω ὅτι καὶ οἱ ἐν Σιέννῃ οὐδὲν ἐγνώριζον.

ΒΑΣ. ΕΠΙΤΡ. Θὰ λάβητε γνῶσιν μιᾶς ἐπιστολῆς ἐκ Σιέννης πρὸς τὴν Μίναν Καραγιάννη, ἐκ τῆς ὁποίας θὰ πεισθῆτε ὅτι οἱ ἐκεῖ δὲν ἐφρόνουν ὅτι τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα θὰ ἐξωμαλύνοντο καὶ θὰ ἀποκαθίστατο ἡ ἁρμονία ἄνευ βιαίων μέσων.

Σχετικῶς μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς περιεχομένης ἐν τῇ ἐπιστολῇ φράσεως «θὰ γείνῃ γνωστὸν ὅπου δεῖ» ὁ μάρτυς ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ κ. Β. Ἐπιτρόπου λέγει, ὅτι ἴσως ἠννοεῖτο ἡ ὑποβολὴ ὑπομνήματος εἰς τὸν Οὐΐλσωνα, πρὸς ὃν θὰ κατηγγέλλοντο τὰ ἐν Ἑλλάδι συμβαίνοντα. Οἱ ἐν Σιέννῃ προσθέτει ὁ μάρτυς, μακρὰν τῆς Πατρίδος των ἀπὸ τριετίας εὑρισκόμενοι βλέπουν τὰ πράγματα πολὺ ζοφερώτερα ἀπὸ ὅ,τι τὰ βλέπουν οἱ ἐδῶ.

ΒΑΣ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ. Πῶς δικαιολογεῖται μία τοιαύτη ἀντίληψις;

ΜΑΡΤΥΣ. Ἐγράφησαν εἰς ἐφημερίδας κυβερνητικάς, ὅτι θὰ ἐγίνετο χρῆσις καὶ λογχῶν κατὰ τὰς ἐκλογὰς πρὸς ἐπιβολὴν τῆς πολιτικῆς τοῦ κ. Βενιζέλου.

ΒΑΣ. ΕΠ. Ο κ. Βενιζέλος πῶς θὰ ἐπέτρεπε τὴν χρῆσιν τῶν λογχῶν;

ΜΑΡΤΥΣ. Καὶ ὅμως ἐγράφη τὸ τοιοῦτον καὶ ἐπιστεύθη, ἐγεννήθη δὲ οὕτω μία δυσπιστία.

ΒΑΣ. ΕΠ. Ο κ. Βενιζέλος θεωρεῖται αὐταρχικὸς καὶ ὅμως πιστεύετε ὅτι θὰ ἐκυριάρχουν γνῶμαι φίλων του περὶ χρήσεως βίας τὴν ὁποίαν οὗτος θὰ ἀπέκρουεν ἀνίσχυρος ὅμως νὰ ἐπιβληθῇ.

ΜΑΡΤ. Ἐκ παρεξηγήσεως δυστυχῶς κατὰ ἑκατοντάδας ἀπεμακρύνθησαν τοῦ στρατεύματος ἀξιωματικοὶ οἱ ὁποῖοι ἐὰν ἠρωτῶντο δὲν θὰ ἠρνοῦντο νὰ παράσχουν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὸ Κράτος. Τὸ χάσμα ἐκ τῶν διωγμῶν ἐγένετο καὶ ὑφίσταται ἔτι δυστυχῶς.

Ὁ κ. ΠΩΠ ζητεῖ τὴν γνώμην τοῦ μάρτυρος ἐὰν φρονῇ ὅτι ἦτο πιθανὸν κίνημα, ἀποσκοποῦν τὴν ἀνατροπὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν σχηματισμὸν

μενος κ. Σκαλισιάνος ἐν σχέσει μὲ τὰ λεχθέντα ὑπ' αὐτοῦ περὶ τοῦ κ. Στράτου, ἰσχυρίζεται δὲ ὅτι οὐδὲν τοιοῦτον εἶπε καὶ ἀποδίδει τὴν ἀνακοίνωσιν τῶν λεχθέντων εἰς σύγχυσιν τοῦ κ. Διαγκούα ὅστις, λέγει, κατεφέρετο κατὰ τοῦ κ. Στράτου ὡς ἀναμένοντος νὰ γίνῃ Πρωθυπουργὸς καθήμενος εἰς τὴν πολυθρόναν.

Ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ἀναγινώσκεται ἡ ἀπολογία τοῦ κ. Σκαλισιάνου ἐν ᾗ ἀναφέρεται γνώμη τοῦ κ. Στράτου, ἣν ἐξέφρασεν εἰς συνομιλίαν του. Ὁ κ. Στράτος ἐφρόνει, ὅτι πολὺ ταχέως θὰ εἰσερχόμεθα εἰς τὸν ὁμαλὸν κοινοβουλευτικὸν βίον.

Ο Κ. ΣΤΡΑΤΟΣ

Προσέρχεται ὁ κ. Στράτος πρώην ὑπουργός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὁ κ. Εὐριπαῖος σᾶς ἠρώτησεν, ἐὰν ἦτο ἀνεκτὴ ἄλλη Κυβέρνησις;

ΣΤΡΑΤΟΣ. Μὴ ἠρώτησε καὶ τοῦ ἀπήντησα, ὅτι αἱ Δυνάμεις μετὰ τὸ τέλος τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου καὶ τὴν ὑπογραφὴν τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν αἱ Μ. Δυνάμεις οὐδένα εἶχον λόγον νὰ ἐπεμβαίνουν εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῶν Κρατῶν, δὲν εἶπα ὅμως ὅτι αἱ Μ. Δυνάμεις ἔπαυσαν ἐνδιαφερόμεναι διὰ τὸν κ. Βενιζέλον. Εἰς τὸν νοῦν ὅμως πολλῶν Ἑλλήνων ὑπάρχει ἡ ἰδέα, καθ' ἣν καὶ μετ' ἀποτυχίαν τοῦ κ. Βενιζέλου κατὰ τὰς ἐκλογὰς αἱ Δυνάμεις δὲν θὰ ἔστεργον τὴν ἀπομάκρυνσίν του ἐκ τῆς ἐξουσίας.

Ὁ κ. ΕΥΡΙΠΑΙΟΣ ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου, λέγει ὅτι πρόκειται περὶ παρεννοήσεως τῶν λεχθέντων ὑπὸ τοῦ κ. Στράτου.

Εἰς σχετικὴν ἐρώτησιν τοῦ κ. Προέδρου, ὁ κ. Στράτος τονίζει ὡς μὴ λεχθὲν ὑπ' αὐτοῦ τὸ περὶ δειλίας ἀποτάκτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὁ Βέργης σᾶς ἀνεκοίνωσε ποτὲ περὶ κινήματος;

ΜΑΡΤΥΣ. Ὄχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Σᾶς συνέστησε δύο νέους, τοὺς Σνίκην καὶ Παραδείσην;

ΜΑΡΤ. Μάλιστα.

ΠΡ. Σᾶς ἐζήτησε συνέντευξιν ὁ κ. Παραδείσης διὰ Σμυρναϊκὴν ἐφημερίδα;

ΜΑΡ. Δὲν τῷ ἔδωκα τοιαύτην ἀλλ'

βλέπουν οἱ ἐδῶ.

ΒΑΣ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ. Πῶς δικαιολογεῖται μία τοιαύτη ἀντίληψις;

ΜΑΡΤΥΣ. Ἐγράφησαν εἰς ἐφημερίδας κυβερνητικάς, ὅτι θὰ ἐγίνετο χρῆσις καὶ λογχῶν κατὰ τὰς ἐκλογὰς πρὸς ἐπιβολὴν τῆς πολιτικῆς τοῦ κ. Βενιζέλου.

ΒΑΣ. ΕΠ. Ὁ κ. Βενιζέλος πῶς θὰ ἐπέτρεπε τὴν χρῆσιν τῶν λογχῶν;

ΜΑΡΤΥΣ. Καὶ ὅμως ἐγράφη τὸ τοιοῦτον καὶ ἐπιστεύθη, ἐγεννήθη δὲ οὕτω μία δυσπιστία.

ΒΑΣ. ΕΠ. Ὁ κ. Βενιζέλος θεωρεῖται αὐταρχικὸς καὶ ὅμως πιστεύετε ὅτι θὰ ἐκυριάρχουν γνῶμαι φίλων του περὶ χρήσεως βίας τὴν ὁποίαν αὐτὸς θὰ ἀπέκρουεν ἀνίσχυρος ὅμως νὰ ἐπιβληθῇ.

ΜΑΡΤ. Ἐκ παρεξηγήσεως δυστυχῶς κατὰ ἑκατοντάδας ἀπεμακρύνθησαν τοῦ στρατεύματος ἀξιωματικοὶ οἱ ὁποῖοι ἐὰν ἠρωτῶντο δὲν θὰ ἠρνοῦντο νὰ παράσχουν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὸ Κράτος. Τὸ χάσμα ἐκ τῶν διωγμῶν ἐγένετο καὶ ὑφίσταται ἔτι δυστυχῶς.

Ὁ κ. ΠΩΠ ζητεῖ τὴν γνώμην τοῦ μάρτυρος ἐὰν φρονῇ ὅτι ἦτο πιθανὸν κίνημα, ἀποσκοποῦν τὴν ἀνατροπὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν σχηματισμὸν ταύτης μὲ φιλανταντικὴν πολιτικήν.

ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ. Οὐδεμίαν ἐμπιστοσύνην διεθνῶς θὰ ἐνέπνει τοιαύτη κυβέρνησις εἰς τὰς Συμμάχους Δυνάμεις.

ΠΩΠ. Στρατιωτικῶς θὰ ἦτο δυνατὴ μία τοιαύτη ἐπανάστασις.

ΜΑΡΤΥΣ. Ἄνευ τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς συμμετοχῆς τοῦ Ναυτικοῦ ἡ ἐπιτυχία τοῦ κινήματος δὲν θὰ ἦτο ἐφικτή.

ΠΩΠ. Μᾶς κατηγοροῦν ὅτι θὰ κατελαμβάνετο ὁ Λυκαβητὸς καὶ ἐκεῖθεν θὰ ἐπεκράτουν διὰ τῶν τηλεβόλων;

ΜΑΡΤΥΣ. Ἡ κατάληψις τοῦ Λυκαβητοῦ θὰ ἦτο ἄσκοπος. Ἐκτὸς ἐὰν οἱ συνωμόται ἐσκόπουν νὰ τρομοκρατήσουν τὴν πόλιν, ἀλλ' ἔδει νὰ ἔχουν εἰς τὴν διάθεσίν των τὸν στρατόν.

ΠΩΠ. Καὶ τὸν στόλον;

ΜΑΡΤ. Καὶ τὸν στόλον. Δὲν βλέπω ὅμως τὸ σκόπιμον μιᾶς τοιαύτης ἐπαναστάσεως. Θὰ ἦτο ὅμως αὕτη δυνατὴ ἐὰν οἱ ἐπαναστάται εἶχον μὲ τὸ μέρος των τὴν πλειονότητα τοῦ Στρατεύματος.

ΒΑΣ. ΕΠ. Εἶχον τοὺς ἐπιστράτους.

ΜΑΡΤΥΣ. Δὲν ἤρκουν αὐτοί.

Ὁ κ. ΣΤΡΑΤ. ἀφηγεῖται πῶς ἀπέτυχε τὸ κίνημα τοῦ Στρατηγοῦ Βουλανζὲ ἐν Γαλλίᾳ, ὁ ὁποῖος ἔσπευσε νὰ ἐγ-

λος τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου καὶ τὴν ὑπογραφὴν τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν αἱ Μ. Δυνάμεις οὐδένα εἶχον λόγον νὰ ἐπεμβαίνουν εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῶν Κρατῶν, δὲν εἶπα ὅμως ὅτι αἱ Μ. Δυνάμεις ἔπαυσαν ἐνδιαφερόμεναι διὰ τὸν κ. Βενιζέλον. Εἰς τὸν νοῦν ὅμως πολλῶν Ἑλλήνων ὑπάρχει ἡ ἰδέα, καθ' ἣν καὶ μετ' ἀποτυχίαν τοῦ κ. Βενιζέλου κατὰ τὰς ἐκλογὰς αἱ Δυνάμεις δὲν θὰ ἔστεργον τὴν ἀπομάκρυνσίν του ἐκ τῆς ἐξουσίας.

Ὁ κ. ΕΥΡΙΠΑΙΟΣ ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου, λέγει ὅτι πρόκειται περὶ παρεννοήσεως τῶν λεχθέντων ὑπὸ τοῦ κ. Στράτου.

Εἰς σχετικὴν ἐρώτησιν τοῦ κ. Προέδρου, ὁ κ. Στράτος τονίζει ὡς μὴ λεχθὲν ὑπ' αὐτοῦ τὸ περὶ δειλίας ἀποτάκτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὁ Βέργης σᾶς ἀνεκοίνωσεν ποτὲ περὶ κινήματος;

ΜΑΡΤΥΣ. Ὄχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Σᾶς συνέστησε δύο νέους, τοὺς Σνίκην καὶ Παραδείσην;

ΜΑΡΤ. Μάλιστα.

ΠΡ. Σᾶς ἐζήτησε συνέντευξιν ὁ κ. Παραδείσης διὰ Σμυρναϊκὴν ἐφημερίδα;

ΜΑΡ. Δὲν τῷ ἔδωκα τοιαύτην, ἀλλ' ἔγραψεν οὗτος τοιαύτην αὐτοβούλως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἡ πρὸς τὴν «Καθημερινὴν» συνέντευξί σας τί περιεῖχεν ἀποσβεσθὲν ὑπὸ τῆς λογοκρισίας;

ΜΑΡ. Ἦσαν γνῶμαι τοῦ Τιτόνι περὶ Σμύρνης.

ΒΑΣ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ. Ἐλέχθη ποτέ, ὅτι κατὰ τὰς ἐκλογὰς θὰ ἐξησκεῖτο βία ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως;

ΣΤΡΑΤΟΣ. Διεδίδετο ὅτι ἐν Θεσσαλονίκη ἐμελετᾶτο ὑπό τινων ἀξιωματικῶν ἡ ἐγκαθίδρυσις τῆς Δημοκρατίας. Ἐγὼ ὅμως καθησύχαζα τοὺς λέγοντας ταῦτα, τονίζων, ὅτι δὲν ἦσαν πιθανά.

ΒΑΣ. ΕΠΙΤ. Δὲν ἔχετε πολλοὺς λόγους νὰ φρονῆτε, ὅτι τὸν ρυθμὸν τῆς κινήσεως θὰ ἔδιδεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως;

ΣΤΡΑΤΟΣ. Δὲν ἔχω ἀμφιβολίαν.

ΒΑΣ. ΕΠ. Τίνα ἰδέαν ἔχετε περὶ Βέργη;

ΜΑΡΤΥΣ. Εἶναι πολυλογάς. Τοῦ ἀρέσει νὰ ἀναμιγνύεται εἰς ὅλα.

ΒΑΣ. ΕΠΙΤΡ. Θεωρεῖται τὸν Βέργην ἱκανὸν νὰ πλάθῃ μύθους περὶ συνωμοσίας καὶ νὰ ἀναθέτῃ εἰς ἄλλους νὰ ἀποκαλύψουν τὰ περὶ μελετωμένου κινήματος εἰς τὴν Κυβέρνησιν;

ΜΑΡΤΥΣ. Εἶναι φαντασιοκό-

ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ 23 (Μέγαρον Καραπάνου) ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 21-261

ΙΔΙΟΚΤΗΤΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑΧΥΠΙΕΣΤΗΡΙΑ, ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΛΩ 6

ΑΘΗΝΑΙ.—ΕΤΟΣ Α'—ΑΡΙΘ. 228 | ΙΔΡΥΤΗΣ: ΙΩΑΝ. Δ. ΠΑΣΣΑΣ | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΟΛ. ΜΟΣΧΟΒΙΤΗΣ | ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ Μ. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗΣ

ν δὲν θὰ κερδίσετε, διὰ
ν καινοτομίαν, ποὺ θὰ

ΩΜΙΑ

ΚΑΙ ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΟΣ

ΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

πικότης
τεώνω
διεθνὴς
εἰς τὰς

Οὔγγρος Λ. Φραῦφελ καὶ ὁ Γερμανὸς Σ. Γκίνς.

Ἡ ἀνακάλυψις καὶ σύλληψις τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς σπείρας ἐπε-

ΚΥΡΙΕ ΤΣΑΛΔΑΡΗ:

GERRY-MANDER ΕΔΩ, ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΑ 1933!

Κυβερνήτης μιᾶς ἀμερικανικῆς πολιτείας ὁ Τζέρρυ, τῷ 1812, ἐχρησιμοποίησε τὴν πλειοψηφίαν του, τῶν ρεπουμπλικάνων, διὰ τὴν ἐπιβολὴν ὡς νόμου ἐκλογικοῦ μιᾶς αὐθαιρέτου κομματικῆς ἐμπνεύσεως. Δι' αὐτῆς ἡ πολιτεία κατετμήθη ἐκλογικῶς, οὕτως ὥστε αἱ περιοχαὶ τῶν ἀστικῶν κέντρων, αἱ ἀποτελέσασαι τὰ νέα ἐκλογικὰ διαμερίσματα τῆς περιφερείας τοῦ Ἔσσεξ, ἐνεφάνισαν, χαραχθεῖσαι ἐπὶ τοῦ χάρτου, τὴν ὅλην περιφέρειαν εἰς σχῆμα προσομοιάζον πρὸς εἰκόνα κάποιου τερατώδους—ἀκεφάλου καὶ ἀπτέρου—μυθολογικοῦ δράκοντος. Τὴν ὁμοιότητα διεῖδεν καὶ ἐτόνισεν εἷς φλογερὸς ὁμοσπονδιακός, ὁ Βενιαμὶν Ρῶσσελ, ὅστις ἕνα χάρτην χαρακτηριστικῶς εἰκονίζοντα τὸ κομματικὸν αὐτὸ τερατούργημα, ἀνήρτησεν εἰς τὴν ἐμφανεστέραν θέσιν τοῦ γραφείου του, ἐπάνω ἀπὸ τὸ τραπέζι του τῆς ἐργασίας. Ὁ περίφημος ζωγράφος Τζίλμπερτ Στούαρτ, φίλος τοῦ Ρῶσσελ, ἰδὼν τὸν περίεργον χάρτην μὲ τὸ παράξενον σχῆμα, κατά τινα πρὸς τὸν φίλον [illegible] τοῦτον μὲ τὸ παι-

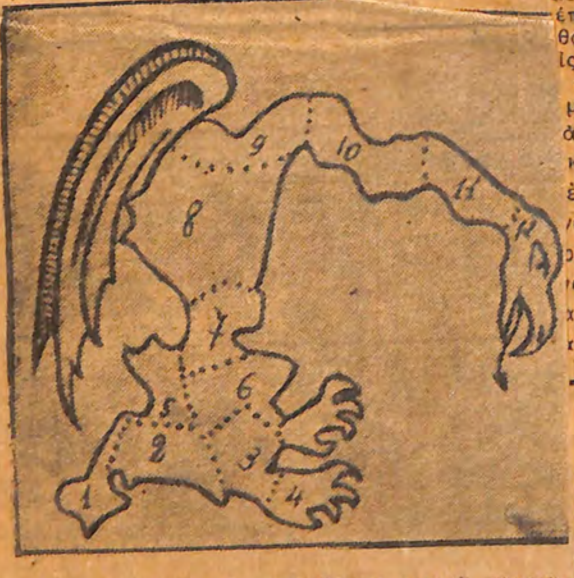

γνιῶδες μολύβι του, προσθέσας εἰς τὸ εἰκονιζόμενον τέρας κεφάλι, νύχια καὶ πτέρυγας.

Μεθ' ὃ ἐπιδεικνύων τὸ προσλαβὸν πλέον τελείως τὴν μορφὴν πτερωτοῦ μυθολογικοῦ δράκοντος χαρτογραφικὸν σχεδίασμα τῶν ἐκλογικῶν διαμερισμάτων, ὅπως τὰ εἶχε καταντήσει τοῦ Τζέρρυ ἡ κομματικὴ βία, ὁ ζωγράφος εἶπεν εἰς τὸν φίλον του:

— Δὲν μοιάζει μὲ Σαλαμάντρα;

— Δὲν λὲς καλλίτερα μὲ Τζέρρυ - μάντρα;

Ἀπήντησεν ὁ Ρῶσσελ, ὑπαινισσόμενος τὸ ὄνομα τοῦ δράστου τῆς ἐκλογικῆς αὐτῆς βίας Τζέρρυ καὶ κατασκευάζων ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Gerry τὴν λέξιν Gerry-mander, κατὰ τὸ Salamander, ἀπὸ τὸ Σαλαμάντρα, νὰ ποῦμε, τό... Τζερρυμάντρα.

⁂

Τὸ καλαμποῦρι τοῦ Ρῶσσελ ἔπιασε. Καὶ ἔκτοτε ὁ περίεργος ὅρος Gerry—mander ἐπολιτογραφήθη ὁριστικῶς. Ἔγινε ρῆμα, τὸ ρῆμα [illegible]

ἔπτων ἠθῶν, ἐ-
θὰ καθίστα τὴν
ἰς τὸ κέντρον
σύζυγόν της.
μετεχειρίσθη ἡ
ὰ κρατήσῃ ὡς
καήμερον τὴν
ὲν εἶνε εἰσέτι
ὸς εἶνε ὅτι ἡ
ῃ εἰς φῶς ὁ-
ορραφίας τῆς
κὶ θὰ τὴν τιμω-
κτικῶς.

ΡΟΥ
ΛΟΓΟΥΣ

ΟΤΑΙ ΦΟΝΕΙΣ

απασταθόπου-
αλῆ εἰς βοή-
ρεξαν πολλοὶ
ομικὰ ὄργανα.
; τοῦ δράστου
τῇ διότι οὗτος
δὲν κατωρ-
θῶσε ἡ σύλλη-

ουλος ἐξετα-
ι θεωρεῖ ἠθι-
ῆς ἀποπείρας
ὁ ὁποῖος, κατ'
τὸν χασισο-
υ νὰ τὸν φο-
έλθῃ ὁλόκλη-
ου εἰς αὐτόν.

ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Ἀριστερά: Στρατιῶται καὶ ἵπποι, μὲ τὰς ἀντιασφυξιογόνους μάσκας, ἕτοιμοι διὰ νὰ μετάσχουν τῶν γυμνασίων. — Εἰς τὸ μέσον: Ἐπιθεώρησις τοῦ Χιτλερικοῦ στρατοῦ.—Δεξιά: Ὁ Χίντεμπουργκ δέχεται τὸ φίλημα τῶν μικρῶν ἀνεψιῶν του.

ΠΟΣΟΙ ΕΤΑΦΗΣΑΝ ΖΩΝΤΑΝΟΙ

Ἐξετέλεσεν ἕνα γενικώτερον ἀνθρωπιστικὸν καθῆκον, ὁ ἀσύρματος τοῦ Τόκιο ποὺ ἐξαπέστειλε ραδιοτηλεγραφικῶς εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὴν περίπτωσιν τῆς νεκροφανείας ὅπως αὐτὴ ἀνεγράφετο χθὲς εἰς τὸν «Ἡμερήσιον Κήρυκα».

Καὶ εἶχαν ἀσφαλῶς ἄδικον ἄλλαι πρωϊναὶ ἐφημερίδες, αἱ ὁποῖαι ἐξέλαβον τὸ τηλεγράφημα ὡς..«παραγέμισμα» ὡς κοινὸν «περίεργον» καὶ τὸ παραπέταξαν. Τὸ γεγονός, ὅτι ἕνας ἄνθρωπος—ὁ Οὐγεχάρα—ὅπως τὸν ὠνόμαζε τὸ ραδιοτηλεγράφημα, ἐθεωρήθη νεκρὸς ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ καὶ...ἀνεβίωσε εἰς τὰ χείλη τοῦ τάφου του ἐπειδὴ κάποιος ἐπέμεινε νὰ τοῦ κάμῃ μίαν ἔνεσιν καμφορᾶς, δὲν εἶνε γεγονὸς μεμονωμένον. Ὄχι δηλαδὴ ὅτι συμβαίνουν καθημερινῶς νεκραναστάσεις τοῦ εἴδους αὐτοῦ, ἀλλ' ἀντιθέτως πολὺ συχνὰ—ὅπως ἐξακριβοῦται ὅταν εἶνε πιὰ πολὺ ἀργά, θάπτονται ζωντανοὶ ἄνθρωποι. Καὶ ὄχι μόνο στὴ Ἰαπωνία, ἀλλὰ λίγο πολὺ παντοῦ, λίγο πολὺ πάντοτε.

Ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν παροῦσαν ἔρευναν, τὸ πρόβλημα τῆς καταπολεμήσεως τῆς νεκροφανείας, εἶνε ἐπίσης ἀνατριχιαστικὸν—ἂν ὄχι καὶ περισσότερον—ὡς καὶ τὸ πρόβλη-

Θάνατος

ρακλείδην ἐκ
γνωστοτέρα ἐ
ποὺ ἀναφέρει
μὲ τὴν περίπτ
που ποὺ ἐπεσ
ψος, ἐθεωρήθ
νεκρός, καὶ
ρὰ μόνον τὴ
ταν τὸν ἐπή
ψουν. Ὑπάρχ
τεινόμενοι, ὁ

ΕΙΣ ΤΟ ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ

Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΟΥ ΝΑΔΙΡ - ΧΑΝ

Ο ΑΜΑΝΟΥΛΑΧ ΕΚΔΙΚΕΙΤΑΙ

Ὁ δολοφονηθεὶς προχθὲς εἰς Καβούλην βασιλεὺς τοῦ Ἀφγανιστὰν Ναδὶρ Χάν.

Ἕνα λακωνικὸν τηλεγράφημα τοῦ ἀσυρμάτου, μᾶς ἐπληροφόρει περὶ τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς χθές, ὅτι ἐδολοφονήθη εἰς τὴν Καβούλην, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἀφγανιστὰν Ναδὶρ Χὰν καὶ ὅτι ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον ὁ πρωτότοκος υἱὸς αὐτοῦ, ἀναγορευ- [illegible]

ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟΝ ΜΕΞΙΚΟΝ

Ο ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΣΠΑΡΑΓΜΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΩΡΑΝ ΤΩΝ ΜΠΑΝΑΝΩΝ

Ο ΜΠΑΤΙΣΤΑ ΕΘΡΙΑΜΒΕΥΣΕΝ

Ἀπὸ πολλοῦ ἤδη καιροῦ ὁ ἀσύρματος μᾶς τροφοδοτεῖ καθημερινῶς περὶ τῶν φάσεων τοῦ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ εἰς τὴν Κούβαν. Οἱ πρόεδροι τῆς Κουβαϊκῆς Δημοκρατίας πίπτουν ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον, ἕνας λοχίας ἀναλαμβάνει τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ, σφάζονται ὁμαδικῶς ἀξιωματικοί, ὁ ἀμερικανικὸς στόλος ἔχει ἤδη ἐστραμμένα τὰ τηλεβόλα του ἀποικία, ἦτο ἀπὸ καιροῦ καὶ ἡ Κούβα. Καὶ ἕνας τέτοιος κυβερνήτης ὁ Πρόεδρος τῆς Κουβαϊκῆς Δημοκρατίας Ματσάδο. Κατὰ τὰ ἄλλα ἡ Κούβα εἶχε τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν αὐτοτελοῦς καὶ ἀνεξαρτήτου Κράτους. Συνέβη ὅμως, νὰ ὑποπέσῃ ὁ Ματσάδο εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ Λευκοῦ Οἴκου. Ὄχι βέβαια διότι ἦτο φαλακρὸς καὶ ἀκόμη λιγώτερο διότι δὲν ἐξύριζε τὸ μουστάκι του.

ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΣ

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΔΟΛΟΦΟΝΟΥΣ

Τελικῶς, λοιπόν, ἀπεδείχθη τοῦτο: Ὅτι οἱ μᾶλλον ἀδιάλλακτοι εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀμνηστείας κ. κ. ὑπουργοὶ τῆς ἀθλιωτέρας τῶν κυβερνήσεων, ποὺ εἶδε ποτὲ αὐτὸς ὁ τόπος, εἶνε πρόθυμοι νὰ ἄρουν τὰς ἀντιρρήσεις των, ἀρκεῖ συγχρόνως μὲ τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου ν' ἀμνηστευθῇ καὶ ἡ φρικαλέα καὶ ἀτιμοτάτη κακουργία τῆς ὁδοῦ Κηφισσιᾶς.

Διὰ τοὺς κ. κ. Ἰ. Ράλλην, Ἀ. Χατζηκυριάκον, Τζὼν Θεοτόκην, Ἰ. Μεταξᾶν, δηλαδή, τὸ ζήτημα δὲν εἶνε ἂν θὰ ἀμνηστευθῇ ἢ ὄχι ὁ κ. Βενιζέλος. Τὸ ζήτημα εἶνε πῶς νὰ εὑρεθῇ τρόπος νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην ὁ ὑπερπρωθυπουργὸς κ. Πολυχρονόπουλος καί, πρὸ πάντων, πῶς θὰ παύσῃ νὰ ταράσσῃ τοὺς ὕπνους ὡρισμένων κυρίων ὁ ἐφιάλτης κάποιας ἀνακρίσεως. Ὁ φόβος ὅτι — ποιὸς ξέρει, ὅλα γίνονται — μὲ ὅλα τὰ σκότη καὶ τὰ ἐμπόδια ποὺ παρεμβάλλουν εἰς τὸν δρόμον της, αὐτὴ ἡ ταλαίπωρος ἀνάκρισις ἠμπορεῖ, ἴσως, ν' ἀνακαλύψῃ **ΟΛΟΥΣ** τοὺς ἐνόχους τῆς ἀτίμου δολοφονίας. Ἀλλ' ἐρωτῶμεν κάθε τίμιον ἄνθρωπον: Χρειάζεται, λοιπόν, ἄλλη καὶ δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀποφασιστικωτέρα ἀπόδειξις ἀλληλεγγύης ὅλου αὐτοῦ τοῦ κόσμου μὲ τοὺς δολοφόνους, ἀπὸ τὴν ἀπόδειξιν ποὺ παρέχουν ὅταν τὴν ἀμνηστείαν τοῦ κινήματος τῆς 6ης Ἰουνίου, ἀμνηστείαν, ἡ ὁποία τάχα ἐξεγείρει τὴν τιμίαν των ψυχήν, δὲν τὴν δέχονται ἁπλῶς, ἀλλ' εἶνε ἕτοιμοι καὶ νὰ τὴν ἐπευφημήσουν, παραφρονοῦντες ἐξ ἐνθουσιασμοῦ, ἐὰν ὑπάρξῃ αἰτία διὰ νὰ ἀμνηστευθοῦν καὶ οἱ ἄτιμοι δολοφόνοι τῆς ὁδοῦ Κηφισσιᾶς.

⁂

Ο ΛΟΡΔΟΣ κ. ΝΤΙΝΟΣ

Ὁ κ. Ντῖνος Τσαλδάρης, λοιπόν, παρηκολούθησε τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τῶν λόρδων εἰς τὸ Λονδῖνον. Οὕτω μᾶς ἐπληροφόρησαν μετ' αὐταρεσκείας οἱ κυβερνητικοὶ κονδυλοφόροι χθές. Δὲν ἔχομεν τὸ καθ' ἡμᾶς καμμίαν ἀντίρρησιν εἰς τὸ νὰ φαιδρύνῃ διὰ τῆς παρουσίας του τοὺς Ἄγγλους πατρικίους ὁ ἀστειότατος κ. Ντῖνος, μολονότι ἡ ἐμφάνισίς του ὡς ὑπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος, θὰ δώσῃ εἰς τοὺς εὐγενεῖς Ἄγγλους μᾶλλον πενιχρὰν ἰδέαν περὶ τῆς ἀξίας ποὺ ἀρκεῖ διὰ νὰ ὑπουργοποιηθῇ κανεὶς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἔχομεν, ὅμως, ἀντίρρησιν ὡς πρὸς τοῦτο. Τὰ ἔξοδα αὐτῆς τῆς διασκεδάσεως τῶν Ἄγγλων λόρδων, διατὶ ἆρά γε πρέπει νὰ τὰ πληρώνῃ ὑπὸ μορφὴν ὁδοιπορικῶν καὶ ἄλλων ἐξόδων τοῦ κ. Τσαλδάρη, γλεντῶντος τὴν «σῆζ'ν» τοῦ Λονδίνου, ὁ ἑλληνικὸς προϋπολογισμός;

⁂

ΤΡΕΜΟΜΕΝ

Ἀλλ' ὁ κ. Ντῖνος, δὲν ἠρκέσθη μόνον εἰς τὸ νὰ ἐμφανίσῃ ἑαυτόν, νούμερον φαιδρότατον καὶ ἐκτὸς προγράμματος, εἰς τὰ θεωρεῖα τῆς Βουλῆς τῶν λόρδων. Συνωμίλησεν ἔπειτα καὶ μὲ τὸν ἄγγλον ὑπουργὸν τοῦ ἐμπορίου κ. Ραΐσιμαν καὶ αὐτὸ εἶνε μέγας κίνδυνος. Διότι ἀφοῦ χωρὶς νὰ ἔχῃ συνομιλήσει μᾶς ἦλθε κατὰ κεφαλῆς ἡ ἐπιτυχία του ν' αὐξήσῃ ἡ τιμὴ τοῦ ρεύματος τῆς Πάουερ, τώρα ποὺ... μίλησε, ἀκόστὴν μετάφρασιν, ἡ σημασία του, ὅπως τὴν δίδει τὸ νέον διεθνὲς λεξικὸν Websters (τόμος α΄ σελὶς 907):

«to Gerry—mander=διαιρεῖν μίαν περιφέρειαν, πολιτείαν κ.τ.λ. εἰς ἐκλογικὰ διαμερίσματα κατὰ τρόπον ἀφύσικον καὶ ὄχι καθαρόν, μὲ τὸν μοναδικὸν σκοπὸν νὰ ἐξασφαλισθοῦν οὕτω πλεονεκτήματα ἐκλογικὰ εἰς ἓν κόμμα εἰς βάρος τῶν ἀντιπάλων του, ἢ δι' ἄλλους ἀνομολογήτους σκοπούς».

Ὁ πρωθυπουργὸς κ. Π. Τσαλδάρης λοιπόν, μετὰ ὥριμον σκέψιν, ἀπεφάσισεν, ὅπως φαίνεται, νὰ κάμῃ ἀκριβῶς ὅ,τι ἔκαμεν εἰς τὸ Ἔσσεξ ὁ Τζέρρυ πρὸ 121 ἐτῶν. Νά... τζερρυμαντερίσῃ τὴν Ἑλλάδα μὲ ἕνα νόμον τεμαχίζοντα τὴν χώραν ἐκλογικῶς «κατὰ τρόπον ἀφύσικον» καὶ «ὄχι καθαρόν», μὲ τὸν μοναδικὸν σκοπὸν «νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐκλογικὰ πλεονεκτήματα εἰς ἓν κόμμα»—τὸ ἰδικόν του—«εἰς βάρος τῶν ἀντιπάλων του», ἤγουν τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἀπόφασις ἐλήφθη, διότι τὸ πραξικόπημα ἀποβλέπει—κατὰ τὸν ὁρισμὸν τοῦ λεξικοῦ Websters—εἰς «ἄλλους ἀνομολογήτους σκοπούς», τοῦθ' ὅπερ ἐν προκειμένῳ πᾶν ἄλλο εἶνε ἢ ἀπίθανον. Πράγματι, πληροφορίαι θετικώταται καὶ ἀπὸ μακροῦ ἤδη γνωσταί, βεβαιοῦν ὅτι ἡ λύσις αὐτὴ τοῦ... τζερρυμαντερίσματος τῆς Ἑλλάδος ἐπιδιώκεται, ἂν ὄχι προσωπικῶς ἀπὸ τὸν κ. πρωθυπουργόν, πάντως ὅμως καὶ ΑΣΦΑΛΩΣ ἀπὸ τοὺς ἀδιαλλάκτους του, ἡ δημιουργία μιᾶς τυραννίας κομματικῆς τῆς μειοψηφίας ἐπὶ τῆς πλειονοψηφίας, πρὸς τὸν μοναδικὸν σκοπόν, ἡ τυραννὶς αὕτη μιᾶς Βουλῆς μονοπλεύρου, ὑπὸ τοὺς καπνοὺς τῆς μέθης μιᾶς τοιαύτης ἐπαισχύντου δῆθεν νίκης, νὰ ἐγκαταστήσῃ εἰς τὸν τόπον τὴν δικτατορίαν κάποιου πρίγκηπος, πρόδρομον μιᾶς μισητῆς παλινορθώσεως μονάρχου, ὑπὸ τὸ χάρτινον τοῦ ὁποίου σκῆπτρον νὰ τυραννήσῃ τὴν χώραν κάποιου Μεταξᾶ ἡ καγκελλαρία. Οἱ κ.κ. Τσαλδάρης καὶ Κονδύλης, βεβαίως, θ' ἀντιληφθοῦν τότε, ὁ πρῶτος πόσον ὀλίγον τὸν ἐκτιμοῦν οἱ ὀπαδοί, τῶν ὁποίων ἀρχηγὸς λεγόμενος εἶνε, ἐν τούτοις, πράγματι, οὐραγὸς καὶ δὴ τοιοῦτος μηδόλως ἐκτιμώμενος, ὁ δεύτερος, ὅτι οἱ ὄψιμοί του ἔρωτες ἀνήκουν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν θανασίμων τοιούτων. Ἀλλ' οἱ κ. κ. Κονδύλης καὶ Τσαλδάρης δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν· δικαίωμά των νὰ εἶνε ὅσον θέλουν ἀδύνατοι, μύωπες ἢ αὐταρέσκως βέβαιοι διὰ τὴν ἰδίαν του ἕκαστος πονηρίαν καὶ λογαριασμός των τὸ ὅτι θὰ πάθουν κατὰ τὴν ἀδυναμίαν, τὴν μυωπίαν ἢ τὴν βλακείαν των, τὴν πάσης ἄλλης ὑπερτέραν, ὡς εἶνε ἡ βλακεία τοῦ θεωροῦντος ἑαυτὸν ἐξυπνότερον τῶν ἄλλων.

Ὑπὲρ καὶ πέραν, ὅμως, τοῦ κ. Τσαλδάρη τοῦ κ. Κονδύλη καὶ τῶν μαζῆ μὲ αὐτοὺς καὶ γύρω ἀπ' αὐτούς, τῶν κομματισμῶν καὶ τῶν βλέψεων καὶ τῶν ὑπολογισμῶν καὶ τῶν συμφερόντων των, ὑπάρχει ἡ Ἑλλὰς καὶ οἱ Ἕλληνες, ὑπάρχει ἡ Δημοκρατία καὶ αἱ ἐλευθερίαι μας, ὑπάρχει τὸ καθῆκόν μας νὰ μὴ γίνωμεν δοῦλοι τῆς κομματικῆς τυραννίδος τῶν βυσσοδομούντων νὰ τὴν ἐπιβάλουν. Ὑπάρχει ἡ ἀπόφασίς μας νὰ ἐκτελέσωμεν αὐτὸ τὸ καθῆκόν μας μὲ κάθε θυσίαν, ἀδιαφοροῦντες δι' ὅλα, διότι ὅλα, καὶ γαλήνη, καὶ ἡσυχία καὶ τὰ πάντα, εἶνε ἀδύνατα ὑπὸ συνθήκας, ὡς ἐκεῖναι ὧν βυσσοδομεῖται νὰ τολμηθῇ ἡ δημιουργία.

Ὑπάρχει τὸ γεγονός, ὅτι ὅσοι σκεπτόμεθα οὕτω, εἴμεθα καὶ οἱ περισσότεροι, ἀλλὰ δὲν θὰ εἶχε σημασίαν καὶ ἂν εἴμεθα οἱ ὀλιγώτεροι. Διότι θὰ εἴχομεν μαζῆ μας τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἐπιταγὴν τοῦ καθήκοντος, πάντοτε δέ, τελικῶς, ἡ ποιότης ἐπεκράτησε τῆς ποσότητος, καὶ ἡ πίστις ἡ θρησκευτικὴ εἰς τὰς ἠθικὰς ἀξίας δὲν ἐνικήθη ποτὲ ἀπὸ τὸν τυφλὸν Ἀριθμὸν καὶ τὴν χυδαίαν ὑλικὴν Βίαν.

Τί θέλουν νὰ εἴπουν ὅλα ταῦτα; Ἀλλὰ τὸ ἁπλούστατον τοῦτο. Ὅτι ὁ Τζέρρυ εἰς τὸ Ἔσσεξ δὲν ἐκέρδισε τίποτε μὲ τὸν ἄτιμον νόμον του, ἂν καὶ τὸν ἀπετόλμησεν εἰς τὸ 1812. Ὁ κ. Τσαλδάρης νομίζει, καὶ ἐλπίζει πῶς θὰ τοῦ ἐπιτραπῇ νά... τζερρυμαντερίσῃ τὴν Ἑλλάδα τοῦ 1933; Ἔχει ἄδικον. Διότι ΔΕΝ ΘΑ ΗΜΠΟΡΕΣΗ. Διότι, καθαρά, ψυχρά, χωρὶς θυμοὺς καὶ παραφορές, τὸν εἰδοποιοῦμεν αὐτὸν καὶ τοὺς γίγαντάς του: Θὰ πολεμήσωμεν.

ΠΟΛΥΒΙΟΣ

ΜΑΡΟΓΛΥΠΤΟΥ

θεισῶν χθὲς ἀ-
ν φόνον τοῦ
ογλύπτου Θ.
ς ἐφονεύθη ἔ-
ὴν Ἱππευτικὴν
οτείου Κωστα-
διεξαχθεῖσαν
ὸ τοῦ ἰδιοκτή-
οποιοῦ καὶ χα-
ου Δαλλιανού-
ν τὰ ἑξῆς:
ρας ἔχων ἀ-
τοῦ Κωστα-

Κωσταράκος
υ κόρη Μα-
ωμολόγησεν
της ἦτο ὁ
ὺς.

ὰ τῶν ἐπίσης
χματάκη καὶ Ι.
λόγῳ χασισο-
όθεσιν νὰ δη-
εἰς τὸν Κω-

ς ὅταν εἶδε
ποιοὺς ἤρχισε
Τότε ὁ Δαλ-
ε τὸ περίστρο-
ροβόλησε κατὰ
. Ἡ σφαῖρα
σέκρουσεν ἐπὶ
ωστρακισθεῖσα
στασιν 30 μέ-
κατ' ἐκείνην
ῶναν καὶ τὸν

ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ,

σθη ἐνώπιον
πλημελειοδι-
τοῦ Νικολάου
ον τοῦ Νικο-
ου ἰδιοκτήτου
ῆς ἐφημερίδος
ον» ἐπὶ ἐξυ-
. φύλλου ἐφη-
Ἰουλίου 1933)
ῆθεν ψευδορ-
ὴν κατάθεσιν
ντίον τοῦ κ.
ὶν ἀπόπειραν.
ἐρήμην τοῦ
(ὁ ὁποῖος ση-
ούθει τὴν διε-
κης μακρόθεν)
εἰς ἑνὸς μη-
0 δραχ. πρόσ-
ραχ. ψυχικὴν
οιβὴν τοῦ δι-
έαν διὰ προ-
ατήσεως.
υτέραν 13 τρέ-
ι ὁ κ. Ν.
ύνησιν τῆς αὐ-

Α
ΑΓΑΛΙΩΤΟΥ

μα τῆς καταπολεμήσεως τοῦ καρκίνου ἢ τῆς λέπρας.

Τὸ κάτω τῆς γραφῆς, ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1933, μὲ τὰς τόσας προόδους τὰς τεχνικὰς καὶ ἐπιστημονικάς, κανεὶς μας ἀκόμη δὲν εἶνε βέβαιος ἀπολύτως, ὅτι δὲν θὰ ταφῇ μιὰ μέρα ζωντανός.

— Αἱ νεκροφάνειαι εἰς τὴν Ἑλλάδα

Ἐζήτησα σχετικὰς πληροφορίας ἀπὸ τοὺς ἁρμοδίους τοῦ νεκροταφείου μας. Μὲ ἐβεβαίωσαν, ὅτι ἀπὸ εἰκοσαετίας καὶ πλέον, δὲν ἔχει παρουσιασθῇ περίπτωσις νεκραναστάσεως. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει διόλου, ὅτι δὲν παρουσιάσθησαν καὶ περιπτώσεις νεκροφανείας. Εἶδα δύο νεκροθάπτας ποὺ μ' ἐβεβαίωσαν, ὅτι ἐσχάτως ἀκόμη—τὴν μιὰν φορὰν—καὶ πρὸ τριετίας τὴν ἄλλην, ὅταν ἀνοίχθηκαν δύο τάφοι, τὰ λείψανα εἶχαν λάβει τέτοιες στάσεις ὥστε νὰ μὴ ἀποκλείεται νὰ ἐτάφησαν ζωντανοὶ ἐκεῖνοι οἱ δυστυχεῖς· Διὰ τὴν ἄλλην ὅμως Ἑλλάδα, ἔχομε ἐξηκριβωμένας περιπτώσεις νεκραναστάσεων, ἀπὸ τὰς ὁποίας συμπεραίνει κανείς, ὅτι ἡ ἀναλογία τῶν νεκροφανιῶν δὲν εἶνε μικρά. Γνωστὴ ὅσον καὶ ἔγκυρος εἶνε ἡ περίπτωσις ποὺ ἀναφέρει ὁ Θωμαΐδης σχετικῶς μὲ τὸν νεκρὸν ποὺ ἐγκατελείφθη στὴν ἐκκλησίαν, ἀναβληθείσης τῆς ταφῆς του λόγῳ δριμυτάτου παγετοῦ.

Τὴν ἑπομένην οἱ συγγενεῖς καὶ ὁ κανδηλάπτης βρῆκαν τὸν νεκρόν, καθισμένο σταυροπόδι στὸ νεκροκράββατό του. Δὲν εἶχε πηδήσει, διότι μόλις προσεπάθησε νὰ συνέλθῃ εἶχε πάθει ἀπὸ παράκρουσιν φρενῶν. Ἄλλη ἐξηκριβωμένη ὅσον καὶ γνωστὴ περίπτωσις νεκροφανείας εἶνε ἐκείνη τοῦ Βακαλοπούλου, ἀρκετὰ παλαιὰ μὲν—συνέβη τῷ 1846—ἀλλὰ τοπικῆς μορφῆς ὥστε ν' ἀναφέρεται πάντοτε, κατὰ τὴν διδασκαλίαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

Ἡ περίπτωσις αὐτή, ἔλαβε χώραν κατὰ τὴν διάρκειαν ἀγώνων, ὁπότε ἕνας νέος ἀγωνιστὴς ἔπεσε νεκρός. Ὁ θάνατος διεπιστώθη. Καὶ μόνον ἔπειτα ἀπὸ μερικὰς ὥρας συνετελέσθη ἡ νεκρανάστασις. Ἂν ἀργοῦσε λίγο ἀκόμη, ἢ ἂν δὲν ὑπῆρχεν ὁ παγετὸς εἰς τὴν Τριπολιτσά, καὶ ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος θὰ εἶχαν ταφῇ. Ἐπίσης ἐξηκριβωμένη περίπτωσις εἶνε ἐκείνη—ὅπως μᾶς τὴν εἶπον εἰς τὴν Μητρόπολιν Ἀθηνῶν—τοῦ Ἐπισκόπου Μεθύμνης Γλυκᾶ. Ἡ ἀλήθεια εἶνε, ὅτι κατόπιν ἠμφισβητήθη ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ τῆς κλασικῆς νεκροφανείας καὶ ὄχι περὶ ληθάργου. Ἀλλὰ τί σημασία ἔχει, ἀφοῦ καὶ ὁ λήθαργος ὑπὸ ὡρισμένας μορφὰς μᾶς κάμνει νὰ πιστεύωμεν τὸν ἄνθρωπόν μας νεκρόν, ἐπὶ ὥρας ἢ καὶ ἐπὶ δύο ὁλοκλήρους ἡμέρας ὡς συνέβη μὲ τὸν ἐπίσκοπον Γλυκᾶν.

—Ἡ νεκροφάνεια εἰς ἄλλας ἐποχὰς καὶ χώρας

Ἀλλὰ διατί νὰ περιοριζώμεθα στὴν σύγχρονον περίπου ἐποχήν, ἀφοῦ ἀπὸ τῆς Ἀρχαιότητος ἀκόμη εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ νεκροφάνεια μαστίζει τὴν ἀνθρωπότητα;

Ὁλόκληρον βιβλίον περὶ νεκροφανείας, μᾶς παρέδωσε ἡ ἀρχαιότης, ὀφειλόμενον εἴτε εἰς τὸν Δημόκριτον ἢ τὸν Ἡ-

σεις αὐτάς, ο

Κ

λιποθυμίαι
κινήσεις.
ποὺ δὲν
δὲν σχίζει
σαρα, ἕνα
ἄλλως, π
πτοντο ζω
δὲν εἶχαν
Ὁ Πλίν
Ἱστορίαν
ρει πλήθ
κροφανεί
Lamia,
Rubo, M
ὅτι κατα
στεύει ο
Ἀναφέρ
τῆς τῆς
νίου, καὶ
πήγαινα
τὸ κάψ
στασιν.
ριπτωσι
ναφέρει
αὐτὴ πα
Ὅπω
εἶνε ἡ ἰ
δου τοῦ
παντήσ
πρὸς τ
Ἐξ ἀλ
κέννας
νει, ὅτι
νῶν μὲ
ἐφ ὦ
θάπτω
πάροδι
—Πλη
Κατ
ως χ
εἰς σ
καὶ κ
φανει
τῆς
δρέας
σῶμα
ποία
του, ε
νοιγμ
εἰς τι
ἀνεσι
τράπ
καὶ
φερο
εἶνε
τοῦ
στιγι
γετο
δωρί
κης
κωθ
ποδι
του
ἕνα

Μολονότι δὲν ἔφθασαν μέχρι τῆς στιγμῆς συμπληρωματικαὶ πληροφορίαι, σχετικῶς μὲ τὴν δολοφονίαν τοῦ Ἀφγανοῦ βασιλέως, φαίνεται ὅτι τὰ πράγματα δὲν ἡσύχασαν ἀκόμη εἰς τὴν μακρυνὴν ταύτην Ἀσιατικὴν χώραν, ὅπου ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς ἁμιλλᾶται μὲ τὴν πρωτόγονον βαρβαρότητα.

Τὰ γεγονότα τῆς ἐκθρονίσεως τοῦ Ἀμανουλάχ, τοῦ πολιτισμένου ἐκείνου βασιλέως, εἶνε πρόσφατα καὶ εἰς τὴν μνήμην ὅλων. Ὁ Ἀμανουλάχ, σπουδάσας εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου μὲ ἓν ὄνειρον τὸν ἐκπολιτισμὸν τῶν ὑπηκόων του.

Ἐνθαρρυνθεὶς ἀπὸ τὰς ἐπιτυχίας τοῦ Κεμάλ, τὸν ὁποῖον ἤθελε νὰ μιμηθῇ, ἐπεζήτησε νὰ τὸν ἀντιγράψῃ καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐφαρμόσῃ σκληρὰ μέσα διὰ νὰ ἐπιβάλῃ τὰς ἀπόψεις του—κοινωνικὰς καὶ ἄλλης φύσεως—εἰς τοὺς δυστροποῦντας φανατικοὺς Ἀφγανούς.

Μὴ ἀρκεσθεὶς εἰς τὰς νεωτεριστικάς του προσπαθείας, τὰς ἐπιβληθείσας διὰ τρομοκρατίας, ἐπροκάλεσεν ἔτι περισσότερον τὸν φανατισμὸν τῶν ὑπηκόων του, ἐπιχειρήσας τὸν γῦρον τοῦ κόσμου μετὰ τῆς συζύγου του τὴν ὁποίαν ἐπεδείκνυεν εὐρωπαϊκὰ ἐνδεδυμένην εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς πρωτευούσας παραβὰς αὐστηρὰ ἔθιμα τῆς πατρίδος του ποὺ ἀπαγορεύουν τὴν δημοσίαν ἐμφάνισιν γυναικός. Οἱ ἀφγανοί, ὅπως ἄλλως τε καὶ ὅλαι αἱ Ἰνδικαὶ φυλαί, οἵτινες θεωροῦν τὴν γυναῖκα ὡς κατώτερον ὄν, «κτῆμα τοῦ κυρίου του», ἀνῆκον μόνον εἰς αὐτόν, δὲν τὸ ἐσυγχώρησαν καὶ ἐξηγέρθησαν πρὶν ὁ Ἀμανουλὰχ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ κράτους του Καβούλην.

Ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀνῆλθε τότε ὁ περίφημος Σάκκα μπέης, ἕνας ἄνθρωπος τοῦ ὄχλου... νεροκουβαλητὴς τὸ ἐπάγγελμα, ὁ ὁποῖος προέβη εἰς ἀφαντάστους ὠμότητας.

Ἀλλ' οἱ Ἀφγανοὶ ἐπανεστάτησαν καὶ πάλιν καὶ ἐξεθρόνισαν τὸν βασιλέα νεροκουβαλητήν, τὸν ὁποῖον, ἀνταποδίδοντες τὰ ἴσια, κατεδίκασαν εἰς τὸν φρικωδέστερον τῶν θανάτων, τὸν ὑπεχρέωσαν τὸν δυστυχῆ νὰ ριφθῇ ζῶν ἐντὸς λέβητος κοχλάζοντος ἐλαίου. Ἡ ποινὴ αὐτὴ ἐπιβληθεῖσα, λαϊκὴ θελήσει, ἐξετελέσθη ἐν μεγάλῃ τελετῇ, καθ' ἣν παρίστατο καὶ ὁ νέος βασιλεὺς Ναδὶρ—Χάν, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν εἶχεν ἐκθρονίσει. Ἡ τρομερὰ στιγμή, καθ' ἣν ὑπέστη τὸ μαρτύριον ὁ τέως βασιλεύς, ὑπῆρξε ἕνα ἀπὸ τὰ πλέον ἀπολαυστικὰ θεάματα διὰ τὸν βάρβαρον λαόν, ὁ ὁποῖος παρηκολούθησε τὴν... τελετὴν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνοις.

Ἐννοεῖται ὅτι ὑπὸ τοιούτους ὅρους, ἡ βασιλεία τοῦ Ναδὶρ—Χὰν δὲν προέβλεπε τὸ μίαν ρόδινον. Ὁ Ἀμανουλάχ, ἀφ' ἑνὸς ἔχει τοὺς φίλους του, ὅλον τὸν κόσμον τῶν τὰ πρῶτα φερόντων, ποὺ ἠμποροῦν νὰ κινήσουν ὡρισμένας τάξεις. Ὁ εἷς ἔλαιον ζέον, παραδώσας τὸ πνεῦμα του ἐπίσης εἶχε μαζῆ του Ὁ φανατισμένας λαϊκὰς μάζας, αἱ ὁποῖαι ἤδη τὸν θεωροῦν ὡς ἁγνὸν καὶ λατρεύουν τὴν μνήμην του.

Πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ διασωθῇ ὁ Ναδὶρ—Χάν, ἐν τῇ μέσῃ δύο πυρῶν;

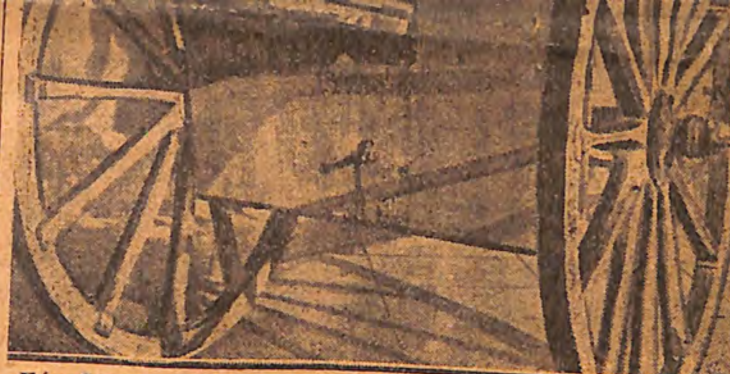

Σύνηθες θέαμα εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Ἀβάνας. Παιδάκια, ποὺ εἰς τὸ διάλειμμα μιᾶς ἀπὸ τὰς διαρκεῖς συγκρούσεις παίζουν μὲ τὰ ἐγκαταλελειμμένα τηλεβόλα.

κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν ποὺ εἶνε ταυτοχρόνως καὶ... συντηρητικοί, ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἀγνοεῖται ἂν ὁ λοχίας Μπατίστα κόβει κεφάλια ἢ ἂν ἔχει κοπῆ τὸ δικό του κεφάλι. Ἀλλὰ διατὶ λοιπὸν ὅλα αὐτά;

Ματαίως θὰ προσπαθήσῃ νὰ καταλάβῃ κανεὶς ἐὰν δὲν εἰσχωρήσῃ εἰς τὰ παρασκήνια. Ὁπότε καὶ μόνον θὰ ἰδῇ καὶ θὰ καταλάβῃ πράγματα ποὺ δὲν φαίνονται ἐκ πρώτης ὄψεως εἰς τὸν πολὺν κόσμον.

Κατὰ βάθος, ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία, δὲν εἶνε παρὰ ἕνας πόλεμος μεταξύ... ζαχαροκαλάμου καὶ τεύτλων. Ἔτσι τοὐλάχιστον ἤρχισε καὶ ἔτσι ἐξακολουθεῖ. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν πραγμάτων εἰσῆλθεν εἰς τὴν πάλην καὶ ἕνας τρίτος συντελεστής, τὸν ὁποῖον δὲν ἐπερίμεναν οἱ δύο ἄλλοι ἀντίπαλοι.

Ἀλλ' ἂς ἀκολουθήσωμεν τὴν λογικὴν σειρὰν τῶν γεγονότων.

⁂

Ὁ ἀμερικανικὸς ἰμπεριαλισμὸς εἶναι κατὰ πιὸ ἰδιόρρυθμος ὡς πρὸς τὸν εὐρωπαϊκόν. Ἀντὶ νὰ κατακτήσῃ τὰς ἀποικίας του μὲ τὰ ὅπλα, τάς....ἀγοράζει μὲ δολλάρια. Κατὰ κανόνα τὰ ἀμερικανικὰ τηλεβόλα δὲν προηγοῦνται τοῦ δολλαρίου. Τὸ συνοδεύουν. Τὸν δρόμον τὸν ἀνοίγει μᾶλλον ἡ...βίβλος τῶν μισσιονάρων, καὶ τὸν κλείουν τὰ θωρηκτὰ καὶ ἡ Ἀστερόεσσα. Κατὰ τὰ ἄλλα, ἡ Ἀμερικανικὴ συμπολιτεία, δὲν ἀποδίδει μεγάλην σημασίαν ἂν εἰς τοὺς γεωγραφικοὺς χάρτας, αἱ ἀποικίαι της ἔχουν τὸν ἴδιον χρωματισμὸν μὲ τὴν Μητρόπολιν. Ἐκεῖνο ποὺ ἐνδιαφέρει εἶνε τὸ τί ἀποδίδουν αὐταί, εἰς πρώτας ὕλας, εἰς ἔμψυχον ὑλικὸν καὶ εἰς καταναλωτὰς βιομηχανικῶν προϊόντων της. Φυσικὰ διὰ νὰ γίνουν ὅλα αὐτά, πρέπει οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Γουώλλ-Στρήτ, νὰ εἶνε ἀπολύτως ἀφοσιωμένοι εἰς τὸν Λευκὸν Οἶκον τῆς Οὐασιγκτῶνος καὶ νὰ διοικοῦν τὰς ἀποικίας συμφώνως μὲ τὰ ἀμερικανικὰ συμφέροντα. Μιὰ τέτοια «οἰκονομική»

Οἱ λόγοι τῆς δυσμενείας του ἦσαν πολὺ σοβαρότεροι. Ἡ Κοῦβα ἐνδιαφέρει τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας διότι οἱ καφέδες της συναγωνίζονται τοὺς βραζιλιανούς, καὶ διότι ἡ ζάχαρή της εἶνε τόση ὥστε νὰ γλυκάνῃ ὅλες τὶς πίκρες τοῦ κόσμου.

Τὴν ζάχαρη αὐτὴν τὴν παράγουν τεράστια ζαχαροποιεῖα ἀμερικανῶν κεφαλαιούχων καὶ τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν μυριάδας ἐργατῶν. Τὴν παράγουν ἀπὸ τὰ ζαχαροκάλαμα ποὺ παράγονται εἰς ἀπεράντους φυτείας καὶ αἱ ὁποῖαι ἀπασχολοῦν ἄλλας μυριάδας Κουβαίων χωρικῶν. Αἱ φυτεῖαι αὐταὶ ἦσαν μοιρασμέναι μεταξὺ Ἀμερικανῶν καὶ Κουβαίων κεφαλαιούχων. Τὴν μερίδα τοῦ λέοντος τὴν εἶχαν φυσικὰ οἱ Ἀμερικανοί. Οἱ Κουβαῖοι γαιοκτήμονες ἤρχισαν νὰ ἐκμεταλλεύωνται, τὰς ἐκτάσεις ποὺ δὲν ἐνδιέφερον τοὺς Ἀμερικανούς, διότι δὲν «ἔπιανε» τὸ ζαχαροκάλαμο. Τὰ τεῦτλα ποὺ ἦσαν πολὺ λιτώτερα «ἔπιασαν». Καὶ συνηγωνίσθησαν τὸ ζαχαροκάλαμο.

Ὡς Κουβαῖος ποὺ ἦτο ὁ Ματσάδο, ἐκαλλιέργησε καὶ αὐτὸς τεῦτλα. Οὕτω καὶ ἔφερε στὸ ἀσυμβίβαστο τὴν ἐντολὴν ποὺ εἶχε νὰ περιορίσῃ τὰ τεῦτλα. Στὰς ἀρχὰς παρήκουσε. Ἔπειτα ἀντετάχθη. Ἔτσι ὑπέγραψε τὴν καταδίκην του. Διὰ νὰ πέσῃ ὁ Ματσάδο, ἔφθανε νὰ παύσῃ νὰ τὸν κρατῇ ἡ Ἀμερική. Τόσαι ἦσαν αἱ ἀντιπάθειαι ποὺ εἶχε διεγείρει εἰς τὰς μάζας τῶν ἐργαζομένων καὶ ἡ ἀντιδημοτικότης του ἐφ' ὅσον ἐπίεζε τοὺς συμπατριώτας του διὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς ἀμερικανούς. Ἔτσι, δίχως τὴν ἀμερικανικὴν πίεσιν, ἀνεστατώθησαν τὰ πλήθη μὲ ἐπικεφαλῆς ἕνα ἁπλοῦν λοχίαν, τὸν Μπατίστα. Ὅταν ὅμως ἔπεσε ὁ Ματσάδο, ὁ Μπατίστα δὲν ἐνέπνεε ἰδιαιτέραν συμπάθειαν εἰς τὴν Ἀμερικήν, ἡ ὁποία ἐχρησιμοποίησε ἐναντίον του τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ Ματσάδο.

Ἔπειτα ἀπὸ μακρὰν πολυορκίαν εἰς ἕνα ξενοδοχεῖον ὁ Μπατίστα ἔσφαξε τοὺς περισσοτέρους τῶν ἀξιωματικῶν.

Ἡ Ἀμερικὴ δὲν τὸν ἐμάλωσε πολὺ γι' αὐτό, ἐφ' ὅσον ἔσπευσε νὰ τῆς προσφέρῃ γῆν καὶ ὕδωρ ἢ ἂν θέλετε ζαχαροκάλαμα καὶ τεῦτλα. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἤρεσε διόλου στὴν Ἐπαναστατικὴν Ὀργάνωσιν Α. Β. C. εἰς τὴν ὁποίαν συμμετέχει καὶ ἡ νεολαία τῆς Κούβας. Ἡ Α. Β. C. δὲν θέλει τὸν λοχίαν, ἐν τούτοις τὸν ὑποστηρίζει. Τὸ ὀξύμορον αὐτὸ αἰτιολογεῖται ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὴν παλαίστραν καὶ τρίτοι συντελεσταί.

ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
"ΙΡΕΝ, ΕΚΕΙΝΗ ΠΟΥ ΔΕΝ ΞΕΧΝΙΕΤΑΙ"
τοῦ φημισμένου μυθιστοριογράφου
JEAN LEBLOND
ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ALEX

μη, ποῖος δύναται νὰ προΐδῃ τί εἴδους κεραμίδα κατὰ τῆς κεφαλῆς καὶ ἐπιδρομὴ κατὰ τοῦ πορτοφολίου μας θὰ εἶνε ἡ νέα ἐπιτυχία τοῦ κ. Ντίνου Τσαλδάρη; *Τρέμομεν.*

⁂

Η ΑΠΕΡΓΙΑ ΤΩΝ ΤΑΞΙ

Βεβαίως, ἀποδοκιμάζομεν ἐντονώτατα τὰς βιαιότητας, εἰς τὰς ὁποίας ἐξετράπησαν μερικοὶ ἀπεργοί. Δὲν δυνάμεθα, ὅμως, νὰ μὴ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ποτέ, ἴσως, διαμαρτυρία ἐπαγγελματικῆς ὁμάδος δὲν ὑπῆρξε συμπαθεστέρα ἀπὸ τὴν τῶν ἐπαγγελματιῶν τοῦ βολάν. Διότι, πράγματι, ἡ ἐπαγγελματική των ζωὴ κατήντησεν ἀδύνατος. Ἡ κυβέρνησις αὐτὴ τῶν μεγαλοκαρχαριῶν, τῶν χιλιεκατομμυριούχων Λοβέρδων καὶ τῶν πολυεκατομμυριούχων κ.κ. Τσαλδάρη, Πεσμαζόγλου, Μαξίμου, ὀφείλει νὰ ἀντιληφθῇ, ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ πέρνῃ τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς πτωχῶν βιοπαλαιστῶν ὑπὸ μορφὴν φορολογιῶν ἀπανθρώπως μεγάλων, ὡς ἡ τῆς βενζίνης, διὰ νὰ ἔχῃ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ διαπράττῃ τὰς ἐγκληματικὰς βλακείας τῶν διαπραγματεύσεων τοῦ Λονδίνου, χάρις εἰς τὰς ὁποίας καλεῖται ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς νὰ δώσῃ τὸ αἷμά του εἰς τοὺς ξένους, διότι οἱ κυβερνητικοὶ παράγοντες δὲν ἐννοοῦν νὰ χάσουν μίαν πεντάραν ἀπὸ τὰ κουπόνια των καὶ οἱ ξένοι δὲν ἐννοοῦν νὰ πληρωθοῦν λιγώτερα, ἀπὸ ὅ,τι οἱ ἐδῶ κεφαλαιοῦχοι.

⁂

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Εἰδοποιοῦμεν τοὺς κυρίους, ποὺ διευθύνουν τὸ καλούμενον ταμεῖον συντάξεως καὶ αὐτασφαλείας ἰατρῶν, ὅτι τὸ ἔχουν παραξηλώσει. Δυσφημοῦντες καὶ ἐκθέτοντες εἰς τὴν κοινὴν ὀργὴν μίαν τάξιν, ποὺ εἶνε τὸ σέμνωμα τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, τοὺς ἰατρούς, κατήντησαν νὰ ἐπιβάλουν εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν μίαν ἄτιμον—ἀφ' οὗ βαρύνει τὰ φάρμακά του—φορολογίαν. Δὲν ἤρκεσεν αὐτό· ἐπέτυχαν νὰ πάρουν τὸ τερατῶδες δικαίωμα νὰ γίνουν ἀκόμη καὶ ἐπιχειρηματίαι λουτρῶν καὶ καζίνων. Καὶ ἐπειδὴ ἡ ὄρεξις ἔρχεται τρώγοντας, τώρα, κατὰ τρόπον ὕπουλον, προσπαθοῦν νὰ ἐπιτύχουν ἀπὸ τὴν ψῆφον τῆς Βουλῆς αὐτῆς, ἕνα νόμον ἄτιμον, ἀφ' οὗ δι' ἄρθρου παμπονήρου ἐπιδιώκουν νὰ χαρακτηρίσῃ ὡς φάρμακα περίπου καὶ τὰ συσκευασμένα μακαρόνια καὶ τὸ γάλα τοῦ κουτιοῦ καὶ τὴν πούδρα καὶ τὸ κραγιὸν τῶν χειλέων καὶ τὴν κολώνια Μενούνου. Οἱ κύριοι τοῦ Τ.Σ.Α.Ι. ὑπερέβησαν κάθε ὅριον. Κατήντησαν δημόσιος κίνδυνος, καθ' οὗ ἐπιβάλλεται νὰ σηκωθοῦν καὶ οἱ πέτρες τῆς Ἑλλάδος. Καὶ θὰ σηκωθοῦν. Τοὺς εἰδοποιοῦμεν.

Η ΣΑΤΥΡΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

ΔΙΑΣΠΑΣΙΣ

Τώρα ποὺ θὰ φύγω καὶ θὰ εἶμαι ξένος
Καὶ θὰ ζοῦμε μῆνες, χρόνους χωρισμένοι
Ἄφησε νὰ πάρω κάτι ὁ καϋμένος
Νἆμαστε κι' οἱ δύο εὐχαριστημένοι...
Ἄφησε μαζῆ μου συντροφιὰ νὰ πάρω
Νἄχω στὸν ἀγῶνα τὸν ἐκλογικὸ
Νὰ μὴν εἶμαι μόνος, ἂν τυχὸν τουμπάρω
Μόνο λίγο κόμμα, κόμμα Λαϊκό!...

Κόμμα μυρωμένο ἀπ' τὴ Μαλακάσα,
Ἀπὸ τὸν Φρυτζάλα ποὺ μοσχοβολάει
Κόμμα ποὺ τὸ πιάνουν πάντοτε στὰ πράσσα
Κόμμα εὐλογημένο, κόμμα ποὺ γεννάει
Μὲ τῆς Βραζιλίας τῆς γνωστὲς συμβάσεις
Καὶ τοῦ Πεσμαζόγλου πάντα τὸν λουφέ,
—Ὅταν ἐπιτρέπῃ ὁ Καραθανάσης—
Τὰ λευκὰ κουκούλια, τὸν πικρὸ καφφέ...

Θὲ νὰ τὸ φυλάξω φυλαχτὸ γιὰ πάντα
Κι' ὅταν ἄλλο κόμμα μιὰ ἡμέρα φτιάσω
Ἀπ' αὐτὸ θὰ πέρνω δύναμι κι' ἀβάντα,
Κι' ὅσα ἔχω μάθει δὲν θὰ τὰ ξεχάσω...
Κι' ἔτσι, ἀφ' οὗ λέτε πῶς δὲν ἔχω μπέσα
Τὸ καινούργιο κόμμα θἄνε πειὸ γλυκό,
Φίλε Παναγῆ μου, ὅταν θἄχῃ μέσα
Μόνο λίγο κόμμα... κόμμα Λαϊκό!...

Διογένης

ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΠΕΜΠΤΗ 14
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1933
† Ἡ Ὕψωσις τοῦ Τιμ. Σταυροῦ
Σελήνη 25 ἡμερῶν
Ἀνατολὴ ἡλ. 6.03 Δύσις 6.32

ΑΘΗΝΑΙ. — ΕΤΟΣ Α΄ — ΑΡΙΘ. 169 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΙΩΑΝ. Δ. ΠΑΣΣΑΣ | ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ 30 - ΤΗΛΕΦ. 21.281 - 25.941 ΙΔΙΟΚΤΗΤΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ καὶ ΠΙΕΣΤΗΡΙΑ ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΛΩ 6 | ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ Μ. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗΣ | ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 1

Η ΚΟΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ

ΤΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ

ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣΤΟΥ κ. ΓΕΩΡΓ. ΔΟΥΖΙΝΑ

Περὶ τῶν Συνταγματικῶν Δικαιωμάτων τῆς Γερουσίας γίνεται εὐρὺς λόγος καὶ ἀπὸ ἐπιστήμονας καὶ ἀπὸ πολιτικοὺς εἰς τὸν καθημερινὸν τύπον. Τὰ μέλη τῆς τριακονταμελοῦς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς, ἧς εἶχον τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι Γενικὸς Γραμματεὺς καὶ τὰ μέλη τῆς μετέπειτα Βουλῆς δὲν ἐφαντάσθησαν ποτὲ ὅτι τὸ ἄρθρον 30 τοῦ Συντάγματος θὰ εἶχεν ἀνάγκην οἱασδήποτε ἑρμηνείας. «Ἐὰν ἡ Βουλὴ ἐμμείνῃ εἰς τὴν προηγουμένην ἀπόφασιν, ἡ ἐπιψήφισις τῶν νομοσχεδίων ἀναβάλλεται ἐπὶ δίμηνον. Δύναται ὅμως καὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως διμήνου νὰ ληφθῇ ἀπόφασις ἐν κοινῇ συνεδριάσει τῶν δύο Σωμάτων, ἐφ' ὅσον ἤθελε προκαλέσῃ ταύτην ἡ Γερουσία» ὁρίζει σαφῶς τὸ Σύνταγμα. Ὁ δὲ κ. Παπαναστασίου ἐπεξηγεῖ εἰς τὰ Πρακτικά, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο ἔχει μόνον ἡ Γερουσία. Σαφεστέρα διάταξις εἰς τὸ Σύνταγμα δὲν νομίζομεν ὅτι ὑπάρχει. Ὅπου δὲ τὸ γράμμα τοῦ νόμου εἶνε σαφές, εἶπεν ἡ ἐπιστήμη, δὲν ἐπιτρέπεται ἑρμηνεία. Οἱ ἀναμιγνύοντες ὅμως τὴν κομματικὴν ἀντίληψιν μὲ τὴν ἐπιστήμην, εὗρον διάφορα ἐπιχειρήματα. Ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ διάταξις αὕτη καταργεῖ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ Α΄ νομοθετικοῦ Σώματος καὶ ματαιώνει τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ διμήνου ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Ἐφ' ὅσον ἡ ἐπίμαχος διάταξις ἀμέσως μετὰ τὴν περικοπὴν περὶ τοῦ διμήνου ὁμιλεῖ περὶ τῆς συγκλήσεως τῆς κοινῆς συνεδριάσεως, οὐδεμία ἀμφιβολία δύναται νὰ ὑπάρχῃ ὅτι ἡ διάταξις περὶ συγκλήσεως κοινῆς συνεδριάσεως των Σωμάτων, ἐτέθη μὲ μόνον τὸν σκοπὸν ὅπως περιορισθῇ τὸ μονομερὲς δικαίωμα τῆς Βουλῆς νὰ καθιστᾷ νόμον τὸ ἀπορριφθὲν νομοσχέδιον ὑπὸ τῆς Γερουσίας ὅταν ἡ ἀπόλυτος πλειοψηφία τῆς Γερουσίας τὸ ζητήσῃ καὶ πλειοψηφία τῶν δύο Σωμάτων θελήσῃ ἐπὶ τὸ αὐτό. Τὰ περὶ ὑπεροχῆς τοῦ ἑνὸς σώματος ἔναντι τοῦ ἄλλου ἢ περὶ κατωτέρας δυνάμεως τῆς Γερουσίας, εἶνε ἐπιχειρήματα ἐντελῶς ἀνεπιστημονικά. Κατὰ τὸ Σύνταγμα, ὑπάρχει τὸ ἓν Σῶμα μὲ τὰ ὑπ' αὐτοῦ καθοριζόμενα δικαιώματα καὶ τὸ ἄλλο μὲ τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐπίσης ὁριζόμενα τοιαῦτα, οὔτε ἀνωτέραν οὔτε κατωτέραν δύναμιν ὁρίζει. Δὲν ἀξίζει ὅθεν ν' ἀσχοληθῇ τις μὲ ταῦτα. Ἀλλ' ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς μολονότι ὁρίζει τὸ Σύνταγμα ὅτι τὰ Σώματα συνέρχονται τὸ ταχύτερον, δὲν θὰ καλέσῃ τὰ Σώματα εἰς σύσκεψιν καὶ οὕτω θὰ ματαιώσῃ τὴν συνεδρίασιν. Δὲν γνωρίζω ποῖος Πρόεδρος εἶνε ἱκανὸς νὰ διαπράξῃ τοιαύτην συνταγματικὴν παράβασιν, ἀλλὰ νομίζω ὅτι δὲν εἶνε τόσον ἀδύνατον νὰ καταπολεμηθῇ ἡ αὐθαιρεσία αὕτη τοῦ κ. Προέδρου τῆς Βουλῆς, ὅστις εἶνε καὶ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως. Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἢ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Γερουσίας δὲν καλοῦσι τὰ Σώματα ποτὲ εἰς συνεδρίασιν τῶν συνήθων ἐργασιῶν των. Τί θὰ γίνουν τὰ Σώματα ταῦτα; Θὰ κλείσουν τὰς πύλας των διότι εὑρέθη εἷς αὐθαίρετος πρόεδρος; Βεβαίως ὄχι. Θὰ γίνῃ ὅ,τι γίνεται συνήθως ὅταν δὲν ὑπάρχει Πρόεδρος. Θὰ προεδρεύσῃ ὁ γεροντότερος. Τοῦτο μάλιστα συνέβη προχθὲς εἰς τὴν Γερουσίαν ὅπου κατὰ τὴν συνεδρίασιν ἀπουσίαζον καὶ ὁ Πρόεδρος καὶ οἱ ἀντιπρόεδροι. Προήδρευσεν ὁ γεροντότερος Γερουσιαστής, ὅστις κατὰ τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην ἦτο ὁ κ. Ἀλεξανδρῆς. Τὸ αὐτὸ θὰ συμβῇ καὶ μὲ τὴν Συνέλευσιν ἅμα ἀποφασισθῇ ἡ σύγκλησίς της καὶ διαδηλώσῃ ὁ κ. Πρόεδρος τὴν ἄρνησίν του. Θὰ συνέλθουν οἱ κ. κ. Γερουσιασταὶ καὶ Βουλευταὶ καὶ θὰ ἐκλέξουν τὸν γεροντότερον. Βεβαίως μία τοιαύτη ἐξέλιξις δὲν δημιουργεῖ ὁμαλότητα εἰς τὴν χώραν. Φαντάζομαι ὅτι καὶ ὁ πολιτικὸς κόσμος θὰ σκεφθῇ σοβαρῶς περὶ τῶν ἐνδεχομένων ἀνωμαλιῶν καὶ δὲν θὰ θελήσῃ νὰ γίνῃ ὑπαίτιος τούτων. Ἀξίζει ὅμως τὸν κόπον δι' ἕνα λαὸν νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὰς περιπετείας μιᾶς ἀνωμαλίας ἢ εἰς τὰς περιπετείας ἔστω καὶ ὀλιγοχρονίου δουλείας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΟΥΖΙΝΑΣ

ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΩΝ "ΑΝΘΡΩΠΩΝ,, ΤΟΥ κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗ

Ἀποτελεῖ ἔλλειψιν καὶ τοῦ ἐλαχίστου ἴχνους ἐντροπῆς, ἡ προσπάθεια τῶν κυβερνητικῶν ἐφημερίδων, ὅπως ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀποδώσουν εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ὅλας τὰς τιμὰς διότι κατώρθωσε ἀκολουθῶν τὴν ἐγκαινιασθεῖσαν ὑπὸ τοῦ μεγαλουργοῦ πολιτικοῦ, τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου, γραμμήν, νὰ συνεχίσῃ τὰς φιλικωτάτας μετὰ τῆς γείτονος Δημοκρατίας σχέσεις καὶ νὰ προαγάγῃ αὐτάς, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ παραστήσουν τοὺς ξένους πρεσβευτὰς ἐν Ἀγκύρᾳ ὡς περιτρόμους, ζητοῦντας ἐναγωνίως πληροφορίας διὰ τὸ σύμφωνον, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ὑπογραφῇ. Μὰ εἶνε εἰς τὰ καλά τους οἱ ἄνθρωποι αὐτοί; Ἀλλ' ἐλησμονήσαμεν. Συνεχίζουν τὶς γκάφες τοῦ ἀρχηγοῦ των, κατηγορήσαντος κατὰ τὸ ταξείδιόν του τὸν κ. Βενιζέλον, ὡς ὑπαίτιον διότι ἐδημιούργησε τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα.

Ο "ΑΡΧΙΓΙΓΑΣ,, ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ Ο "ΓΙΓΑΣ, ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΟΥ "ΝΗΡΕΩΣ,,

Τὸ ὅτι κάτι θὰ ἔπαθαινε ὁ «Νηρεὺς» ἀνεμένετο ἀπὸ χρόνου μακροῦ καὶ ὅ,τι δὲν ἔπαθε χειρότερα ἀσφαλῶς εἰς κάποιο θαῦμα θὰ ὀφείλεται. Ἀλλὰ θαύματα δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνωνται καθ' ἑκάστην. Ἀντὶ δὲ νὰ περιμένῃ τὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῶν ὑποβρυχίων, ὁ ὄψιμος ἀρχιγίγας ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν, καὶ πρὸ πάσης ἄλλης ἐνεργείας του ὀφείλει τὸ ταχύτερον καὶ εἰ δυνατὸν ἀμέσως ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν κυβερνήτην τοῦ «Νηρέως». Ὄχι λόγοι μόνον κανονισμοῦ καὶ στοιχειώδους τάξεως πρὸς τὰ πολεμικὰ ναυτικὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΑΡΑΧΩΔΗ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΜΑΣ ΤΗΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΕΤΙΑΣ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΚΑΒΑΛΛΑΡΗΣ

Η ΜΟΝΗ ΑΥΘΕΝΤΙΚΗ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ κ. ΠΛΑΣΤΗΡΑ

Ἡ θρυλικὴ ζωή, ἡ ἡρωϊκὴ σταδιοδρομία καὶ ἡ ἀξιοθαύμαστος καὶ ἐπικὴ δρᾶσις τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1922 κ. Ν. Πλαστήρα, γραφεῖσα εἰδικῶς διὰ τὸν «Ἡμερήσιον Κήρυκα», ἀπὸ ἐπιστήθιον φίλον καὶ συναγωνιστήν του, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προσωπικῶν ἀφηγήσεων τοῦ ἰδίου, τοῦ ἰδιαιτέρου ἀρχείου τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1922, σωρείας αὐτογράφων ἐπιστολῶν του καὶ ἄλλων ἐπισήμων ἐγγράφων καὶ πληροφοριῶν.

COPYRIGHT ΤΟΥ "ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΗΡΥΚΟΣ,, (ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ Η ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ)

33ον

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΛΕ ΓΚΡΟΤΤΟ

Εἰς τὸ Καλὲ Γκρόττο εἰς τὴν φονικωτάτην ἐκείνην μάχην, ὁ Πλαστήρας κατεῖχε τὸ ἀριστερὸν τῆς παρατάξεως. Τὸν τουρκικὸν στρατὸν τὸν διοικοῦσε τὴν ἡμέραν ἐκείνην αὐτοπροσώπως ὁ Μουσταφᾶ Κεμάλ. Ἐκεῖ ἤλπιζε ὅτι θὰ ἔθραυε τὴν ὁρμὴν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Ἀντιτούτου, εἶδε τὸν στρατόν του δεκατιζόμενον ἀνηλεῶς εἰς τὸ τέλος κλονιζόμενον ὥστε καὶ ὁ ἴδιος

ποῖον εἶνε τόσον λεπτὸν ὅπλον, διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν αὐτοῦ, πρέπει κατ' ἐξοχὴν νὰ περιβάλλεται ὑπὸ τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης τοῦ πληρώματός του. Τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτὴν τὴν ἔχασε ὁ κυβερνήτης τοῦ «Νηρέως», κυβερνήσας μέχρι τοῦδε τὸ σκάφος του ὡς τὸ ἐκυβέρνησε, καὶ ὁδηγήσας ἐν τέλει αὐτὸ προχθὲς κατὰ τοῦ «Ἡφαίστου» Καὶ ὁ κ. Χατζηκυριάκος ὀφείλει, κηδόμενος κάποιας παλαιᾶς του καλῆς ἱστορίας ἐν τῷ ναυτικῷ, τὴν ὁποίαν ἠθέλησε νὰ μαυρίσῃ ἐσχάτως, νὰ λησμονήσῃ ἔστω καὶ διὰ μίαν στιγμὴν ὅτι ὁ ὑποπλοίαρχος κ. Κύρης εἶνε γίγας καὶ αὐτὸς ἀρχιγίγας καὶ νὰ πράξῃ τὸ καθῆκον του.

ΠΡΟ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Ματαίως ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων, ἐπὶ ἡμέρας κρούομεν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου καὶ ἀποπειρόμεθα νὰ ἐφελκύσωμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἀνεκδιηγήτων κυβερνητῶν ἐπὶ τοῦ δημοσιοϋπαλληλικοῦ ζητήματος. Ὁ «Ἠθικὸς Ρυθμὸς» παραπαίων, ἀσχολεῖται εἰς τὸ νὰ τοποθετήσῃ τοὺς φίλους του εἰς διαφόρους θέσεις καὶ νὰ στραγγαλίσῃ τὸν Λαὸν φορολογῶν αὐτὸν ἀνοικτιρμόνως, διὰ νὰ μονοπωλήσῃ τὰ πάντα ὑπὲρ τῶν μεγαλοκαρχαριῶν ποὺ τὸν περιστοιχίζουν. Καὶ οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἀπαυδήσαντες πλέον εἰς τὴν πορείαν πείνης των, ἀπειλοῦν πλέον ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς τὸ Κράτος. Τὸ ἀνακοινωθὲν τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Κεντρικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων τὸ ὁποῖον δημοσιεύομεν εἰς τὴν τελευταίαν σελίδα τοῦ «Ἡμερησίου Κήρυκος» δίδει ὅλην τὴν σοβαρότητα τοῦ ζητήματος ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ὑποδεικνύει εἰς τὴν κυβέρνησιν ὅτι ἔστω, τὴν δωδεκάτην ὥραν, πρέπει νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς δικαίας ἀξιώσεις των διὰ νὰ ἀποφευχθοῦν συνέπειαι ὄχι εὐχάριστοι.

ΚΑΙ ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

Μὲ τὰς ψευδεῖς της ὑποσχέσεις, τὰ ἡμίμετρά της καὶ μὲ τὰς κωμικὰς ἐν τέλει ἀπειλάς της, ἡ κυβέρνησις ὁδηγεῖ τὸν δημοσιοϋπαλληλικὸν κόσμον εἰς ἀπόγνωσιν καὶ τὸν φέρει εἰς τὰ πεζοδρόμια... Ἔμενον οἱ οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι μακρὰν τοῦ ἀρξαμένου ὀξυτάτου δημοσιοϋπαλληλικοῦ ἀγῶνος καὶ ἠναγκάσθησαν καὶ αὐτοὶ ἐν τέλει ν' ἀφίσουν κατὰ μέρος τὴν συντηρητικότητά των καὶ νὰ κατέλθουν εἰς τὴν μάχην ἀπὸ χθὲς κατὰ τῆς λαομισήτου κυβερνήσεως. Καὶ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἡ κρατικὴ μηχανὴ κινδυνεύει νὰ παραλύσῃ καὶ πᾶσα δημοσία λειτουργία νὰ σταματήσῃ, τῆς κυβερνήσεως μὴ ἐννοούσης νὰ αἰσθανθῇ τὴν ἀγωνίαν, τὸν πόνον καὶ τὴν πεῖναν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΩΝ "ΓΙΓΑΝΤΩΝ,, ΤΟΥ ΗΘΙΚΟΥ ΡΥΘΜΟΥ

Ἡ Γερουσία ἀπεδείχθη ὅτι εἶνε θεσμὸς χρησιμώτατος καὶ πολλὰ προσφέρει, ὅταν μάλιστα τύχει νὰ κυβερνοῦν τὴν χώραν, κυβερνήσεις «ἠθικοῦ ρυθμοῦ». Πόσαι λαθροχειρίαι τῶν «γιγάντων» δὲν ἀνεκαλύφθησαν ὑπ' αὐτῆς καὶ πόσα νομοσχέδια δὲν ἠναγκάσθησαν οἱ ὑπουργοὶ νὰ ἀποσύρουν, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ψηφισθοῦν μὲ τὰς σκανδαλώδεις διατάξεις ποὺ περιέλαβον, μεταξὺ Βουλῆς καὶ Γερουσίας. Ἀλλὰ τὸ κορύφωμα πάντων, ἀποτελεῖ ἡ προσπάθεια τοῦ ἀρχηγίγαντος κ. Τουρκοβασίλη, προσπαθήσαντος κατὰ τὴν προχθεσινὴν τῆς Γερουσίας συνεδρίασιν, νὰ προαγάγῃ τὸν ἰδιαίτερόν του εἰς Τμηματάρχην! Βλέπετε ὁ δημόσιος προϋπολογισμὸς ἔχει περισσεύματα, ὥστε νὰ μοιράζωνται μεταξὺ τῶν «ἡμετέρων», καθ' ἣν ὥραν μάλιστα οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι πεινοῦν. Ἂς καταργηθῇ λοιπὸν ἡ Γερουσία διὰ νὰ «τρώγουν καὶ νὰ πίνουν καὶ τὴν Ἄρτα νὰ φοβερίζουν» οἱ νέοι Ἀλῆ—πασάδες ποὺ μᾶς ηὗραν.

ΙΔΟΥ ΔΙΑΤΙ ΔΕΝ.. ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ Η ΓΕΡΟΥΣΙΑ

Ἐπρόκειτο καὶ τὸν ἰδιαίτερον γραμματέα του, ὁ ἐκφαυλίσας τὰ πάντα ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει ἀναλφάβητος ὑπουργὸς τῆς παιδείας κ. Θ. Τουρκοβασίλης ἢ Τσότρας, νὰ μονιμοποιήσῃ ἀκόμη μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ τμηματάρχου! Καὶ τὴν τελευταίαν στιγμὴν καθ' ἣν ἐπρόκειτο νὰ «περάσῃ» τὸ περιβόητον Νομοσχέδιον του, ἐν τῇ Γερουσίᾳ, ἀποκαλυφθείς, ἠναγκάσθη νὰ ἀπολείψῃ τὴν σκανδαλώδη διάταξιν. Ἰδοὺ λοιπὸν διατὶ δὲν χρειάζεται ἡ Γερουσία εἰς τὸ Λαϊκὸν κόμμα.

Η ΑΛΙΕΙΑ, ΤΑ ΑΛΙΠΑΣΤΑ ΚΑΙ Ο κ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ ὑφυπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἤρχισε τὰς ὑπὲρ τῆς ἁλιείας προσπαθείας του ἀπὸ τὰ ἁλίπαστα! Ὁμοιάζει ἐν τούτῳ μὲ τὸν ἀρχιτέκτονα ὁ ὁποῖος ἀρχίζει τὴν οἰκοδομὴν ἀπὸ τὰ κεραμίδια, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὰ θεμέλια!. Ἀλλὰ πρὶν φροντίσητε κ. ὑφυπουργέ, πῶς θὰ παστωθοῦν τὰ ψάρια, ἔπρεπε νὰ σκεφθῆτε προηγουμένως νὰ εὕρῆτε τρόπον πῶς θὰ ἁλιεύωνται περισσότερα καὶ ἀφθονώτερα. Διότι παρ' ὅλον ὅτι ἡ ἑλληνικὴ θάλασσα εἶνε ἰχθυοβριθής, ἐν τούτοις ἡ ἁλιεία ἐν Ἑλλάδι εὑρίσκεται εἰσέτι εἰς τὰ σπάργανα διότι κανεὶς μέχρι τοῦδε δὲν ἐφρόντισε περὶ αὐτῆς. Ἀλλ' ἂς εἶνε. Ἀξίζει τὸν κόπον νὰ ὁμιλήσωμεν εὐρύτερον διὰ τὰς περιέργους ὑπὲρ τῆς ἁλιείας προσπαθείας τοῦ τοῦ κ. ὑφυπουργοῦ.

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1922 κ. Πλαστήρας, κατὰ μίαν ἄλλην φωτογραφίαν του.

του ἐσπευσμένως καὶ νὰ σωθῇ διὰ τῆς φυγῆς.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς μάχης ἐκείνης ὅταν οἱ ἕλληνες νικηταὶ κατέλαβον τοὺς ἀπορθήτους νομιζομένους λόφους τοῦ Καλὲ-Γκρόττο, ὁ Πλαστήρας θεώμενος ἀπὸ τῆς κορυφῆς εἰς τὴν ὁποίαν μαζὺ μὲ τό σύνταγμά του ἀνέβηκε τὰ πέριξ καὶ τὶς χιλιάδες νεκρῶν ποὺ ἐκάλυπτον τὰς ἀνύδρους καὶ ἀξένους ἐκείνας ἐκτάσεις ἀνεφώνησε.

— Ἄ! τί θαύματα ἠμποροῦσε νὰ ἐπιτελέσῃ ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς ἐὰν οἱ κυβερνῶντεςτὴν Ἑλλάδα εἶχαν μέσα εἰς τὴνψυχήν των ἴχνος πατριωτισμοῦ.

Καὶ ὅταν ἕνας τῶν ἐμπίστων του ἀξιωματικῶν τὸν ἠρώτησε τί ἐννοεῖ, ὁ Πλαστήρας διὰπρώτην φορὰν εἰς τὴν ζωήν του πολιτικολογῶν, ἀπήντησε.

— Φίλε μου, πρέπει νὰ ξέρῃς ὅτι τὰ τέκνα τῆς Ἑλλάδος χύνουν τὸ αἷμά των ὄχι γιὰ τή πατρίδα ἀλλὰ διὰ τὴν βασιλικὴν ἁλουργίδα.

Καὶ γεμᾶτος ὀργή, ἐξεκούμπωσε ἀπὸ τὴ κομβοδόχη τοῦ σακκακιοῦ του τὸ μικρὸ γαλανόλευκο πανὶ, διεμβολὴν τοῦ τελευταίου παρασήμου ποὺ τοῦ ἔδωσεν ὁ βασιλεὺς, καὶ τὸ ἐπέταξε μακρυά.

— Αὐτὰ τὰ μετάλλια εἶπε, δὲν μοῦ περιποιοῦν τιμήν.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς τρομερᾶς ἐκείνης ἐκστρατείας εἶνε γνωστά. Ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς καὶ καλλίτερα οἱ Ἕλληνες στρατιῶται ἐθριάμβευσαν. Ἐνικήθησαν μόνον τὰ ἐπιτελεῖα του. Πρὸ παντὸς τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ πρίγκηπος Ἀνδρέα.

Ὁ περίεργος αὐτὸς στρατηγὸς παρ' ὀλίγον νὰ γίνῃ ἀφορμὴ νὰ αἰχμαλωτισθῇ ὁλόκληρος ὁ ἑλληνικὸς στρατός.

Ὁπωσδήποτε οἱ ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ τῆς ἐκστρατείας ἐκείνης ἀπέτυχον. Καὶ οἱ στρατιωτικοὶ καὶ οἱ πολιτικοί. Ἐφ' ᾧ καὶ τὰ στρατεύματά μας ἀπεχώρησαν καταλαβόντα τὰς θέσεις τάς ὁποίας εἶχον καταλάβει μέχρι τῆς 7ης Ἰουλίου.

ΕΙΣ ΤΟ ΑΓΙΑΖΙΚ ΝΤΑΓ

Τὸ 5)42 τῶν εὐζώνων ἐτοποθετήθη μετὰ τὴν σύμπτυξιν τῶν μεραρχιῶν εἰς Ἀγιαζὶκ Ντάγ.

Ἕνα βουνὸ βορείως τοῦ Ἀφιὸν Καραχισὰρ περὶ τὰ 25 χιλιόμετρα καὶ τοῦ ἀνετέθη ἡ φρούρησις τοῦ ἡμιτομέως τῆς περιοχῆς ἐκείνης.

Ὁ πόλεμος ἀπὸ στρατιωτικῆς ἀπόψεως εἶχε λήξει πλέον καὶ τὰ περαιτέρω ἀνετέθησαν εἰςτὴν ἀμβλυωποῦσαν ἑλληνικὴν διπλωματίαν.

Ὁ Πλαστήρας, πολὺ μικρὰν ἰδέαν ἔχων περὶ τῆς ἱκανότητος τῶν Ἑλλήνων διπλωματῶν καὶ πολιτικῶν, προέβλεψε ὅτι ἡ ἀμφίβολος ἐκείνη κατάστασις θὰ ἐχρόνιζε, ὅτι τὸ 5)42 θὰ παρέμενεν ἐπὶ τόπου ἀρκετοὺς μῆνας, ἐφ' ᾧ καὶ ἡ πρώτη του φροντὶς ἦτο νά λάβῃ ὑπὲρ τοῦ συντάγματός του τοιαῦτα μέτρα ὥστε νὰ μὴ χάσουν οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τὸ ἠθικόν των.

Καὶ ἰδού, ἐπάνω εἰς τὰ βουνὰ τοῦ Ἀγιατζὶκ Ντὰγ καὶ εἰς ὕψος 1300 μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης οἰκοδομεῖται νέο χωριὸ γιὰ τοὺς εὐζώνους, τὸ περίφημον «Νέον εὐζωνοχῶρι». Καλλίτερο καὶ τελειότερο, πειὸ μοντέρνο, ἀπὸ τὸ πρῶτο τὸ γνωστό μας. Ἐν διαστήματι ὀλίγων ἡμερῶν κτίζεται καὶ τακτοποιεῖται τὸ θέατρον τοῦ συντάγματος καὶ τοποθετεῖται ἡ κινηματογραφικὴ του μηχανή. Κτίζονται καὶ ἰδιαίτερα σπιτάκια καθαρὰ καὶ εὐπρεπῆ τὰ ὁποῖα θὰ φιλοξενοῦν τοὺς τυχὸν ἀφιχθησομένους μικροὺς θιάσους οἱ ὁποῖοι ἔσπευσαν εἰς τὸ μέτωπον. Κτίζονται τὰ λουτρὰ τοῦ χωριοῦ καὶ ἐπαναλαμβάνεται ἡ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκστρατείας διακοπεῖσα ἔκδοσις τῆς ἑβδομαδιαίας σατυρικῆς ἐφημερίδος τοῦ συντάγματος μὲ τὸν χαρακτηριστικὸν τίτλον «Ἡ Φοῦντα» ἡ ὁποία,

.... τῶν τσολιάδων
φημερίδα ξακουσμένη,
τακτικὰ κάθε βδομάδα
στὸ Εὐζωνοχῶρι βγαίνει».

Εἶχε τὰ καλλιτεχνικώτατα σκίτσα της, τὶς προσωπογραφίες της, τὰ ἐπίκαιρά της, τὴ κοσμική της κίνησι, τὰ τηλεγραφήματα τοῦ ἀσυρμάτου καὶ τὴν στήλην τῶν... δημοσίων θεαμάτων, εἶχε δὲ καὶ τὰς... σχετικὰς

ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΔΕΥΤΕΡΑ 18
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1933
Εὐμενίου ἐπισκόπ. Γορτύνης
Σελήνη 29 ἡμερῶν
Ἀνατολὴ ἡλ. 6.11΄ Δύσις 5.26΄

ΑΘΗΝΑΙ. — ΕΤΟΣ Α΄ — ΑΡΙΘ. 173 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΙΩΑΝ. Δ. ΠΑΣΣΑΣ | ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ 30 - ΤΗΛΕΦ. 21.281 - 25.941 ΙΔΙΟΚΤΗΤΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ καὶ ΠΙΕΣΤΗΡΙΑ ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΛΩ 6 | ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ Μ. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗΣ | ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 1

ΚΑΤΙ ΣΑΠΙΟ ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ...

Πρέπει ἐπὶ τέλους, νὰ τὸ πάρουν ἀπόφασιν καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ τὰ δημοσιογραφικὰ ὄργανα αὐτῆς καὶ οἱ Γίγαντες αὐτῆς καὶ οἱ Τιτᾶνες αὐτῆς, ὅτι ὁ τόπος αὐτὸς δὲν πρόκειται νὰ ἠρεμήσῃ ἐὰν δὲν ἐκκαθαρισθῇ τελείως τὸ ἄγος τῆς στυγερᾶς ἀποπείρας.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ μεγαλειτέρου Κόμματος τῆς Ἑλλάδος· ὁ ἐπὶ εἰκοσαετίαν κυβερνήσας τὴν χώραν, ὁ πολιτικὸς πρὸς τὸν ὁποῖον στρέφονται αἱ ἐλπίδες τῆς μεγαλειτέρας μερίδος τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι οἰκοῦντος καὶ τοῦ ἐν διασπορᾷ εὑρισκομένου· τὴν νύκτα τῆς 5ης πρὸς τὴν 6ην Ἰουνίου κατεδιώκετο καὶ κατεπυροβολεῖτο, σὰν νὰ ἦτο **ἐπικεκηρυγμένος**, ὑπὸ τριακοντάδος κακούργων εἰς μίαν ἀπὸ τὰς κεντρικωτέρας λεωφόρους τῆς πρωτευούσης. Οἱ κακοῦργοι δὲν κατώρθωσαν νὰ φονεύσουν αὐτόν, ἐφόνευσαν ὅμως ἕνα συνοδόν του, ἐτραυμάτισαν τὴν σύζυγόν του καὶ τὸν ὁδηγὸν τοῦ αὐτοκινήτου του καὶ πρὸ παντὸς ἐδολοφόνησαν τὴν τιμὴν τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ ὅμως καίτοι ἀπὸ τῆς τρομερᾶς ἐκείνης νυκτὸς ἔχουν παρέλθη τρεῖς καὶ πλέον μῆνες, ἐν τούτοις δὲν ἀνεκαλύφθησαν καὶ δὲν συνελήφθησαν οὔτε ἅπαντες οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος ἐκτελεσταί, οὔτε οἱ κακοῦργοι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐμελέτησαν τὸ ἔγκλημα, ἐσχεδίασαν τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεώς του, ἐστρατολόγησαν τοὺς ἐκτελεστάς, ὥπλισαν αὐτοὺς καὶ κατέβαλον τὰ ἔξοδα τῆς ἐκτελέσεως.

Συνελήφθη ὁ Πολυχρονόπουλος καὶ φιλοξενεῖται εἰς πολυτελῆ ἰδιαίτερα δωμάτια· συνελήφθησαν ἐκ τύχης ὁ Φασουλᾶς καὶ ὁ Φρυτζαλᾶς διὰ νὰ ἀποθεοῦνται ἀπὸ τοὺς Γίγαντας· καταδιώκεται δῆθεν ὁ Καραθανάσης, ὁ ὁποῖος ἐν τούτοις συντρώγει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μὲ ἀστυνομικοὺς καὶ ὅμως οὐδεὶς λόγος, οὐδεμία προσπάθεια πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν **ὑψηλὰ ἱσταμένων** προσώπων, περὶ τῶν ὁποίων ἀπροκαλύπτως ὁμιλεῖ ὁ ἐκ τῶν συναρχηγῶν τοῦ ἐκτε-

κακοῦργοι αὐτοί. Οἱ δὲ κυβερνῆται ἑνὸς τοιούτου κράτους ἐφ᾽ ὅσον ἐξακολουθοῦν μετὰ ἓν τοιοῦτον ἔγκλημα νὰ παραμένουν εἰς τὴν ἀρχὴν δύναται κάλλιστα, νὰ θεωρηθοῦν καὶ συνένοχοι τῶν δολοφόνων.

Καὶ καταλήγομεν μὲ τὰς τελευταίας φράσεις τῶν δημοσιευθεισῶν χθὲς βαρυσημάντων δηλώσεων τοῦ κ. Καφαντάρη :

«Ἐὰν θελήσῃ πάλιν νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν μέθοδον τῶν παρελκύσεων, εἰς τὴν ὁποίαν ἐναβρύνεται, ὅτι τόσον ἕως τώρα ἐπέτυχεν θὰ πεισθῇ ὅτι πλανᾶται εἰς τοὺς λογαριασμοὺς της καὶ ὅτι προχωρεῖ εἰς τὰς ὑπόπτους ἐρωτροπίας της, περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἠμπορεῖ νὰ δεχθῇ καὶ ὁ ἀνεκτικώτερος Λαός».

ΑΣ ΓΙΝΗ ΚΑΙ ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΝ ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ Ο κ. ΓΕΩΡ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ

Πολὺ δικαίως, ἀπογευματινὴ συνάδελφος ἐπιτίθεται κατὰ τῶν κυβερνητικῶν ἐφημερίδων αἵτινες ἐν τῇ μανίᾳ των νὰ ἀνακηρύξουν τὸν κ. Τσαλδάρην «Μέγαν», δὲν διστάζουν νὰ διαστρέψουν τὴν ἔννοιαν τοῦ ὑπογραφέντος ἑλληνοτουρκικοῦ συμφώνου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ ἀξιόλογα νὰ δημιουργήσῃ παρεξηγήσεις εἰς βάρος τῶν δύο φίλων κρατῶν. Ἡμεῖς, καίτοι ὁ κ. Τσαλδάρης δὲν ἔκαμε τίποτε ἄλλο εἰμὴ νὰ ἀκολουθήσῃ τὰ ἴχνη τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, δὲν διστάζομεν ἐν τούτοις νὰ τὸν ἀναγνωρίσωμεν ὡς τὸν μεγαλύτερον ἄνδρα, ὄχι μόνον τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ καὶ ὅλης τῆς Εὐρώπης, μὲ μόνην τὴν συμφωνίαν ὅπως τὰ κυβερνητικὰ ὄργανα στρέψουν τὴν θριαμβολογίαν των πέριξ ἄλλων κατορθωμάτων τοῦ ἀρχηγοῦ των. Ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ ἑνὸς κράτους δὲν πρέπει νὰ γίνεται ἀντικείμενον κομματικῆς ἐκμεταλλεύσεως διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει παύει νὰ εἶνε πλέον «ἐθνικὴ πολιτική». Τὴν μετὰ τῆς Τουρκίας φιλίαν δὲν τὴν θέλει μόνον τὸ Λαϊκὸν κόμμα. Τὴν θέλουν ὅλα τὰ κόμματα καὶ συνεπῶς ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς λαός.

Τὴν Ἑλληνοτουρκικὴν φιλίαν τὴν ἐδίδαξε πρῶτος ὁ μεγαλόπνοος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων κ. Ἐλ. Βενιζέλος, τὰ ἴχνη τοῦ ὁποίου—καὶ ἐν προκειμένῳ—λίαν ἀξιεπαίνως ἠκολούθησεν ὁ κ. Τσαλδάρης, πρὸς τὸν ὁποῖον ἡμεῖς ἐπανερχόμενον αὔριον δὲν θὰ ἀπευθύνωμεν οὐδεμίαν «ἀνοικτὴν ἐπιστολὴν» ἀποκαλοῦντες αὐτὸν ΠΡΟΔΟΤΗΝ, ὅπως ἔπραξε πρὸ τριετίας ὁ συνταξειδεύων σήμερον μετὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ διευθυντὴς τῆς πρωϊνῆς ἐφημερίδος, ὁ ὁποῖος μόνον ὅταν ὁ κ. Βενιζέλος ὑπέγραφεν ἐν Ἀγκύρᾳ τὸ ἑλληνοτουρκικὸν σύμφωνον φιλίας, ἐνεθυμήθη ὅτι ὑπάρχει Ἁγία Σοφία καὶ τροῦλλοι καὶ κώδωνες καὶ ὅτι κάποτε εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ἐκατοικοῦσε ἕνας Ἑλληνισμός, διὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ ὁποίου εἰργάσθησαν ἀνενδότως. Ἐπαναλαμβάνομεν: Ἂς γίνῃ μέγας ὁ κ. Τσαλδάρης, ἂς γίνῃ καὶ «Μέγας Ἀλέξανδρος» ἀκόμη, ἂν τὸ ἐπιτρέπῃ ὁ κ. Κονδύλης, ἀλλὰ ἂς σταματήσῃ ἡ ἀσυνείδητος διαστροφὴ τῆς ἐννοίας τοῦ ἑλληνοτουρκικοῦ συμφώνου.

Ο κ. ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΚΑΚΟΠΟΙΕΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑΝ

Δὲν θέλομεν νὰ συζητήσωμεν ἐδῶ περὶ τοῦ ἂν ὁ κ. Σπῦρος Μερκούρης, δήμαρχος Ἀθηναίων, εἶχε καμμίαν ὑποχρέωσιν ἢ καὶ κομματικὸν ἔστω συμφέρον νὰ μεταβληθῇ αἰφνιδίως εἰς «ἀρχιγίγαντα» τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ νὰ καλῇ τὸν λαὸν τῶν Ἀθηνῶν εἰς τὴν «παλλαϊκὴν» ὑποδοχὴν τοῦ ἐπανακάμπτοντος πρωθυπουργοῦ, ἡ ὁποία δὲν

ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΚΑΤΙΔΟΝΤΑ ΤΟ ΑΔΙΕΞΟΔΟΝ ΕΙΣ ΤΟ ΟΠΟΙΟΝ ΠΕΡΙΗΛΘΟΝ

ΟΙ ΛΑΪΚΟΙ ΣΥΖΗΤΟΥΝ ΠΕΡΙ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ‟ΑΔΙΑΛΛΑΚΤΩΝ„ ΠΕΡΙ ΑΜΝΗΣΤΕΙΑΣ ΔΙΑ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΠΕΙΡΑΝ

ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΖΕΤΑΙ

Μεταξὺ τῶν πολιτικῶν κύκλων, τῶν ἐγγύτατα πρὸς τὴν κυβέρνησιν εὑρισκομένων, ἐλέγετο χθὲς ὅτι κατόπιν τῆς ἐξελίξεως τῆς καταστάσεως καὶ τῆς διαμορφώσεως αὐτῆς κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ καθίσταται δύσκολος ἡ ἀπρόσκοπτος λειτουργία τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, τὰ ἐν τῇ κυβερνήσει συμπράττοντα κόμματα. ἔχουν χωρισθεῖ εἰς δύο ἀντιθέτους παρατάξεις, ἑκάστη τῶν ὁποίων ὑποστηρίζει ἀλλοίαν ἄποψιν, διὰ τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων.

Ἡ μία ἐκ τῶν ἀπόψεων τούτων, συνοψίζεται εἰς τὸ ὅτι, λόγῳ τῶν γεγονότων τὰ ὁποῖα ἐδημιουργήθησαν καὶ φυσικῶς βαρύνουν τὴν Κυβέρνησιν, ἐμποδίζουν δ᾽ αὐτὴν μετὰ κύρους νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ σοβαρὰ προβλήματα τῆς Χώρας, πρέπει νὰ προτιμηθῇ ἡ διέξοδος τῆς δικτατορικῆς ἀντιμετωπίσεως αὐτῆς. Τὴν ἄποψιν ταύτην ὑποστηρίζουν δύο ἐκ τῶν ὑπουργῶν, οἱ ὁποῖοι λόγῳ τῆς θέσεώς των, δύνανται νὰ ὁμιλοῦν ἐγκυρότερον περὶ ἐπιτυχίας τῶν ἀπόψεών των, ἐὰν τελικῶς ἐπικρατοῦν αὗται, κατὰ τὴν συζήτησιν τὴν ὁποίαν θὰ ἔχουν σχετικῶς, μετὰ τὸν ἐπανακάμπτοντα αὔριον κ. Πρωθυπουργόν.

Ἡ ἑτέρα ἄποψις, ἡ ὁποία ὑποστηρίζεται παρ᾽ ἑνὸς ἐκ τῶν συμπραττόντων ὑπουργῶν καὶ ἄλλου πολιτικοῦ ἀρχηγοῦ ὑποστηρίζοντος τὴν κυβέρνησιν, συνίσταται εἰς τὴν λύσιν τῆς καταστάσεως διὰ τῆς ἀπονομῆς ἀμνηστείας, τόσον διὰ τὴν βδελυρὰν ἀπόπειραν ὅσον καὶ διὰ τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου. Οἱ δύο οὗτοι πολιτικοί, φρονοῦν ὅτι ἡ ἀμνηστεία θὰ εἶνε ἡ ἀσφαλιστικὴ δικλὶς ἡ ὁποία θὰ σημάνῃ τὸν κατευνασμὸν τῶν παθῶν καὶ τὴν ἔναρξιν νέας πολιτικῆς ζωῆς διὰ τὸν τόπον, ἀπηλλαγμένης τῆς σημερινῆς ὀξύτητος. Ἂς σημειωθῇ ὅτι οὗτοι ἔχουν ὑπὲρ τῶν ἀπόψεών των καὶ τοὺς ἀδιαλλάκτους φίλους των, οἱ ὁποῖοι ἀσφαλῶς τάσσονται μετ᾽ αὐτῶν διὰ νὰ διευκολύνουν τὴν θέσιν ὡρισμένων «ὑψηλὰ ἱσταμένων προσώπων», ἀναμεμιγμένων εἰς τὴν ἀπόπειραν.

Πάντως, βέβαιον εἶνε—ἐπαναλαμβάνομεν—ὅτι ἡ πολιτικὴ κατάστασις θὰ διευκρινισθῇ ἀπὸ τῆς προσεχοῦς Πέμπτης, ὅτι θὰ ἔχουν λήξει καὶ αἱ σχετικαὶ συνομιλίαι μετὰ τοῦ κ. Τσαλδάρη.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΑΡΑΧΩΔΗ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΜΑΣ ΤΗΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΕΤΙΑΣ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΚΑΒΑΛΛΑΡΗΣ

Η ΜΟΝΗ ΑΥΘΕΝΤΙΚΗ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ κ. ΝΙΚ. ΠΛΑΣΤΗΡΑ

Ἡ θρυλικὴ ζωή, ἡ ἡρωϊκὴ σταδιοδρομία καὶ ἡ ἀξιοθαύμαστος καὶ ἐπικὴ δρᾶσις τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1922 κ. Ν. Πλαστήρα, γραφεῖσα εἰδικῶς διὰ τὸν «Ἡμερήσιον Κήρυκα», ἀπὸ ἐπιστήθιον φίλον καὶ συναγωνιστήν του, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προσωπικῶν ἀφηγήσεων τοῦ ἰδίου, τοῦ ἰδιαιτέρου ἀρχείου τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1922, σωρείας αὐτογράφων ἐπιστολῶν του καὶ ἄλλων ἐπισήμων ἐγγράφων καὶ πληροφοριῶν.

COPYRIGHT ΤΟΥ ‟ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΗΡΥΚΟΣ„ (ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ Η ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ)

Τότε διὰ πρώτην φορὰν εἶχα τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσ[illegible] τὸν κατόπιν συναρχηγὸν τῆς ἐπ[illegible]σεως τοῦ 1922,

τεῖται ἀπὸ λιποτάκτας στρατιώτας οἵτινες ἐπιτίθενται ἀδιακρίτως καὶ κατὰ τούρκων καὶ κατὰ χριστιανῶν!

Ὁ Πλαστήρας ἔλαβε διαφόρους ἐπιστολὰς ἀπὸ τοὺς ἐν Κων)πόλει φίλους του ἀξιωματικούς.

Ἀλλοίμονον! Μετὰ ἕνα μῆνα ἐπῆλθεν ἡ συμφορά.

λεστικοῦ Καραθανάσης.

Οὐδεὶς λόγος!

Ἀντιθέτως τὰ κυβερνητικὰ ὄργανα διὰ νὰ ἀποσπάσουν τὴν προσοχὴν τῆς Κοινῆς Γνώμης ἀπὸ τὸ καλυπτόμενον αἶσχος, καταγίνονται εἰς μίαν ἀηδῆ θριαμβολογίαν, ἡ δὲ Κυβέρνησις ἀσχολεῖται μὲ τὸν χωρισμὸν καὶ τὴν ἀποδημοκρατοποίησιν τοῦ στρατεύματος.

Καὶ ὅμως ἡ δολοφονηθεῖσα τιμὴ τῆς Ἑλλάδος ἀπαιτεῖ ἐξαγνισμόν.

Ὅπως ὀρθώτατα εἶπεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν κ. Γεώργιος Καφαντάρης «ἐὰν ἀφεθῆ ἐν μέσῳ τῶν τυμπανοκρουσιῶν διὰ τοὺς **ἀνυπάρκτους θριάμβους**, ἀνέπαφος ὁ πολυπλόκαμος τοῦ ἐγκλήματος ὀργανισμὸς διὰ νὰ φέρῃ εἰς πέρας **μέχρι θανάτου** τὸ ἀποτρόπαιον ἔργον του, τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο ἀσυγχώρητον».

Δὲν ἀπαιτοῦμεν ἡμεῖς ὡς κόμμα τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ ἄγους. Δὲν σκεπτόμεθα ὡς κόμμα ἀλλ᾽ ὡς πολῖται τῆς Ἑλλάδος τῆς ὁποίας κατὰ τὴν ἀποτρόπαιον ἐκείνην νύκτα ἐδολοφονήθη ἡ τιμή. Ἡ ἐκκαθάρισις τοῦ ἄγους εἶνε ἐθνικὴ ἀνάγκη καὶ ὅταν πρόκειται περὶ ἐθνικῆς ἀνάγκης πᾶς κομματικὸς ὑπολογισμὸς ἀτονεῖ.

Αὐτὸς οὗτος ὁ πρωθυπουργός, μίαν ὥραν μετὰ τὸ ἔγκλημα ὡμολόγη ὅτι εἰς τὴν ὁδὸν Κηφισίας ἐτραυματίσθη ἡ πολιτικὴ ζωὴ τῆς Ἑλλάδος καὶ ὅτι ἡ ἀνακάλυψις καὶ σύλληψις τῶν κακούργων ἐντὸς 24 ὡρῶν εἶνε ζήτημα τιμῆς διὰ τὴν Ἑλλάδα. Παρῆλθον ἔκτοτε πολλὰ εἰκοσιτετράωρα καὶ ὅμως ὄχι μόνον δὲν συνελήφθησαν ἅπαντες οἱ καθ᾽ οἱονδήποτε τρόπον συντελέσαντες εἰς τὸ στυγερὸν ἔγκλημα ἀλλ᾽ ἀπ᾽ ἐναντίας καταβάλλεται, ἀπροκαλύπτως πᾶσα ἐνέργεια ὅπως καὶ οἱ ὀλίγοι **ἐκ τύχης** συλληφθέντες κηρυχθῶσιν ἀθῷοι ἐνῷ ἐν τῷ μεταξὺ ἀποθεοῦνται ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τοῦ λαϊκοῦ κόμματος.

Κάτι σάπιο ὑπάρχει εἰς τὸν τόπον αὐτὸν κ. Πρωθυπουργέ. Πιστεύσατε ὅτι καὶ ἂν δὲν ἐπρόκειτο περὶ τοῦ κ. Βενιζέλου· πιστεύσετε ὅτι καὶ ἀκόμη ἡ ἀπόπειρα ἐστρέφετο ἐναντίον οἱουδήποτε ἄλλου προσώπου, πάλιν μὲ τὴν ἰδίαν θὰ σᾶς ὡμιλοῦσαμεν γλῶσσαν ἐνδιαφερόμενοι ὄχι διὰ τὴν κινδυνεύσασαν ζωὴν τῶν καθ᾽ οὗ ἡ ἀπόπειρα ἀλλὰ διὰ τὴν τιμὴν τῆς Ἑλλάδος.

Δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ θέσιν μεταξὺ τῶν πεπολιτισμένων κρατῶν, τὸ κράτος ἐκεῖνο τοῦ ὁποίου οἱ πολιτικοὶ δολοφονοῦνται ἐν μέσῃ ὁδῷ ὑπὸ ὀργανωμένης σπείρας κακούργων χωρὶς νὰ ἀποκαλύπτωνται οἱ

μεθα ὅμως τὴν ἀνάγκην νὰ ὑπενθυμίσωμεν εἰς τὸν κ. Δήμαρχον ὅτι δὲν ἔχει κανένα δικαίωμα νὰ μὴ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν. Διότι ἰσχυριζόμενος ὁ κ. Μερκούρης ὅτι συντελεστὴς τοῦ ἔργου τῆς ἑλληνοτουρκικῆς φιλίας εἶνε ὁ κ. Τσαλδάρης, ἀπατᾷ καὶ ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἀναγνώστας τῆς προσκλήσεώς του, ἐφ᾽ ὅσον ὑπὲρ πάντα ἄλλον γνωρίζει ὁ κ. Δήμαρχος εἰς ποῖον ὀφείλεται τὸ πράγματι μέγα καὶ ἱστορικὸν γεγονὸς τῆς προσεγγίσεως τῶν δύο λαῶν. Καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αἰσθανόμεθα ἐπίσης τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑπενθυμίσωμεν εἰς τὸν κ. Δήμαρχον ὅτι, ἀντὶ νὰ καταγίνεται εἰς ὀργανώσεις κομματικῶν ὑποδοχῶν—διότι αὐτὴν τὴν σημασίαν ἔδωσαν οἱ «γίγαντες» εἰς τὴν ἑτοιμαζομένην συγκέντρωσιν—θὰ ἔκαμνε καλλίτερα ἂν ἐφρόντιζε νὰ περισυλλέξῃ τὰ τοῦ δήμου του. Θὰ ἔκαμνε καλλίτερα ἂν ἐφρόντιζε νὰ φωτίσῃ ὀλίγον τοὺς δρόμους τῆς πρωτευούσης, οἵτινες, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ σελήνη, βυθίζονται εἰς ἄπλετον σκότος ἅμα τῇ δύσει τοῦ ἡλίου. Θὰ ἔκαμνε καλλίτερα ἂν ἐφρόντιζε νὰ πληρώνωνται οἱ δυστυχισμένοι ἐργάται τοῦ δήμου, οἱ ὁποῖοι διὰ νὰ εἰσπράξουν δύο-τρία ἡμερομίσθιά των ἀγωνίζονται ἑβδομάδας ὁλοκλήρους. Καὶ τέλος θὰ ἔκαμνε καλλίτερα ἂν ἐφρόντιζε νὰ ἐπισκευασθοῦν, προχείρως ἔστω, οἱ συνοικιακοὶ δρόμοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ὑπάρχουν οὔτε εἰς τὰς χειροτέρας τουρκοπόλεις. Ὁπωσδήποτε, δικαίωμα τοῦ κ. Μερκούρη εἶνε νὰ κάμνῃ ὅ,τι θέλει, ἀλλὰ δὲν εἶνε δικαίωμά του νὰ κακοποιῇ τὴν ἀλήθειαν.

Η ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Ἡ ἐπετηρὶς τοῦ στρατεύματος δὲν εἶναι καὶ τόσον ἁπλῆ ὑπόθεσις, ὡς νομίζει ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν. Πολὺ ἐδεινοπάθησεν ἡ δυστυχὴς ἕως τώρα καὶ πολλὰ ἐκ ταύτης ἐγεννήθησαν εἰς βάρος τοῦ στρατεύματος καὶ τῆς πειθαρχίας του, ὡς ἄριστα γνωρίζει ὁ κ. Κονδύλης. Ἐὰν ὡρισμένα μέλη τῶν «Σοβιὲτ» ζητοῦν τώρα τὴν ἀνατροπήν της, διότι δὲν κατέχουν εἰς αὐτὴν τὰς θέσεις ποὺ θέλουν νὰ κατέχουν, κανεὶς ἄλλος δὲν πταίει διὰ τοῦτο ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἴδια. Διότι ὅταν τοὺς ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ καταλάβουν τὰς θέσεις ποὺ ἔπρεπε δὲν τὸ ἠθέλησαν (ὑπάρχει καὶ μία σχετικὴ διαταγὴ τοῦ μακαρίτου Ν. Θεοτόκη). Ἂς ἀφήσουν λοιπὸν τὴν ἐπετηρίδα ἥσυχον. Δὲν εἶνε αὐτὴ γνώμη μόνον ἰδική μας. Εἶνε καὶ τοῦ φιλτάτου του ἀντιστρατήγου κ. Ὀθωναίου καὶ τοῦ ὀψίμου φίλου του διοικητοῦ τοῦ Α΄ Σώματος στρατοῦ ἀντιστρατήγου κ. Πετρίτη, ἐγκαίρως προβάντων καὶ εἰς τὰ σχετικὰ παρ᾽ αὐτῷ διαβήματα.

Ο κ. ΜΠΕΗΣ ΒΟΥΛΕΒΑΡΔΙΕΡΟΣ ΚΑΙ Η ΑΠΟΠΕΙΡΑ

Μὰ ποῖος εἶπεν, ὅτι ὁ κ. Μπέης Μαυρομιχάλης, ὁ τῶν καφέδων, ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν ἀπόπειραν; Μέχρι σήμερον ἦτο γνωστόν, ὅτι καὶ χρήματα εἶχε, τὰ ὁποῖα κατατέθει εἰς τὰς ξένας Τραπέζας διὰ νὰ μὴ πληρώσῃ φόρον εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, ἐνῷ ἀπὸ τοῦτο καταδέχεται νὰ εἰσπράττῃ τὴν ἀποζημίωσίν του ὡς Ἕλλην βουλευτὴς καὶ ἀρχηγὸς τῶν βασιλοφρόνων ἠθέλησε νὰ γίνῃ ἀνακηρυσσόμενος δικτάτωρ, ἀξίωμα τὸ ὁποῖον σοβαρῶς τοῦ διεκδικοῦν ὁ κ. Φίλων μετὰ τοῦ κ. Ρένου Πύργου. Ὅτι ὅμως ἦτο ἀναμεμιγμένος εἰς τὴν ἀπόπειραν οὐδεὶς ἔγραψε, μολονότι κατὰ σύμπτωσιν ἀνεχώρησεν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, κατὰ τὴν ἐκδήλωσίν της. Δι᾽ αὐτὸ προὐξένησε κατάπληξιν ἡ χθεσινὴ ἀπολογία του εἰς κυβερνητικὴν ἐφημερίδα, τῆς ὁποίας κατὰ σύμπτωσιν πάλιν, ὁ ἀπεσταλμένος της ἐξ᾽ Ἀθηνῶν μετέβη εἰς Παρισίους διὰ νὰ τὸν συναντήσῃ καὶ νὰ συνεντευξιασθῇ μαζύ του ἐπὶ τοῦ βδελυροῦ ἐγκλήματος. Διατὶ ὅμως ὁ αἰωνίως ἀποδημῶν ἑταῖρος τῶν βραζιλιανῶν καφέδων, ὁμιλεῖ περὶ τερματισμοῦ τῆς ὑποθέσεως; Διατὶ τὸν ἐνοχλεῖ ὁ μὴ τερματισμός της; Καὶ διατὶ δὲν ἔρχεται καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν ἐπαρχίαν του, ἡ ὁποία τὸν ἐτίμησε διὰ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος; Μία ἀπάντησις εἰς τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπος. Ἐκτὸς ἂν ἐξακολουθῇ νὰ παριστάνῃ τὴν χῆνα κοινῶς «πάπιαν» καὶ ἐνδιαφέρεται νὰ μὴ συλληφθοῦν τὰ «πουλιὰ» τοῦ κ. Καραθανάσῃ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἡμεῖς δὲν πιστεύομεν, δι᾽ ὃ καὶ ἀναμένομεν τὴν ταχεῖαν ἐπάνοδον εἰς τὴν Ἑλλάδα, τοῦ παρισινοῦ «βουλεβαρδιέρου».

ΑΥΡΙΟΝ
Ο "ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΚΗΡΥΞ,,
ΕΞΑΣΕΛΙΔΟΣ

καὶ σήμερον [illegible] τῆς Γερουσίας κ. Γονατᾶν. Ἦτο τότε ἐπιτελάρχης τοῦ στρατηγοῦ κ. Τρικούπη καὶ κατὰ τὸ ὀλιγόλεπτον διάστημα τῆς μετ᾽ αὐτοῦ συνομιλίας μου ἐμόρφωσα τὴν γνώμην ὅτι ὁ σοβαρὸς καὶ ὀλιγόλογος αὐτὸς ἀξιωματικός, ἀνάγκης τυχούσης, θὰ φανῇ χρήσιμος εἰς τὴν πατρίδα του. Ἀτυχῶς ἡ ἀνάγκη ἦλθε καὶ εὐτυχῶς αἱ ἐπ᾽ αὐτοῦ προσδοκίαι τόσον ἐμοῦ ὅσον καὶ ὅλων ὅσοι τὸν ἐγνώριζαν δὲν διεψεύσθησαν. Ὁ κ. Στυλ. Γονατᾶς παρέσχεν τοιαύτας καὶ τοσαύτας τῇ Ἑλλάδι ὑπηρεσίας ὥστε δικαίως ὠνομάσθη ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας **Ἄξιος τῆς Πατρίδος.**

Ἀλλὰ περὶ τοῦ ἐθνικοτάτου καὶ πατριωτικωτάτου ἔργου τοῦ κ. Γονατᾶ θὰ ἀσχοληθῶμεν ἐν καιρῷ ἐν ἐκτάσει.

Ἀπὸ τὸ Ἀφιόν—Καραχισὰρ ἀνεχώρησε διὰ τὸ Ἀγιαζὶκ Ντὰγ ὅπου κατεσκήνωσε τὸ σύνταγμα τοῦ Πλαστήρα. Ἐταξείδευσα σιδηροδρομικῶς μέχρι τοῦ Μπάλα—Μαχμοὺτ καὶ ἐκεῖθεν ἔφιππος, μετὰ πορείαν δύο ὡρῶν ἔφθασα εἰς τὴν φωλεὰν τῶν ἀετῶν. Μόνον αὐτοὶ ἠδύναντο νὰ ἐκλέξουν ὡς κατοικίαν των τὰς ὑψηλὰς καὶ ἀπροσίτους αὐτὰς κορυφὰς τοῦ Ἀγιαζὶκ—Ντάγ.

Ὁ ἱπποκόμος ὁ ὁποῖος μὲ συνώδευε κατὰ τὴν πορείαν μου ἐκείνην μὲ ἠρώτα ἐὰν εἶμαι ὡπλισμένος. Καὶ ὅταν τὸν ἐρώτησα κι᾽ ἐγὼ πρὸς τί ἡ ἐρώτησις, μοῦ ἀπήντησε.

—Γιὰ νὰ μὴ βροῦμε κανένα κακὸν συναπάντημα.

—Δηλαδὴ ὑπάρχουν μήπως κακοποιοὶ Τοῦρκοι;

—Ὄχι Τοῦρκοι, μοῦ ἀπαντᾷ κινῶν δυσθύμως τὴν κεφαλὴν ὁ φιλότιμος στρατιώτης. Ἀλλὰ Ἕλληνες στρατιῶται λιποτάκται!

Ἔφριξα ὅταν ἤκουσα τὴν ὁμολογίαν ἐκείνην τοῦ συνοδοιπόρου μου καὶ ἡ φρίκη μου ἦτο ἀκόμη μεγαλειτέρα ὅταν ἐπιπροσθέτως μὲ ἐπληροφόρησεν ὅτι ἅπασα ἡ μετόπισθεν περιφέρεια τοῦ μετώπου τρομοκρα-

Μεγάλη ἦτο ἡ χαρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν εὐζώνων ὅταν μὲ εἶδε νὰ εἰσβάλλω ὁρμητικῶς εἰς τὸ μικρὸ σπιτάκι του, τὸ ὁποῖον τοῦ ἐχρησίμευεν καὶ ὡς κοιτὼν καὶ ὡς γραφεῖον καὶ ὡς αἴθουσα ὑποδοχῆς. Μεγάλη ἡ χαρὰ ἐκείνου καὶ βαθυτάτη ἡ ἰδική μου συγκίνησις. Ἀνέπνευσα καὶ πάλιν τὸν ἀέρα τοῦ μετώπου ὁ ὁποῖος ἐδῶ ἐπάνω ἦτο ὁ ἴδιος ὅπως καὶ ἄλλοτε τὸν ἐγνώριζα. Εἰς τὸ Ἀφιὸν εἶχα ἀπελπισθῆ ἀπὸ τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τοῦ στρατοῦ, ἐδῶ αἱ ἐλπίδες μου ἀνεβίωσαν.

Οἱ εὔζωνοι τοῦ Πλαστήρα δὲν ὡμοίαζαν μὲ τοὺς στρατιώτας τῶν ἄλλων συνταγμάτων ποὺ εἶδα κατὰ τὴν διαδρομήν μου ἀπὸ τὸ Οὐσὰκ ἕως ἐδῶ. Δὲν διέκρινα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των οὔτε τὸ μῖσος, οὔτε τὴν ἀγανάκτησιν, οὔτε τὴν ἀποθάρρυνσιν, οὔτε τὴν ἀπογοήτευσιν. Ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι μόλις πρὸ ὀλίγου ἀφῆκε τὰς οἰκογενείας των, τὰς ὁποίας ἐν τούτοις εἶχαν νὰ ἰδοῦν τρία ὁλόκληρα χρόνια.

Ἔμεινα εἰς τὸ Σύνταγμα 5)42 ἓν εἰκοσιτετράωρον, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου ἐδοκίμασα ὅλου τοῦ εἴδους τὰς ἐκπλήξεις. Ὁ εὐγενικὸς ἀρχηγὸς τοῦ ἡρωϊκοῦ συντάγματος, ἕως ὅτου ἔλθῃ ἡ ὥρα τοῦ γεύματος, μὲ ὡδήγησεν εἰς κάτι παρακείμενα μεγάλα σπήλαια, ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν ὁποίων ὑπῆρχον ἀνάγλυφοι εἰκόνες ἁγίων! Καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ ὄρος ἐκεῖνο ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς ἐντοπίους Ἀγιάζ-Ἰν-Νταγί, δηλαδὴ ὄρος τῶν Ἁγίων. Ὁ Πλαστήρας μοῦ ἐξηγεῖ τὴν καλλιτεχνικὴν καὶ ἱστορικὴν σημασίαν τῶν εἰκόνων, αἱ ὁποῖαι ἂν δὲν κατεστράφησαν μέχρι τοῦδε, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν σεβασμὸν τὸν ὁποῖον τρέφουν πρὸς πᾶν ἀρχαῖον γλυπτὸν οἱ ὀρεσείβιοι Γιουροῦκοι τῶν ὁποίων ἡ ἰδιόρρυθμος θρησκευτικὴ αἵρεσις κάτι διασώζει ἀπὸ τὴν θρησκείαν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων...

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἦλθε τὸ ταχυδρομεῖον τοῦ συντάγματος.

Η ΕΦΕΤ ΧΑΝΟΥΜ, ἡ θετὴ κόρη τοῦ Προέδρου τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας, κατὰ χθεσινὴν φωτογραφίαν, ληφθεῖσαν εἰς τὸν σταθμὸν Λαρίσσης, ὅταν κατήρχετο τοῦ τραίνου.

(Λεπτομέρειαι εἰς τὴν 4ην σελίδα)

ἑνὸς ἐπιστηθίου φίλου του, ἀναγγέλλοντος ὅτι ἑτοιμάζει σώματα ἐθελοντικὰ ἵνα ἐν περιπτώσει, συνεχίσεως τοῦ ἀγῶνος ὑπὸ μόνων τῶν ὑποδούλων, χρησιμοποιήσει ταῦτα, ἐδάκρυσε.

—Θὰ ἀξιωθῶ ἄραγε νὰ ξαναϊδῶ τοὺς γενναίους συναγωνιστάς μου;

Ἐμουρμούρισε σιγά.

Τὸ βράδυ ἐδόθη πρὸς τιμήν μου συναυλία εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ κινηματογράφου, μεθ᾽ ἣν ἐπηκολούθησε κινηματογραφικὴ παράστασις!

Τόση ἦτο ἡ ψυχικὴ ἀνακούφισις τὴν ὁποίαν ἐδοκίμασα κατὰ τὸ ὀλιγόωρον διάστημα τῆς παραμονῆς μου εἰς τὸ σύνταγμα Πλαστήρα καὶ τόσον πολὺ ἐτονώθησαν καὶ αἱ ἰδικαί μου ἐλπίδες, ὥστε ἀναχωρῶν ἐπίστευα καὶ ἐγὼ μετὰ τοῦ Πλαστήρα, ὅτι ὁ στρατός μας εἶνε δυνατὸν νὰ κρατήσῃ τὰς θέσεις του ἐπὶ ἔτη ὁλόκληρα καὶ ὅτι οὐδεμία δύναμις, εἶνε ἱκανὴ νὰ διασπάσῃ τὸ **τεῖχος** τῆς ἑλληνικῆς παρατάξεως.

Μὲ λύπη [illegible] ἀφῆκα τὸ 5)42 τῶν εὐζώνων. Ἂν ἦτο στὸ χέρι μου θὰ ἔμενα ἐκεῖ ἐπάνω γιὰ πάντα συμμεριζόμενος τὴν τύχην τοῦ ἡρωϊκοῦ ἐκείνου συντάγματος. Ἀλλ᾽ εἶχα ἀναλάβει νὰ ἀγάγω εἰς πέρας μίαν σοβαρὰν ἐθνικὴν ὑπόθεσιν καὶ ἔπρεπε νὰ ἐπισπεύσω τὸ ταξείδιόν μου. Ἐπεσκέφθην τότε τὴν Κιουτάχειαν ὕστερα τὸ Ἐσκῆ-Σεχὴρ, ἐκεῖθεν εἰς τὴν Προῦσσαν, εἰς τὰ Μουδανιὰ καὶ διὰ τῆς Πανόρμου ἐπέστρεψα εἰς τὴν Σμύρνην.

Σὰν νὰ προέβλεπα ὅτι δὲν πρόκειται πλέον νὰ ξαναϊδῶ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ ἔκαμα τὸν γῦρον των διὰ νὰ τὰ ἐπισκεφθῶ διὰ τελευταίαν φοράν.

Αἱ ἐργασίαι καὶ αἱ προσπάθειαι τῆς Μ. Ἀμύνης ἐσυνεχίσθησαν. Μεθοδικῶς βέβαια ἀλλ᾽ ὄχι καὶ μὲ ἐπαναστατικὴν ταχύτητα καὶ ὁρμήν. Πάντως δὲν ἐπρόφθασε νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὸ πρόγραμμα διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἐπῆλθεν ἡ μοιραία καταστροφή.

ΜΕΡΟΣ Γ΄.

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

ΝΕΟΙ ΑΦΑΝΤΑΣΤΟΙ ΗΡΩΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΠΛΑΣΤΗΡΑ

Τὴν νύκτα τῆς 14ης Αὐγούστου 1922, ἐνῷ πλέον εἶχε φθάσει τὸ μεσονύκτιον καὶ τὰ παραλιακὰ κέντρα ἔσβυσαν τὰ φῶτά των καὶ ἡτοιμάζοντο νὰ κλείσουν, ὡς ἔπραττον καθ᾽ ἑκάστην κατὰ διαταγὴν τοῦ Στεργιάδη, ὀλίγοι μόνον δημοσιογράφοι Σμυρναῖοι, οἵτινες ἔχοντες ἀδείας διανυκτερεύσεως, παρέμενον μέχρι τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν εἰς τὴν ἔρημον κῆπον τοῦ ἀλησμονήτου Καφὲ-Παρί, εἶδαν ἕνα ἀξιωματικὸν τοῦ Γ. Στρατηγείου νὰ βαδίζῃ σιωπηλῶς καὶ σύννους ἐπὶ τῆς προκυμαίας. Ἤρχετο ἀπὸ τὸ Γ. Στρατηγεῖον καὶ ἐπροχώρει πρὸς τὴν Πούνταν.

Ἐπειδὴ ἦτο γνωστὸν ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀξιωματικὸς εἰργάζετο εἰς τὸ γραφεῖον πληροφοριῶν, ἕνας ἀπὸ τοὺς δημοσιογράφους τὸν ἐπλησίασε διὰ νὰ μάθῃ ὡς συνήθως νέα. Ἀξιωματικὸς καὶ δημοσιογράφος ἐπροχώρησαν ἐπ᾽ ἀρκετὸν διάστημα. Μετὰ 10 λεπτὰ ὁ δημοσιογράφος ἐπέστρεψε εἰς τὸν κύκλον διὰ νὰ ἀναγγείλῃ εἰς τοὺς συναδέλφους του ὅτι τὰ **Νέα τοῦ Μετώπου** εἶνε πολὺ δυσάρεστα.

— Σὰν τί.

Τὸν ρωτοῦν ὅλοι.

— Ὁ ἐχθρὸς ἤρχισε ἐπίθεσιν ἀπὸ χθὲς τὴν νύκτα.

— Καὶ;

—Τὸ Ἀφιὸν Καρα-χισὰρ ἐξεκενώθη ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας.

Εἰς τὸ ἄκουσμα τῆς τρομερᾶς αὐτῆς εἰδήσεως μία βαθειὰ σιωπὴ διεχύθη ἀμέσως εἰς τὴν ἄλλως θορυβώδη ἐκεῖνον τῶν δημοσιογράφων. Ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι ἐκόπη ἡ ἀναπνοὴ ὅλων.

—Δὲν σημαίνει—λέγει κάποιος—θὰ ἀνακαταληφθῇ τὸ Ἀφιόν. Θὰ πρόκειται ἀσφαλῶς περὶ αἰφνιδιασμοῦ.

Καὶ ἐπεκράτησε καὶ αὖθις ἡ βαθεῖα ἡ ἀνατριχιαστικὴ σιωπή. Μὲ συναισθήματα ὄχι πλέον μελαγχολικὰ ἀλλὰ τοῦτ᾽ αὐτὸ **θανάσιμα** ἀπεσύρθημεν ὅλοι στὰ σπίτια μας τὴν νύκτα ἐκείνην διὰ νὰ μείνωμεν ἄγρυπνοι μέχρι τῆς Ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου.

Τὴν ἐπομένην ἡ Σμύρνη ἀφυπνίσθη ὡς πάντοτε εὔθυμος καὶ ὡραία. Αἱ ἐφημερίδες ἐδημοσίευαν τὸ ἀνακοινωθὲν τοῦ Γ. Στρατηγείου κατὰ τὸ ὁποῖον **ὁ ἐχθρὸς ἐπιτεθεὶς κατὰ τῶν ἡμετέρων εἰς τὸν τομέα Ἀφιὸν ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ ἀποκρουσθείς.**

Δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ ἀνησυχήσῃ κανείς.

Ἀλλ᾽ **ἄλλοι,** οἱ ὁποῖοι εἶχαν θετικὰς πληροφορίας, μέσῳ τῶν **ἀσυρμάτων καὶ ἄλλων μέσων** καὶ οἱ ὁποῖοι ἐγνώριζαν πολὺ καλὰ τί ἀκριβῶς συμβαίνει εἰς τὸ μέτωπον δὲν ἠδύναντο νὰ κρύψουν τὴν χαράν των. Οἱ **ἄλλοι** αὐτοὶ ἦσαν οἱ **Λεβαντῖνοι** καὶ οἱ **Ἑβραῖοι** τῆς Σμύρνης.

Αἱ δύο κατάπτυστοι καὶ μυσαραὶ αὐταὶ φυλαί, αἱ ὁποῖαι μυστικὰ καὶ φανερὰ εἰργάζοντο ἐναντίον μας δι᾽ ὅλων τῶν ἀτίμων καὶ ἀνάνδρων μέσων.

Τὴν νύκτα τῆς 15ης ἦλθαν νέα **νεώτερα.** Χειρότερα. Τὸ Ἀφιὸν δὲν εἶχεν ἀνακαταληφθῆ. Διεξήγετο ἀγὼν κρατερὸς ἐκεῖ ἐπάνω, οὗτινος ἡ ἔκβασις ἦτο ἀβεβαία.

Ὀλίγον πρὸ τοῦ μεσονυκτίου κυκλοφορεῖ ἡ εἴδησις ὅτι ἦλθε τὸ πρῶτο νοσοκομειακὸ τραῖνο ἀπὸ τὸ μέτωπο μὲ τραυματίας. Τρέχουμε ὅλοι εἰς τὸν σταθμόν. Μεταξὺ τῶν τραυματιῶν διακρίνω τὸν ἔφεδρον λοχαγὸν Ι. Χανιώτην, ὑπηρετοῦντα εἰς τὸ σύνταγμα Πλαστήρα, Γενναῖος τῶν γενναίων συνδυάζων τὴν ἀνδρείαν μὲ τὴν βαθεῖαν ἐπιστημονικὴν μόρφωσίν του.

Αὐτὸς ἦτο ὁ Χανιώτης. Μόλις τὸν διακρίνω, σπεύδω νὰ τοῦ σφίξω τὸ χέρι.

ΑΥΡΙΟΝ: Ἡ συνέχεια.

ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 30
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1933
Γρηγορίου φωτιστοῦ
Σελήνη 12 ἡμερῶν
Ἀνατολή ἡλ. 6.22΄ Δύσις 6.08΄

ΑΘΗΝΑΙ.—ΕΤΟΣ Α΄—ΑΡΙΘ. 185 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΙΩΑΝ. Δ. ΠΑΣΣΑΣ | ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ 23 (Μέγαρον Καρπάνου) ΤΗΛΕΦ.-21.281 ΙΔΙΟΚΤΗΤΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ καί ΠΙΕΣΤΗΡΙΑ ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΛΩ 6 | ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ Μ. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗΣ | ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 1

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ

Η ΑΠΟΔΙΔΟΜΕΝΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΙΝ ΤΟΥ κ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

"ΕΤΥΧΕ ΤΙΜΩΝ ΗΓΕΜΟΝΙΚΩΝ„

Ὁ ΑΡΧΗΓΟΣ τῶν Φιλελευθέρων κ. Ἐλευθέριος Βενιζέλος μετά τοῦ Ἰσμέτ πασᾶ, ἐπιστρέφοντες ἀπό μίαν ἐκδρομήν των, καθ' ἥν ἔλαβον τήν εὐκαιρίαν νά ὁμιλήσουν καί πάλιν διά τήν Ἑλληνοτουρκικήν φιλίαν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 29 Σεπτεμβρίου (ἀεροπορικῶς).—Σπανίως ὅπως σᾶς ἔγραψα καί εἰς τήν πρώτην μου ἀνταπόκρισιν, ἐγένετο δεκτός μετά τόσης τιμῆς ξένος πολιτικός ἀπό τούς ἐκπροσώπους τῆς σημερινῆς Τουρκίας, ὅσον ὁ ἀρχηγός τῶν Φιλελευθέρων — Ἐδῶ λέγουν, πολλοί γηραιοί ὁμογενεῖς ἀλλά καί τοῦρκοι, ὅτι μόνον εἰς βασιλεῖς ἄλλοτε ἐγένοντο τοιαῦται ὑποδοχαί ἀπό τόν σουλτάνον. Καί ἡμεῖς πού παρηκολουθήσαμεν μέχρι σήμερον τάς «ἡμέρας» χνίαν ὁ Λοτί. Τί θά ἠμποροῦσα νά προσθέσω ἐγώ εἰς ὅσα ἔγραψεν ἐκεῖνος: Ἐάν μοῦ ἐρωτᾶτε διά τά ὅσα διημείφθησαν μεταξύ τοῦ Γαζῆ καί ἐμοῦ αὐτό θά ἦτο ἀδιακρισία καί ἐάν ἀπαντοῦσα θά ἦτο δι' ἐμέ ἀσέβεια».

Καί περαιτέρω:

— Τό μόνον τό ὁποῖον δύναμαι, νά εἴπω, εἶνε ὁ ἄπειρος θαυμασμός μου διά τόν Ἐξοχώτατον Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας καί διά τόν τρόπον μέ τόν ὁποῖον θέτει τά ζητήματα. Ὁ Μουσταφᾶ Κεμάλ εἶνε με-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΧΙΤΛΕΡΙΚΗΝ ΔΙΚΗΝ

ΟΙ "ΕΜΠΡΗΣΤΑΙ„ ΠΟΥ ΔΙΚΑΖΟΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΙΨΙΑΝ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

ΤΟ ΑΙΝΙΓΜΑ ΤΟΥ ΛΟΥΜΠΕ

Ἀπό τήν δίκην τῆς Λειψίας, ἀπό τήν δίκην τῶν «ἐμπρηστῶν» τοῦ Ράϊχσταγ τήν ὁποίαν παρακολουθεῖ μέ τόσῳ ἐνδιαφέρον ἡ διεθνής κοινή γνώμη, δύο πρόσωπα εἶνε ἐκεῖνα πού κάνουν ἐξαιρετικήν ἐντύπωσιν.

Ὁ μυστηριώδης Ὀλλανδός Βάν Ντέρ Λοῦμπε, ὁ κατηγορούμενος ὑπό τῶν Χιτλερικῶν, ὡς ὁ κύριος

Ὁ ΒΑΝ-ΝΤΕΡ-ΛΟΥΜΠΕ, ὁ «ἐμπρηστής» ὁ ὁποῖος παίζει θαυμάσια τόν ρόλον πού τοῦ ἀνέθεσαν οἱ Χιτλερισταί, προσποιούμενος τόν ἠλίθιον, εἰς τόν συνήγορον πού τοῦ διώρισεν ἡ οἰκογένεια τοῦ κ. Στόμπς.

ἐμπρηστής τοῦ Ράϊχσταγ, καί ὁ διόλου μυστηριώδης Βούλγαρος Δημητρώφ, εἷς ἐκ τῶν πέντε συναυτουργῶν τοῦ ἐμπρησμοῦ, κατά τήν ἰδίαν κατηγορίαν. Ὡς γνωστόν ἡ δίκη τῶν «ἐμπρηστῶν» τοῦ Ράϊχσταγ, οἱ ὁποῖοι κατηγοροῦνται ὡς ἔνοχοι ἐσχάτης προδοσίας, διότι εἰς τήν πρᾶξιν τῶν ὑπό τοῦ

Αἴξιχ, εἶχεν ἀποσταλῆ εἰς Ὀλλανδίαν ὑπό τῶν Χιτλεριστῶν καί ἐνήργησε λεπτομ[illegible]. καί μακράν ἔρευναν ἐπί τοῦ παρελθόντος τοῦ Λοῦμπε, ἀνέ[illegible] διαφόρους λεπτομερείας διά τήν ζωήν του, θεωρεῖ δέ —φυσικῶς— τόν Βάν Ντέρ Λοῦμπε ὡς κομμουνιστήν ἤ ὄργανον τῶν κομμουνιστῶν.

Καί τό πνεῦμα τῶν δικαστῶν γενικῶς—φυσικώτατα—εἶνε ὅτι ὁ Βάν Ντέρ Λοῦμπε εἶνε κομμουνιστής, ἀλλά ὁ Ὀλλανδός τό ἀρνεῖται διαρρήδην, ἄν καί ὅλα τά στοιχεῖα πού κομίζουν οἱ Χιτλερικοί μαρτυροῦν τήν κομμουνιστικήν ἰδεολογίαν τοῦ κατηγορουμένου.

[illegible] στιγμ[illegible] ὁ πρόεδρος

ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΑΡΑΧΩΔΗ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΜΑΣ ΤΗΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΕΤΙΑΣ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΚΑΒΑΛΛΑΡΗΣ

Η ΜΟΝΗ ΑΥΘΕΝΤΙΚΗ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΛΑΣΤΗΡΑ

49ον

COPYRIGHT ΤΟΥ "ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΗΡΥΚΟΣ„ (ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ Η ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ χθεσινοῦ)

Πρίν ἀκόμη καλά καλά συγκεντρωθῇ ἡ ὁμάς Φράγκου εἰς Φιλαδέλφειαν, μία τρομερά εἴδησις ἐνέβαλεν εἰς ἀπελπιστικήν ἀνησυχίαν τόν ἀτυχῆ ἀρχηγόν αὐτῆς. Κατά τήν εἴδησιν αὐτήν ἰσχυρά δύναμις ἐχθρικοῦ ἱππικοῦ προερχομένη Β.Α., συγκεκριμμένως ἀπό τήν περιφέρειαν Γκιόρδες κατέλαβε τό Σαλιχλῆ ἐκδιώξασα τήν ἐκεῖ ὑπάρχουσαν μικράν φρουράν. Ἡ εἴδησις αὐτή ἦτο τρομερά, ὅπως εἶπα ἀνωτέρω, διότι διά τῆς καταλήψεως τοῦ Σαλιχλῆ ἡ ὁμάς Φράγκου σχεδόν ἐκυκλοῦτο ὑπό τοῦ ἐχθροῦ μή ὑπαρχούσης ἄλλης ὁδοῦ ὑποχωρήσεως.

Σκέψις περί καθόδου εἰς Σμύρνην διά τῶν ἀποκρύμνων διαβάσεων τοῦ Τμώλου δέν ἦτο δυνατόν νά γίνῃ.

Δύο τινά ὑπελείποντο πλέον εἰς τήν ὑποχωροῦσαν ἑλληνικήν ὁμάδα. Ἤ νά ἀπελευθερώσῃ διά τῆς ἐκδιώξεως τῶν Τούρκων τῶν κατεχόντων τό Σαλιχλῆ ἤ νά παραδοθῇ διά νά ἀποφευχθῇ τουλάχιστον ἡ ἀνθρωποσφαγή. Ὁ Πλαστήρας ἐκηρύχθη εὐθύς ἀμέσως ὑπέρ τῆς πρώτης λύσεως καί ἀνέλαβε ὑπευθύνως νά ἐκδιώξῃ αὐτός μέ τό σύνταγμά του τούς Τούρκους τοῦ Σαλιχλῆ καί νά ἀνοίξῃ διά τήν ὁμάδα τήν ὁδόν τῆς ὑποχωρήσεως!

Πλήρης συγκινήσεως ὁ στρατηγός Φράγκου ἀπεδέχθη τήν ἡρωϊκήν προσφοράν τοῦ μεγαλοψύχου ἥρωος ἀρχηγοῦ τῶν εὐζώνων καί μέ τάς χρηστοτέρας τῶν ἐλπίδων ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτήν νά φέρῃ εἰς πέρας τήν τολμηράν ἐπιχείρησιν.

Τό ἡρωϊκόν σύνταγμα δέν εἶχε προφθάσῃ νά ἀναπαυθῇ εἰς Φιλαδέλφειαν οὔτε ἐπί ἡμισίαν ὥραν ὁπότε διατάσσεται νά συνταχθῇ καί αὖθις καί νά βαδίσῃ πρός τόν σιδηροδρομικόν σταθμόν.

Οὐδείς γογγυσμός, οὐδεμία διαμαρτυρία.

Διά νά ἐκτελεσθῇ ἡ ἐπιχείρησις τό ταχύτερον, τό σύνταγμα θά ἀνεχώρει διά Σαλιχλῆ σιδηροδρομικῶς.

Ὅταν ὅμως τό ἡρωϊκόν σύνταγμα ἔφθασεν εἰς τόν σταθμόν, τά ὀλίγα βαγόνια ἦταν κατάμεστα στρατιωτῶν. Στρατιωτῶν φυγάδων, ἀσυντάκτων καί ἐξαγριωμένων, οἱ ὁποῖοι ἔσπευσαν νά καταλάβουν τάς σιδηροδρομικάς ἁμάξας διά νά φθάσουν ταχύτερον εἰς τήν Σμύρνην! Τοῖς ἦτο ἀδιάφορον τί θά ἐγίνοντο οἱ ἄμαχοι πληθυσμοί καί οἱ ἄφθονοι τραυμα-

λις ἐπληροφορήθησαν ὅτι κατέφθασε τό Σεϊτάν Ἀσκέρ τοῦ Καραμπιμπέρ ἀμέσως συνταχθέντες ἐξῆλθον ἔξω τῆς πόλεως διά νά ἀντιταχθῶσι. Ἀλλ' ἦτο τόσον λυσσαλέα ἡ ἐπίθεσις τῶν εὐζώνων καί τόσον ὁρμητική ὥστε μετά συμπλοκήν δύο ὡρῶν ἤρχισαν νά φεύγουν προτροπάδην πρός τό Γκιόρδες καί πάλιν, ἀπό ὅπου ἐξώρμησαν. Τόση δέ ἦτο ἡ σπουδή τῶν φευγόντων, ὥστε πολλοί ἀφῆκαν τούς ἵππους των, ἐμπιστευόμενοι τήν σωτηρίαν αὐτῶν εἰς τούς πόδας των μᾶλλον παρά εἰς τούς μικρούς των ἵππους.

Οἱ τσολιάδες εἶχαν μεθύσει καί πάλιν μέ τήν χαράν τῆς νίκης. Αἱ θριαμβικαί ἰαχαί των ἀντηχοῦσαν καί πάλιν εἰς τούς πρόποδας τῆς ἀκροπόλεως τῶν Σάρδεων καί πλήρεις θαυμασμοῦ πρός τόν ὑπέροχον ἀρχηγόν αὐτῶν τόν περιεκύκλωσαν μετά τήν νίκην ἐκφράζοντες πρός αὐτόν μέ συγκινητικάς ἐκφράσεις τήν λατρείαν καί ἀφοσίωσίν των.

— Νά μᾶς ζήσῃς Μαῦρε Καβαλλάρη, ἐφώναζαν. Μονάχα οἱ εὔζωνοι τοῦ 5)42 θἄχωμε τό δικαίωμα σάν γυρίσωμεν στήν Πατρίδα νά βροντοφωνοῦμεν:

— Ἐμεῖς δέν νικηθήκαμε ποτέ!

Τό Σαλιχλῆ ἐλευθερώθη. Ἡ ὁδός ὑποχωρήσεως ἤνοιξε. Ἡ ὁμάς Φράγκου ἐσώθη ἀπό τήν αἰχμαλωσίαν.

Ο ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΣ ΝΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗΣΗ

Μετά τήν ἀπελευθέρωσιν τῆς ὁδοῦ ὑποχωρήσεως διά τοῦ νέου ἀνδραγαθήματος τοῦ 5)42 εἰς Σαλιχλῆ, τό γενικόν σύνθημα, ἡ γενική κραυγή ὅλων ἦτο:

— Πρός τήν Ἐρυθραίαν!

Καί ὅλοι ἔσπευδον πρός τήν μοιραίαν αὐτήν χερσόνησον, ἡ ὁποία ἐχρησιμοποιήθη ὡς ἀποβάθρα φυγῆς ἐνῷ ἠδύνατο νά χρησιμεύσῃ ὡς φρούριον ἀπροσμάχητον καί ὡς ὁρμητήριον ἐκ τοῦ ὁποίου ἠδύνατο νά ἐξορμήσῃ καί πάλιν πρός τά δουλωθέντα Μικρασιατικά ἐδάφη ἡ Ἑλληνική νεότης.

Τό ἡρωϊκόν σύνταγμα Πλαστήρα βαδίζει τελευταῖον. Ἐκτελεῖ χρέη ποιμενικοῦ κυνός προστατεύοντος τήν φεύγουσαν ἀνθρωπίνην ἀγέλην ἀπό τούς καταδιώκοντας καί ἐπιζητοῦντας τόν κατασπαραγμόν αὐτῆς λύκους—Τούρκους.

Ἀναγκάζεται ὅθεν νά συνάπτῃ καθ' ὁδόν συμπλοκάς καί μάχας καί νά ἀποκρούῃ τούς ἐπερχομένους Τούρκους πάντοτε ἐπιτυχῶς.

Τό πᾶν πλέον εἶχε χαθῆ!

Τίποτε δέν δύναται νά σώσῃ τήν κατάστασιν. Τίποτε δέν εἶνε ἱκανόν νά ἀποτρέψῃ τήν συμφοράν.

Κλαίει ἡ ψυχή τοῦ εὐγενικοῦ ἥρωος πού βλέπει τήν συμφοράν ἐξαπλουμένην παντοῦ. Θλίβεται ἡ ψυχή του πού βλέπει τούς χριστιανικούς πληθυσμούς νά φεύγουν ἀλλόφρονες ἀπό τόν φόβον καί νά τρέχουν χωρίς νά ξέρουν ποῦ πρέπει νά πᾶνε. Καί σπαράσσεται ἡ καρδία του διότι βλέπει τόν πέπλον τῆς δουλείας νά ἐξαπλοῦται καί πάλιν ἐπί τῶν Ἰωνικῶν παραδείσων.

πλοίων ὅσοι στρατιῶται μας ἔμειναν καί τῶν ὁποίων τήν ζωήν δέν ἔχομεν κανένα δικαίωμα νά θυσιάσωμεν, ἀφοῦ λοιπόν τούς ἐπιβιβάσωμεν ὅλους καί δέν μείνει τίποτε πλέον, ἡμεῖς 20—30—50 ὅσοι θέλουν νά μείνωμεν καί μέ τά πιστόλια στό χέρι νά ἐπιτεθοῦμεν κατά τῶν ἐχθρῶν. Ὅσους σκοτώσουμε. Θά ἀποθάνωμεν πολεμοῦντες. Ὑπάρχει ὡραιότερος θάνατος; Εἶνε ἐλεύθεροι νά φύγουν ὅσοι θέλουν. Ἐγώ θά μείνω».

Ὅλοι οἱ γενναῖοι ἐκεῖνοι ἄνδρες οἱ τοσάκις ἀτάραχοι καί γελῶντες σχεδόν ἀντικρύσαντες τόν θάνατον, ἤκουσαν τήν ἡρωϊκήν ἐκείνην προσλαλιάν ἥτις ἦτο τό **κύκνειον** ᾆσμα τῶν ἡμερησίων διαταγῶν τοῦ ἀτρομήτου ἀρχηγοῦ, συνεκινήθησαν μέχρι δακρύων. Οἱ περισσότεροι ὅσοι δηλαδή δέν τούς ἀνέμενον εἰς τήν πατρίδα τά **παιδάκια των** ἐδήλωσαν ὅτι εἶνε πρόθυμοι νά συναποθάνουν μέ τόν ἀρχηγόν των καθ' ὅν τρόπον οὗτος ἀπεφάσισε καί ἐκ τῶν ἄλλων οὐδείς ἐτόλμησε νά τούς ἀποτρέψῃ. Μετά τήν λῆψιν τῆς ἡρωϊκῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, τό σύνταγμα ἐπανέλαβε τήν πρός Τσεσμέ πορείαν των. Οἱ Τσολιάδες μέ ἀπορίαν ἔβλεπον ὅτι ὁ ἀρχηγός των δέν ἦτο πλέον οὔτε μελαγχολικός, οὔτε σύννους...

Πρίν ἡ ἐκκινήσει τό σύνταγμα κατέφθασεν ἐπί τόπου ὁ ὑπολοχαγός κ. Χατζήμπεης, περί τοῦ ὁποίου καί ἄλλοτε ἐκάμαμε λόγον. Ὁ Πλαστήρας μετά χαρᾶς ἐπανεῖδεν τόν ἀρχαῖον συμπολεμιστήν του καί φίλον του.

—Ἔχω νά σᾶς ἀνακοινώσω κ.

ποὺ λόγῳ τοῦ ἐπαγγέλματός μας εἴμεθα πλησίον του, δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι εἰς τὸν Ἐλευθέριον Βενιζέλον, ἐγένετο τῷ ὄντι ἐπίσημος ὑποδοχὴ ἀληθῶς ἡγεμονική. Οἱ Τοῦρκοι ἐπίσημοι δὲν τὸν ἄφισαν οὐδὲ στιγμὴν μόνον. Ὁ Ἰσμὲτ Πασσᾶς ἰδίως, τὸν εἶχε «μὴ στάξῃ καὶ μὴ βρέξῃ» ὅπως λέγομεν εἰς τὸν τόπον μας. Καὶ ἐβλέπαμεν ὁλοφάνερα, τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν, τὴν ὁποίαν ὁ Τοῦρκος Πρωθυπουργὸς τρέφει πρὸς τὸν μέγαν πολιτικόν μας, τὴν ἐκτίμησιν ἰδίως δι᾽ ἕνα ἄνδρα μεγάλον, τὸν ὁποῖον ὀλίγα κράτη τοῦ κόσμου, ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν.

Ἀλλὰ μήπως μόνον οἱ Τοῦρκοι ἐπίσημοι ὑπεδέχθησαν «ἡγεμονικῶς» τὸν «μέγαν φίλον των», τὸν «διαπρεπῆ φιλοξενούμενόν» των—ὅπως τὸν ἀπεκάλεσεν ὁ Ἰσμέτ. Ὁ Λαός, ὁ Τουρκικὸς Λαός—περὶ τοῦ Χριστιανικοῦ, ποὺ τοῦ εἶνε ἀφοσιωμένος, δὲν γίνεται λόγος—δὲν ἀπέκρυψε τὸν θαυμασμόν του διὰ τὴν «ἐξοχότητά» του. Ὁλόκληρος ὁ Τουρκικὸς Λαός, ἔσπευσεν εἰς τὴν ἀποβάθραν καὶ διημέρευον καὶ διενυκτέρευον χιλιάδες πρὸ τοῦ ξενοδοχείου, ὅπου ἐφιλοξενεῖτο, διὰ νὰ τὸν ἴδουν, νὰ τὸν ἀντικρύσουν μόνον. Αὐτὸ τοὺς ἔφθανε: νὰ ἰδοῦν τὸν Βενιζέλον.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκτίμησις τοῦ Προέδρου τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας, τοῦ Γαζῆ Μουσταφᾶ Κεμάλ, πρὸς τὸν Ἕλληνα πολιτικόν, εἶνε κἄτι τὸ δυσπερίγραπτον. Ὁ μέγας αὐτὸς ἀνήρ, ὁ ἀναμορφώσας τὴν Τουρκίαν, ὁ ἐκ τῆς τέφρας ἀποδώσας εἰς αὐτὴν ζωήν, ὡμολόγησε συνομιλῶν μετὰ στενῶν φίλων του, ὅτι δὲν «φαντάζεται νὰ ἔχῃ γεννηθῆ τὸν τελευταῖον αἰῶνα μεγαλύτερος πολιτικός». Καὶ τοῦ ἐπεφύλαξε κατὰ τὴν συνάντησίν των, τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην, ὅτε συνηντήθησαν εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Δολμᾶ-Μπαξέ, μίαν ὑποδοχὴν πρωτοφανῆ.

Ἀπόδειξις τῆς ἐκτιμήσεως ταύτης, τῆς ἐγκαρδιότητος, τοῦ θαυμασμοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς εἰλικρινείας, ἡ ὁποία ἐνυπάρχει μεταξὺ τῶν δύο μεγάλων προσωπικοτήτων, ὑπῆρξεν ὅτι ὁ Μουσταφᾶ Κεμάλ, τὸν ἐκράτησε πλησίον του, δύο ὁλοκλήρους ὥρας. Οἱ δημοσιογράφοι ὅμως οὐδόλως ἐμείναμεν εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὸν κ. Βενιζέλον, ὅταν μετὰ τὴν μακρὰν αὐτὴν συνομιλίαν, τὸν ἐπολιορκήσαμεν διὰ νὰ μᾶς εἴπῃ κἄτι σχετικῶς.

»Μὲ ἐρωτᾶτε, εἶπε, ὑπεφεύγων, διὰ τὰς ἐντυπώσεις μου. Ποίας ἐντυπώσεις; Ἀπὸ τὸν Βόσπορον; Τὴν εὐμορφιάν του περιέγραψε μὲ τόσην δεξιοτε-

***

Θέλετε τώρα καὶ μερικὰς κρίσεις τοῦ τύπου τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ τὸν κ. Βενιζέλον;

Ἰδοὺ τί γράφει ἡ «Ἀπογευματινὴ»:

Ἡ πόλις μας μὲ συγκίνησιν βλέπει ἐδῶ τὸν κ. Βενιζέλον, τὸν μεγάλον πολιτικὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ πρωτεργάτην τῆς Τουρκοελληνικῆς συνεννοήσεως. Αἱ ἐνταῦθα συνομιλίαι του εἶνε ἑπόμενον νὰ ἐξυπηρετήσουν τὴν εἰρήνην τῆς Βαλκανικῆς καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν τουρκοελληνικῶν σχέσεων, καθότι ὁ κ. Βενιζέλος, ἂν καὶ δὲν εὑρίσκεται σήμερον ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς πατρίδος του, διαδραματίζει μέγαν ρόλον καὶ ἔχει μεγίστην ἐπιρροήν, ἀφοῦ μάλιστα ἡγεῖται ἑνὸς μεγάλου καὶ ἱστορικοῦ κόμματος τῆς γείτονος. Αἱ χθεσιναὶ συνομιλίαι τοῦ Δολμᾶ Βαξέ, αἱ διαρκεῖς φιλικαὶ συνομιλίαι του μετὰ τοῦ Ἐξωχοτάτου Ἰσμὲτ πασᾶ καὶ Τεφὴκ Ρουσδῆ βέη καὶ αἱ ἐπικείμεναι συνομιλίαι μετὰ τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου, βεβαίως θὰ ἔχουν εὐνοϊκὴν ἀπήχησιν καὶ ἐπίδρασιν εἰς τὰ ζητήματα τοῦ Αἵμου ἀπὸ ἀπόψεως ἑδραιώσεως τῆς εἰρήνης».

Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα γράφουν ὅλαι αἱ ἐφημερίδες τῶν Ὁμογενῶν. Αἱ Τουρκικαὶ ἐξ ἄλλου, διαθέτουν ὁλοκλήρους στήλας. Ὕμνοι. Ἔπαινοι. Ἐκδηλώσεις εἰλικρινοῦς πράγματι θαυμασμοῦ, διαπνέουν τόσον τὰς εἰδήσεις των, ὅσον καὶ τὰ ἄρθρα των. Νὰ παραθέσωμεν, ἔστω καὶ περικοπὰς ἐνταῦθα ἐξ ὅσων ἐδημοσίευσεν ὁ Τουρκικὸς τύπος ἐπὶ τῇ ἀφίξει τοῦ κ. Βενιζέλου, θὰ ἐχρειάζοντο πολλὰ συνεχῆ φύλλα τοῦ «Ἡμερησίου Κήρυκος» Καὶ ὅμως χθὲς ἐπληροφορήθημεν ὅτι μία Λαϊκὴ Τσαλδαρικὴ ἐφημερὶς τῆς Μακεδονίας, ἔγραψεν ὅτι ὁ κ. Βενιζέλος εἶνε «ἀνεπιθύμητος» ἐν Τουρκίᾳ. Τοῦτο τὸ ἀνεκοίνωσε γελῶν Τουρκοκρὴς δημοσιογράφος, γνωρίζων τὴν Ἑλληνικήν, παρουσίᾳ τῶν Τούρκων ἐπισήμων. Καὶ ὅλοι ἐγελάσαμεν μὲ τὴν καρδιάν μας. Ἰδία οἱ Τοῦρκοι ἐπίσημοι.

Ἀλλὰ τί νὰ γράψωμεν διὰ τὴν εὐγενῆ δέσποιναν, τὴν κ. Ἕλεναν Βενιζέλου, τὴν φιλεύσπλαγχνον αὐτὴν κυρίαν; Ἔλαβε ἕνα μέγα μερίδιον τῶν τιμῶν καὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν πρὸς τὸν μεγάλον σύζυγόν της ἀπονεμηθεισῶν καὶ δικαίως. Ἰδίως, τὸ ὅτι κατὰ τὴν βδελυρὰν ἀπόπειραν ἐπληγώθη ἡ κ. Βενιζέλου, τὴν καθιστᾷ ἔτι συμπαθεστέραν. Καὶ ἠκούσθη νὰ λέγεται ἀπὸ τὸν λαόν:

—Τὴν ἔσωσαν τὰ καλὰ ποὺ ἔχει κάμει.

Τὴν ἐπεσκέφθησαν ὅλαι αἱ κυρίαι τῶν ξένων πρεσβευτῶν καὶ αἱ κυρίαι τῶν Τούρκων ἐπισήμων, ἐξήρχοντο πάντοτε μαζύ της. Ἡ κυρία Σκίνερ, τοῦ Ἀμερικανοῦ πρεσβευτοῦ, φίλη τῆς Βενιζέλου, ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅπου ὁ ξένος διπλωμάτης ὑπηρέτει ἐν Ἀθήναις δὲν τὴν ἐγκατέλειψε μέχρι σήμερον.

***

Αἱ ἡμέραι τοῦ κ. Βενιζέλου διέρχονται κατ᾽ αὐτὸν τὸν τρόπον. Συνομιλίαι σοβαρώταται, ἐπισκέψεις ὁμογεῶν, προσκλήσεις ἀτελεύτητοι. Ἔπρεπε νὰ διαμείνῃ ἕνα ὁλόκληρον χρόνον ἐδῶ, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, διὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς προσκλήσεις ποὺ ἔχει λάβει. Δυστυχῶς ἡ παραμονή του δὲν δύναται νὰ παραταθῇ. Ὁ Ἕλλην πολιτικὸς ἀνήκει εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ὅσον καὶ ἂν ἐδῶ τὸν παρακαλοῦν νὰ μείνῃ, θέλει καὶ πρέπει νὰ ἐπιστρέψῃ.

Π. Σ.

Ο ΧΙΤΛΕΡ, ὁ «διεθνὴς κίνδυνος», ἀγορεύων πρὸς τοὺς ὀπαδούς του, κατὰ μίαν τελευταίαν συγκέντρωσίν των.

δικτάτωρος ἀπεδόθη πολιτικὴ μορφὴ ἀνατροπῆς τοῦ ὑφισταμένου ἐν Γερμανίᾳ καθεστῶτος, ἔχει ἀρχίσῃ ἀπὸ ἑβδομάδος εἰς τὴν Λειψίαν.

Οἱ ἀνταποκριταὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν καὶ τῶν Ἀμερικανικῶν ἐφημερίδων ποὺ συνεκεντρώθησαν εἰς τὴν ἀρχαίαν Γερμανικὴν πόλιν, νὰ παρακολουθήσουν τὴν πολύκροτον δίκην, ἀποτελοῦν τὸ δεύτερον ἐνδιαφέρον σημεῖον τῆς δίκης. Οἱ κάτοικοι τῆς Λειψίας, μὲ ὅλον τὸν κοσμοπολιτισμόν των, διασκεδάζουν μὲ τὸ θέαμα τόσων ξένων δημοσιογράφων συγκεντρωμένων εἰς τὴν πόλιν των.

***

Ἐλέγαμεν ὅμως ὅτι δύο κυρίως πρόσωπα ἀποτελοῦν τὸν ἄξονα περὶ τὸν ὁποῖον στρέφεται ἡ δίκη καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κόσμου. Τὸ πρόσωπον τοῦ Βὰν Ντὲρ Λοῦμπε καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Δημητρώφ. Ἕνας Γερμανὸς ντέτεκτιβ ὁ κ.

τοῦ δικαστηρίου ἐρωτᾷ τὸν κατηγορούμενον.

—Τέλος πάντων εἶσαι κομμουνιστής, ἢ ὄχι;

—Ὄχι. Ἀπαντᾷ ὁ Βὰν Ντὲρ Λοῦμπε.

—Τί εἶσαι λοιπόν; ἐρωτᾷ πάλιν ὁ πρόεδρος

Τί εἶνε πράγματι ὁ μυστηριώδης αὐτὸς Ὀλλανδός, ὁ κατηγορούμενος ὡς πυρπολήσας τὸ Ράϊχσταγ, καὶ ἀποπειραθεὶς νὰ πυρπολήσῃ—ὁ ἀθεόφοβος—τόσα ἄλλα δημόσια κτίρια.

Μήπως εἶνε φρενοβλαβής, μανιακός, ἀναρχικός, μεγαλομανής;

Ὅλας αὐτὰς τὰς ἐρωτήσεις τὰς ἀντιμετωπίζουν οἱ δικασταί.

Εἰδικοὶ ψυχίατροι, κληθέντες ὡς μάρτυρες καὶ ἐμπειρογνώμονες θεωροῦν τὸν Ὀλλανδὸν αὐτὸν ὡς λογικὸν καὶ... μὴ λογικόν. Ὁ ψυχίατρος κ. Μπονχέφερ τὸν εἶχεν ἐξετάσει ἐπὶ πέντε συνεχεῖς ἡμέρας τὸν παρελθόντα Μάρτιον, κατ᾽ ἐντολὴν τοῦ κ. ἀνακριτοῦ καὶ δὲν τοῦ εὗρε τίποτε.

—Τὸν εὗρον εὔρωστον, νέον καὶ λογικόν, λέγει.

Ὁ κ. Πρόεδρος ὅμως παρατηρεῖ:

—Αὐτὸς γελᾷ κάθε τόσον, εἶνε παράδοξοι γέλωτες. Μήπως εἶνε παραφροσύνη αὐτό;

—Μᾶλλον προσποίησις, ἀπαντᾷ ὁ διακεκριμένος ψυχίατρος.

Τὸ αἴνιγμα τοῦ Ὀλλανδοῦ «ἐμπρηστοῦ» ἀπασχολεῖ τὰς στήλας τῶν Γερμανικῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐφημερίδων.

«Τί εἶνε ὁ ἄνθρωπος αὐτός»;

Θὰ τελειώσῃ πιθανῶς ἡ δίκη, θὰ πέσῃ πιθανῶς ἐπίσης καὶ τὸ κεφάλι του, καὶ ἴσως νὰ μὴ γνωσθοῦν ποῖα ἐλατήρια εἶνε ἐκεῖνα ποὺ τὸν ἐκίνησαν εἰς τὰς «ἐμπρηστικὰς πράξεις του—ἂν καὶ ὅλοι γνωρίζωμεν ποῖα εἶνε καὶ πῶς «[illegible]».

Ἀντίθετος τελείως εἶνε ὁ Βούλγαρος Δημητρώφ, ὁ ἕνας ἐκ τῶν τριῶν Βουλγάρων ποὺ κατέχουν τὰ ἑδώλια τοῦ κατηγορουμένου.

Καὶ οἱ δύο ἄλλοι Βούλγαροι ὁμολογοῦν ὅτι εἶνε κομμουνισταί, ἀλλὰ ὁ Δημητρὼφ ὁ ἀρχηγός των τὸ ὑπερομολογεῖ. Κάμνει εἰς τὸ δικαστήριον κομμουνιστικὴν προπαγάνδαν, δὲν ἀπαντᾷ, κηρύττει. Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἀφαιρεῖ τὸν λόγον καὶ τοῦ λέγει νὰ ἀπευθύνεται εἰς τὸ δικαστήριον διὰ τοῦ συνηγόρου του. Ὁ Δημητρὼφ ὅμως ἀπαντᾷ:

—Δὲν ἔχω ἄλλον συνήγορον ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου.

Ἐντύπωσιν κυρίως ἔχει κάνει ἡ δήλωσις αὐτὴ τοῦ Δημητρώφ, ποὺ ἔκανε προχθὲς καὶ ἡ ὁποία εἶνε καὶ ἀκριβής:

—Ὁ Βὰν ντὲρ Λοῦμπε ὄχι μόνον δὲν εἶνε κομμουνιστής, ἀλλὰ εἶνε ὁ μεγαλείτερος ἐχθρὸς τῆς κομμουνιστικῆς ἰδεολογίας. Ἔκαυσε τὸ Ράϊχσταγ, διὰ νὰ ἐκθέσῃ τὸν κομμουνισμὸν καὶ τοὺς ἐργάτους. Λογικὸς ἢ παράφρων ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ὑπῆρξε τὸ ὄργανον τῶν ἐχθρῶν τοῦ προλεταριάτου. Αὐτὸ θέλω νὰ σημειώσῃ τὸ δικαστήριον».

Καὶ ρίπτει, ἐνῷ λέγει αὐτά, μιὰ ματιὰ θηρίου πρὸς τὸν συγκατηγορούμενόν του Βὰν Ντὲρ Λοῦμπε, ὁ ὁποῖος τὸν κυττάζει γελῶν τὸ αἰώνιον αἰνιγματικόν, μεταξὺ παραφροσύνης, ἢ πονηρίας, ἢ ἀδιαφορίας, μυστηριῶδες γέλοιό του.

Ὁ Πλαστήρας φυσικὰ διέταξεν αὐτοὺς νὰ ἐκκενώσουν τὰ βαγόνια. Εἰς ἀπάντησιν ἠκούσθησαν φωναί!

—Δὲν βγαίνωμεν! Ὄχι! Κανεὶς ἔξω!

Ταὐτοχρόνως δὲ ἠκούοντο καὶ ὕβρεις καὶ βωμολοχίες καὶ βλασφημίες καὶ ἀπειλές.

— Βγάλτε τους ἔξω μὲ τὴ λόγχη.

Διατάσσει τοὺς ἄνδρας του ὁ Πλαστήρας. Καὶ μετὰ 5 λεπτὰ τὰ βαγόνια ἦσαν ἐντελῶς κενά, καὶ μετὰ ἄλλα 5 λεπτὰ τὸ τραῖνο ξεκινοῦσε γιὰ τὸ Σαλιχλῆ μεταφέρον τὸ 5)45 τῶν εὐζώνων. Ὅπως εἶπα ἀνωτέρω, ἰσχυρὰ δύναμις ἱππικοῦ ἢ καλλίτερα ἐφίππου πεζικοῦ προερχομένη ἀπὸ τὸ Γκόρδες, κατέλαβε τὸ Σαλιχλῆ διὰ νὰ ἀποκόψῃ τὴν ὁδὸν ὑποχωρήσεως τῆς ὁμάδος Φράγκου διὰ νὰ αἰχμαλωτίσῃ καὶ αὐτὸν ὡς ἠχμαλώτησε τὴν ὁμάδα Τρικούπη. Καὶ τὸ στρατηγικώτατον τοῦτο σχέδιον τοῦ ἐχθροῦ ἀναμφιβόλως θὰ ἐπετύγχανε ἐὰν ἔλειπεν ἡ γενναιότης καὶ ἡ αὐτοθυσία τοῦ Πλαστήρα καὶ τῶν ἡρωϊκῶν ἀνδρῶν τοῦ συντάγματός του.

Μετὰ δύο ὥρας ἀπὸ τῆς ἐκκινήσεως τοῦ τραίνου ἐσταμάτα τοῦτο εἰς μικρὰν ἀπὸ τοῦ Σαλιχλῆ ἀπόστασιν, ὅπου τὸ σύνταγμα ἀποβιβασθὲν ἤρχισε βαδίζον κατὰ τῆς πόλεως μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἀρχηγόν του,

Οἱ τοῦρκοι δὲν τὸ ἐπερίμεναν. Μόνος του. Τὸ [illegible] του δὲν ἠρίθμει περισσοτέρους τῶν 500 ἀνδρῶν πλέον. Τί νὰ κάμῃ μὲ 500 εὐζώνους ὅσο καὶ ἂν ἦσαν οὗτοι ἀσυγκρίτου καὶ ἀπαραδειγματίστου ἀνδρείας;

Τὴν νύκτα τῆς 27ης Αὐγούστου τὸ ἡρωϊκὸν σύνταγμα διέρχεται διὰ τῶν Α. ὑπωρειῶν τοῦ Πάγου ὁ ὁποῖος μέλλει νὰ παραστῇ αὔριον βωβὸς μάρτυς τοῦ μαρτυρίου τῆς ἀγαπημένης του ὀδαλίσκης τῆς Σμύρνης.

Εἶνε σκοτεινὴ ἡ ἄμοιρη πόλις καὶ τὸ φάσμα τοῦ τρόμου, πλανᾶται ὑπὲρ αὐτήν.

Τί ἀναμνήσεις! Πόσοι θρίαμβοι. Πόσαι νίκαι. Πόσαι λαχτάρες καὶ ἐλπίδες καὶ πόθοι...

Ἄθυμοι καὶ μελαγχολικοὶ βαδίζουν οἱ ἀτρόμητοι τσολιάδες, ἀκολουθοῦν τὴν παραλιακὴν ὁδὸν Σμύρνης—Βριούλλων βρίθουσαν συντριμμάτων, ὅπλων ἀχρήστων, σκευῶν ἐγκαταλελειμένων καὶ φυγάδων καὶ γυναικοπαίδων! Περνᾷ ἀπὸ τὰ Βουρλά. Τὰ ἡρωοτόκα Βουρλά. Οἱ κάτοικοι ἄλλοι ἔχουν ἤδη φύγει, ἄλλοι εἶνε ἀποφασισμένοι νὰ μείνουν...

Τὸ ἡρωϊκὸν σύνταγμα εἰσέρχεται εἰς τὴν Ἐρυθραίαν τὴν οὐδέποτε οὐδὲ κατὰ τοὺς χειροτέρους χρόνους τῆς δουλείας ὑπήρξασαν Τουρκικὴν καὶ φθάνει εἰς τὰ Ἀλάτσατα.

Ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν αὐτὴν εἶνε ἢ καλλίτερα ἦτο ἕνα γυναικεῖο μοναστῆρι. Αἱ μοναχαὶ εἶχαν ἤδη φύγει. Ὁ Πλαστήρας διατάσσει ἐκεῖ στάθμευσιν. Πίσω ἀπὸ αὐτὸν δὲν ὑπῆρχε πλέον οὔτε εἷς Ἕλλην στρατιώτης. Διατάσσει στάθμευσιν τοῦ συντάγματος καὶ καλεῖ τοὺς ἀξιωματικούς του μέσα εἰς τὸ μοναστῆρι γιὰ νὰ τοὺς ὁμιλήσῃ. Ἡ φυσιογνωμία του ἐπρόδιδε ὅτι ἔλαβε κάποιαν τρομερὰν ἀπόφασιν. Οἱ ἀξιωματικοί του τὸν ἠκολούθησαν. Καὶ ὅταν ἐμπῆκαν μέσα εἰς τὸν ναὸν τῆς μονῆς, ὁ Πλαστήρας ἀνεβαίνει στὸ βῆμα τοῦ Δεσπότη καὶ σὰν ἱεροκήρυκας λέγει πρὸς αὐτοὺς τάδε:

«Ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, καιρὸς πολλῶν λόγων δὲν εἶνε. Τὸ πᾶν κατεστράφη. Οὐδεμία ἐλπὶς σωτηρίας ὑπάρχει. Ἡμεῖς τὸ καθῆκον μας ἀπέναντι τῆς Πατρίδος μας τὸ ἐκάμαμε. Τώρα μᾶς μένει ἀκόμη ἕνα καθῆκον ἀπέναντι τοῦ ἑαυτοῦ μας. Νὰ ἀποθάνωμεν! Εἰς τί μᾶς χρησιμεύει πλέον ἡ ζωή; Προτείνω λοιπὸν ὅπως ἀφοῦ φθάσωμεν μετ᾽ ὀλίγον εἰς τὸν Τσεσμὲ καὶ ἐπιστατήσωμεν ὥστε νὰ ἐπιβιβασθοῦν τῶν

Πλαστήραν.

—Τὰ λέμε στὸν Τσεσμέ.

Ἀπαντᾷ ὁ Πλαστήρας. Τί τὸν ἔμελλε πλέον αὐτὸν γιὰ τὰ σοβαρὰ πράγματα!

Ὁ κ. Χατζήμπεης ὅμως ἀνεκοίνωσε εἰς τοὺς ἄλλους ἀξιωματικοὺς ὅ,τι εἶχε ἐντολὴν νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν Πλαστήραν. Ὅτι δηλαδὴ ἐν Ἀθήναις τὰ πνεύματα εἶνε ἐξημμένα καὶ ὅτι τὰ πάντα εἶνε ἕτοιμα διὰ νὰ ἐκραγῇ ἐπανάστασις πρὸς κατάλυσιν τοῦ ἀθλίου καθεστῶτος τὸ ὁποῖον ὡδήγησε τὴν Χώραν εἰς τὴν καταστροφὴν καὶ ὅτι εἰς τὰ στόματα ὅλου τοῦ κόσμου ἕνα μόνον ὄνομα φέρεται· τὸ ὄνομα Πλαστήρας, ὄνομα συμβολίζον τὴν ἀνδρείαν καὶ τὸν πατριωτισμὸν καὶ ὅτι ὅλος ὁ κόσμος περιμένει τὸ σύνθημα ἀπὸ τὸν Πλαστήραν γιὰ νὰ ἐγερθῇ σύσσωμος καὶ συντρίψει τὸ ἁμαρτωλὸν καθεστὼς ἵνα σωθῇ τουλάχιστον ὅτι ἀπέμεινεν ὄρθιον.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ Σύνταγμα ἔφθασεν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Τσεσμὲ ὅπου τὸ πλωτὸν στρατηγεῖον τοῦ ἀρχιστρατήγου Πολυμενάκου ὅπου μετὰ σπουδῆς ἐπεβιβάζοντο τῶν πλοίων, στρατιῶται, πυροβόλα, αὐτοκίνητα καὶ ὅτι ἄλλο ἔπρεπε νὰ περισωθῇ.

Εἰς ἕνα δωμάτιον τοῦ Ξενοδοχείου Κων)πολις εἰς τὸν Τσεσμέν, ὁ Χατζήμπεης ἀνεκοίνωσε τὰ νέα ποὺ ἀναφέραμεν εἰς τὸν Πλαστήραν.

—Ὄχι. Ἀπαντᾷ αὐτός. Ἐτελείωσε πλέον. Θὰ μείνω ἐδῶ.

Καὶ ἐχρειάσθη νὰ ἐπέμβουν ὅλοι οἱ ἀξιωματικοί του γιὰ νὰ τοῦ ὑπενθυμίσουν ὅτι δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἀρνηθῇ νὰ προσφέρῃ αἰτουμένης παρ᾽ αὐτοῦ ἐθνικῆς ὑπηρεσίας.

Ἡ ὑπόμνησις μόνον αὐτὴ τὸν ἔπεισε νὰ παραιτηθῇ τοῦ παραβόλου σχεδίου του. Ἐδέχθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀπόφασιν πλέον νὰ ἐπαναστατήσῃ διὰ νὰ σώσῃ ὅ,τι εἶνε δυνατὸν νὰ σωθῇ καὶ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ὑπαιτίους τῆς ἐθνικῆς συμφορᾶς.

Οὕτω τὴν 2αν Σ)βρίου 1922 τὸ 5)42 τῶν Εὐζώνων ἐπεβιβάζετο τῶν πλοίων διὰ τὴν ἀπέναντι Χίον.

Ὁ Πλαστήρας ἐπεβιβάσθη τελευταῖος. Πρὶν ἐγκαταλείψει τὸ Μικρασιατικὸν ἔδαφος ἔσκυψε καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς κατεσπάσθη αὐτό....

ΑΥΡΙΟΝ: ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ !!!

Ἀπὸ τῆς αὔριον Κυριακῆς — Ἡ Ἱστορικὴ μονογραφία

Ο „ΜΑΥΡΟΣ ΚΑΒΑΛΛΑΡΗΣ"

Εἰσέρχεται εἰς τὸ τρίτον καὶ σπουδαιότερον μέρος

Ο ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ ΩΣ ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ὁλόκληρος ἡ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑΚΗ, ἡ ΑΓΝΩΣΤΟΣ, ἡ ΑΚΡΩΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ πολιτεία τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1922 μὲ σωρείαν ἐπισήμων ἐγγράφων καὶ αὐτογράφων.—Πῶς ἐπεβλήθη ἡ Ἐπανάστασις εἰς τὰς Ἀθήνας παρὰ τὰς ἀντιδράσεις καὶ τὰς φιλοδοξίας διαφόρων σημαινόντων παραγόντων της.—Διατί ἡ Ἐπανάστασις ἠναγκάσθη νὰ καταλήξῃ καὶ νὰ δεχθῇ τὴν συνθήκην τῆς Λωζάννης.—Ἡ πολιτεία τῶν κ. κ. Παγκάλου, Κονδύλη, Χατζηκυριάκου.—Λεπτομερὴς καὶ ἀποκαλυπτικὴ ἐξιστόρησις τῆς ρήξεως Παγκάλου-Πλαστήρα, Κονδύλη-Πλαστήρα καὶ Χατζηκυριάκου-Πλαστήρα.—Ὅλαι αἱ παρασκηνιακαὶ ἐνέργειαι τῆς συλλήψεως, τῆς δίκης καὶ τῆς καταδίκης τῶν ἕξ.—Πῶς ἀντιμετώπισε ὁ Πλαστήρας τὰ γενόμενα, τὰς ἀντιδράσεις, τὰς διπλωματικὰς ἐπεμβάσεις καὶ τὰς πιέσεις τῶν ἐν Ἀθήναις διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Στρατοδικείου.

Αἱ δραματικαὶ στιγμαὶ τῆς καταδίκης, τῆς ὑπογραφῆς τῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν κατηγορουμένων εἰς τὸ Γουδί.

Ἡ ἐπέμβασις τοῦ κ. Βενιζέλου, τοῦ Κώρζον, τοῦ Λίντλεϋ καὶ τοῦ Τάλμποτ.—Ἡ λιποψυχία ὡρισμένων παραγόντων τῆς Ἐπαναστάσεως.—Ὁ Πλαστήρας ἀναλαμβάνει θαρραλέως καὶ ἀποφασιστικῶς τὰς εὐθύνας.

Γεγονότα καὶ λεπτομέρειαι τῆς ταραχωδεστέρας περιόδου τῆς ἱστορίας μας κυριολεκτικῶς ἀποκαλυπτικαὶ καὶ ἄγνωστοι μέχρι σήμερον, θὰ ἔλθουν εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν συνέχειαν τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς μονογραφίας.

ΟΜΗ
ΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
ΤΕΡΙΚΟΥ ΦΡ. ΧΡΥΣ. 28
ΛΟΝ 50 ΛΕΠΤΑ
ΡΟΣ ΤΗΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ

ΚΗΡΥΞ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗ

1ης Νοεμβρίου 1920. Καὶ διὰ τοῦτο πρέπει μετὰ προσοχῆς καὶ σπουδαιότητος νὰ μελετηθῇ τὸ θέμα τῆς ἔξωθεν εἰσαγωγῆς πλούτου, ἰδίως δὲ τὸ θέμα τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀμερικῆς.

⁂

Τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θὰ δυνηθῇ νὰ ἐμπνεύσῃ ἐμπιστοσύνην διεθνῆ, εἰς τὰς Δυνάμεις ἰδίως τὰς Βαλκανικὰς καὶ Δυτικὰς ἐκείνας, πρὸς τὰς ὁποίας ἐπιβάλλεται καὶ ἐπεῖγον εἶνε ν' ἀποκαταστήσωμεν τοὺς ἄλλοτε φιλικοὺς καὶ συμμαχικοὺς ἡμῶν δεσμούς, διὰ ν' ἀσφαλίσωμεν τὴν ὑπόστασιν καὶ τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν μακροτέραν εἰρήνην ἡμῶν, καὶ διὰ ν' ἀνορθωθῶμεν ἀμέσως καὶ ἐμμέσως δι' αὐτῶν οἰκονομικῶς. Μόνον δὲ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἐγγυᾶται, διὰ τῶν προθέσεων ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς δυνάμεως καὶ ἐπιβολῆς αὐτοῦ, ὅτι εἰλικρινῶς θὰ ἐπιδιώξῃ καὶ πραγματικῶς θὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐσωτερικὴν συμφιλίωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Διότι εἶναι ζήτημα ζωῆς καὶ θανάτου διὰ τὴν καταπεπονημένην χώραν μας ἡ κατὰ πᾶν τὸ δυνατὸν ταχυτέρα ἐξωτερική της ἐξασφάλισις καὶ ἡ ἄμεσος αὐτῆς ἐσωτερικὴ εὐνομία καὶ τάξις. Καὶ μᾶς χρειάζεται ἀπαραιτήτως μία ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ δώσῃ μόνον κόμμα πολιτικὸν μέγα καὶ ὁμοιογενές.

⁂

Ἀλλὰ εἶνε ἐξαιρετικὸν καθῆκον τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων νὰ θέσῃ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ προγράμματός του κεφάλαιον «προσφυγικὸν !». Τὰ ἐξ ἀρχῆς ἐγκλήματα τῶν πολιτικῶν ἡμῶν ἀντιπάλων, ἰδίως δὲ κατόπιν τῆς παραπλανήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ κατὰ τὴν 1ην Νοεμβρίου 1920, κατηρείπωσαν τὸ πάγκαλον οἰκοδόμημα τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος. Καὶ τώρα ὅσοι ἐπέζησαν ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἐκείνων ὑφίστανται τὸ συνεχιζόμενον μαρτύριόν των ἐντὸς τῆς ἐλευθέρας πατρίδος. Ἡ διὰ πάσης δυνατῆς θυσίας ἐγκατάστασις καὶ ἐνσωμάτωσις ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν τῶν εἰσέτι καλουμένων «προσφύγων» εἶνε τὸ μέγιστον καὶ ἱερώτατον καθῆκον τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ἀναλαμβάνοντος τὴν Κυβέρνησιν.

⁂

Τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων προήλθομεν ἐκ τῆς λαϊκῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909. Καὶ παρελάβομεν τὴν Ἑλλάδα εἰς τὰ 1910 κρατίδιον μέχρι τῆς Μελούνας, κρατίδιον κακοδιοικούμε-

ἀτελείωτον πολεμικὴν περιπέτειαν, ἵνα διὰ τοῦ πολέμου θεραπεύσουν τὰς οἰκονομικὰς ἀνάγκας ἀφ' ἑνός, ἵνα διὰ τοῦ πολέμου ἐξέλθουν τῆς φοβερᾶς διπλωματικῆς ἀπομονώσεως ἀφ' ἑτέρου. Ἐπιχειροῦντες ἔλεγχον τῆς ἐγκληματικῆς ταύτης πολιτικῆς τῶν ἀντιπάλων ἡμῶν, πολιτικῆς πάντως ἐγκληματικῆς ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς κυβερνητικῆς τέχνης, θὰ ἐπικαλεσθῶμεν μέγα παράδειγμα ἱστορικὸν ἄλλης χώρας πρὸς τὸ ἰδικόν μας ὁμοιότατον.

Εἰς τὰ 1870 ἐν Γαλλίᾳ ἐκλονίζετο δεινῶς ἡ Δυναστεία τῶν Βοναπαρτῶν ὑπὸ Ναπολέοντα τὸν Γ.' Πρὸς στερέωσιν αὐτῆς καὶ αὔξησιν τῆς δυνάμεώς της ἀπεφάσισαν τὸν πόλεμον. Καὶ λέγει ὁ κλασσικὸς συγγραφεὺς τῆς «Διπλωματικῆς Ἱστορίας τῆς Εὐρώπης», τοῦ τελευταίου αἰῶνος, ὁ Ντεμπιντοὺρ, τὰ ἑπόμενα:

«Πρὶν ἀρχίσουν τὴν μεγάλην ὑπόθεσιν, τὴν ὁποίαν προεμελέτων —δηλαδὴ τὸν πόλεμον— ἔκριναν καλὸν νὰ δείξουν εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅτι δὲν ἀπώλεσαν τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Γαλλικοῦ Λαοῦ, ὅτι τὸν ἐκράτουν ἐντελῶς ὑποχείριον, καὶ ὅτι οὗτος ἦτο εὐπειθὴς εἰς τὴν φωνὴν ἑνὸς Ναπολέοντος. Καὶ τότε, κατὰ μέθοδον συνήθη εἰς τοὺς Βοναπάρτας, ἐσκέφθησαν τὸ δημοψήφισμα, διὰ τοῦ ὁποίου τὸ ἔθνος ὤφειλε νὰ βεβαιώσῃ διὰ δευτέραν φορὰν τὴν ἀφοσίωσίν του πρὸς τὸν Ναπολέοντα. Αἱ Κυβερνήσεις, αἱ καταφεύγουσαι εἰς τοιαῦτα μέσα, παίζουν πάντοτε ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς, διότι ἐκλέγουν τὴν κατάλληλον στιγμὴν, διότι θέτουν τό ζήτημα καὶ τὸ ἑρμηνεύουν κατὰ τὸν πόθον των, καὶ διότι θέτουν τὴν χώραν ἐνώπιον τοῦ διλήμματος νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν δημοσίαν τάξιν ἢ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν τύχην τῶν ἐπαναστάσεων. Οὐδὲν ὑπουλότερον καὶ δολιώτερον τοῦ τεθέντος πρὸ τῆς Γαλλίας ζητήματος εἰς τὰ 1870. Τὴν ἡρώων ἐὰν ἐπεθύμει νὰ διατηρήσῃ τὸ Κράτος, ὡς προῆλθεν ἐκ τῶν τελευταίων μεταρρυθμίσεων.

τε αὐτοὶ παρῃτήθησαν, ὡς θὰ ἔπραττον ἐὰν ἦσαν ἀληθεῖς πολιτικοὶ ἄνδρες, οὔτε παραίτησιν πρὸς τὸν Βασιλέα των συνεβούλευσαν, ὡς θὰ ἔπραττον ἀληθεῖς καὶ εὐσυνείδητοι πατριῶται, ἀλλὰ μετέβησαν εἰς τὴν Εὐρώπην, ***ὅπως ἐκ τῶν ὑστέρων ἐξεύρουν δάνειον καὶ συμμάχους!*** Ἐλησμόνουν, ἢ μᾶλλον δὲν ἐσκέπτοντο, τὸ τοῦ Δημοσθένους αἰώνιον δίδαγμα: «Συμμαχεῖν καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τούτοις ἐθέλουσιν ἅπαντες, οὓς ἂν ὁρῶσι παρεσκευασμένους καὶ πράττειν ἐθέλοντας ἃ χρή». Κατὰ τὸ φανερὸν αὐτῆς μέρος, κατὰ τὸ ἔστω εἰλικρινὲς αὐτῆς μέρος ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῶν μετανοεμβριανῶν τῆς Ἑλλάδος Κυβερνητῶν ἐβασίζετο ἐπὶ τῆς μαντευομένης ἁπλῶς εὐνοίας τῆς Ἀγγλικῆς. Καὶ εἶναι ἀληθὲς ὅτι τοὐλάχιστον ὁ τότε . Πρόεδρος τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως ἐπόθει καὶ ηὔχετο ἐνδομύχως στρατιωτικὴν νίκην τῆς Ἑλλάδος ἔστω καὶ βασιλευομένης ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου. Ἀλλὰ ὁ πόθος, ὁ προσωπικὸς καὶ μύχιος πόθος, εἶνε ἀνυπολογίστως διάφορον πρᾶγμα τῆς ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς καὶ διὰ τῶν πραγμάτων συμμαχικῆς ἐνισχύσεως. Διότι ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς καὶ ῥητῶς ἐδήλωσεν αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ τότε Πρόεδρος τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, ὅτι, τελούσης τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον, δὲν ἦτο δυνατὸν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐφαρμόσῃ ἐμπράκτως πολιτικὴν ἀποκρουομένην ὑπὸ τοῦ μεγίστου μέρους τῶν Ἄγγλων ὑπουργῶν καὶ ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Κοινῆς Γνώμης, πολιτικὴν ἀντίθετον πρὸς τὰς συμφωνίας μετὰ τῶν Συμμάχων τῆς Ἀγγλίας Δυνάμεων. Ἐκζητοῦσα καὶ ἐπὶ μῆνας ἐπαιτοῦσα ἀνὰ τὴν Εὐρώπην ἡ τότε Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις μεταστροφὴν τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑποκαρδίου πόθου εἰς Ἀγγλικὴν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς συμμαχικὴν ἐνίσχυσιν ἀφῆκεν ἐπὶ ἔτος ὁλόκληρον, ἀπὸ τῆς τρομερᾶς καὶ μυριονέκρου φθορᾶς *νον καὶ πτωχόν, κρατίδιον ἀπειλούμενον ἐν τῇ Βαλκανικῇ καὶ ἀνυπόληπτον ἐν τῷ Κόσμῳ. Καὶ παραδώκαμεν τὴν Ἑλλάδα εἰς τὰ 1920 κράτος πλούσιον, κράτος ἔνδοξον καὶ ἰσχυρὸν ἐν τῇ Βαλκανικῇ καὶ τιμώμενον ἐν τῷ Κόσμῳ, κράτος εὐνομούμενον. Διότι εὐνομίαν ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου, ἐφαρμογὴ δυνάμει τοῦ Συντάγματος, ὅταν τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς εἶνε ἡ δόξα, ἡ λαμπρότης, ἡ μεγέθυνσις τοῦ Κράτους, ὁ πλοῦτος, ἡ εὐημερία, ἡ δημοσία τάξις ἐσωτερικῶς τοῦ λαοῦ. Τὸ μέγα καὶ λαμπρὸν ἔργον μας συνετελέσαμεν πολεμούμενοι ὑπὸ τοῦ Παλαιοκομματισμοῦ ἀπὸ τοῦ 1910 μέχρι τοῦ 1915, πολεμούμενοι ὑπὸ τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Παλαιοκομματισμοῦ ἀπὸ τοῦ 1915 μέχρι τοῦ 1920. Ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ὅστις μᾶς ὑπεστήριξεν ἐκθύμως ἐπὶ σειρὰν ἐκλογῶν πρότερον, μᾶς ἐστέρησε τῆς ἐμπιστοσύνης του δυστυχῶς ὅταν δὲν ὑπελείπετο παρὰ μόνη σχεδὸν ἡ ἐπισφράγισις τοῦ μεγάλου ἱστορικοῦ ἔργου ἡμῶν. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εἶνε ἐλεύθερος καὶ κυρίαρχος, εἶνε ἐπομένως πολιτικῶς ἀνεύθυνος καὶ ἄρα ἀνέλεγκτος, ἀλλὰ καλεῖται προσεχῶς νὰ κρίνῃ καὶ ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἱστορικῆς του τύχης, τὴν φορὰν ταύτην ὁριστικῶς. Ἡ μετὰ τὰς ἐκλογὰς Κυβέρνησις πρέπει νὰ εἶνε ἀνάλογος πρὸς τὰς μεγάλας τοῦ ἔθνους περιστάσεις καὶ τοὺς κινδύνους, οὐχὶ δὲ ἀνάλογος πρὸς τὰ ἀμετανόητα καὶ ἀδυσώπητα πάθη τῶν ἐθνικῶν ἐγκληματιῶν.*

ΗΓΝΟΟΥΝ ΠΑΝΤΩΣ
ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗΝ ΤΕΧΝΗΝ

Ἡ μεγάλη κυβερνητικὴ τέχνη τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, προκειμένου περὶ τῆς ἐξωτερικῆς του πολιτικῆς, συνίστατο εἰς τὸ ὅτι προπαρεσκεύαζε τὸν πόλεμον καὶ οἰκονομικῶς καὶ διπλωματικῶς. Κατὰ τὸ ἔτος 1913 ἠκούοντο ἀσυγκρατήτου δυσφορίας μεμψιμοιρίαι ἀπὸ τῶν τάξεων ἀκόμη αὐτῶν τῶν Φιλελευθέρων, διότι ὁ κ. Βενιζέλος ἦτο ἀπέναντι τῶν Βουλγάρων λίαν ἀνεκτικός. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων ἀπεφάσισε καὶ τὸν πόλεμον ἐκεῖνον, κατὰ τῆς Βουλγαρίας, μόνον ὅταν προπαρεσκεύασεν αὐτὸν καὶ ὑπὸ οἰκονομικὴν ἔποψιν πλουσιοπαρόχως καὶ ὑπὸ διπλωματικὴν κατάστασιν εὐνοϊκήν. Ἀλλ' οἱ ἀναλαβόντες τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920 ἐκυβέρνησαν κατὰ τρόπον ἀντίθετον. Κατηνάγκασαν τὴν χώραν πρὸς μίαν τεραστίαν καὶ

Ἔλεγον πρὸς αὐτήν, ὅτι ἐπρόκειτο ἀφ' ἑνὸς περὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀφ' ἑτέρου περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς εἰρήνης. ***Εἰς τὸ βάθος ἦτο ἡ δικτατορία καὶ ὁ πόλεμος***».

Μετὰ τὸ δημοψήφισμα ὁ αὐτοκράτωρ Ναπολέων Γ.' ἐγένετο αὐτοκρατορικώτερος. Καὶ μετὰ τρεῖς μῆνας ἐξερράγη ὁ ὀλέθριος διὰ τὴν Γαλλίαν πόλεμος. Καὶ λέγει ἐπίσης ὁ Ντεμπιντούρ:

«Βεβαίως δὲν εἶχον καὶ συμμάχους. Ἀλλὰ θὰ τοὺς εἶχον τὴν ἐπομένην τῆς πρώτης νίκης, καὶ θὰ τοὺς εἶχον χάρισμα, ἐνῷ ἐκ τῶν προτέρων θὰ τοὺς ἐπλήρωνον ἀκριβά. Οὕτως ἐσκέπτετο ὁ δοὺξ τοῦ Γραμῶν, ὅστις πρὸ μικροῦ εἶχε διαδεχθῇ τὸν κ. Δαροῦ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν. Μετὰ ὑπερηφάνου βεβαιότητος ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ἐβεβαίου, ὅτι εἰς τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τῶν Γαλλικῶν στρατιῶν τὰ νότια Γερμανικὰ κράτη θὰ συνετάσσοντο μετὰ τῆς Γαλλίας, ἡ δὲ Αὐστρία παρευθὺς θὰ ἠκολούθει τὸ παράδειγμά των, καὶ ἡ Ἰταλία δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ καθυστερήσῃ».

Ὁμοίως καὶ οἱ κατὰ τὸ 1921 Κυβερνῆται τῆς Ἑλλάδος ἐβεβαίουν ὑπερηφάνως τὸν λαὸν αὐτῆς, ὅτι, ἅμα τῇ πρώτῃ νίκῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, πατεῖς με πατῶ σε μικρὰ καὶ μεγάλα κράτη θὰ τρέχουν ὅπως συμμαχήσουν μετ' αὐτῶν! Καὶ ἐλησμόνουν, ἢ μᾶλλον δὲν ἐσκέπτοντο καθόλου, ὅτι ἡ τεραστία Ῥωσσία τῶν Τσάρων ἐνίκησε περιφανῶς εἰς τὰ 1878, ἐν τούτοις, ἐλλείψει ἰσχυρῶν συμμαχιῶν, ἐστερήθη κατὰ μέρος τοῦ καρποῦ τῶν νικῶν της. Καὶ ἐλησμόνουν, ἢ μᾶλλον δὲν ἐσκέπτοντο, ὅτι ἡ ἰσχυρὰ Ἰαπωνία ἐνίκησε περιφανέστατα εἰς τὰ 1905, ἀλλὰ προσεκλήθη εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ ἀπεδέχθη συνθήκην ἐντελῶς εἰς αὐτὴν ἀπαρέσκουσαν. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλέον τούτων οἱ Ἕλληνες Κυβερνῆται τοῦ 1921 καὶ 1922 δὲν εἶχον τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ δουκὸς τοῦ Γραμῶν, ὅστις τὸν Αὔγουστον τοῦ 1870, μετὰ τάς πρώτας ἀτυχίας τοῦ Γαλλικοῦ Στρατοῦ, ἔλεγε πρὸς τὸν Ναπολέοντα Γ': ***«Οὐδεὶς συμμαχεῖ πρὸς τοὺς ἀποτυγχάνοντας!»*** Οἱ Ἕλληνες Κυβερνῆται καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Σαγγαρίου, ἐνῷ ἀπέκρυπτον καὶ τὴν καταστροφὴν ἐκείνην διὰ τῆς σοφιστικῆς φράσεως ***«ὁ ἐχθρὸς δὲν ὑπετάγη»***, οὔ-

τοῦ Σαγγαρίου, ἀφῆκε τὴν Σμύρνην ἀνοχύρωτον καὶ τὸν Ἑλληνικὸν Στρατὸν ἀραιούμενον καὶ φθειρόμενον, μειούμενον καὶ διαφθειρόμενον, ὑλικῶς ἐλαττούμενον καὶ ψυχικῶς ἐκλυόμενον εἰς τὰ χαρακώματα!

Δὲν ἐξετάζομεν σήμερον τοὺς ἐσωτάτους σκοποὺς τῆς ἀπαισίας ἐκείνης πολιτικῆς. Ἀλλὰ ὑπεσχέθησαν ἀναστήλωσιν τοῦ Πολιτεύματος καὶ ὑπεχρεώθησαν πρὸς ἐνέργειαν δημοψηφίσματος δι' ἁπλῆς διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐνῷ τὸ δημοψήφισμα εἶνε μεγίστης σημασίας καὶ θεμελιώδους σπουδαιότητος πολιτικὴ πρᾶξις, πρὸς τὴν ἐνέργειαν τοῦ ὁποίου μόνον μία Συντακτικὴ Ἐθνοσυνέλευσις δικαιοῦται. Ὑπεσχέθησαν ἀποκατάστασιν τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν καὶ δικαιωμάτων καὶ ἀνηγόρευσαν διὰ τοῦ δημοψηφίσματος Βασιλέα Αὐτοκράτορα περιφρονοῦντα καὶ χλευάζοντα τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Λαοῦ ὡς ψηφισθέντας πρὸς χάριν του. Ὑπεσχέθησαν διάλυσιν τῆς ἐπιστρατεύσεως καὶ κατάπαυσιν τοῦ πολέμου καὶ παρέσυραν τὴν χώραν εἰς μακρὸν καὶ αἱματηρὸν πόλεμον, ἵνα δι' αὐτοῦ διορθώσουν τὰ οἰκονομικὰ καὶ ἀποκαταστήσουν τὴν διεθνῆ θέσιν τοῦ κράτους. Πάντως ἠγνόουν τὴν κυβερνητικὴν τέχνην, ἡ ὁποία προβαίνει εἰς τὴν ἐσχάτην καὶ φοβερὰν προσπάθειαν τῶν ἐθνῶν, ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ, μόνον ὅταν ἔχῃ ἀσφαλεῖς τοὺς οἰκονομικοὺς πόρους καὶ ἐπίσης ἀσφαλεῖς τὰς διπλωματικὰς ἐγγυήσεις. Ἡ λαϊκὴ πλειονοψηφία τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920 ἔσφαλε καὶ ἀπέτυχεν εἰς τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐμπιστοσύνης της. Ἠπάτησαν δὲ οἱ τότε Κυβερνῆται εἰς τὸν μέγιστον βαθμὸν τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, εἰπόντες πρὸς αὐτόν, ὅτι τάχα ἠκολούθησαν καὶ ἐφήρμοσαν τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῶν Φιλελευθέρων, ἐνῷ ἐφήρμοσαν ἄκρως ἀντίθετον πολιτικήν. Οἱ Φιλελεύθεροι προπαρεσκεύαζον οἰκονομικὴν ἀκμὴν καὶ διεθνεῖς συμμαχίας ***διὰ τὸν πόλεμον***. Ἐνῷ οἱ μετανοεμβριανοὶ Κυβερνῆται ἠγωνίζοντο πρὸς οἰκονομικὴν καὶ συμμαχικὴν ἀποκατάστασιν ***διὰ τοῦ πολέμου***!

ΠΕΜΠΤΗ 26 ΙΟΥΝΙΟΥ 1924-ΕΤΟΣ Α΄. ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 217

ΜΕΓΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ
Ο ΔΙΟΝΥΣΟΣ,
ΕΝ ΔΙΟΝΥΣΩ ΤΗΣ ΚΗΦΙΣΣΙΑΣ

Ἐνοικιάζονται δωμάτια διὰ τὴν θερινὴν ἐποχὴν μετὰ καὶ ἄνευ τροφῆς, ὑπηρεσία τελεία, καθαριότης πλήρης, ἠλεκτρικὴ ἐγκατάστασις, τηλεφωνικὴ ἐπικοινωνία καὶ ἡμερησία τακτικὴ συγκοινωνία μὲ τὰς Ἀθήνας δι' αὐτοκινήτου τοῦ ξενοδοχείου.

Πληροφορίαι ἐν Ἀθήναις, ὁδὸς Μάρνη 18.

50

ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΣΙΝ ΤΩΝ

50

Τὸ δημοκρατικὸν ὄργανον, ἀναγνῶσαν φαίνεται τὰ ἄρθρα τῶν βενιζελικῶν ἐφημερίδων (ἀδιάφορον ἂν εἰς πλείστας περιστάσεις τοῦ εἶνε ἀπολύτως δυσάρεστα), ἐπληροφορήθη ὅτι τὸ Πολίτευμα εὑρίσκεται «ἐνώπιον συνωμοσίας». Συνωμόται εἴμεθα ἡμεῖς ὁ ἀντιβενιζελικὸς κόσμος. Καὶ σκοπὸς τῆς συνωμοσίας μας εἶνε ἡ «δυσφήμισις» καὶ «διάσεισις» τοῦ Καθεστῶτος.

Ποῦ ἔγκειται δὲν νομίζετε ἡ συνωμοσία; Εἰς τὸ ὅτι ὁ ἀντιβενιζελικὸς τύπος εἶπε συνυπεύθυνον τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς καὶ τὸν ἐξ αὐτῆς προελθόντα θρυλικὸν ἀρχιήρωα!

Τὰς σκέψεις μας ἐπὶ τῆς κωμικῆς αὐτῆς προσφυγῆς τῆς Κυβερνήσεως ὄπισθεν τῶν παραγράφων τοῦ κατοχυρωτικοῦ, προκειμένου περὶ ἑνὸς ζητήματος οὐδεμίαν ἔχοντος σχέσιν μὲ τὸ πολίτευμα, τὰς ἐξεθέσαμεν ἐπανειλημμένως ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς ἐφημερίδος ταύτης. Ἡ Δημοκρατικὴ Κυβέρνησις προσφέρει κακίστην ὑπηρεσίαν εἰς τὸ πολίτευμα, ἀναμιγνύουσα αὐτὸ εἰς ὑπόθεσιν, ἡ ὁποία ἀφορᾷ ὡρισμένα πρόσωπα, δοσίλογα ἀπέναντι τοῦ ἔθνους, κατὰ τὴν ἀντίληψιν αὐτῆς ταύτης τῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποίαν τὰ ἴδια αὐτὰ πρόσωπα συνέστησαν καὶ διώρισαν, διὰ μίαν στρατιωτικὴν καταστροφήν. Τί σχέσιν ὅμως ἠμποροῦν νὰ ἔχουν τὰ πρόσωπα αὐτὰ μὲ τὸ Πολίτευμα; Μήπως ἡ Δημοκρατία εἶνε ὁ κ. Πλαστήρας, ἢ ὁ κ. Γονατᾶς;

Ἡ Κυβέρνησις γνωρίζει πολὺ καλὰ ὅτι οὐδεμία συνωμοσία ὑφίσταται καὶ ὅτι οὐδεὶς κίνδυνος διὰ τὸ Πολίτευμα ὑπάρχει. Ὁ ἀντιβενιζελικὸς κόσμος διὰ τοῦ στόματος τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ἀγῶνός του, τοῦ κ. Ι. Μεταξᾶ, ἐκαθώρισε σαφῶς καὶ ἀπεριφράστως τὴν θέσιν του εἰς τὸ πολιτειακὸν ζήτημα ἀμέσως τὴν ἐπομένην τοῦ Δημοψηφίσματος, χωρὶς νὰ θελήσῃ νὰ ἐξετάσῃ τὴν γνησιότητα τοῦ «μοναδικῶς εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Κρατῶν πανηγυρικοῦ» ἀποτελέσματος τῶν περιφήμων 70 ἑκατοστῶν. Τοῦτο δέ, διότι εἶχε βαθεῖαν συνείδησιν τῆς κρισιμότητος τῶν περιστάσεων καὶ τῶν παντοειδῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν κινδύνων εἰς οὓς ἦτο ἐκτεθειμένη ἡ Ἑλλὰς καὶ ἤθελεν εἰλικρινῶς καὶ πραγματικῶς τὴν κατάπαυσιν τοῦ καθεστωτικοῦ ἀγῶνος διὰ νὰ εἰσέλθῃ ὁπωσδήποτε ἡ δύστηνος αὐτὴ χώρα εἰς ἕνα ὁμαλὸν πολιτικὸν βίον.

νομένου. Πρόκειται περὶ τῆς ἐξεγέρσεως τῆς λαϊκῆς συνειδήσεως ἐναντίον ἑνὸς τερατώδους ἀδικήματος τὸ ὁποῖον οὐδέποτε, παρ ὅλας τὰς παρασιωπήσεις καὶ τὰς πιέσεις, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνεχθῇ. Εἶνε δὲ χαρακτηριστικώτατον ὅτι ἡ ἐξέγερσις αὕτη δὲν περιορίζεται εἰς τὰ κομματικὰ ὅρια, ἀλλ εἶνε κοινὴ καὶ γενική.

Ἡ λαϊκὴ συνείδησις ἔχει ἐντελῶς ἰδικήν της ἀντίληψιν ἐπὶ ζητημάτων δικαιοσύνης. Καὶ ἡ ἀντίληψις αὐτὴ εἶνε αὐτὴ ἡ πρωτόγονος ἔννοια τοῦ Δικαίου. Δὲν κάμνει διάκρισιν μεταξὺ «γενικῶν» καὶ «εἰδικῶν» εὐθυνῶν, ὅπως μία ἀνακριτικὴ ἐπιτροπὴ ἀπὸ στρατιωτικούς. Ἂν εἶνε βαρύτεραι αἱ μὲν ἢ αἱ δέ, τοῦτο δὲν τὸ ἐξετάζει. Οὔτε θὰ ἐξανίστατο ποτὲ πρὸ τοῦ ἔργου τῆς Δικαιοσύνης, ὁσονδήποτε αὐστηρὸν καὶ ἂν ἦτο, ἐὰν ἦτο τοῦτο πραγματικῶς δίκαιον. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ἀνεχθῇ — καὶ δὲν θὰ τὸ ἀνεχθῇ ποτὲ — εἶνε τὸ δικαστικὸν ἔγκλημα τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1922, ἡ ὁποία ἦλθε νὰ ἀπονείμῃ καὶ ἀπένειμε κατὰ τὸν γνωστὸν τρόπον δικαιοσύνην, ἐνῷ ἡ ἰδία ἦτο δοσίλογος ἀπέναντι τοῦ Ἔθνους διὰ τὰ γεγονότα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀπεφαίνετο!

Τὸ ζήτημα λοιπὸν δὲν εἶνε στρατιωτικόν, ἂν πταίῃ δηλ. μόνος ὁ κ. Πλαστήρας ἢ ὁ κ. Γονατᾶς, ἢ ἂν πταίουν πολὺ ἢ ὀλίγον. Εἶνε πολὺ βαθύτερον καὶ ἀνθρωπινώτερον. Πολιτικοί, διανοούμενοι, δημοσιογράφοι, ἐκλεκτοὶ ἔστω καὶ κοινοὶ κόλακες, καὶ συμφεροντολόγοι ἢ ἁπλῶς ἀνόητοι, ἠμποροῦν νὰ θαυμάζουν ἕναν «ἥρωα» ὅπως ὁ κ. Πλαστήρας. Ἡ λαϊκὴ ὅμως συνείδησις, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἱστορικὰς γνώσεις, δὲν δύναται νὰ ἀνεχθῇ τοιούτους «ἥρωας», οἱ ὁποῖοι σηκώνουν τὴν σημαίαν τῆς Ἐπαναστάσεως τὴν ἐπομένην μιᾶς στρατιωτικῆς καταστροφῆς, ὄχι διὰ νὰ ἀνασυντάξουν τὸ στράτευμα καὶ νὰ στραφοῦν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ διὰ νὰ σπεύσουν εἰς τὴν πρωτεύουσαν, νὰ καταλάβουν τὴν Ἀρχήν, νὰ παραχωρήσουν εἰς τὸν ἐχθρὸν ἐδάφη, τὰ ὁποῖα δῆθεν θὰ ἔσωζαν, καὶ νὰ ἐπιβάλλουν εἰς τὸν τόπον ἕνα πρωτοφανὲς καθεστὼς βίας καὶ ἁρπαγῆς.

Ἄλλο λοιπὸν εἶνε τὸ ἕν, ἡ θέσις τοῦ πολιτεύματος, καὶ ἄλλο τὸ ἄλλο, ὁ «θόρυβος», ὁ ὁποῖος γίνεται διὰ τὸ ζήτημα τῶν εὐθυνῶν.

Καὶ ἡ Δημοκρατικὴ Κυβέρνηφίσταται καὶ ὅτι οὐδεὶς κίνδυνος διὰ τὸ Πολίτευμα ὑπάρχει. Ὁ ἀντιβενιζελικὸς κόσμος διὰ τοῦ στόματος τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ἀγῶνός του, τοῦ κ. Ι. Μεταξᾶ, ἐκαθόρισε σαφῶς καὶ ἀπεριφράστως τὴν θέσιν του εἰς τὸ πολιτειακὸν ζήτημα ἀμέσως τὴν ἐπομένην τοῦ Δημοψηφίσματος, χωρὶς νὰ θελήσῃ νὰ ἐξετάσῃ τὴν γνησιότητα τοῦ «μοναδικῶς εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Κρατῶν πανηγυρικοῦ» ἀποτελέσματος τῶν περιφήμων 70 ἑκατοστῶν. Τοῦτο δέ, διότι εἶχε βαθεῖαν συνείδησιν τῆς κρισιμότητος τῶν περιστάσεων καὶ τῶν παντοειδῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν κινδύνων εἰς οὓς ἦτο ἐκτεθειμένη ἡ Ἑλλὰς καὶ ἤθελεν εἰλικρινῶς καὶ πραγματικῶς τὴν κατάπαυσιν τοῦ καθεστωτικοῦ ἀγῶνος διὰ νὰ εἰσέλθῃ ὁπωσδήποτε ἡ δύστηνος αὐτὴ χώρα εἰς ἕνα ὁμαλὸν πολιτικὸν βίον.

Ἡ θυσία αὕτη ἦτο ἡ μεγαλυτέρα θυσία, εἰς ἣν ἠδύνατο νὰ προβῇ ἕνα πολιτικὸν κόμμα διὰ τὸ κοινὸν συμφέρον. Καὶ τὸ πολιτικὸν κόμμα, τὸ ὁποῖον προέβη εἰς τοιαύτην θυσίαν, δὲν συνωμοτεῖ.

⁂

Ἂς μὴν ἐνυπνιάζωνται λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις καὶ οἱ περὶ αὐτὴν κινδύνους φανταστικοὺς καὶ συνωμοσίας ἀνυπάρκτους. Οὐδεὶς κίνδυνος τοῦ καθεστῶτος ἐκ μέρους τοῦ ἀντιβενιζελισμοῦ ὑπάρχει. Ἂν ἡ Κυβέρνησις συνταυτίζει τοὺς δοσιλόγους καὶ συνυπευθύνους διὰ μίαν μεγάλην στρατιωτικὴν συμφορὰν ἀπέναντι τοῦ Ἔθνους, τόσο τὸ χειρότερον δι' αὐτὴν καὶ διὰ τὸ καθεστώς, τοῦ ὁποίου ἐμφανίζεται ὡς ἀποκλειστικὸς δορυφόρος.

Ὁ «θόρυβος» περὶ τὸ ζήτημα τῶν εὐθυνῶν διὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφήν, τὸν ὁποῖον δὲν προεκαλέσαμεν ἡμεῖς ἀλλὰ ἡ «ἀντιπατριωτικὴ ἀντίληψις ἀνωτάτου ἀξιωματικοῦ, φρονοῦντος ὅτι ἠδικήθη ἐκ τῶν προβιβασμῶν», ὅπως ὁμολογεῖ σήμερον καὶ αὐτὸς ὁ κ. Κονδύλης, οὔτε τὸ καθεστὼς νὰ ὑποσκάψῃ ἐπιζητεῖ, οὔτε εἰς κομματικὴν ἐκμετάλλευσιν ἀποβλέπει, πρέπει δὲ νὰ εἶνε κανεὶς τελείως ἀψυχολόγητος διὰ νὰ μὴ βλέπῃ τίποτε ἄλλο εἰς τὸν «θόρυβον» αὐτόν, ἐνῷ εὑρισκόμεθα ἐνώπιον καθαρῶς ψυχολογικοῦ φαι

πλῶς ἀνόητοι, ἠμποροῦν νὰ θαυμάζουν ἕναν «ἥρωα» ὅπως ὁ κ. Πλαστήρας. Ἡ λαϊκὴ ὅμως συνείδησις, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἱστορικὰς γνώσεις, δὲν δύναται νὰ ἀνεχθῇ τοιούτους «ἥρωας», οἱ ὁποῖοι σηκώνουν τὴν σημαίαν τῆς Ἐπαναστάσεως τὴν ἐπομένην μιᾶς στρατιωτικῆς καταστροφῆς, ὄχι διὰ νὰ ἀνασυντάξουν τὸ στράτευμα καὶ νὰ στραφοῦν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ διὰ νὰ σπεύσουν εἰς τὴν πρωτεύουσαν, νὰ καταλάβουν τὴν Ἀρχήν, νὰ παραχωρήσουν εἰς τὸν ἐχθρὸν ἐδάφη, τὰ ὁποῖα δῆθεν θὰ ἔσωζαν, καὶ νὰ ἐπιβάλλουν εἰς τὸν τόπον ἕνα πρωτοφανὲς καθεστὼς βίας καὶ ἁρπαγῆς.

Ἄλλο λοιπὸν εἶνε τὸ ἕν, ἡ θέσις τοῦ πολιτεύματος, καὶ ἄλλο τὸ ἄλλο, ὁ «θόρυβος», ὁ ὁποῖος γίνεται διὰ τὸ ζήτημα τῶν εὐθυνῶν.

Καὶ ἡ Δημοκρατικὴ Κυβέρνησις εἶνε ἡ πρώτη ἡ ὁποία ἔχει συμφέρον νὰ μὴ τὰ συσχετίζει.

Ε. Ν. ΤΖΕΛΕΠΗΣ

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΤΡΑΓΙΚΗ ΝΥΚΤΑ

— Σύγχυσις καὶ νευρικότης μεταξὺ τῶν ὑπουργῶν

— Ὁ κ. Κούνδουρος λογοκρίνων τὸν κ. Παπαναστασίου

— Πάλιν καὶ πάντοτε ὁ Βενιζέλος στὴ μέση

(ΤΟΥ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΝΤΟΣ ΣΥΝΤΑΚΤΟΥ ΜΑΣ)

Ὁ στόλαρχος λοιπὸν ἐν κινήσει χθές. Κατσουφιασμένος ὡς Ὑμηττὸς ἐν καιρῷ καταιγίδος, νευρικός, ἀγριεμένος, ἀνήρχετο καὶ κατήρχετο τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν, ἔδιδε διαταγάς, ἠπείλει, ἤστραπτεν, ἐβρόντα...

⁂

Ἀλλὰ καὶ ὁ κ. Παπαναστασίου δὲν ἐπέδειξε περισσοτέραν ψυχραιμίαν. Κατακόκκινος ὡς ἀστακὸς ἀπὸ ὀργήν, εἰς μάτην προσεπάθει νὰ κρύψῃ τοὺς φόβους περὶ τῆς πτώσεώς του ἀπὸ τοὺς παρισταμένους δημοσιογράφους.

— Παραιτεῖσαι, κύριε Πρωθυπουργέ, ὁ κ. Χατζηκυριάκος; ἐρωτᾷ κάποιος συνάδελφος ἐνοχλητικός.

— Ὄχι! Οὔτε αὐτός, οὔτε ἡ Κυβέρνησις παραιτεῖται.

— Μὰ ἡμεῖς δὲν ἐρωτῶμεν γιὰ τὴν Κυβέρνησιν!

Ὁ κ. Παπαναστασίου προδίδεται κόπος του..

⁂

Οἱ βουλευταὶ ἐκρύωσαν καὶ αὐτοί. Ὄχι βέβαια ἀπὸ τὴν νυκτερινὴν ὑγρασίαν. ἀλλὰ ἀπὸ τὸ διάβημα τῶν ἀξιωματικῶν. Μαζεμένοι εἰς τὸν κῆπον τῆς Βουλῆς περὶ τοὺς

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΝ ΤΡΑΓΩΔΙΑΝ

ΤΑ ΗΡΩΪΚΑ ΒΟΥΡΛΑ

ΠΩΣ ΚΑΤΕΣΤΡΑΦΗ Η ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ ΤΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΠΑΡΑ ΤΑ «ΚΙΟΥΠΙΑ».—Η ΑΠΟΧΩΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΚΙΟΥΛ-ΜΠΑΞΕΝ.—Ο ΠΑΝΙΚΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.—ΑΙ ΣΦΑΓΑΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΚΡΙΤΩΝ.—Η ΠΡΟΔΟΣΙΑ.—Η ΤΡΑΓΙΚΗ ΤΥΧΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΡ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ.—

Ὑπὸ τοῦ παρακολουθήσαντος τὰ γεγονότα, δημοσιογράφου κ. Σ. ΚΟΥΚΟΥΤΣΑΚΗ

3ον

Μία γωνία τῆς ὑψηλοτέρας τοποθεσίας τῶν Βουρλῶν «Δέκα-Μῦλοι» θεωμένη ἀπὸ τὸ κέντρον τῆς λαϊκωτέρας ἑλληνικῆς συνοικίας Μορτάκια.

[Ἀπὸ τὴν μοναδικὴν συλλογὴν Κασιμάτη τοῦ δημογέροντος κ. Στυλ. Σταυρίδου].

Ὅσοι Βουρλιῶτες, ἰδίως ἀπὸ τοὺς παραθερίζοντας εἰς τοὺς «κουλάδες» τοῦ εὐφορωτάτου κάμπου τοῦ Μάλκατζε, εἶχον καταφύγει εἰς τὴν κατέναντι τοῦ Δερβενίου νησῖδα τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου, παρέστησαν μάρτυρες βουβοὶ τοῦ τραγικοῦ θεάματος τῆς ἱστορικῆς ἐκείνης μάχης παρὰ τὰ «Πιστά» καὶ ἀνέπεμπον πρὸς τὸν Θε-

καὶ μαζὶ μὲ τὴν διαρπαγὴν ἔσπειρον παντοῦ καὶ τὸν θάνατον.

Μερικοὶ ἐκ τῶν πολιτῶν, οἱ ὁποῖοι ὑπέστησαν παρομοίους τραγικοὺς αἰφνιδιασμούς, ἀπεπειράθησαν τότε νὰ μεταβοῦν εἰς τὸ Κονάκι (ὅπου εἶχον ἐν τῷ μεταξὺ ἐγκατασταθῆ οἱ Τοῦρκοι) καὶ νὰ διαμαρτυρηθοῦν διὰ τὰ γεγονότα.

Ἀλλ' οἱ πρωτουργοὶ τῶν σκηνῶν ἐνεδρεύσαντες παρὰ τὸ Γεφύρι, συνέ-

τὰ σπίτια των καὶ νὰ κλειδομανταλωθοῦν ἐκεῖ μέσα ἕως τὴν ὥραν ποὺ θὰ περνοῦσεν ἡ μεγάλη μπόρα καὶ θὰ ἀποκαθίστατο ἡ τάξις καὶ ἡ ἀσφάλεια —πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπίστευον ὅλοι μετὰ πεποιθήσεως. Ἔτσι τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ ἐγκατέλειψε τὴν παραλίαν καὶ διὰ τῶν ἀγρῶν ἢ τῆς μεγάλης ὁδοῦ, ἐπέστρεφον εἰς τὰ σπίτια των ὅπου ἐκλείοντο.

Κατὰ τὸ ἀπόγευμα ὅμως, μερικοὶ

Η «ΠΑΤΡΙΣ» ΑΝΑ ΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ ΚΑΙ ΤΟ ΠΗΛΙΟΝ

ΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Η ΑΞΙΟΘΡΗΝΗΤΟΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΕΝΩ ΚΑΛΠΑΖΟΜΕΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΝ, Η ΕΛΟΝΟΣΙΑ ΘΕΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ.—ΕΧΟΜΕΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΝ, ΜΑ Η ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΔΙΟΙΚΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΖΑΤΖΑΝ.—ΠΡΟΣΕΞΑΤΕ ΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΘΡΕΨΗ ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΡΘΡΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΕΥΣΑΝΤΟΣ ΑΝΑ ΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ ΚΑΙ ΤΟ ΠΗΛΙΟΝ ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΟΥ ΜΑΣ

Τὰ χάλια τῆς Θεσσαλικῆς συγκοινωνίας.

Περιοδεύσας ἀνὰ τὴν Θεσσαλίαν, τὸν πλουτοφόρον αὐτὸν Παράδεισον, ἐμελέτησα τὰς διαφόρους ἀνάγκας τῶν κατοίκων αὐτῆς, ποὺ ἡ ἐγκληματικὴ ἀδιαφορία τῶν ἑκάστοτε κυβερνήσεων ἔφερε τὸν γεωργόν, τὸν κτηνοτρόφον, τὸν πλουτοπαραγωγὸν ἐν γένει Θεσσαλόν, εἰς τελείαν ἀπόγνωσιν. Αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ κυβέρνησις πρέπει νὰ ἐνδιαφερθῇ εἰλικρινῶς γιὰ τὸν Θεσσαλικὸ λαό. Ἀρκετὰ ἐπὶ τόσα ἔτη ἐτρέφετο μὲ ὑποσχέσεις. Ἤρχισεν ἤδη νὰ χάνῃ τὴν ὑπομονήν του. Καὶ ἔχουν δίκαιον. Τί ζητοῦν; Συγκοινωνίαν καὶ ὑδραυλικά. Δυὸ γάγγραινες, δυὸ καρκίνοι ἀπὸ τριάντα καὶ πλέον χρόνια τοὺς μαστίζουν. Ἀπ' αὐτὰ ζητοῦν ν' ἀπαλλαγοῦν, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ὀρθοποδήσουν, νὰ ζήσουν γεροὶ καὶ κάπως εὐτυχισμένοι, γιατὶ ὅταν ἀπὸ τὶς δυὸ αὐτὲς γάγγραινες ἀπαλλαγοῦν, θὰ γλυτώσουν καὶ ἀπὸ πολλὰ ἄλλα παράρριζα αὐτῶν, τὰ ὁποῖα θὰ ἀναφέρω κατωτέρω. Ὁ Θεσσαλικὸς λαὸς ὅσο πειθήνιος καὶ νομοταγὴς εἶνε, τόσο καὶ ζωηρός. Ἂς φροντίσῃ τὸ Κράτος νὰ μὴ τὸν ἐξωθήσῃ εἰς τὰ ἄκρα.

Ἡ συγκοινωνία

Ὅποιος ξένος καὶ ἂν ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν Θεσσαλίαν μᾶς ἐλεεινολόγησε διὰ τὴν συγκοινωνίαν μας. Ὁ Βόλος, ὡς γνωστόν, συνδέεται σιδηροδρομικῶς μὲ

ὅμως ποὺ αἱ ἀνάγκαι ἐπολλαπλασιάσθησαν, ὁ σιδηρόδρομος δὲν ἐπαρκεῖ ἢ καλύτερον δὲν ἐξυπηρετεῖ τὸν ἐμπορικὸν καὶ πλουτοπαραγωγικὸν πληθυσμόν της. Ἡ Ἑταιρία τῶν Θεσσαλικῶν σιδηροδρόμων ἀδιαφορεῖ διὰ τὸν Θεσσαλικὸν πληθυσμόν. Ἕνας εἶνε ὁ σκοπός της, ἕνα τὸ ὄνειρόν της, πῶς νὰ θησαυρίσῃ. Ἐκμεταλλεύεται τὸ πᾶν. Τὰ προϊόντα τῶν δυστυχισμένων Θεσσαλῶν πολλάκις σαπίζουν καὶ τὰ πετοῦν, γιατὶ ἐκτὸς τοῦ ὅτι οἱ σιδηροδρομικοὶ σταθμοὶ ἀπέχουν πολὺ ἀπὸ τὰ διάφορα χωριὰ καὶ τὰς πόλεις, καὶ τοῦτο βέβαια ἐκ τῆς ἀμαθείας τῶν Θεσσαλῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐδέχθησαν μὲ λίγα χρήματα ν' ἀπαλλοτριωθοῦν τὰ χωράφια των γιὰ νὰ περάσῃ τότε ὁ σιδηρόδρομος, ἔχουν καὶ πολλὰ κόμιστρα καὶ τὸ σπουδαιότερον ὁ σιδηρόδρομος καρκινοβατεῖ. Φαντασθῆτε ἀπὸ τὸν Βόλο στὴ Καλαμπάκα πρέπει νὰ ταλαιπωρηθῇ κανεὶς 8—10 ὧρες μέσα σὲ στενὰ καὶ ἀκατάλληλα βαγόνια. Ἂν ἔχῃ μάλιστα τὴν δυστυχίαν νὰ ταξειδεύῃ τρίτη θέσι, τότε εἶνε μαρτύριον! Ἂν ζοῦσε ὁ πρῶτος μεταχειρισθεὶς τὴν ἀτμομηχανὴν διὰ τοὺς σιδηροδρόμους Γεώργιος Στέφενσον, ἀσφαλῶς θὰ γελοῦσε μὲ τὴν ἀθλίαν αὐτὴν κατάστασιν. Ἑκατὸν ὁλόκληρα χρόνια χωρὶς κανένα βῆμα προόδου, χωρὶς καμμία βελτίωσι. Γραμμαὶ στε-

ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 20
ΜΑΪΟΥ 1933
Θαλλελαίου μάρτυρος
Σελήνη 27 ἡμερῶν
Ἀνατολὴ ἡλίου 5.13'
Δύσις » » 7.30'

ΑΘΗΝΑΙ.— ΕΤΟΣ Α΄ — ΑΡΙΘ. 55 ‖ ΙΔΡΥΤΗΣ: ΙΩΑΝ. Δ. ΠΑΣΣΑΣ ‖ ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ‖ ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ 30 - ΤΗΛΕΦ. 21.281 - 25.941 ‖ ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ Μ. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗΣ ‖ ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 1

ΤΟ ΘΛΙΒΕΡΟΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΝ ΤΗΣ ΕΣΧΑΤΗΣ ΚΑΤΑΠΤΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΩΝΤΩΝ

Ἐὰν τὸ περίφημον δόγμα τῶν Ἰησουϊτῶν «ὁ σκοπὸς ἁγιάζει τὰ μέσα» ἀποτελεῖ πραγματικῶς τὸ ἔμβλημα τῆς κυβερνητικῆς παρατάξεως, δὲν βλέπομεν διατὶ ἡ Κυβέρνησις ἀποφεύγει νὰ δηλώσῃ τοῦτο ρητῶς καὶ ἀπεριφράστως, ἀφοῦ ἡ πολιτεία της ὁλόκληρος καὶ ἡ στάσις της γενικῶς ἔναντι τῶν τελευταίων θλιβερῶν γεγονότων, τοὐλάχιστον, ἀποδεικνύει τοῦτο ἐμφανῶς καὶ ἀδιασείστως.

Διότι τί ἄλλο νὰ ὑποθέσωμεν ὅταν ὁ κ. Πρωθυπουργός, ἐνῷ ὁμιλεῖ διαρκῶς ἐκτὸς τῆς Βουλῆς περὶ κοσμιότητος, περὶ εὐπρεπείας, περὶ διαλλακτικότητος, περὶ κοινοβουλευτικῆς εὐθιξίας καὶ περὶ ὁμαλότητος, προσερχόμενος ἐν τούτοις εἰς τὴν Βουλήν, καταλλήλως ἐξάπτει καθημερινῶς τὸ ἀσυγκράτητον μένος τῶν ὀπαδῶν του, διὰ τῶν λόγων καὶ τῶν πράξεών του;

Ἀλλὰ καὶ γενικώτερον ἐὰν ἐξετασθοῦν τὰ συμβαίνοντα, ἔχομεν τὴν πεποίθησιν, ὅτι κανεὶς ἄνθρωπος καλῆς πίστεως δὲν θὰ ἀρνηθῇ, ὅτι ἡ τακτικὴ καὶ τὰ ἔργα τῶν δρώντων σήμερον Ἡρακλέων τῆς κυβερνητικῆς παρατάξεως, ἐλάχιστα διαφέρουν ἀπὸ τὰς μεθόδους τῶν Ἰησουϊτῶν τοῦ Μεσαίωνος καὶ ἀπὸ τὴν πολιτείαν τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερέως τῶν Ἰουδαίων ἔναντι τοῦ διδασκάλου τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀγάπης, ὅστις οὐδόλως ἐδίστασε νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι ὁ θεάνθρωπος τοῦ εἶπε πὼς ἀναγνωρίζει ἑαυτὸν Βασιλέα τῶν Ἰουδαίων, διότι ἐρωτώμενος παρ' αὐτοῦ ἐὰν τοῦτο εἶνε ἀκριβές, εἶπε τὸ περίφημον: «Σὺ εἶπας!»

Φαρισσαῖοι ἀπαράμιλοι καὶ ὑποκριταί, οἱ κυβερνῶντες σήμερον τὴν Χώραν, ἀπαρνούμενοι ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, τὴν ἱστορίαν των καὶ τὰ ἔργα των, τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν ἀλήθειαν, τὴν εὐπρέπειαν καὶ τὴν κοσμιότητα, μαινόμενοι καὶ ἀφρίζοντες ἀπὸ λύσσαν, συγκυλίονται καὶ βυθίζονται ἀνερυθρίαστοι καὶ ἀχαλίνωτοι εἰς τὸν βόρβορον τῆς πλέον ἐσχάτης καταπτώσεως, ἀποφασισμένοι νὰ κορέσουν ἀντὶ πάσης θυσίας καὶ δι' οἱωνδήποτε μέσων τὸ ἀθεράπευτον πάθος των κατὰ τοῦ πολιτικοῦ ἀνδρός, ὅστις διέπραξε τὸ ἁμάρτημα νὰ ὑπεραμυνθῇ μιᾶς ἀτίμου κατηγορίας, ἥτις ἐξετοξεύθη ἐναντίον του καὶ ἡ ὁποία ἐπίσης εἶνε ἐνδεικτικὴ τῶν ταπεινῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς ἠθικῆς ὑποστάσεως τῶν ἀντιπάλων του!

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον προξενεῖ κατάπληξιν καὶ ἀηδίαν εἰς τὸν Λαὸν εἶνε, ἡ εὐκολία μὲ τὴν ὁποίαν συνεργάζονται σήμερον εἰς τὴν Κυβέρνησιν οἱ παρανόμως συζευχθέντες μετ' αὐτῆς. Τὸ φαινόμενον αὐτὸ καὶ μόνον, εἶνε ἀρκετὸν δυστυχῶς, διὰ νὰ κριθῇ τὸ ἠθικὸν ποιὸν καὶ ἡ πολιτικὴ εὐπρέπεια τῶν συνεργαζομένων καὶ φωνασκούντων θορυβοποιῶν. Ὁ κ. Τσαλδάρης καὶ τὸ Λαϊκὸν κόμμα, ποὺ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ὑψώνουν ὡς σύμβολον τῆς ἀδιαλλαξίας των τὰ σάβανα τῶν νεκρῶν, θὰ ἔπρεπε νομίζομεν νὰ στραφοῦν πέριξ των πρωτίστως καὶ νὰ παρατηρήσουν μὲ ποίους συνεργάζονται. Κατεδείχθη ἤδη ἐπαρκῶς καὶ γνωρίζει τοῦτο σύμπασα ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ χρόνου μακροῦ, ποῖον ρόλον ἔπαιξαν εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν πολιτικῶν, περὶ τῶν ὁποίων καὶ πάλιν θρηνοῦν, οἱ κ. κ. Χατζηκυριάκος, Πάγκαλος καὶ Μεταξᾶς. Ἡ καταβαλλομένη προσπάθεια σήμερον περὶ ἀποδείξεως τοῦ ἀντιθέτου παρ' αὐτῶν, οὔτε τὴν πραγματικότητα εἶνε ἱκανὴ δυστυχῶς δι' αὐτοὺς νὰ μεταβάλῃ, οὔτε τὴν αἰσχίστην ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν προκαλεῖ εἰς τὸν Λαόν, ἡ στάσις αὕτη τῶν Λαϊκῶν ἐν προκειμένῳ, δύναται νὰ διασκεδάσῃ.

Τὰ γεγονότα δὲν λησμονοῦνται καὶ τὰ πράγματα δὲν ἀλλάσσουν μορφὴν ἀπὸ φιλίας ὀψίμους, ὅπως ἐπίσης ἡ ἠθικὴ δὲν ἐπιδέχεται συμβιβασμοὺς καὶ δὲν δικαιολογεῖται ἀπὸ σκοπιμότητας ὑπόπτους.

Ὁ Λαὸς γνωρίζει καλλίτερον παντὸς ἄλλου ποῖοι εἶνε ὑπεύθυνοι διὰ τὰ γενόμενα, ποῖοι εἶνε οἱ ὑπεύθυνοι αὐτοί, ὑπὸ ἔποψιν ἠθικῆς ὑποστάσεως μετὰ τὰ ὅσα ἀπεκαλύφθησαν καὶ πρὸ παντὸς γνωρίζει καὶ εἶνε εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ, ποῖα ταπεινὰ ἐλατήρια κινοῦν τοὺς ἀσχημονοῦντας θορυβοποιοὺς ἐναντίον τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων.

Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν συγχωρεῖ καὶ δὲν θὰ συγχωρήσῃ ποτὲ ὁ Λαὸς εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν καὶ τοὺς ἀδιαλλάκτους φίλους του, εἶνε ἡ συστηματικὴ καὶ ἀθλία ἑκάστοτε ἐκμετάλλευσις τῶν ἀτυχῶν νεκρῶν τῆς κυβερνητικῆς παρατάξεως καὶ ἡ ἐπιδεικνυομένη ἀνοχὴ ἔναντι τῶν κυριωτέρων ἐνόχων τῆς θανατώσεώς των ὡς ἀπεδείχθη, μετὰ τῶν ὁποίων τόσον ἁρμονικῶς συνεργάζονται καὶ συμβιοῦν παρανόμως, οἱ κοπτόμενοι δῆθεν διὰ τοὺς νεκροὺς διάδοχοι καὶ ὀπαδοὶ τοῦ κόμματος τῶν τυφεκισθέντων.

ΑΙ ΕΥΘΥΝΑΙ ΤΟΥ κ. ΚΟΝΔΥΛΗ ΣΗΜΕΡΟΝ

ΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΟΥ ΑΛΛΟΤΕ ΔΙΑ ΤΟΝ κ. Ι. ΜΕΤΑΞΑΝ

Ὁμολογοῦμεν πράγματι ὅτι μὲ εἰλικρινῆ λύπην βλέπομεν σήμερον τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Ἐθνικοῦ-Ριζοσπαστικοῦ κόμματος κ. Γεώρ. Κονδύλην, τὸν γενναῖον Στρατηγὸν καὶ ἁγνὸν πατριώτην νὰ ἀνέχεται τὰς διαπραττομένας οἰκτρότητας, ὅπως ἡ σύμβασις τῶν καφέδων, τὴν ὁποίαν ἐπιζητεῖ νὰ «περάσῃ» χωρὶς ἔλεγχον ἡ Κυβέρνησις καὶ νὰ ἐγκρίνῃ τὰς πράξεις τοῦ κ. Ἰωαν. Μεταξᾶ, τοῦ ἀνθρώπου περὶ τοῦ ὁποίου μόλις πρό τινων ἐτῶν, ἀπὸ τοῦ ἰδίου βήματος ὅπου προχθὲς ὡμίλησεν, εἶχεν εἰπῇ τὰ ἑξῆς, εἰς μίαν συνεδρίασιν τῆς Δ΄. τῶν Ἑλλήνων Ἐθνοσυνελεύσεως:

— «Ἐξ αἰτίας ἑνὸς σφάλματος τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 22 κεφαλαιώδους, τοῦ σφάλματος νὰ μὴ ἐνεργήσῃ τὴν **ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΝ** τῆς Δυναστείας καὶ τῶν **ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΤΗΣ**, ὅταν μίαν στιγμὴν αἱ φλόγες τῆς ἀλησμονήτου Σμύρνης μας εἶχον φωτίσει τὴν σκοτεινὴν προδοσίαν καὶ καταδείξει εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν τὸ βάραθρον εἰς ὃ ἐσύρθη, ὅταν διὰ μίαν στιγμὴν ὁ πόνος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ τοῦ ὁποίου τὰ τέκνα ἐσύροντο μὲ ἀνεκδιήγητα βασανιστήρια αἰχμάλωτα εἰς τὰ βάθη τῆς Ἀσίας εἶχεν ὀγκωθῆ, ὅταν ὁ φόβος προελάσεως τοῦ Μουσταφᾶ Κεμὰλ μέχρι τῶν Ἀθηνῶν δὲν ἄφηνε καιρὸν εἰς τὸν πατριδοκαπηλισμὸν τῆς **ΕΝΔΟΞΟΥ** ἀλλὰ καὶ ἁμαρτωλῆς ταύτης πόλεως νὰ ψάλλῃ τοῦ «ἀητοῦ τὸν γυιὸ», ἐξ αἰτίας, λέγω τοῦ **ΚΕΦΑΛΑΙΩΔΟΥΣ ΑΥΤΟΥ ΣΦΑΛΜΑΤΟΣ** καὶ τοῦ **ΛΑΘΟΥΣ** νὰ **ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗ** ἡ πολιτικὴ **ΥΠΟΣΤΑΣΙΣ** τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ διὰ τῆς προσκλήσεώς του καὶ τῆς λήψεως γνωμῶν παρ' αὐτοῦ ἐγεννήθη ὁ Μεταξικὸς κίνδυνος.

Ὁ **ΕΚΦΥΛΟΣ** καὶ **ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΣ** αὐτὸς τύπος εἰς ὃν ἡ Κωνσταντινικὴ προδοσία ὤφειλε τὸ κυριώτερον ὅπλον της, τὴν ἐξεύρεσιν τῶν ἐπιστρατικῶν συνδέσμων, ἦτο ἀπείρως ἐπικινδυνωδέστε-

ΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ἰσχυρὰ καὶ ἀδιάσπαστος συνδέει τὴν **ΔΥΝΑΣΤΕΙΑΝ** μὲ ὅλους τοὺς **ΠΡΟΔΟΣΑΝΤΑΣ** τὴν Ἑλλάδα χάριν αὐτῆς.

Ἡ Ἑλλὰς εὑρίσκετο πρὸ τοῦ ἀπαισίου κινήματος Λεοναρδοπούλου—Μεταξᾶ—Γαργαλίδου, ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τοῦ μεγίστου τῶν κινδύνων, τοῦ κινδύνου ἐπιβολῆς ἐπ' αὐτῆς τῆς **ΑΤΙΜΩΤΕΡΑΣ ΤΥΡΑΝΙΑΣ** ἐξ ὅσων ποτὲ εἶδεν ὁ κόσμος, τῆς τυραννίας τῶν **ΠΡΟΔΟΤΩΝ ΤΗΣ**. Ναί, τῆς τυραννίας τῶν προδοτῶν της. Ἀφοῦ τὴν ἐπρόδωσαν, ἀφοῦ τὴν συνέτριψαν, ἀφοῦ τὴν ἠκρωτηρίασαν οἰκτρῶς, ἡτοιμάζοντο νὰ τὴν κατατυραννήσωσι.

Ἵστατο βεβαίως ἀντιμέτωπος τοῦ κινδύνου, ἀποφασιστικὸς καὶ ἀκατάβλητος, ὁ ἡρωϊκὸς Ἀρχηγὸς τῆς Ἐπαναστάσεως, ἀλλ' εἶχε δύο μεγάλα ἐλαττώματα: **ΕΥΓΕΝΕΙΑΝ ΨΥΧΗΣ** ἐκδηλουμένην μέχρι βαθμοῦ ἐπιβλαβοῦς διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Ἔθνους καὶ **ΑΥΤΑΠΑΡΝΗΣΙΝ** ἐπεκτεινομένην μέχρι σημείου λίαν ἐπικινδύνου. Ἐβλέπομεν τότε καθαρὰ ὅτι ταχύτατα θὰ εὑρεθῶμεν ὑποχρεωμένοι ἢ νὰ **ΚΥΨΩΜΕΝ** τὸν αὐχένα ὑπὸ τὸ **ΞΙΦΟΣ** τοῦ Μεταξᾶ, ἢ νὰ ἀναλάβωμεν τὸν ἀγῶνα πρὸς σωτηρίαν τοῦ Ἔθνους καὶ τῶν κεφαλῶν μας».

Καὶ ὅμως, ἐνῷ τότε ὁ Στρατηγὸς Κονδύλης δὲν ἔκυψε τὸν αὐχένα ἀνέχεται σήμερον καὶ ἐνισχύει τὸν ἄνθρωπον αὐτόν!

Ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Ἐθνικοῦ-Ριζοσπαστικοῦ κόμματος γνωρίζει πολὺ καλῶς, πόσον συμπαθοῦμεν τὸ ἔργον του καὶ τὰς ἀρχάς του καὶ μὲ ποίαν ἄδολον, εἰλικρινῆ καὶ ἀνιδιοτελῆ ἐκτίμησιν ἀνέκαθεν τὸν περιβάλλομεν. Ἐὰν νομίζῃ συνεπῶς ὅτι τιμίως καὶ εἰλικρινῶς ἐνδιαφερόμεθα καὶ ἡμεῖς διὰ τὴν πολιτικήν του ὑπόστασιν τὸν πληροφοροῦμεν ὅτι ὁ Λαὸς μὲ δυσφορίαν πράγ-

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΦΕΔΩΝ

Πιστεύομεν πλέον ἀδιστάκτως, ὅτι ἐὰν ἡ Κυβέρνησις δὲν δεχθῇ τὸν ἔλεγχον ἐν τῇ Βουλῇ διὰ τὴν διαβόητον σύμβασιν τῶν καφέδων, τὴν ὁποίαν ζητεῖ νὰ «περάσῃ» ἱεροκρυφίως, ἀσφαλῶς ἐκ προθέσεως καὶ σκοπίμως ἐδημιούργησε τὰς τελευταίας ἀνωμαλίας διὰ νὰ συσκοτίσῃ τὰ πράγματα καὶ νὰ ἀποφύγῃ τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῆς ληστρικῆς αὐτῆς συμβάσεως. Ὀφείλουν ὅμως νὰ γνωρίζουν οἱ κυβερνῶντες ὅτι ἐὰν δὲν δεχθοῦν συζήτησιν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς, ὁ Λαὸς θὰ πεισθῇ πλήρως ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη εἶνε ἁμαρτωλὴ καὶ συνεπῶς θὰ κρίνῃ τὴν πρᾶξιν των ταύτην ἀναλόγως.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΧΘΕΣΙΝΗΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ Ο κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ ΠΡΟΕΚΑΛΕΣΕΝ ΑΠΟΦΑΣΙΝ ΟΠΩΣ ΣΥΖΗΤΗΘΗ ΜΕΤΑ ΔΙΜΗΝΟΝ Η ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ ΤΟΥ κ. ΑΡΧΗΓΟΥ ΤΩΝ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ

Η ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΙΣ ΕΠΑΝΕΛΘΟΥΣΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ

θαυμαστὴς τῶν μεθόδων τοῦ Σύλλα, τοῦ ὁποίου εἶχε, φαίνεται, τὴν σκληρότητα χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ τὰς πολεμικὰς ἀρετάς, ἐστήριξε τὴν πολιτικὴν ὀντότητά του εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ μίσους μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ εἰς τὴν ἀνηθικότητα τῶν μεθόδων τοῦ πολιτεύεσθαι. Ὑπελόγιζε νὰ ἐπιβληθῇ ὁπωσδήποτε ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ δυσμοίρου Ἔθνους καὶ διὰ προγραφῶν καὶ δολοφονιῶν τρομοκρατῶν τοὺς Ἕλληνας πατριώτας νὰ στερεωθῇ ἐκεῖ δι' ὅλης του τῆς ζωῆς.

Ἡ Δυναστεία προφανῶς ἦτο μὲ τὸ μέρος του. Πᾶς καλῆς πίστεως συζητητὴς δὲν δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ περὶ τούτου. Μία ΕΓΚΛΗ-

ἐπίστευσεν ὁ Λαός, ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Ριζοσπαστικοῦ κόμματος ἀποτελοῦσε ἐγγύησιν διὰ τὴν ὁμαλὴν πολιτικὴν ἐξέλιξιν καὶ διὰ τὴν ἄμεσον καὶ ταχεῖαν θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν του. Ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ μὲ θλῖψιν του παρατηρεῖ ὁ Λαὸς ὅτι ἐνῷ ἡ Κυβέρνησις ἐξετράπη τῆς ἐντολῆς της καὶ δὲν προχωρεῖ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματός της ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Ριζοσπαστικῶν ἀνέχεται τοῦτο καὶ δὲν ξεχωρίζει τοὐλάχιστον τὰς εὐθύνας του ἐξ αὐτῆς.

ΔΙΑ ΝΑ ΧΥΘΗ ΠΛΗΡΕΣ ΦΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

ΝΕΑ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ κ. κ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΠΑΓΚΑΛΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ

ΕΙΝΕ ΟΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΤΩΝ ΤΥΦΕΚΙΣΜΩΝ

ΠΩΣ ΥΠΕΚΥΨΕ ΤΕΛΙΚΩΣ Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ

Ὁ κ.Χατζηκυριάκος ἐμπλακεὶς καὶ ἐκτεθεὶς ἀπολύτως εἰς τὸ ζήτημα τῆς εὐθύνης του ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἕξ, πειρᾶται καὶ χθὲς διὰ νέων δηλώσεων του νὰ ἀποσείσῃ τὰς εὐθύνας του. Ματαία προσπάθεια! Διότι ἰδοὺ τί ἔγραφε εἰς τὸν «Ἡμερήσιον Τύπον» τὸ 1929, σχετικῶς μὲ τὴν δρᾶσιν καὶ τὰς διαθέσεις τοῦ κ. Ναυάρχου καὶ τοῦ κ. Παγκάλου κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὁ ἐξ ἀπορρήτων τότε τῆς Ἐπαναστάσεως ἀντιβενιζελικὸς δὲ ἤδη δημοσιογράφος, ὅστις ἦτο Διευθυντὴς κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τῆς ἀνωτέρω ἐφημερίδος.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Πρωτοβουλίᾳ καὶ πιέσει μιᾶς μεγάλης μερίδος, ἂν μὴ τῆς ὁλότητος τῶν ἐν δράσει ἀξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ, οἱ ὁποῖοι ὑπέγραψαν καὶ σχετικὸν πρωτόκολλον, ἀνασυνετέθη μίαν ἡμέραν ἡ διοικοῦσα Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπή, προστεθέντος, ἐπὶ τέλους καὶ τοῦ πλοιάρχου Ἀλ. Χατζηκυριάκου ὡς μέλους αὐτῆς. Τῆς κινήσεως αὐτῆς τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Ναυτικοῦ ἡγεῖτο ὁ ἀντιπλοίαρχος κ. Κολιαλέξης, διαθέτων καὶ τότε καὶ τώρα ἐν μέρει ἀρκετὴν ἐπιρροὴν ἐπ' αὐτῶν—ἂν καὶ σήμερον ἔχει ἀποσχισθῆ πλέον ἀπὸ τοῦ Χατζηκυριάκου, μὴ εὑρισκόμενος ἄλλως τε καὶ εἰς τὴν ἐνέργειαν,—λόγῳ ὡρισμένων ἀδιαφιλονεικήτων ἐπαγγελματικῶν του ἀρετῶν.

Ὁ Πλαστήρας δὲν εἶνε ἀπὸ τοὺς χαρακτῆρας ποὺ ἐκβιάζονται καὶ δειλιοῦν. Καὶ τὸν Χατζηκυριάκον δὲν προσέλαβεν ὑποχωρῶν- Ἀλλ' ἀπέβλεπε πολὺ εἰς τὴν σκοπιμότητα. Ἀνεγνώριζεν ὡς δίκαιον νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ἀξιώσεις τοῦ ναυτικοῦ, ἐφ' ὅσον τοῦτο ὑπεδείκνυεν ἕνα ἀντιπρόσωπον.

Ἤθελε νὰ κρατῇ τὴν Ἐπανάστασιν ἀπερίσπαστον διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἔργου της. Οὐδέποτε καὶ εἰς τίποτε ἐφθείρετο μικρολογῶν. Οὐδεμίαν κατεδέχετο ποτὲ ν' ἀποδώσῃ σημασίαν εἰς τὰ προσωπικά. Εἶνε ἐξ ὁλοκλήρου πρὸς τιμήν του αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ τοῦ ἀναγνωρισθῇ.

Η ΑΔΙΑΛΛΑΞΙΑ ΤΟΥ κ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΥ

Ὁ Χατζηκυριάκος λοιπὸν εἰσελθὼν εἰς τὴν Ἐπαναστατικὴν Ἐπιτροπὴν εἶχεν ὑψώσει τὴν σημαίαν τῆς ἀπολύτου ἀδιαλλαξίας ἐντὸς αὐτῆς. Ἀργότερον δὲ ἀναλαβὼν τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Στόλου, κατέστη ἰσχυρότερος καὶ συνεπῶς ἰταμώτερος. Καὶ ὅταν δι' ὀλίγας ἡμέρας, λόγῳ τῆς ἀπουσίας τοῦ Πλαστήρα ἀπελθόντος εἰς τὴν Λωζάννην κατὰ τὴν Συνδιάσκεψιν, τοῦ ἀνετέθησαν προσωρινῶς τὰ καθήκοντα τοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐπαναστάσεως, ἡ ἀδιαλλαξία του παρέσχε δείγματα ἀδιάψευστα.

Ἡ ἀδιαλλαξία εἰς τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1922 εἰς δύο σημεῖα συνίστατο, καὶ τὰ δύο ἐξαιρέτως δημαγωγικά: Εἰς τὴν ἀπηνῆ τιμωρίαν τῶν ἐνόχων τῆς Ἐθνικῆς συμφορᾶς καὶ εἰς τὴν ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ πολεμικὴν ἀντιπαράταξιν διὰ τῶν ἐνόπλων τῆς Χώρας Δυνάμεων. Ἀπόψεις τὰς ὁποίας υἱοθέτει ἀναμφισβητήτως καὶ ἡ Ἐπανάστασις, ἀλλὰ εἶχε προλάβει ἡ ὑπὸ τοὺς Πάγκαλον καὶ Χατζηκυριάκον μερὶς νὰ τὰς οἰκειοποιηθῇ ἐντελῶς ὡς ἴδιον κτῆμα της.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ κ. ΠΑΓΚΑΛΟΥ

Ὡς πρὸς τὴν ὁμάδα Καραπάνου καὶ Σίας αὐτὴ ἐσίγησε πρὸς τὸ παρὸν περιορισθεῖσα εἰς μεμονωμένας ἀξιώσεις ἱκανοποιήσεως διαφόρων μελῶν της, ἐν οἷς καὶ ὁ κ. Ἀλέξανδρος Διομήδης ἀποβλέψας εἰς τὴν κατάληψιν τῆς θέσεως τοῦ διοικητοῦ

(Συνέχεια εἰς τὴν 3ην σελίδα)

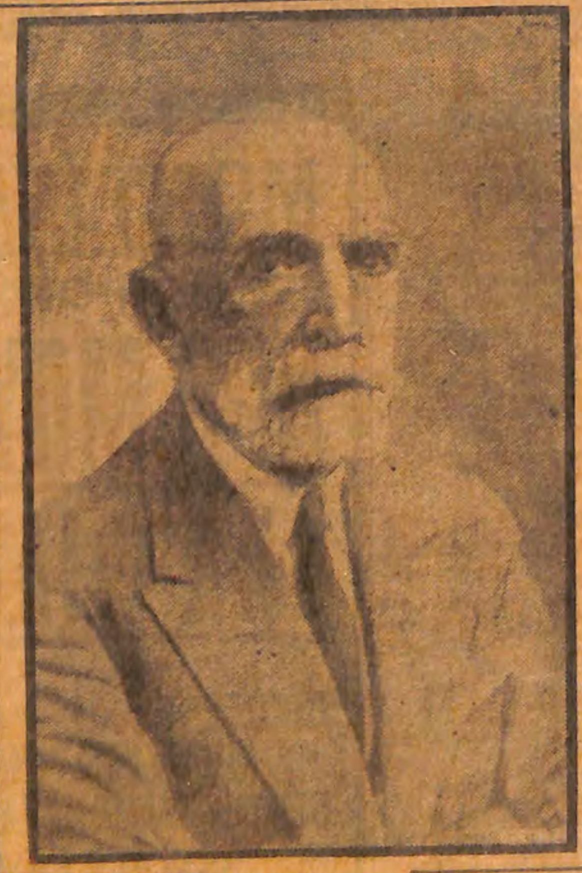

Ὁ Ναύαρχος κ. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ

Ὁ Στρατηγὸς κ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

ΕΨΕΞΕ ΔΡΙΜΥΤΑΤΑ ΤΗΝ „ΣΙΝΔΟΝΗΝ„ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΕΩΣ

Η ΠΑΡΑΝΟΜΟΣ ΠΡΑΞΙΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΩΝ

Εἰς τὴν Βουλὴν... ἀπογοήτευσις Διότι δὲν ὑπῆρχε πιθανότης ἐπεισοδίων. Καὶ τὰ θεωρεῖα δὲν εἶχον πληρωθῆ κόσμου καὶ ἐκτὸς τῆς Βουλῆς οἱ θεαταὶ ἀραιοί. Τὸ ὡραῖον φῦλον μελαγχολικὸν περίπου διὰ τὴν κατάστασιν.

⁂

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀνέρχεται εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Ι. Μεταξᾶ. Καὶ καταβάλλει ἀπεγνωσμένας προσπαθείας διὰ νὰ πείσῃ τὸν κόσμον περὶ τοῦ ἀμετρήτου σεβασμοῦ του πρὸς τὸν κοινοβουλευτισμόν. Εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἐξαντλεῖ ὅλας του τὰς δυνάμεις τόσον ὥστε εἰς τὸ τέλος...δὲν ἀκούεται...

⁂

Δὲν ἀνέχεται ὁ κ. Τσαλδάρης νὰ λέγεται ὅτι δὲν σέβεται τὴν ἀντιπολίτευσιν. Προσπαθεῖ νὰ συγκινήσῃ. Ἀπευθύνεται πρὸς τὴν ἀριστεράν. Ἀλλ' ἐκείνη δὲν ἀπήντησε καθ' ὃ ἀπιοῦσα.

⁂

Καὶ τὰ εὔθυμα: Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς διεκήρυξεν ὅτι οὐδεμία παραγνώρισις τῶν δικαιωμάτων τῆς μειοψηφίας ἐπῆλθε. Δυστυχῶς, ἡ στέγη δὲν ἤκουσε, διότι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δὲν ὡμίλει δυνατά. Ὥστε δὲν κατέπεσεν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν βουλευτῶν...

⁂

Ὁ κ. Τσαλδάρης ἐτόνισεν ὅτι δύναται ὁ κ. Βενιζέλος νὰ προσέλθῃ διὰ νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀγόρευσίν του, βέβαιος ὅτι ὅλοι θὰ τὸν σεβασθοῦν. Καὶ ἀμέσως ἐρωτᾷ κάποιος.

—Καὶ ὅταν ἠγόρευε διατὶ δὲν τὸν ἐσεβάσθησαν;

Ἀλλὰ πρόκειται προφανῶς περὶ μετανοίας λίαν ὀψίμου.

⁂

Ἡ συνεδρίασις μετὰ τὴν πρωθυπουργικὴν ἀγόρευσιν, διακόπτεται. Καὶ εἰσέρχονται οἱ κ. κ. Φιλελεύθεροι. Οἱ περισσότεροι μειδιοῦν καὶ χαιρετοῦν φιλικῶς τοὺς συναδέλφους των...

⁂

Ὁ κ. Θ. Ράλλης, ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀπεκάλυψεν ὅτι διὰ πρώτην φορὰν ἐπεσκέφθη τοὺς προσφυγικοὺς συνοικισμοὺς κατὰ τὴν προεκλογικὴν περίοδον. Καὶ ἀποτέλεσμα τῆς πρώτης ἐπισκέψεώς του εἶνε νὰ τοὺς διαλύσῃ εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθησαν' Γεννᾶται, λοιπόν, δικαία ἡ ἀπορία; Θὰ μεταβῇ διὰ δευτέραν φορὰν εἰς τοὺς συνοικισμούς;

Η ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΣ

Ἡ συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ἤρχισε χθὲς τὴν 5. 45' μ. μ., ἀπουσιαζόντων τῶν κομμάτων τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Ἐκτῶν ἀντιπολιτευομένων βουλευτῶν παρίστανται μόνον οἱ φίλοι τοῦ κ. Μιχαλακοπούλου κ. κ. Ἡσαΐας καὶ Χατζηλίας.

Ὁ κ. ΣΑΓΙΑΣ παρακαλεῖ νὰ τονισθῇ ὅτι κακῶς ἀνεγράφη εἰς τὰ χθεσινὰ πρακτικὰ ὅτι ὁ κ. Παπαναστασίου ἐξεστόμισεν ἐναντίον του βαρείας φράσεις. Ἐὰν τοῦτο συνέβαινε, προσέθεσε, θὰ ἐλάμβανον τὴν δέουσαν στάσιν. (Ἀραιὰ χειροκροτήματα ἐκ τῶν θεωρείων.

ΜΙΑ ΕΡΩΤΗΣΙΣ ΠΕΡΙ ΑΜΝΗΣΤΕΙΑΣ

Ἀμέσως, ἀνερχόμενος εἰς τὸ βῆμα ὁ κ. Ἀγαμέμνων Σλῆμαν λέγει, ὅτι εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ἀναγράφεται ὡς πρῶτον θέμα ἡ συνέχισις τῆς συζητήσεως διὰ τὴν δίωξιν τοῦ κ. Βενιζέλου. Ἐνῶ ὅμως τοῦτο συμβαίνει ἀναγράφεται εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι θὰ δοθῇ ἀμνηστεία διὰ τὸ κίνημα τῆς 6ης Μαρτίου. Παρακαλῶ, λέγει, τὸν κ. Πρωθυπουργὸν νὰ προβῇ εἰς δηλώσεις διὰ νὰ πληροφορηθῇ ἡ Βουλὴ ἂν πράγματι ἡ Κυβέρνησις εἶνε διατεθειμένη νὰ προβῇ εἰς τοιαύτην ἐνέργειαν, ἡ ὁποία εἶνε ἀντίθετος πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ Λαοῦ, καὶ τὴν ὁποίαν καὶ ἐγὼ διὰ τοῦτο ἀποδοκιμάζω...

ΑΙ ΚΥΡΙΑΙ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΜΙΑ ΚΥΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΩΡΕΙΟΝ. Εὖγε, εὖγε!

(Ἡ Βουλὴ ἐκσπᾷ εἰς γέλωτας, ἐνῷ ἡ κυρία ἐξακολουθεῖ νὰ φωνάζῃ: Τοῦτο θέτει εἰς πειρασμὸν τοὺς βουλευτὰς τῆς Κυβερνήσεως, οἱ ὁποῖοι θορυβοῦν καὶ προσβλέπουν ἀπειλητικῶς τὴν κυρίαν ἥτις ἀνεμίχθη εἰς τὴν συζήτησιν. Ἀλλὰ μόλις συναντῶνται τὰ βλέμματα των μετ' αὐτῆς, ἡ ὀργὴ των παρέρχεται.)

Ὁ κ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΗΣ διαμαρτύρεται διὰ τὸν τρόπον τῆς χορηγήσεως τῶν εἰσιτηρίων, τὰ ὁποῖα δίδονται εἰς ἀνθρώπους θορυβοῦντας καὶ ἀποδοκιμάζοντας συνεχῶς.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗ

Ἀκολούθως ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν καὶ λαμβάνει τὸν λόγον ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Τσαλδάρης ὅστις λέγει τὰ ἑξῆς:

«Δὲν μοῦ εἶνε εὐχάριστον κ. βουλευταὶ νὰ ὁμιλῶ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς παρουσίᾳ τῶν κυβερνητικῶν μόνον βουλευτῶν. Ἀπεδείχθη ὅτι δὲν ἠπατήθην ὅταν ἐπαναλειφθεισῶν τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐργασιῶν, εἶχον προβλέψει ὅτι ἡ συζήτησις, ἡ ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ παραπομπῆς τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων, δὲν ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἀμέσως. Δυστυχῶς ὁ μὲν ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων ἐθεώρησε ἐπιβεβλημένην τὴν ἄμεσον τῆς συζητήσεως διεξαγωγήν, ὁ δὲ κ. ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων δὲν ἐδίστασε νὰ διακηρύξῃ ὅτι θὰ διέπραττε ἡ Βουλὴ καί, εἰδικώτερον τὸ πλειοψηφοῦν κόμμα, ἀδίκημα ἐναντίον αὐτοῦ ἐὰν ἀπεφάσιζε τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως καὶ ἄφινε ἐκκρεμῆ τὴν ὑπὸ κρίσιν ὑπόθεσιν. Ἐνώπιον τῆς ἐπιμόνου ἀξιώσεως τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὅπως διεξαχθῇ ἀμέσως ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως παραπομπῆς εὑρεθείς, δὲν ἐδίστασα νὰ συναινέσω εἰς τὴν ἄμεσον διεξαγωγὴν τῆς συζητήσεως. Καὶ προεκλήθησαν τὰ γνωστὰ ἐπεισόδια, διὰ τὰ ὁποῖα ἡμεῖς δὲν πταίομεν καὶ τὰ ὁποῖα ἔτεινον εἰς τὸ νὰ μὴ διεξαχθῇ ἤρεμα ἡ συζήτησις.

»Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἰς ἡμᾶς ὅλους τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὴν συμπολίτευσιν, εἰς τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν Κυβέρνησιν, εἰδικώτερον δὲ εἰς ἐμέ, ὡς προϊστάμενον καὶ τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ πλειοψηφοῦντος κόμματος, γεννῶνται τὰ ἐρωτήματα: Τί δέον γενέσθαι; Δύναται ἡ Βουλὴ νὰ θεωρήσῃ ὡς ἐπαρκῆ ὅσα ἔχει ὑπ' ὄψιν της στοιχεῖα διὰ νὰ μορφώσῃ ἀσφαλῆ γνώμην καὶ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς ὑπὸ κρίσιν προτάσεως; Διὰ νὰ εἶνε ἀπρόσβλητος ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς, κατὰ τὴν ἐμὴν τοὐλάχιστον ἀντίληψιν, θὰ ἔπρεπε ν' ἀκουσθοῦν ὄχι μόνον ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν εἰς τὴν πτέρυγα ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀντιτίθενται κατὰ τῆς προτάσεως. Ἐὰν ἡ Βουλὴ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν της, χωρὶς ν' ἀκούσῃ εὐρύτερον καὶ τοὺς κεκηρυγμένους ἐναντίον τῆς ἀποδοχῆς τῆς προτάσεως, θὰ ὑπῆρχεν ὁ κίνδυνος νὰ κατηγορηθῇ ἡ Βουλὴ ὡς προκατειλημμενη. Σχετικὸς ὑπαινιγμὸς ἐγένετο ἤδη ἐκ τῆς πτέρυγος ἐκείνης. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι κάποιος ἐκ τῶν ἀγορητῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως εἶπεν ἐμφαντικῶς:

—Δὲν παρατηρεῖτε ποίας ὑπογραφὰς φέρει ἡ πρότασις; Δὲν εἶνε μεταξὺ αὐτῶν καὶ ὑπογραφαὶ προσώπων στενώτατα συνδεδεμένων πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι κατὰ τόσον τραγικὸν τρόπον ἠφανίσθησαν πρὸ μιᾶς δεκαετίας; Ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἐπιβάλλεται νὰ εἶνε, λόγῳ τοῦ προσώπου τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ καὶ τῆς ἔναντι αὐτοῦ θέσεως ἡμῶν ὅσον τὸ δυνατὸν ἀπροκατάληπτος, ὅσον τὸ δυνατὸν ξένη πρὸς πᾶσαν ὑποκειμενικότητα, νὰ εἶνε ἀπόρροια ψυχαίμου κρίσεως.

Η ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΜΕΤΑΝΟΙΑ

Καὶ ὁ κ. Τσαλδάρης συνεχίζει:

Τὸ δίλημμα λοιπὸν τὸ ὁποῖον τίθεται ἐνώπιόν μου εἶνε, ποῖον ἐκ τῶν δύο θὰ ἠδυνάμην ἀκινδυνωδέστερον νὰ ἀποδεχθῶ; Προτιμῶ ἐν τούτοις νὰ ὑποστῶ καὶ ὡς ἀρχηγὸς κόμματος καὶ ὡς μέλος τῆς Βουλῆς τὴν μομφήν, ὅτι δὲν ἔσπευσα νὰ δώσω τὸ τέλος, παρὰ νὰ κατηγορηθῶ ὅτι παρεβίασα τὸ ἱερώτερον δικαίωμα, τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως. Ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης καλῶ τὸν ἀπόντα ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων νὰ ἔλθῃ ἐνταῦθα καὶ νὰ συμπληρώσῃ τὴν ὑπεράσπισίν του, βέβαιος ὅτι θὰ ἀκουσθῇ μεθ' ὅλου τοῦ ὀφειλομένου σεβασμοῦ πρὸς αὐτόν, ὄχι μόνον διότι εἶνε κατηγορούμενος, ἀλλὰ καὶ διότι εἶνε ἀρχηγὸς ἑνὸς μεγάλου κόμματος. Ἀπευθύνω τὴν πρόσκλησιν αὐτὴν πρὸς τὸν κ. ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων, μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι εἰς πᾶσαν στιγμὴν καθ' ἣν ἤθελεν ἀναγνωρίσῃ ὅτι εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην ὑφίσταται—ὅπως καὶ ὑφίσταται πράγματι—πλήρης ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου, εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ τὸν ἀκούσωμεν. Καὶ μετὰ ἀκόμη τὴν σημερινὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς καὶ πρὸ τοῦ πέρατος τοῦ χρόνου καθ' ὃν θὰ διαρκέσῃ ἡ διακοπὴ αὐτή, ἐφόσον ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εὑρίσκεται ἐνταῦθα, εἴμεθα πρόθυμοι νὰ συγκαλέσωμεν ἔκτακτον συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς διὰ νὰ δοθῇ φυσιολογικὸν τέρμα εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε κ. κ. βουλευταὶ νὰ ἐπιμείνω ὅπως μὴ προβῆτε σήμερον εἰς τὴν λῆψιν ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς ὑπὸ τὴν κρίσιν σας προτάσεως.

ΝΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΘΗ Η ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΙΣ

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Ὀφείλετε χάριν τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ δικαίου, χάριν τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ ν' ἀναμείνετε καὶ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ὑπερασπίσεως τοῦ ὑπὸ κατηγορίαν πολιτικοῦ. Εἰς οὐδὲν ἐκ τῶν νόμων κώλυμμα πρόκειται νὰ προσκόψῃ ἡ ἀναβολὴ τὴν ὁποίαν σᾶς προτείνω.

Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην θὰ σᾶς

30/9

ΚΗΡΥΞ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

ΔΙΑΤΙ ΗΤΤΗΘΗΜΕΝ

Η ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΙΣ ΩΡΙΣΜΕΝΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ

ΠΟΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΦΕΡΕ

Ποῖος εἶνε λοιπὸν ὁ κυριώτερος λόγος τῆς ἥττης μας εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ τῆς κατα­ρρεύσεως τοῦ Μικρασιατικοῦ Μετώπου;

Τὸ ζήτημα αὐτὸ καίτοι δὲν παύει νὰ ἐρευνᾶται καὶ νὰ συζητῆται διαρκῶς, δὲν ἔδωσεν ἐν τούτοις εἰς τοὺς ἐρευνῶντας αὐτό, εἰς ὅλην δηλαδὴ τὴν πανελλήνιον ψυχὴν διὰ τῆς ἐρεύνης του, τὴν ἀπάντησιν ἐκείνην ἡ ὁποία θὰ ἠδύνατο νὰ πείσῃ ἕνα μέρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ τοὐλάχιστον ὁ ὁποῖος θὰ κατέληγε νὰ ἀναφωνήσῃ:

— Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ κυριώτερος λόγος διὰ τοῦ ὁποίου ἡττήθημεν.

Οἱ ἐξετάζοντες ἐντούτοις τὸ σπουδαιότατον τοῦτο πρόβλημα τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, «τὸ τραγικὸν πρόβλημα» δυνάμεθα νὰ τὸ εἴπωμεν, δὲν θὰ περιεπλανῶντο εἰς τὸν λαβύρινθον χιλιάδων ἐρωτημάτων, ἂν κατέφευγον εἰς αὐτὴν τὴν πηγὴν τῆς στρατιωτικῆς μας ἥττης, δηλαδὴ εἰς τὸν φαντάρον μας. Καὶ ὁ φαντάρος μας ψυχολογούμενος, ἐρωτώμενος, λαμβάνων ἀφορμὴν νὰ σκεφθῇ καὶ νὰ συζητὴσῃ μαζύ σας θὰ σᾶς ἔλεγεν ὅτι εἷς τῶν κυριωτέρων λόγων τῆς ἥττης μας, ὁ κυριώτερος ἴσως εἶνε διότι ὁ στρατὸς ἤλλαξεν ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου καὶ ἐντεῦθεν τοὺς ἀξωματικούς του. Τὸ ζήτημα τοῦτο καίτοι πολλάκις συνεζητήθη διὰ τῶν στηλῶν τῶν ἐφημερίδων καὶ προεκάλεσε ἀνάλογον συζήτησιν καὶ κατὰ τὴν δίκην τῶν Πρωτοπαπαδάκη, Γούναρη, Στράτου, Χατζανέστη κλπ., ἐν τούτοις δὲν διευκρινίσθη ὅπως ἔπρεπε νὰ διευκρινισθῇ καὶ πρὸ πάντων δὲν ἐστηρίχθη ἐπ' αὐτοῦ ἡ σημασία ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ τοῦ ἀνήκῃ.

Παρακολουθήσαντες ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰς πλείστας φάσεις τῆς μικρασιατικῆς ἐκστρατείας ἀπὸ τῆς μετανοεμβριανῆς περιόδου καὶ ἐντεῦθεν ὡς ἀπεσταλμένοι τοῦ «Ἐμπρός» ἕνα πρᾶγμα κυρίως ἀντελήφθημεν ἀπὸ τῆς πρώτης σχεδὸν ἡμέρας τῆς εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καθόδου μου ὅτι ὁ στρατὸς δὲν εἶχε πεποίθησιν κατὰ γενικὸν σχεδὸν κανόνα εἰς τοὺς ἀντιδρῶντας καὶ νεοδιορισθέντας ἀξιωματικούς του καὶ ὅτι εἰς τὰ τμήματα τοῦ στρατοῦ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀπεμακρύνοντο οἱ παλαιοὶ ἀξιωματικοὶ διὰ νὰ ἀντικατασταθῶσιν μὲ ἄλλους φιλικῶς διακειμένους πρὸς τὴν Κυβέρνησιν Γούναρη ἤρχισε νὰ βασιλεύῃ ἡ ἀπογοήτευσις καὶ ἡ συνείδησις τῆς ἥττης. Τὸ πνεῦμα τῆς νίκης, ἡ ψυχὴ τοῦ ἀγῶνος ἔπαυσαν ἀπὸ στρατιώτας καὶ ἀξιωματικοὺς οἱ ὁποῖοι ἔχασαν τοὺς δεδοκι-

ἡττήθημεν δὲ καὶ τότε δι' ἔλλειψιν δύο ἐφεδρικῶν συνταγμάτων τὰ ὁποῖα ἂν εἴχομεν, ὅπως γνωρίζουν πάντες οἱ παρακολουθήσαντες τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ Γ' Σώματος ἡ γενικὴ πεποίθησις ἦτο τότε ὅτι θὰ κατελαμβάνομεν τὸ Αὐγκὶν καὶ θὰ εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Ἐσκὶ Σεχὶρ παρατείνοντες τὸν ἀγῶνα.

Τὸ ὅτι ἡ στρατιά μας οὐδεμίαν εἶχε γνῶσιν περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δυνάμεων τοῦ ἐχθροῦ, φαίνεται καὶ ἀπὸ τὰς πρὸ τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Μαρτίου δηλώσεις τοῦ ἀρχιστρατήγου Παπούλα ὅστις ἐδήλου ὅτι αἱ ὑπάρχουσαι δυνάμεις μας ἦσαν ἱκανώταται, χωρὶς νὰ ἔχωμεν ἀνάγκην ἄλλων ἐφεδρικῶν ἡλικιῶν νὰ συντρίψουν τὸν ἐχθρόν.

Τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Παπούλα ἠκολούθησαν ἡ ἐπίθεσίς μας κατὰ τοῦ Ἐσκῆ Σεχὶρ καὶ ἡ οἰκτρὰ ὑποχώρησίς μας μεταστραπεῖσα μάλιστα εἰς ἄτακτον φυγήν, δύναται δὲ νὰ ἀπαντήσῃ καὶ ὁ ἐλάχιστα γνωρίζων τὰ στρατιωτικὰ πράγματα ὅτι ἡ Στρατιὰ θὰ ἐπεχείρει τὴν ἐπιχείρησιν ἐκείνην διαταχθεῖσαν ἔστω ὑπὸ τοῦ εἰς Μῆλον εὑρισκομένου Γούναρη, ἂν ἡ ὑπηρεσία τῶν πληροφοριῶν της ἐλειτούργει καλῶς, καὶ ἐγνώριζε τὰς δυνάμεις τοῦ ἀντιπάλου, ἐν ἄλλοις λόγοις δὲν ἀπεμακρύνοντο οἱ παλαιοὶ ἀξιωματικοὶ τῶν πληροφοριῶν. Τὸ γραφεῖον τῶν πληροφοριῶν διηύθυνεν ὁ ταγματάρχης τότε κ. Μπότσαρης ἀντικατασταθεὶς ὑπὸ τοῦ λοχαγοῦ κ. Καράσου διὰ νέων ἀγνοούστων τελείως τὴν ἐργασίαν των καὶ οὐδὲν τάλαντον ἐπιδειξάντων εἰς αὐτήν.

Σημειώνομεν ἐνταῦθα τὸ γνωστὸν ἄλλωστε τοῖς πᾶσι, ὅτι ἐνῷ αἱ δυνάμεις μας τοῦ Γ' Σώματος ὑπεχώρουν εἰς τὴν παλαιὰν γραμμὴν ὀχυρώσεως Κίου-Τύμβος-Ἀκ-σοῦ μετὰ τὴν ὑποχώρησίν μας τοῦ Ἐσκὶ-Σεχίρ, αἱ κληθεῖσαι ἡλικίαι τὰς ἡμέρας τῆς ἐπιθέσεως ἀπεβιβάζοντο εἰς Μουδανιὰ μὲ διαταγὴν νὰ πορευθοῦν εἰς Ἐσκὶ-Σεχὶρ τοῦ ὁποίου τὴν κατάληψιν πάντες ἐθεώρουν βεβαίαν ἢ καὶ συντελεσθεῖσαν.

Συμπέρασμα, ἂν δὲν ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ λόγους κομματικῆς τυφλότητος οὐδεὶς ἄλλος λόγος πράγματι συνέτρεχε διότι οἱ ἀπομακρυνόμενοι ἀξιωματικοὶ ἦσαν ἱκανώτατοι οἱ πολλοὶ τῶν ἀξιωματικῶν, ἐν οἷς καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν πληροφοριῶν τῆς Στρατιᾶς, βεβαίως ἡ Στρατιὰ θὰ κατώρθωνε νὰ ἔχῃ καλλιτέρας πληροφορίας περὶ τῶν δυνάμεων τοῦ Κεμάλ, καὶ βεβαίως δὲν θὰ ἀνελάμβανε μὲ τόσην ἐλαφρότητα τὴν κατὰ τοῦ Ἐσκὶ ληψις ἐπεκράτει εἰς πᾶν τμῆμα εἰς πᾶσαν μονάδα ἡ ὁποία ἔχανε τὸν ἀξιωματικόν της, ὅτι ὁ στρατὸς ἐπροδίδετο, ὅτι ὁ στρατὸς θὰ ἐνικᾶτο.

Ὅτε μετὰ τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ Μαρτίου ἔγραψα εἰς τὸ ἐμπρὸς ὡρισμένα στοιχεῖα ἐπὶ τῶν λόγων τῆς ἥττης μας, ἀναφέρων κυρίως τὴν ἀλλαγὴν τῶν ἀξιωματικῶν, ἡ λογοκρισία ἀφῄρεσε τὰ στοιχεῖα αὐτά, διότι βεβαίως δὲν συνέφερεν εἰς τοὺς κυβερνῶντας νὰ γνωσθοῦν εἰς τὸ κοινόν.

ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Διὰ νὰ εἴμεθα ἀκόμη σαφέστεροι πρέπει νὰ τονίσωμεν—τὸ ἀνέφερεν ἄλλως τε ἀκροθιγῶς καὶ ὁ συνάδελφος κ. Ροδᾶς, εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἀποκαλυπτικωτάτων περιγραφῶν του εἰς τὸν «Ἐλεύθερον Λόγον» ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν τῆς ἐκκενώσεως τῆς Σμύρνης, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κυρίως, πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὅτι συνετέλεσεν εἰς τὴν Μικρασιατικήν μας ἧτταν εἶνε ἡ ἀλλαγὴ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Γραφείου πληροφοριῶν τῆς Στρατιᾶς δι' ἀξιωμοτικῶν ἱκανῶν μὲν βεβαίως ὡς μαχίμων τοιούτων, ἀλλὰ στερουμένων καὶ τῆς ἐλαχίστης ἰδέας ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἔργον τῶν πληροφοριῶν, καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸν ρόλον ἀκόμη καὶ αὐτῶν τῶν ἀποστολῶν των. Ἡ ἀπειρία τῶν νέων ἀξιωματικῶν τοῦ Γραφείου Πληροφοριῶν, ἡ ἔλλειψις ἀντιλήψεως ἐπὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἔργου των, ἦσαν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα κυρίως ἐχαρακτήριζον τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Γραφείου τῶν Πληροφοριῶν ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου καὶ ἐντεῦθεν, ἡ δὲ ἔλλειψις πάσης προπαγανδιστικῆς κινήσεως, καὶ αἱ δυσχέρειαι καὶ ὁ γραφειοκρατισμὸς, τὰ ὁποῖα παρενεμβάλοντο μεταξὺ τοῦ Γραφείου τῶν πληροφοριῶν καὶ τοῦ ἔχοντος καὶ θέλοντος νὰ παράσχῃ πληροφορίας περὶ τοῦ ἐχθροῦ ἦσαν τοιαῦται, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ ἀπεσταλμένοι τῶν ἑλληνικῶν ἐφημερίδων νὰ μὴ τολμοῦν εἰς τὸ τέλος νὰ πλησιάσουν εἰς τὸ Γραφεῖον τῶν πληροφοριῶν, τῆς Στρατιᾶς νὰ ὑφίστανται δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν περισσοτέραν καταδίωξιν ἀντὶ νὰ χρησιμοποιοῦνται. Δύο σπουδαιότατα στοιχεῖα ἐπὶ τῶν λόγων οἱ ὁποῖοι διαιώνισαν τὸν ἀγῶνα καὶ δὲν ἔφερον ἀπὸ πολλοῦ τὴν τελικὴν νίκην εἰς τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα, εἶνε κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου, ἀντίληψιν ὑπάρχουσαν ὡς ἀντελήφθην παρακολουθῶν τὸν ἀγῶνα καὶ εἰς τοὺς πλείστους τῶν στρατιωτικῶν μας εἶνε αὐτά.

Μετὰ τὴν ἀποτυχοῦσαν ἐπίθεσιν τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1920 κατὰ τῆς Κουβαλίτσης καὶ Ἐσκὶ Σεχὶρ τῶν δυνάμεών μας τοῦ Βορείου Μετώπου ὑπὸ τὸν Καράκαλον, ἡ Στρατιά μας ἔπρεπε νὰ πεισθῇ ὅτι ὁ Κεμαλικὸς στρατὸς εἶχεν ἐνδυναμωθῇ καὶ ἔπρεπε νὰ φροντίσῃ νὰ ἔχῃ πλήρη γνῶσιν τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τοῦ Κεμάλ. Ἐντούτοις ἠκολούθησαν αἱ ἐπιχειρήσεις τοῦ Μαρτίου κατὰ τοῦ Ἐσκὶ Σεχὴρ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐλαφρότητος καὶ τῆς αὐτῆς ἀγνοίας ἐπὶ τῶν δυνάμεων τοῦ ἐχθροῦ

Γ' Σῶμα αἱ κληθεῖσαι ἡλικίαι καὶ κατανεμηθοῦν κατὰ μεραρχίας, καὶ βεβαίως θὰ κατεφέραμεν ἀπὸ τότε καίριον πλῆγμα κατὰ τοῦ Κεμάλ, ἐφ' ὅσον τὰ συμπεράσματα τῆς κατὰ τοῦ Ἐσκὶ-Σεχὶρ ἐπιχειρήσεως εἶναι ὅτι ἡττήθημεν τότε δι' ἔλλειψιν ἐφεδρειῶθ.

ΛΟΦΟΙ ΑΝΤΙ ΠΕΔΙΑΔΩΝ

Δεύτερον σημεῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ στηριχθῶμεν διὰ νὰ ἐξαγάγωμεν τὸ συμπέρασμα τοῦ ὅτι ἡ ἧττα μας εἰς τὴν τὴν Μ. Ἀσίαν ὠφείλετο κυρίως εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν καλῶν ἀξιωματικῶν τῶν μὴ προκειμένων εἰς τὴν ἀντιβενιζελικὴν κομματικὴν ἰδεολογίαν εἶναι αὐτό.

Αἱ πληροφορίαι τοῦ Γραφείου πληροφοριῶν τῆς Στρατιᾶς περὶ τῆς τοπογραφίας τῆς ἀπὸ Σαγγαρίου μέχρι Ἀγκύρας ἐκτάσεως ἦσαν ὅτι ἡ ἔκτασις αὕτη πλὴν τῶν ὄπισθεν τοῦ Σαγγαρίου ὑψωμάτων καὶ τῶν πρὸ τῆς Ἀγκύρας τοιούτων ἦτο κατὰ τὸ ἄλλο μέρος πεδινή, καὶ ἐπομένως θὰ ἠδυνάμεθα νὰ στηρίξωμεν ἐλπίδας ἐπιτυχίας κατὰ μιᾶς ἐκτάσεως, ἡ ὁποία δὲν παρουσίαζε συνεχὲς φυσικὸν ἀμυντικὸν συγκρότημα. καὶ ὅμως ἀπὸ τοῦ Σαγκαρίου μέχρι τῆς Ἀγκύρας τὸ ἔδαφος ἦτο λοφῶδες καὶ μόνον λοφῶδες, συντρῖψαν οὕτω πᾶσαν τὴν ἐπιθετικὴν δύναμίν μας καὶ συντελέσαν εἰς τὸ νὰ χάσωμεν κατὰ τὰς ἐπιθέσεις τὰ 8)10 τῶν μαχίμων δυνάμεών, ἐνῷ ὁ ἐχθρὸς ἐλαχίστην ὑπέστη φθοράν.

Ὁ κ. Ξενοφῶν Στρατηγὸς εἰς τὴν ἔκθεσίν του τότε περὶ τῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ τῆς Ἀγκύρας ἀναφέρει ὅτι δὲν εἴχομεν ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς τοπογραφίας τοῦ μέρους ἀλλὰ ἐρωτᾷ πᾶς τις, θὰ ἐκάμνομεν τὴν ἐπιχείρησιν κατὰ τῆς Ἀγκύρας ἂν τὸ Γραφεῖον τῶν Πληροφοριῶν τῆς Στρατιᾶς ἦτο εἰς θέσιν νὰ μάθῃ πόσον φοβερὰ φυσικὰ συγκροτήματα ἀπετέλει ἡ ἀπὸ Σαγγαρίου μέχρις Ἀγκύρας ἔκτασις, καὶ ὅτι, ἡ Ἄγκυρα εἶναι, ὡς τελευταίως ἐδήλωσε καὶ ὁ Κεμὰλ δικαιολογῶν τὴν ἀπόφασίν του ὅπως ἡ Ἄγκυρα παραμείνῃ πρωτεύουσα τοῦ τουρκικοῦ κράτους ἀπόρθητος;

Ἀνακεφαλαιῶν, φρονῶ ὅτι ἡ ἔρευνα ἐπὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἀποτυχίας μας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, πρέπει νὰ στραφῇ κυρίως ἐπὶ τῶν συνεπειῶν τὰς ὁποίας εἶχεν ἐπὶ τῆς ἀποτυχίας μας ἡ ἀλλαγή πλείστων ἀξιωματικῶν καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ σημείου αὐτοῦ πρέπει νὰ ἐκκινήσωμεν διὰ νὰ ἐξαγάγωμεν καὶ τὸ «ἐξ ἀντιθέτου συμπέρασμα» περὶ τοῦ ἂν δηλαδὴ ἦτο δυνατὸν νὰ νικήσωμεν τελικῶς ἐν Μ. Ἀσίᾳ ἂν δὲν ἐγένετο ἡ ἕνεκα κομματικῶν καὶ μόνον λόγων ἀλλαγὴ αὐτὴ τῶν στελεχῶν τῆς Στρατιᾶς.

«ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝ», (Ξάνθης).

«Καὶ πιστεύουν οἱ Βασιλικοὶ δῆλα **δὴ** οἱ Μεταξικοὶ ὅτι ὁ λαὸς θὰ τοὺς φέρῃ πάλιν εἰς τὴν Ἀρχὴν διὰ νὰ παραδώσουν καὶ τὴν Δυτικὴν Θράκην καὶ τὴν Μακεδονίαν εἰς τοὺς Βουλγάρους.

Λυπούμεθα ἀλλ' εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ μὴν συμφωνεῦμεν **ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς** ἐτρελλάθηκε».

ΩΡΙΣΜΕΝΑΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ! 'Αθῆναι Πέμπτη 30 'Απριλίου 1931

ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΕΙΑΣ

Η ΦΥΛΛΟΥ ΔΡ 1 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΔΗΜ. ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ | ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΟΑ ΠΑΠΠΟΥ ΤΗΛ 77-58

νω
υνὰ
κῶνος
ρίων

ἴδια ἱερὰ
Μοῦσαι.

οπούλου

Ὅστις δὲν ἐγεύ-
τοῦ Ἑλικῶνος,
τοῦ ἑλληνικοῦ
ψυχὴν εὑρίσκον-
τοπία ὑπὲρ τὰ
ἀρβ ενιτσελι-

κῶνος εἰς

ς τῶν Μου-
Παρὰ τὰς
ινεται εἰς
αἱ τσότρες
ονται ἀμνοί.

Η ΕΛΛΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΙΚΡΑΝ ΑΣΙΑΝ

ΠΩΣ ΕΠΗΓΑΜΕ ΣΤΗ ΣΜΥΡΝΗ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΦΥΓΑΜΕ!...

ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΝΑΚΩΧΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ

Ἡ ἀλησμόνητη ἐθνικὴ πρωτομαγιὰ τοῦ 1919.— Παραμονὴ τῆς «μεγάλης ἡμέρας» τῆς φυλῆς.—Πῶς κατελήφθη τὸ «Καστράκι» τοῦ κόλπου τῆς Σμύρνης.—Μία συγκινητικὴ μυσταγωγία εἰς τὴν Μητρόπολιν.—Ἐνῶ πλέουν τὰ στρατεύματα τοῦ λυτρωμοῦ..

ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΘΡΙΑΜΒΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΦΟΡΑΣ

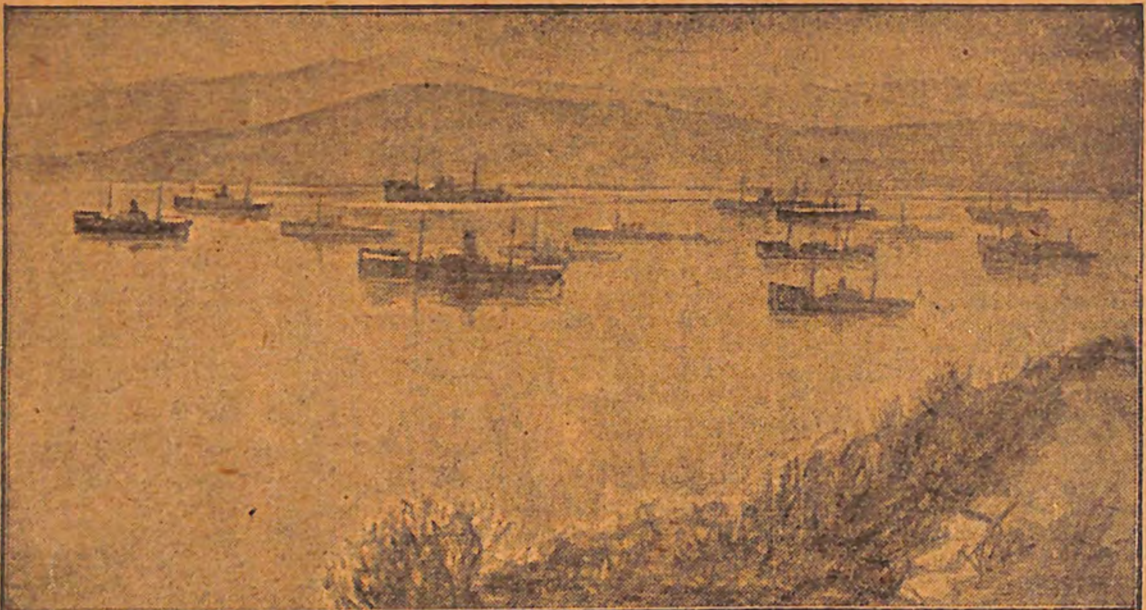

ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ τὴν 1ην Μαΐου 1919, τὸν Μακεδονικὸν ὅρμον, ὁπόθεν τὰ μεταγωγικά μας ἀπέπλευσαν φέροντα εἰς τὴν Σμύρνην τὸν στρατὸν τοῦ λυτρωμοῦ.

5ον

Τὸ ἕνα τουρκικὸν, δηλαδὴ ἰταλικὸν, ψήφισμα διεδέχοντο πέντε τοιαῦτα ἑλληνικά. Χάρις εἰς τὴν πρόθυμον καὶ ἐνθουσιώδη καὶ ἀνυστερόβουλον βοήθειαν πολλῶν γλωσσομαθῶν Σμυρναίων, κατώρθωσεν ἡ ἑλληνικὴ ἀντιπροσωπεία ὅπως κηρυχθοῦν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀναφανδὸν οἱ πολυπληθεῖς Ἀλβανοὶ τῆς Ἀνατολης, οἱ ὁποῖοι καὶ ἔγιναν τυφλὰ ὄργανά μας, καὶ ἡ ἐπίσης πολυπληθὴς φυλὴ τῶν Τουρκομάνων. Οἱ Τουρκοκρῆτες ἐπίσης, χάρις εἰς τὰς προσπαθεί-

λῆς παρέμεινεν ὁ πλοίαρχος κ. Μαυρουδῆς ὅστις ταυτοχρόνως εἶχεν ὀνομασθῇ καὶ κυβερνήτης τοῦ «Ἀβέρωφ». Ὡς βοηθοὶ τοῦ κ. Μαυρουδῆ ἐστάλησαν οἱ προξενικοὶ κ.κ. Σταῦρος

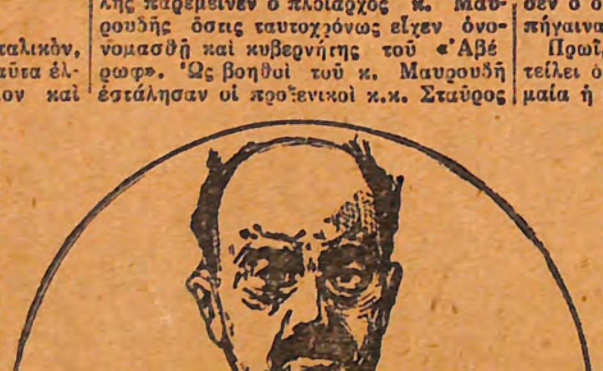

σεν ὁ ὁποῖος δὲν μὲ εἰδοποίησε. Θ πήγαινα κι' ἐγὼ μαζί.

Πρωΐ, πολὺ πρωΐ, πρὶν ἀκόμη ἀνατείλει ὁ ἥλιος κατέβηκα στὴν προκυμαία ἡ ὁποία ἦτο ἐντελῶς ἔρημος. Οἱ μόνοι περιπατηταί της ἦσαν δύο ἀγαπημένοι συνάδελφοι οἱ ὁποῖοι ὀσφραινόμενοι κι' αὐτοὶ ὅτι κάτι συμβαίνει εἶχαν κατεβῆ τόσο πρωΐ στὴν προκυμαία.

Ξάφνου, βλέπουμε ἕνα ἀντιτορπιλλικὸ νὰ ἔρχεται ἐν πλήρει ταχύτητι ἀπὸ τὸ πέλαγος καὶ νὰ κατευθύνεται πρὸς τὸν «Ἀβέρωφ». Ὅταν ἐπλησί-

γριολούλου-
ό ποτε τὰ
υ ἔπιασε ἡ
ς τὸν πλα-
ν ὅ,τι εὐ-
α εἰς τοὺ-
ιτέρων τοῦ
. Ἀκολου-
ν ἀεραπὸν
τὸ Ζιρίκι.
ρωτομαγιά-
ς ἐχαράχθη
ον ἐλαφρυ-

β τὸ δρος
μὲ καταρ-
ρευματιὰν
τὴν πη-
τερον ἡμε-
ια δένδρα
ι τῆς Πα-
σμενα εἰ-
ἀπὸ τὰς
ντι κροσ-
ρρακιῶν,
αγιὰν κά-
Εἰς ἕνα
θὰ ἐλα-
τώρα δὲ ἡ
νε εἰκὼν
κυκρατη-

ιζομένου
αδρυσιζεῖ
ἔλατα ἐ-
, εἰς τὴν
ωογόνος
φέρει τὸ
ρεπεστέ
ι τοῦ πα-
ὸ ὁποῖον
Ἑλικώ-
του διὰ
ν πηγὴν
ὑψηλοτέ-
ο ἐξυγι-
τορεῖ νὰ
ων.—θὰ
ρυσοπά-
ν ζωὴν
ουν τὴν
άτοικοι
ὴν χαί.
ωνίαν,
ον διὰ
τα καὶ
ὴ λει-
ηκάρια
χρόνια
ποδιὲς
ται εἰς
ιάνδη-
ἀέρα.
μὲ τὴν
αὶ τὴν
ης τοῦ
ὶ εἰς
πρω-

ΛΟΣ

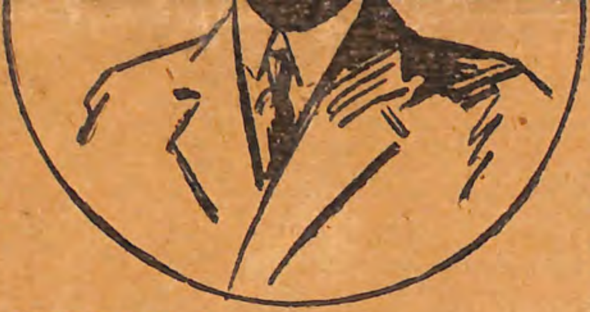

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΣΤΕΡΓΙΑΔΗΣ.—Ὁ μοιραῖος Ὕπατος Ἁρμοστὴς τῆς Ἑλλάδος εἰς Μ. Ἀσίαν, ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν καταστροφὴν περιπλανᾶται μονήρης καὶ καταρρώμενος εἰς τὴν ξένην διὰ νὰ μὴ πατήσῃ ποτὲ πλέον τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος

τος πολιτευτοῦ κ. Μακράκη. ἔγιναν φίλοι μας καὶ μᾶς ἐβοήθουν πολὺ καὶ ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἐστάλησαν εἰς Παρισίους ἑξακόσια ψηφίσματα πόλεων τοῦ ἐσωτερικοῦ ὑπογεγραμμένα ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας καὶ Τούρκους κατοίκους αὐτῶν καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἐζητεῖτο ὅπως ἡ ἐντολὴ τῆς διοικήσεως τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀνατεθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Καὶ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν χαράσσω τὰς γραμμὰς αὐτὰς καὶ κατ' ἀνάγκην ἀνατρέχω εἰς τὰ περασμένα μὲ συγκίνησιν ἐνθυμοῦμαι τὰς εὐλογημένας ἐκείνας ἡμέρας καὶ εὐγνώμων στρέφεται ἡ μνήμη μου πρὸς ὅλους ὅσοι, ἐμπνεόμενοι ἀπὸ ἀνώτερα ἰδανικὰ εἰργάζοντο τότε μετὰ ζήλου ἁγίου ὑπὲρ τῆς μεγάλης ὑποθέσεώς μας. Καὶ ὑπὲρ πάντας ἀναπολῶ μετ' εὐγνωμοσύνης τὰ ὀνόματα τετιμημένων ἀξιωματικῶν τῆς στρατευομένης ἐκκλησίας τοῦ Χριστου οἵτινες συνεχίζοντες τὰς ἐθνικὰς καὶ θρησκευτικάς των παραδόσεις ἐπρωτοστάτουν καὶ προεκινδύνευον ἐν παντι καὶ πάντοτε.

Ἀξίζει νὰ μνημονευθοῦν ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων τὰ τετιμημένα ὀνόματά των. Εἶνε οὗτοι :

Ὁ Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος, οὗτινος ὁ μαρτυρικὸς θάνατος συνεκίνησε σύμπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον.

Ὁ Ἐφέσου Ἰωακείμ, ὁ ὁποῖος σχεδὸν ἐθανατώθη ἀπὸ τὸν Στεργιάδην, ὡς θὰ ἴδωμεν προϊούσης τῆς ἀφηγήσεως ταύτης.

Ὁ Φιλαδελφείας καὶ ἀργότερον Ἐφέσου Χρυσόστομος νῦν μητροπολίτης Καβάλλας.

Ὁ Ἀννέων Ἀλέξανδρος πλήρης ζήλου καὶ τόλμης νῦν μητροπολίτης Ζιχνης.

Ὁ μητροπολίτης Κυδωνιῶν, ὁ ὁποῖος ἐτάφη ζῶν, ὑπὸ τῶν Τούρκων, μετὰ τὴν καταστροφήν.

Ὁ ἐπίσκοπος Μοσχονησίων Ἀμβρόσιος βοηθὸς τοῦ Σμύρνης, ὁ ὁποῖος κατὰ βεβαιωμένην μαρτυρίαν ἐσουβλίσθη ζῶν καὶ ἐψήθη...

Ὁ ἀρχιδιάκονος Γούναρης ὁ ὁποῖος ἐξεδάρη ὑπὸ τῶν Τούρκων τοῦ Αἰδινίου.

Καὶ ἄλλοι κατώτεροι κληρικοὶ ὧν τὰ ἅγια ὀνόματα τὴν στιγμὴν ταύτην μοῦ διαφεύγουν.

Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄξιοι ἀξιωματικοὶ τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας ἐξετέλεσαν τὸ καθῆκον των μὲ ἀγέρωχον πατριωτισμὸν καὶ μὲ συγκινοῦσαν ἀγαθωσύνην. Τιμὴ εἰς ὅσους ζοῦν καὶ ἀγήρως ἔστω ἡ μνήμη τῶν ἀποθανόντων.

Εἰς τὰς παραμονὰς μεγάλων γεγονότων

Αἱ ἡμέραι λοιπὸν ἐπερνοῦσαν ἔτσι. Μία ἀδιάσειστος πίστις μᾶς ἐτόνωνε ὅλους καὶ ὅλοι πλέον ἠλπίζαμεν ὅτι εἶνε ἐγγὺς τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου. Αἱ εἰδήσεις κατέφθανον ἀλλεπάλληλοι ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ ἀπὸ τοὺς Παρισίους καὶ ἅπασαι αὐταὶ αἱ εἰδήσεις συνεφώνουν ὅτι ἡ ἐντολὴ τῆς διοικήσεως τῆς Σμύρνης μετὰ μεγάλου τμήματος τῆς περιοχῆς της θὰ ἀνατεθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Τὴν πεποίθησιν ταύτην ἐνίσχυσεν ἔτι μᾶλλον ὁ περὶ τὰ τέλη τοῦ Μαρτίου κατάπλους εἰς τὸν λιμένα τῆς Σμύρνης τοῦ ἐνδόξου μας θωρηκτοῦ «Γεώργιος Ἀβέρωφ», ὅστις ἔδωσε νέον τόνον πατριωτισμοῦ εἰς τοὺς Ἕλληνας κατοίκους τῆς Σμύρνης καὶ συνετέλεσε πολὺ νὰ μετριασθῇ ἡ ἀνθελληνικὴ ἀρθρογραφία τοῦ τουρκικοῦ τύπου.

Εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀντιπροσωπείαν εἶχον ἐπέλθει μεταβολαί τινες. Ὁ βουλευτὴς Κυκλάδων κ. Ζαμάνος ἀπεχώρησε παρὰ τὴν περὶ τοῦ ἐναντίου ἐπιμονὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ μόνος ἀρχηγὸς τῆς ἐν Σμύρνῃ ἑλληνικῆς ἀποστο-

Λιάτης καὶ Περικλῆς Σκέφερης, οἵτινες ἔχοντες προϋπηρετήσῃ εἰς τὸ Γεν. Προξενεῖον τῆς Σμύρνης ἐγνώριζον καλῶς τὰ πράγματα τῆς Τουρκίας καὶ ὁμολογουμένως εἶχον παράσχῃ πολυτίμους ὑπηρεσίας.

Ἐπίσης εἶχον ἐπέλθη μεταβολαὶ εἰς τὴν τουρκικὴν διοίκησιν τῆς πόλεως.

Ὁ Νουρεδδὶν εἶχεν ἀντικατασταθῇ ὑπὸ νέου βαλῆ, τοῦ Ἰζζὲτ πασᾶ. Ὁ Νουρεδδὶν ὅμως εἶχε κάμει ἤδη καλὰ τὴ δουλειά του, ὡς θὰ ἰδοῦμε κατωτέρω.

Ἐπίσης ὁ κ. Ντίξων εἶχεν ἀναχωρήσει καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἄγγλου ἁρμοστοῦ ἦλθεν εἰς Σμύρνην ὁ διπλωματικὸς ὑπάλληλος κ. Τζαίϊμς Μόργκαν, μετὰ τοῦ ὁποίου συνεδεόμην διὰ παλαιᾶς φιλίας.

Κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Ἀπριλίου, δηλαδὴ ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἑλληνικῆς κατοχῆς, οὐδόλως ἐφανταζόμην ὅτι τὸ μέγα τοῦτο καὶ ἱστορικὸν γεγονὸς θὰ συντελεσθῇ ἐντὸς ὀλίγου. Ἐπειδὴ δὲ ἐπρόκειτο νὰ ταξειδεύσῃ ἕνα ἀγγλικὸν ἀντιτορπιλλικὸν ἀπὸ Σμύρνης εἰς τὴν Μάκρην ἀπὸ ὅπου θὰ ἐπέστρεφε μετ' ὀλίγας ἡμέρας καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχα ἐπισκεφθῇ ποτὲ ἐκεῖνα τὰ μέρη παρεκάλεσα τὸν κ. Μόργκαν νὰ μεσιτεύσῃ ὅπως ἐπιβῶ τοῦ ἐν λόγῳ ἀγγλικοῦ πολεμικοῦ.

—Μὴ φύγῃς, μοῦ ἀπαντᾷ ὁ εὐγενὴς Ἄγγλος, αὐτὲς τὶς μέρες ἀπὸ τὴ Σμύρνη. Πρέπει νὰ εἶσαι ἐδῶ. Κάτι εὐχάριστο θὰ λάβῃ χώραν...

Ὅταν τὸ βράδυ ἀνεκοίνωσα τὴν ἀπάντησιν αὐτὴν τοῦ κ. Μόργκαν εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἑλληνικῆς ἀποστολῆς κ. Μαυρουδῆν, ὁ καλὸς ἐκεῖνος ἀξιωματικὸς χαμογελῶντας μοῦ λέγει :

—Πράγματι, μὴ λείψῃς αὐτὲς τὶς ἡμέρες. Θὰ χρειασθῇς.

Ἀμφιβολία πλέον δὲν ὑπῆρχε. Εἶχεν ἐπιστῇ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου.

1η Μαΐου 1919.

Παραμονὴ τῆς Μεγάλης Ἡμέρας

Ἂν καὶ ἡ ἑορτὴ τῆς Πρωτομαγιᾶς ἦτο διὰ τοὺς Ἕλληνας τῆς Σμύρνης μία ἀπὸ τὰς προσφιλεστέρας των ἑορτάς, ἐν τούτοις, ἡ 1η Μαΐου 1919 ἐπέρασε χωρὶς κανεὶς νὰ σκεφθῇ νὰ τὴν ἑορτάσῃ. Τὶς τελευταῖες ἐκεῖνες ἡμέρες ἐπεκράτει μιὰ νευρικὴ ἀνησυχία καὶ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἀνεμένετο νὰ διαδραματισθοῦν μεγάλα γεγονότα καὶ συνεπῶς κανεὶς δὲν εἶχε ὄρεξι γιὰ ἑορτές.

Οἱ ναυλοχοῦντες εἰς τὸν λιμένα τῆς Σμύρνης συμμαχικοὶ στόλοι ἐνισχύθησαν διὰ νέων μονάδων καὶ γύρω ἀπὸ τὸν «Γ. Ἀβέρωφ» εἶχαν φουντάρῃ 2-3 κομψὰ χαριτωμένα ἀντιτορπιλλικὰ τοῦ στόλου μας σὰν νἄθελαν νὰ προστατεύσουν τὸν ἡσυχάζοντα γίγαντα ἀπὸ καμμιὰ ἐπίβουλη ἐπίθεσι.

Ὁ «Λέων» ὅμως τὸ κατ' ἐξοχὴν καράβι τῆς Σμύρνης ἐδῶ καὶ δυὸ μέρες εἶχε ἐξαφανισθῆ. Ἔφυγε νύκτα χωρὶς κανεὶς ἀπὸ μᾶς νὰ ξέρῃ γιὰ ποῦ τράβηξε. Ἤμουν μάλιστα θυμωμένος μὲ τὸν κυβερνήτην του πλοίαρχον κ. Ρουσ-

Ἀμέσως μιὰ βάρκα, μπαίνουμε καὶ οἱ τρεῖς μέσα καὶ τραβοῦμε γιὰ τὸν «Ἀβέρωφ».

Στὸ δρόμο, περνῶντας ἀνάμεσα ἀπὸ διάφορα συμμαχικὰ πολεμικὰ διεκρίναμε μιὰ ἀσυνήθιστη κίνησι καὶ ἐνόπλους ναῦτες ἐπιβιβαζομένους σὲ ἀτμακάτους.

Ὅταν ἐπλησιάσαμεν τὸν «Ἀβέρωφ» καὶ ἐπήγαμε ἀπὸ τὴν ἀντίθετον πλευρά του, ἐκείνην δηλαδὴ ποὺ ἀπὸ τὴν προκυμαία δὲν ἐφαίνετο, εἴδαμε ὅτι ἐκτὸς τοῦ «Λέοντος» εἶχε πλευρίσῃ εἰς τὸ ἔνδοξον πολεμικὸν καὶ ἕνα μικρὸν τορπιλλικὸν τοῦ στόλου μας τὸ κατάστρωμα τοῦ ὁποίου ἦτο γεμᾶτο ἀπὸ ναῦτες φέροντας πλήρη τὴν πολεμικήν των ἐξάρτησιν.

Κάνουμε νὰ πλησιάσωμε τὴν κλίμακα, ἀλλ' ὁ πάνοπλος σκοπὸς μᾶς διατάσσῃ νὰ μὴ πλησιάσωμεν.

—Εἴμεθα οἱ τάδε. Τοῦ λέγομε.

Εἰδοποίησε τὸν ἀξιωματικὸν τῆς ὑπηρεσίας...

Ὁ ἀξιωματικὸς τῆς ὑπηρεσίας ἔρχεται γιὰ νὰ μᾶς ἐπαναλάβῃ καὶ αὐτὸς τὴν διαταγὴν νὰ ἀπομακρυνθῶμεν.

Συμμορφούμεθα. Ἢ μᾶλλον δὲν συμμορφούμεθα καθόλου. Ἀπομακρυνόμεθα τῆς σκάλας τοῦ θωρηκτοῦ καὶ διατάσσομε τὸ βαρκάρη μας νὰ πάμε στὴ πρύμνη του...

Στὸ εὐρὺ κατάστρωμα τῆς πρύμνης διακρίνομε τὸν κυβερνήτην του κ. Μαυρουδῆν καὶ δυὸ ἀξιωματικοὺς τῆς ξηρᾶς νὰ συζητοῦν.

Ποῦ βρέθηκαν οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς ξηρᾶς...

Ὡς τόσο ὁ κ. Μαρουδῆς μᾶς διακρίνει καὶ χαμογελῶντας ἀφίνει τοὺς συνομιλητάς του καὶ ἔρχεται στὴ κουπαστὴ τοῦ καραβιοῦ.

—Κύριε κυβερνῆτα, διατάξατε νὰ μᾶς ἐπιτραπῇ ἡ ἄνοδος, τοῦ λέμε καὶ οἱ τρεῖς μὲ ἕνα στόμα...

—Ἀδύνατον, παιδιά μου, μᾶς ἀπαντᾷ, πηγαίνετε καλλίτερα ἔξω ἴσως χρειασθῆτε.

—Πολὺ καλά, ὑπακούομεν, ἀλλὰ πῆτε μας τοὐλάχιστον τί γυρεύει τὸ ἄγημα μέσα στὸ τορπιλλοβόλον ;

—Πάει νὰ καταλάβῃ τὸ Καστράκι...

—Ἐμπρός, βαρκάρη, τράβα γιὰ ἔξω.

Καὶ καθὼς τραβούσαμε γιὰ τὴ προκυμαία, βλέπουμε νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὰ διάφορα συμμαχικὰ πολεμικὰ ἀτμάκατοι γεμᾶτες ἀγήματα, τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν φρούρησιν τῶν προξενείων.

* * *

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας εἰς τὸ ἱστορικὸν συνοδικὸν τῆς Μητροπόλεως εἶχαν συναχθῇ καὶ πάλιν ὅλοι οἱ δεσποτάδες τῆς Ἀνατολῆς καὶ οἱ πρόκριτοι τῆς Σμύρνης.

Τὴν φορὰν ὅμως αὐτὴν εἰς τὰ πρόσωπα ὅλων ἔλαμπεν ἡ χαρὰ καὶ ἡ ὑπερηφάνεια. Ὁ Σμύρνης Χρυσόστομος καταυγαζόμενος ἀπὸ ἕνα θεῖον φῶς ἔσπευσεν εἰς τὴν θύραν τοῦ συνοδικοῦ διὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὸν ἀναγγελθέντα πλοίαρχον κ. Μαυρουδῆν.

Ὁ εὐτυχὴς ἀξιωματικός, ὠχρὸς ἀπὸ συγκίνησιν, ἐχαιρέτησε τὴν ὁμήγυρη καὶ καταλαβὼν τὴν προσφερθεῖσαν αὐτῷ προεδρικὴν ἕδραν, ἀνήγγειλεν ἐν μέσῳ γενικῆς κατανύξεως ὅτι : «Ἡ πρώτη Μεραρχία τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ εὑρισκομένη ἤδη ἐν πλῷ, θὰ ἀποβιβασθῇ τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης εἰς Σμύρνην καταλαμβάνουσα αὐτήν».

Ἐν τέλει δὲ ἀνέγνωσε τὸ διάγγελμα τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ πρὸς τὸν μικρασιατικὸν λαόν.

Δὲν ἠκούσθησαν μέσα εἰς τὴν ἱστορικὴν αἴθουσαν τὴν ὥραν ἐκείνην οὔτε ζητωκραυγαί, οὔτε ἐπιφωνήσεις. Λυγμοὶ μόνον. Ὁ ἀείμνηστος Χρυσόστομος δακρύων ηὐλόγησε τὸν ἀναγγείλαντα τὴν χαρμόσυνον εἴδησιν πλοίαρχον καὶ τὸν ἐνηγκαλίσθη κατόπιν εἰς θερμὸν ἀσπασμόν. Ὁ τραχὺς

ΝΟΘΕΙΑΝ ΤΗΣ ΚΙΝΙΝΗΣ 'Αθῆναι Σάββατον 2 Μαΐου 1931

ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΕΙΑΣ

ΔΡ.1 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΔΗΜ. ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ | ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΟΑ ΠΑΠΠΟΥ ΤΗΛ. 77-58

ΑΣ

ΙΣ

ΙΑΣ

ησαν
ισχυ-
ῶν ὁ-

τον

μας]

στιγ-
ριψαν
βολι-
τῆς
ομικά
ῦοῦν

Η ΕΛΛΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΙΚΡΑΝ ΑΣΙΑΝ

ΠΩΣ ΕΠΗΓΑΜΕ ΣΤΗ ΣΜΥΡΝΗ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΦΥΓΑΜΕ!...

ΑΠΟ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

2 Μαΐου 1919, ἡ ἀλησμόνητη μεγάλη ἡμέρα τῆς χαρᾶς τοῦ λυτρωμοῦ.—Ὁ κατάπλους τῶν μεταγωγικῶν.—Ἡ ἱστορικὴ ἀπόβασις τῆς 1ης Μεραρχίας εἰς τὴν Προκυμαίαν.—Ἡ ὕπουλος παρασπονδία καὶ ἡ ἔνοπλος ἀντίστασις τῶν Τούρκων.—Τὸ πρῶτον χυθὲν αἷμα.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΘΡΙΑΜΒΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΦΟΡΑΣ

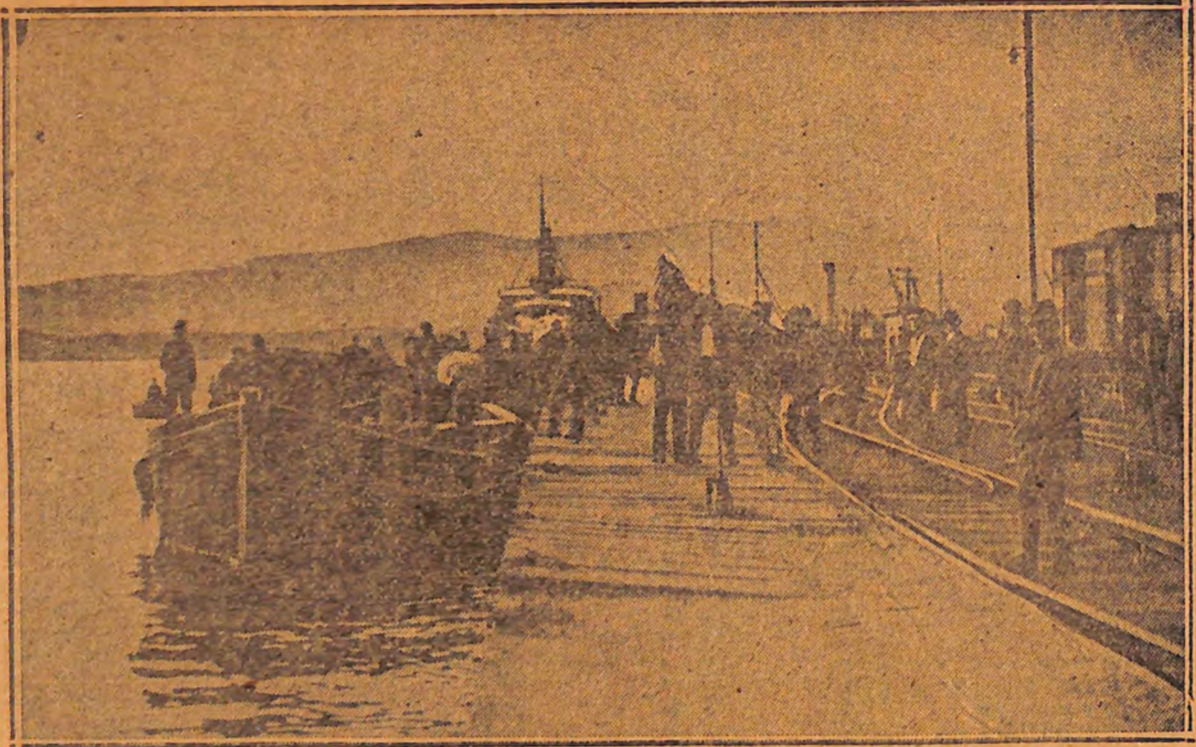

Η ΑΠΟΒΑΣΙΣ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ εἰς τὴν Πούνταν. [Φωτογραφία τοῦ Γεν. Ἐπιτελείου τοῦ Στρατοῦ]

6ον

2 Μαΐου 1919

Ἐπὶ τέλους ἤρχισε νὰ ροδίζῃ ἡ αὐγὴ προαναγγέλουσα ὅτι μετ' ὀλίγον ἀνατέλλει ὁ ἥλιος ποὺ θὰ ἐφώτιζε τὴν

νον εἶχεν ἤδη καταπλεύσει καὶ ἀφοῦ ἔκαμε μίαν μεγαλοπρεπῆ στροφὴν κατηυθύνθη πρὸς τὸ μέρος τοῦ διοικητηρίου καὶ ἠγκυροβόλησεν ἀπέναντι τῆς πλατείας τῶν στρατώνων.

Αἱ ἀπὸ φορτηγίδας πρόχειροι ἀποπαντοῦν ἀπὸ ἔξω τὰ πλήθη ποὺ περιβάλλουν τὴν ζώνην. Ἕνας σαλπιγκτὴς σαλπίζει τὸ σιωπητήριον καὶ ἡ ζητωκραυγὲς καταπαύουν,

Ἡ «Πατρὶς» ἔχει ἤδη πλευρίσει. Γιὰ μιὰ στιγμὴ γυρνῶ πίσω μου καὶ βλέπω τὸ μητροπολίτη Χρυσόστομο, φορεμένο τὴν βασιλικὴν στολήν του μὲ τὴ κορῶνα στὸ κεφάλι καὶ μὲ τὴν μεγάλην ποιμαντορικήν του ράβδο στὸ χέρι.

Μοῦ ἔκανε τὴν ἐντύ-

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ τμῆμα τοῦ Στρατοῦ μας, ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἐστήθη ἡ ἐνέδρα τῶν Τούρκων.
[Φωτογραφία τοῦ Γεν. Ἐπιτελείου τοῦ Στρατοῦ]

λαμπροτέραν ἡμέραν τῆς Ἰωνίας.

Καθὼς κατέβαινα ἀπὸ τὸ σπίτι μου στὴν παραλία, μέσα στὴν σιωπὴν καὶ τὴν ἐρημιὰ ποὺ ἐβασίλευε στὸ δρόμο ἀκούω μιὰ φωνὴ παλλομένην ἀπὸ συγκίνησι νὰ μοῦ φωνάζῃ :

—Ἀλαφροΐσκιοτε, καλὲ, γιὰ πές μ' ἀπόψε τεῖδες ;

Γυρνῶ καὶ βλέπω τὴ συμπαθητικὴ φυσιογνωμία τοῦ ἀγαπητοῦ συναδέλφου καὶ ποιητὴ Κ. Μισαηλίδη.

—Βάλε τελεία καὶ παῦλα Κώστα μου στὸ λυπητερὸ τραγοῦδι σου. Ἑτοιμάσου νὰ τραγουδᾷς ἀπὸ δῶ καὶ στὸ ἑξῆς θριάμβους...

Ἀντάμα καὶ οἱ δυὸ προχωροῦμε γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ καὶ φθάνομε στὸ Βιρχανὲ (δίοδο) τοῦ Κραῖμερ γιὰ νὰ βγοῦμε στὴν προκυμαία.

Μπήκαμε· ἀλλὰ ὅταν φθάσαμε στὴν ἄλλη του πόρτα ποὺ ἔβλεπε τὴν προκυμαία δυὸ Ἕλληνες ναῦτες φρουροῦντες μᾶς ἀπαγορεύουν τὴν ἔξοδον. Καὶ δὲν θὰ μᾶς ἄφιναν μὲ κανένα τρόπο νὰ βγοῦμε ἂν ἡ εὔνους τύχη δὲν μᾶς ἔστελλε μπροστά μας τὸν ἔφεδρον ὑποπλοίαρχον κ. Πᾶνον Ἀργυρόπουλον ὁ ὁποῖος εἶχεν ἤδη ἀφ' ἑσπέρας διορισθῇ ἀπὸ τὸν κ. Μαυρουδῆν λιμενάρχης Σμύρνης. Χάρις εἰς τὴν φιλικὴν του ἐπέμβασιν μᾶς ἐπετράπη νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὸ Βιρχανὲ στὴ προκυμαία.

Τελεία μεταβολὴ τῆς καταστάσεως.

Πυκνὴ ζώνη πεζοναυτῶν ἐφρούρουν τὰς ἐξόδους τῶν δρόμων ἀπὸ τὸ Πασαπόρτι μέχρι τοῦ γαλλικοῦ Προξενείου, ἀπαγορεύοντες αὐστηρῶς να πλησιάσῃ κανεὶς πολίτης ἐνῷ διάφοροι ἀτμάκατοι ὡδηγοῦσαν φορτηγίδας τὰς ὁποίας ἐπλεύριζον στὰ μουράγια γιὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὡς ἀποβάθραι. Τὰ μεταγωγικὰ ὅμως ἀκόμη οὔτε ἔφθασαν. οὔτε ἐφαίνοντο.

Ἐν τῷ μεταξὺ, τὰ μπαλκόνια ὅλων τῶν κτιρίων τῆς προκυμαίας εἶχαν γεμίσει ἀπὸ κόσμο, οἱ δὲ ναῦτες ποὺ ἀπετέλουν τὴν ζώνην μὲ πολὺ κόπο κατώρθωναν νὰ ἀναχαιτίσουν τὰ κύματα τοῦ λαοῦ ποὺ ἀπὸ κάθε γωνία τῆς μεγάλης πόλεως συνέρρεε διὰ νὰ παρασταθῇ σὲ κάτι ποὺ δὲν τὸ ἐφαντάζετο, ποὺ δὲν τὸ ἐπερίμενε, στὴν πραγματοποίησιν ὀνείρων καὶ πόθων τόσων αἰώνων...

Ἐκεῖκατὰτὰς ὀκτώ,ἀπὸ τὰ μπαλκόνια ποὺ ἦσαν ὅπως εἶπα γεμᾶτα κόσμο, ἀκούονται χαρούμενες φωνές...

—Νάτα ! Φάνηκαν !

Πράγματι, μακρυὰ δίπλα στὸ Καστράκι διακρίνονται καπνοὶ καὶ ἱστοί.

Ἦτο ὁ μεταγωγικὸς στόλος τῆς Ἑλλάδος ποὺ ἀπὸ τὴν Νέαν Αὐλίδα, τὰς Ἐλευθεράς τῆς Μακεδονίας, μετέφερε τὴν 1ην Μεραρχίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ἥτις θὰ κατελάμβανε τὴν Σμύρνην.

Ἕνα ἀντιτορπιλλικὸν προπορευόμε-

βάθραι εἶχαν ἐν τῷ μεταξὺ ἑτοιμασθῇ καὶ τὰ καράβια εἶχαν πλησιάσει.

Ὁ μεταγωγικὸς στόλος τῆς Ἑλλάδος ἐφρουρεῖτο κατὰ τὸν πλοῦν ἀπὸ τὰ ἀντιτορπιλλικά μας καὶ ἀπὸ μίαν μοῖραν τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου. Ἀργότερα ἔμαθα ἀπὸτὸνφίλονμου κ.Μόργκαν, τὸν ὁποῖον ἀνέφερα ἀνωτέρω, ὅτι ὁ ἀγγλικὸς στόλος συνώδευε τὰ μεταγωγικά μας, διότι ὑπῆρχαν ὑποψίες ὅτι ὁ ἰταλικὸς στόλος εἴτε κατὰ τὸν πλοῦν, εἴτε κατὰ τὴν ἄφιξίν των εἰς τὸν λιμένα τῆς Σμύρνης θὰ ἔκανεν κάτι ἐναντίον των γιὰ νὰ ματαιώσῃ τὴν ἀπόβασιν τοῦ στρατοῦ μας.Συνεπῶς δὲ, ὁ ἄγγλος ναύαρχος εἶχεν ἐντολὴν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησίν του ὅπως εἰς τὴν πρώτην ὕποπτον κίνησιν τοῦ ἰταλικοῦ στόλου προβῇ εἰς τὴν ἄμεσον καταβύθισίν του.

* * *

Ἂς μὴ πιστεύουν πὼς μόνον ὁ θυμὸς τυφλώνει τὸν ἄνθρωπο. Τὸν τυφλώνει πολλὲς φορὲς καὶ ἡ ὑπερβολικὴ χαρά. Ἔτσι κι' ἐγὼ τὴν ὥραν ἐκείνην δὲν ἔβλεπα τίποτε γύρω μου καὶ οὔτε ἄκουγα τίποτε γιατὶ καὶ ἡ ψυχή μου καὶ ὁ νοῦς μου εἶχαν πάθει κάποιο κλονισμὸ ποὺ δὲν μοῦ εἶνε εὔκολον νὰ τὸν περιγράψω μὲ λέξεις.

Τὰ πολεμικὰ ἐπόντισαν. Τὰ μεταγωγικὰ ἐξακολουθοῦσαν νὰ πλέουν ἠρέμως πρὸς τὰς ἀποβάθρας.

Ἕνα ξεχωρίζει ἀνάμεσα σὲ ὅλα μὲ τὸν ὄγκον του καὶ μὲ τὴν εὐμορφιά του. Εἶνε ἡ «Πατρὶς» τῆς Ἐθνικῆς Ἀτμοπλοΐας. Ἡ κουβέρτα του, ἡ γέφυρές του, ἡ πλώρη του, ἡ πρύμνη του, ἔχουν τὸ χρῶμα' τοῦ χακί. Στὴ κουπαστή του, στὰ κατάρτια του, στὰ ξάρτια του, στὶς σκάλες τῶν καταρτιῶν του, κρεμασμένοι, σκαρφαλωμένοι, γαντζομένοι ἀμέτρητοι φαντάροι μὲ τὶς ἐξαρτήσεις των, ξεσποῦν σὲ οὐρανομήκεις ζητωκραυγὲς στὶς ὁποῖες ἀ-

ΑΥΡΙΟΝ
ΚΥΡΙΑΚΗΝ
Ο
„ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ"
12
ΣΕΛΙΔΕΣ

πωσι βιβλικοῦ προφήτου ὁ ὁποῖος κατέβηκε ἀπὸ τὸ ἐρημητήριό του γιὰ νὰ μᾶς δείξῃ πῶς πραγματοποιοῦνται αἱ προφητεῖαι του.

Ἡ μεγάλη στιγμὴ ἐπέστη !

Κατεβάζουν πρῶτα ἀπ' ὅλα τὴν σημαία τοῦ συντάγματος ἀναπεπταμένην καὶ ὑπερηφάνως κυματίζουσαν, τὴν ὁποίαν ὁ Μητροπολίτης εὐλογεῖ ἐν μέσῳ βαθυτάτης συγκινήσεως. Ὕστερα κατεβαίνει τὴ σκάλα τῆς «Πατρίδος» ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐπ' αὐτῆς στρατευμάτων. Εἶνε ὁ πρῶτος Ἕλλην ἀξιωματικὸςποὺ ἐπάτησε τὸ ἔδαφος τῆς Σμύρνης, ὁ διοικητὴς τοῦ 1)38 συντάγματος τῆς μεραρχίας ἀντισυνταγματάρχης Δ. Σταυριανόπουλος.

Εἶχα καρφωμένα τὰ μάτια μου ἐπάνω του τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

Ἦτο τόσον ὠχρὸς ὥστεμοῦ ἔκανε τὴν ἐντύπωσιν ἀνθρώπου χωρὶς αἷμα. Καὶ ἐταλαντεύετο σὰν ζαλισμένος, σὰν νὰ κατείχετο ἀπὸ ἴλιγγον ὥστε ἐνόμιζα ὅτι ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν θὰ πέσῃ...

Ὁ μητροπολίτης προχωρεῖ ἐπιβλητικὸς, τὸν εὐλογεῖ μόλις πατήσαντα ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας καὶ μὲ φωνὴν ἠχηρὰν ἀπαγγέλλει :

«Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου».

Τίποτε ἄλλο.

Ὁ ἀντισυνταγματάρχης ἐφίλησε τὸ χέρι τοῦ δεσπότη καὶ ἀμέσως πῆρε τὴ θέσι ποὺ ἔπρεπε νὰ πάρῃ γιὰ νὰ ἐπιβλέπῃ τὴν ἀπόβασιν τὸν ἀνδρῶν του οἱ ὁποῖοι ἄρχισαν νὰ κατεβαίνουν κατὰ πυκνὰς μάζας καὶ νὰ παρατάσσωνται στὴν προκυμαία.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὰ ἄλλα καράβιαεἶχαν πλευρίσει σὲ ἄλλες. ἀποβάθρες. Ἄλλα πῆγαν στὴν ἀποβάθρα τῆςΠούντας καὶ ἐν διαστήματι ὀλίγης ὥρας ἡ 1η μεραρχία τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ εἶχεν ἀποβιβασθῇ εἰς τὴν Σμύρνην καὶ τὰ συντάγματά της παρατεταγμενα κατὰ τάγματα καὶ κατὰ λόχους, ἦσαν ἕτοιμα νὰ βαδίσουν εἰς τὴν ὡρισμένην διὰ τὸ κάθε ἕνα θέσιν του.

Μεταξὺ τῆς «Πατρίδος» καὶ ἑνὸς ἄλλου βαποριοῦ εἶχε πλευρίσει ἕνα μικρὸ ἀτμόπλοιο, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι ὁ «Ἀτρόμητος». Ἦτο τὸ στρατηγεῖον τῆς Μεραρχίας. Ἐπ' αὐτοῦ ἐπέβαινεν ὁ διοικητὴς τῆς μεραρχίας συνταγματάρχης τότε, Ζαφειρείου.

* * *

Τὰ συντάγματα ξεκινοῦν. Τὸ σύνταγμα τοῦΣταυριανοπούλου τραβᾷ κατὰ τὸ Κονάκι. Ποὺ ἐπρόκειτο νὰ σταθμεύσῃ δὲν ξέρω. Τὸ ἀκολουθῶ χωρὶς νὰ ξέρω γιατί.

Ἐπαναλαμβάνω. Τὴν ὥραν ἐκείνην δὲν ἤκουγα καὶ δὲν ἔβλεπα τίποτε.Μὰ τὴ στιγμὴ αὐτὴ ποὺ χαράσσω τὶς ἄτυχες αὐτὲς γραμμὲς, βουΐζουν μέσα στ' αὐτιά μου ἡ βοὲς τῶν σαλπίγγων, ὁ δοῦπος τῶν βημάτων τῶν κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν πορευομένων στρατιωτῶν καὶ ἀκούω σὰν νἄρχεται ἀπὸ μακρυνὸ μέρος, τὴ μυριόστομη κραυγὴ τοῦ ἀλαλάζοντος καὶ ζητωκραυγάζοντος λαοῦ τῆς Σμύρνης...

Ὅταν ἐφθάσαμε, ἢ μᾶλλον ὅταν τὸ τμῆμα τοῦ συντάγματος ποὺ ἠκολούθουν ἔφθασε στὸ τελωνεῖο, ἀκοῦμε πυκνοὺς πυροβολισμοὺς καὶ ταυτοχρόνως βλέπω νὰ τρέχῃ πρὸς τὰ ὀπίσω ὅλος ὁ κόσμος ποὺ ἠκολούθει τὸν στρατόν.

Κάτι συμβαίνει.

Ἐτέθη σὲ ἐφαρμογὴ τὸ σχέδιο τῶν Ἰταλῶν πρακτόρων.

Ὁ διοικητὴς τοῦ τάγματος ποὺ ἠκολούθουν, καθόσονἐνθυμοῦμαι ὁ ταγ-

Σ ΤΗΝ 3ΗΝ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΣ

Ἀθῆναι Κυριακὴ 26 Ἀπριλίου 1931

ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΕΙΑΣ

ΟΥ ΔΡ. 1 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΔΗΜ. ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ | ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΟΑ ΠΑΠΠΟΥ ΤΗΛ. 77-58

ρῦ
ν
ὲς
ρὺς
ρβέα

ο κογέ-
ας 5,
τὸ ἔτος
αντικὰ
ς κινή-
. Ἄγ-
ιουργὸς
μὸν εὐ-
Ἐνί
ρροῦπο-
ν ὁ ἄν-
ν του-
ὴν ψη-
ῶς καὶ
γον εἰς
νετελέ-
τουρι-
ἐξερ-
ἐξαφα-
ὴν πε-
ἢ δὲν
μη καὶ
Ορίστε
ὴν τὴν
ν του-
Ἡ ἐν-
ε μοι-
ὕπωσιν

διανοη-
ερὶ τυ-
καλλι-
παρὰ
τι πε-
ωνται
ατικοῦ
οἱ ὁ-
άκτως
ν ἐδη-
ν του-
χώραν
ίς τὴν
νισθῇ
ῆς ἐλ-
αιότη-
ε ὀδυ-
ἐκ τῶν
ερονο-
λισθή-
νῃ εἰς
ἠγὼ
Πυ-
ν τὴν
ῆς τύ-
Ἐξ

Η ΕΛΛΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΙΚΡΑΝ ΑΣΙΑΝ

ΠΩΣ ΕΠΗΓΑΜΕ ΣΤΗ ΣΜΥΡΝΗ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΦΥΓΑΜΕ!...

1ΟΝ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΝΑΚΩΧΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ

Ἐν ἀναμονῇ εἰς τὴν Χῖον.—Ἕνα μυστηριῶδες ἀτμόπλοιον μὲ ἕνα μυστηριώδη ἐπιβάτην.—Ὁ πλοῦς πρὸς τὴν ἀντίπεραν τοῦ Αἰγαίου.—Τὸ μέγα ὄνειρον τῆς Φυλῆς ποὺ ἐπέπρωτο νὰ πραγματοποιηθῇ διὰ νὰ διαλυθῇ γιὰ πάντα!—Ἡμέραι ὁμαδικῆς παραφροσύνης τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΘΡΙΑΜΒΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΦΟΡΑΣ

ΠΩΣ ΕΠΗΓΑΜΕ.— Στὴν Προκυμαία τῆς Σμύρνης τὸ ἀντιτορπιλλικόν μας «Λέων» καθ' ἣν στιγμὴν ἀγκυροβολοῦσε διὰ νὰ φέρῃ τὸ χαρμόσυνον μήνυμα.

Δὲν προτίθεμαι νὰ γράψω τὴν ἱστορίαν τῆς Μικρασιατικῆς ἐκστρατείας. Ὄχι διότι εἶμαι ἀναρμόδιος, ἀλλὰ διότι ὑπάρχουν πολλὰ νέφη ἀκόμη εἰς τὸν ὁρίζοντα τὰ ὁποῖα ἀποκρύπτουν τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν καὶ

οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος πρόσφυγες διότι ἔβλεπον ὅτι μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὕστερα μάλιστα ἀπὸ τὴν ἧτταν τῆς Τουρκίας, θὰ ἐπέστρεφον εἰς τὰς ποθητὰς των ἑστίας ἀπὸ τὰς ὁποίας χωρὶς κανένα λόγον τοὺς ἐξερρίζωσαν μίαν ἀποφράδα

ζωμαι, ὅταν τὸ ἀπόγευμα τῆς 10ης Δεκεμβρίου βλέπω νὰ μπαίνῃ στὸ λιμάνι τῆς Χίου ἕνα ἀτμόπλοιο ἐμπορικόν, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο τῆς γραμμῆς καὶ δὲν ἀνῆκεν εἰς κανέναν ἐφοπλιστὴν τῆς Χίου.

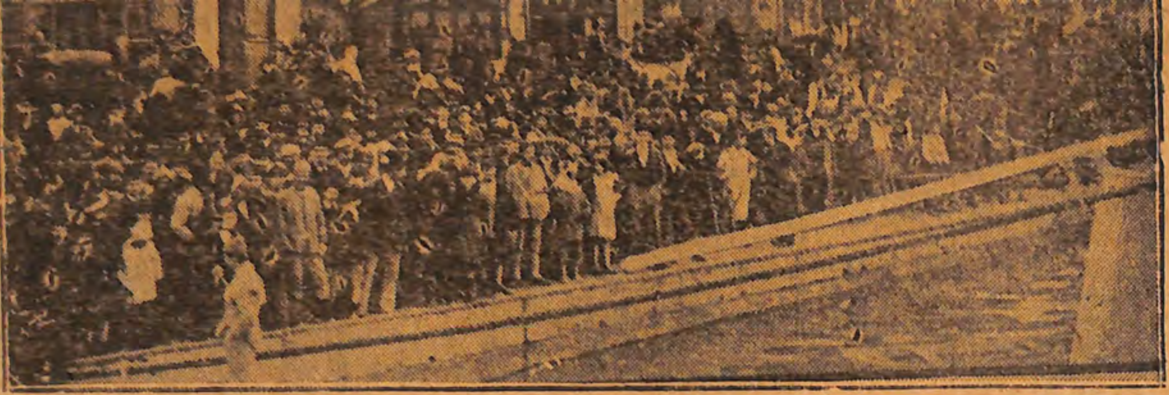

ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΦΥΓΑΜΕ.— Στὴν Προκυμαία τῆς Σμύρνης κατὰ τὴν ἀπαισία ἡμέρα τοῦ ὀλέθρου ὅταν ὁλόκληρος ὁ πληθυσμὸς εἶχε κατεβῆ στὴ θάλασσα νὰ σωθῇ διὰ τῆς φυγῆς.

ἐφόσον Ἱστορία σημαίνει, ἀκριβὴς γνῶσις τῶν πραγμάτων συνεπῶς ἀλήθεια, πρὸ τῆς διαλύσεως τῶν νεφῶν τούτων εἶνε ἀδύνατον νὰ γραφῇ ἡ ἱστορία τῆς Μικρασιατικῆς περιπετείας μας ἥτις ἀπέληξε εἰς τὴν τραγικὴν καταστροφὴν τοῦ στρατοῦ μας καὶ εἰς τὴν τραγικωτέραν ἐξόντωσιν τοῦ αἰωνοβίου Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Δὲν πρόκειται λοιπὸν νὰ γράψω τὴν ἱστορίαν τοῦ Μικρασιατικοῦ δράματος. Ἁπλούστατα, ἐπειδὴ συμβαίνει νὰ ἔζησα ὁλόκληρον τὴν ἐποχὴν τῶν πολέμων μας ἰδιαίτατα δὲ τὴν ἐποχὴν τῆς Μικρασιατικῆς περιπετείας μας θὰ δημοσιεύσω τὰς προσωπικάς μου, ἀναμνήσεις μὴ καταφεύγων οὔτε εἰς ἐπίσημα ἔγγραφα οὔτε εἰς ἐπισήμους πηγάς, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ μὴ ἔχουν αἱ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀναμνήσεις μου ἱστορικὴν σημασίαν καὶ ν᾽ἀποτελοῦν πηγὴν πολύτιμον διὰ τὸν ἱστορικὸν τοῦ μέλλοντος.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Τὰ πρὸ τῆς καταλήψεως τῆς Μ. Ἀσίας.

Ἡ ἀναμονὴ

Ὅταν μίαν πρωΐαν τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1918 ὁ ἀσύρματος ἀνήγγειλεν ἀστραπιαίως εἰς ὅλα τὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης τὴν ὑπογραφὴν τῆς ποθητῆς Ἀνακωχῆς καὶ φυσικὰ τὸν τερματισμὸν τοῦ μακροχρονίου πολέμου, ὑπὲρ τοὺς μαχομένους στρατιώτας καὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἐμπολέμους λαούς, ἠλάλαξεν ἀπὸ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν διὰ τὴν ἐπικειμένην εἰρήνην μια τάξις ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι καὶ τότε ὅπως καὶ σήμερον, ἔζων εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν ζωὴν τοῦ ἐξορίστου. Ἦσαν οἱ Μικρασιᾶτες καὶ οἱ Θρᾶκες πρόσφυγες τοὺς ὁποίους εἰς τὰς παραμονὰς τοῦ μεγάλου πολέμου ἐξεδίωξεν ἀπὸ τὰς ἑστίας των ἡ τουρκικὴ Κυβέρνησις κατὰ τὸν σκληρότερον καὶ ἀπανθρωπότερον τρόπον, κατ᾽ ἄλλους μὲν τῇ ὑποδείξει τοῦ διοργανωτοῦ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ στρατηγοῦ Φὸν Σάνδερς Λίμαν Πασσᾶ, ὅστις προβλέπων τὸν ἐπικείμενον πόλεμον ἤθελε νὰ γυμνωθοῦν τὰ τουρκικὰ παράλια ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας κατοίκους των, κατ᾽ ἄλλους δὲ πρὸς ἐκτέλεσιν μυστικῆς συμφωνίας μεταξὺ τῶν δύο γειτόνων Κυβερνήσεων, τουρκικῆς δηλονότι καὶ ἑλληνικῆς περὶ ἀνταλλαγῆς πληθυσμῶν.

Δὲν ἠμπορῶ ἐγὼ νὰ ἰσχυρισθῶ ποία ἀπὸ τὰς δύο ἀνωτέρω ἐκδοχὰς εἶνε ἡ σοβαρωτέρα· ὁ ἱστορικὸς τοῦ μέλλοντος θὰ ἐξιχνιάσῃ ἀναμφιβόλως τὸ σκοτεινὸν ἀλλὰ σημαντικώτατον τοῦτο ἱστορικὸν σημεῖον καὶ θ᾽ἀποδώσῃ τὰς εὐθύνας ὅπου ὑπάρχουσιν αὗται. Ἐγὼ περιορίζομαι νὰ ἐπαναλάβω ὅτι τὴν εἴδησιν τῆς Ἀνακωχῆς τὴν ἤκουσαν μετ᾽ ἀγαλλιάσεως ἰδιαιτέρας καὶ μὲ αἴσθημα ὑπερτάτης ἀνακουφίσεως ἡμέραν τοῦ Μαΐου τοῦ 1914.

Ἦτο συγκινητικὸν τὸ θέαμα ὅταν τοὺς ἔβλεπε κανεὶς τότε, νὰ ἑτοιμάζουν τὰ πράγματά των καὶ νὰ εἶνε ἕτοιμοι ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν πρὸς ἐκκίνησιν διὰ τὰς προσφιλεῖς γενετείρας των καὶ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι τῆς γλυκείας ἀναμονῆς ἦσαν διὰ τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους ἀνθρώπους ἔτη μακρά...

Πολλοί, περισσότερον ἀνυπόμονοι καὶ περισσότερον νοσταλγοί, ὅταν μάλιστα διέθετον καὶ τὰ πρὸς τοῦτο μέσα, ἀνεχώρουν ἀπὸ τὰ διάφορα σημεῖα τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους εἰς τὰ ὁποῖα ἦσαν προσωρινῶς ἐγκατεστημένοι καὶ συνέρρεον εἰς τὰς ἀπέναντι τῶν Μικρασιατικῶν ἀκτῶν νήσους, εἰς τὴν Μυτιλήνην δηλονότι καὶ εἰς τὴν Χῖον καὶ εἰς τὴν Σάμον, ἵνα εἰς τὸ πρῶτον σύνθημα τῆς παλινοστήσεως σπεύσουν νὰ διαπεραιωθοῦν μὲ τὰ προχειρότερα μέσα εἰς τὰς ἀπέναντι Μικρασιατικὰς ἀκτάς. Εἰς τὰς γενετείρας των.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς νοσταλγοὺς αὐτοὺς ἦτο καὶ ὁ ὑποφαινόμενος. Εἶχα ἐκλέξει ὡς ἀκραῖον σταθμὸν τῆς ἐξορμήσεώς μου πρὸς τὴν πολυαγαπημένην μου Σμύρνην τὴν θελκτικὴν Χῖον ὅπου μετέβην πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνακωχὴν χωρὶς κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκεῖ παραμονῆς μου νὰ ἀπομακρυνθῶ ἀπὸ τὴν ὡραίαν προκυμαίαν της. Διότι διαρκῶς ἤθελα νὰ ἀνερευνῶ μὲ τὰ μάτια μου, γεμᾶτα ἀπὸ τὴ λαχτάρα τοῦ Νόστου, τὸ πέλαγος προσδοκῶντας νὰ ἀνακαλύψω τὸν καπνὸν τοῦ ἀγνώστου καραβιοῦ ποὺ θὰ ἤρχετο νὰ μὲ πάρῃ καὶ νὰ μὲ μεταφέρῃ εἰς τὴν Σμύρνην.

Αἱ ἡμέραι ὅμως ἐπερνοῦσαν καὶ τὸ ποθητὸ καράβι δὲν ἐφαίνετο. Χίλιες φορὲς κατέληξα εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ περάσω εἰς τὴν ἀντίπεραν ἀκτὴν τῆς Ἐρυθραίας μὲ μιὰ βάρκα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ νὰ ξεκινήσω διὰ ξηρᾶς διὰ τὴν Σμύρνην, ἀλλὰ ὁ Γεν. Διοικητὴς Χίου μὲ ἠμπόδιξε διότι ἔβλεπε ὅτι ἕνα τέτοιο τολμηρὸ ταξεῖδι δὲν ἦτο ὅλως διόλου ἀκίνδυνον.

Ἤρχισα νὰ ἀγωνιῶ καὶ νὰ ἀπελπί-

Ἀπὸ σήμερον

Αἱ εὔθυμοι νύκτες τῆς Ἰσπανίας

τοῦ Φρανσὶς Καρκὸ

μεταφέρονται εἰς τὴν 4ην σελίδα μας

Τί νὰ ἤθελε τὸ καράβι αὐτό; Ἡ περιέργεια, τόσον ἡ ἰδική μου ὅσον καὶ τῶν ἄλλων ἤρχισε νὰ κορυφοῦται ὅταν ἐβλέπαμε ὅτι δὲν βγῆκε ἀπὸ τὸ ἀτμόπλοιον αὐτὸ κανείς, οὔτε τὸ ἐπεσκέφθη κατὰ τὰ κεκανονισμένα ἡ ἀτμάκατος τοῦ Λιμεναρχείου. Ἐπὶ δύο τρεῖς ὧρες ἔμενε φουνταρισμένο στὴ μέση τοῦ λιμανιοῦ χωρὶς νὰ ξέρῃ κανεὶς τί πλοῖον ἦτο καὶ τί ἐζητοῦσε. Ἀλλ᾽ ἡ περιέργειά μας ἔφθασε πλέον εἰς τὸ κατακόρυφον ὅταν ὀλίγας ὥρας ἀπὸ τὸν κατάπλουν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος μυστηριώδους ἀτμοπλοίου εἰς τὸν λιμένα τῆς Χίου, εἴδαμε νὰ ἔρχεται ἀπὸ τὸ βορεινὸ μέρος ἕνα ἑλληνικὸν ἀντιτορπιλλικόν, τὸ ὁποῖον ἐμπῆκε ἐπίσης εἰς τὸν λιμένα τῆς Χίου καὶ ἐφουντάρισε παραπλεύρως τοῦ μυστηριώδους ἀτμοπλοίου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀπεσπάσθη μία μικρὴ βαρκοῦλα καὶ μετέφερεν εἰς τὸ ἀντιτορπιλλικὸν κάποιον μυστηριώδη ἐπιβάτην.

Δὲν ὑπῆρχε πλέον καμμία ἀμφιβολία ὅτι κάτι ἐτεκταίνετο, κάτι τὸ σοβαρόν.

Ὅταν ἔφυγα ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, ὁ πολύτιμος φίλος μου κ. Θ. Κουτούπης μὲ εἶχεν ἐφοδιάσει μὲ ἕνα δελτίον ἀνταποκριτοῦ τῆς ἐφημερίδος του «Ν. Ἑλλάς». Ἐφωδιασμένος λοιπὸν μὲ τὸ δελτίον αὐτό, μπῆκα σὲ μιὰ βάρκα καὶ μετ᾽ ὀλίγον ἀνέβαινα τὴν σκάλα τοῦ πολεμικοῦ μας πλοίου, τὸ ὁποῖον ἦτο τὸ ἀντιτορπιλλικὸν «Λέων» καὶ ἐζήτησα νὰ παρουσιασθῶ πρὸ τοῦ κυβερνήτου.

Ὁ τότε ἄγνωστός μου κυβερνήτης τοῦ «Λέοντος» πλοίαρχος κ. Ἠλ. Μαυρουδῆς, μὲ τὸν ὁποῖον ἐπέπρωτο νὰ συνδεθῶ ἀργότερα τόσον πολύ, μὲ ἐδέχθηκε μὲ πολλὴν καλωσύνην εἰς τὸ καρρὲ τῶν ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ὅλοι παρόντες.

Μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν τυπικῶν χαιρετισμῶν ἠρώτησα τὸν κ. Μαυρουδῆν ἂν θὰ μείνῃ πολὺ εἰς τὴν Χῖον.

—Ἀναχωροῦμε ἀπόψε τὰ μεσάνυχτα, μοῦ ἀπήντησε.

—Καὶ γιὰ ποῦ; ἂν ἐπιτρέπεται.

—Γιὰ τὴ Σμύρνη!

—Γιὰ τὴ Σμύρνη;

—Ναί, γιὰ τὴ Σμύρνη.

Δὲν μπορῶ νὰ περιγράψω μὲ λέξεις ἐκεῖνο ποὺ ἐδοκίμασα ὅταν ἤκουσα τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἀγαθοῦ ναυτικοῦ. Ἔκαμα ἀρκετὴ ὥρα νὰ συνελθῶ ἀπὸ τὴ συγκίνησι καὶ μόλις μετὰ πέντε λεπτὰ κατώρθωσα νὰ ξαναμιλήσω καὶ νὰ εἰπῶ εἰς τὸν κυβερνήτην τοῦ εὐτυχισμένου πολεμικοῦ:

—Κύριε κυβερνῆτα, θὰ μὲ πάρετε μαζί;

—Ἀδύνατον.

—Μὰ κύριε κυβερνῆτα, δὲν εἶμαι μόνον δημοσιογράφος. Εἶμαι καὶ Σμυρνηὸς καὶ λαχταρῶ νὰ ἰδῶ μιὰν ὥρα ἀρχίτερα τὴν ἀγαπημένην μου πατρίδα.

—Λυποῦμαι πολύ, φίλε μου, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ σᾶς πάρω.

—Μὰ δὲν θὰ σᾶς ἐπιβαρύνω καθό-

ΟΥ κ. ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Ἀθῆναι Δευτέρα 4 Μαΐου 1931

ΕΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΕΙΑΣ

ΩΣΤΑΣ ΑΘΑΝΑΤΟΣ | ΕΤΟΣ Α΄ ΑΡΙΘ. 158 ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡ. 1 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ **ΔΗΜ. ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ** | ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΟΑ ΠΑΠΠΟΥ ΤΗΛ. 77-58

ΣΥ Η ΕΛΛΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΙΚΡΑΝ ΑΣΙΑΝ

ΠΩΣ ΕΠΗΓΑΜΕ ΣΤΗ ΣΜΥΡΝΗ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΦΥΓΑΜΕ!...

ΑΠΟ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

Αἱ σφαγαὶ τοῦ Ἀϊδινίου.—Ἡ παλινόστησις τῶν προσφύγων.—Ὁ Στεργιάδης τὴν ἠμπόδιζε.—Πῶς ξαναβρῆκαν οἱ πρόσφυγες τὴν πατρίδα των.—Ἡ καμπάνες τῆς Κάτω Παναγιᾶς.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΘΡΙΑΜΒΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΦΟΡΑΣ

Ἀμέσως κατόπιν τούτου, ἐσχηματίσθησαν τὰ πρῶτα ἄτακτα στρατεύματα οῦ Κεμὰλ τὰ ὁποῖα τότε ὠνομάζαμε εριφρονητικὰ Τσέτες. Τὰ ἄτακτα αὐτὰ τίφη διοικοῦντο ὑπὸ ἀξιωματικῶν με άλης ἀξίας καὶ ἐξειλίχθησαν ἀργότερα

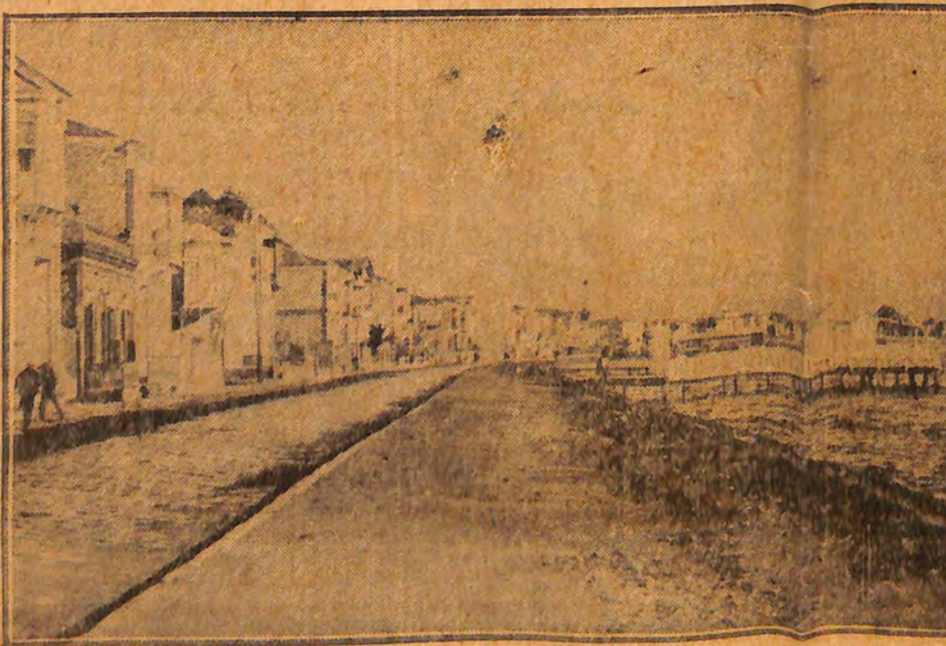

ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ τῆς ἀλησμονήτου Προκυμαίας τῆς Σμύρνης

εἰς τὸν στρατὸν ποὺ δυστυχῶς μᾶς ἐνίκησε.

Ὁ Ἑλληνικὸς ἄρα στρατὸς ὁ ὁποῖος ἦλθεν εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι δὲν θὰ ἔχῃ νὰ κάμῃ μὲ ἐχθρόν, εὑρέθη ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἀποβάσεώς του εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διεξάγῃ ἀγῶνας αἱματηροὺς καὶ δὴ ἐναντίον ἐχθρῶν ἀτάκτων. Καὶ γι' αὐτό, τὴν μέθην καὶ τὴν χαρὰν τοῦ ἐλευθερωθέντος λαοῦ ἐδηλητηρίαζον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διάφορα ἀτυχή-

στημα τῶν τριῶν τούτων ἡμερῶν ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς τῆς πόλεως εἶνε ἀνώτερον πάσης περιγραφῆς.

Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν τουρκικῶν ὁρδῶν μιμούμενος τὸν κατακτητὴν τῆς Κων)πόλεως Μωάμεθ ἐξέδωκε διαταγὴν διὰ τῆς ὁποίας ἐπέτρεπεν εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἄνδρας πᾶσαν ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν βιαιοπραγίαν.

Ὁ κάθε ἕνας φαντάζεται τί ἔγινε τότε.

Πρῶτα πρῶτα συνελήφθησαν οἱ

νὰ ἀποφασίσῃ τίποτε, δι' ὅ,τι ἀφοροῦσε τὴν Μ. Ἀσίαν. Αὐτὴ παρεχωρήθη προνομιακῶς εἰς τὸν Στεργιάδην, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τοὺς ὑπουργοὺς μόνον φιλικὰς συστάσεις καὶ παρακλήσεις ἐλάμβανε. Διαταγὴν οὐδεμίαν ἐδέχετο.

Ἡ κυβέρνησις λοιπὸν ὕστερα ἀπὸ τὴν πίεσιν ποὺ τῆς ἔκαναν οἱ πρόσφυγες ἐτόλμησε νὰ κάμῃ εἰς τὸν Στεργιάδην λόγον γιὰ τὸ σπουδαιότατο αὐτὸ ζήτημα.

Ὁ Στεργιάδης δὲν ἤθελε μὲ κανένα τρόπο νὰ παλινοστήσουν. Καὶ δὲν τὸ ἤθελε διότι ἐφοβεῖτο μὴ δυσαρεστήσῃ τοὺς ἀγαπημένους του Τούρκους. Ὁπωσδήποτε ὅμως γιὰ νὰ σώσῃ τὰ προσχήματα κατήρτισε μίαν πολυμελῆ ἐπιτροπὴ ἀπὸ ἀρχιερεῖς καὶ ἄλλους προκρίτους τῆς Σμύρνης διὰ νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ νὰ ἐξεύρῃ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον θὰ εἰμποροῦσαν νὰ παλινοστήσουν οἱ πρόσφυγες εἰς τὰς ἑστίας των, χωρὶς νὰ πειραχθοῦν οἱ Τοῦρκοι πρόσφυγες τῆς Μακεδονίας εἰς τοὺς ὁποίους εἶχον παραχωρηθῇ πολλὰ οἰκήματα καὶ κτήματα τῶν ἐκδιωχθέντων Ἑλλήνων.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὐτὴ ἤρχισε τὸ ἔργον της μὲ δραστηριότητα. Ἀλλὰ κάθε νέο σχέδιο ποὺ ἔκανε καὶ τὸ ὑπέβαλλε στὴν κρίσι τοῦ Ἁρμοστοῦ, αὐτὸς τὸ ἀπέρριπτε γιατὶ δῆθεν δὲν ἦτο ἐφαρμόσιμο.

Ὅλα αὐτὰ ἦσαν προσχήματα. Ὁ Στεργιάδης δὲν ἤθελε τὴν παλινόστησι γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀνέφερα παραπάνω.

Αἱ νέαι κατακτήσεις τοῦ ὁμιλοῦντος

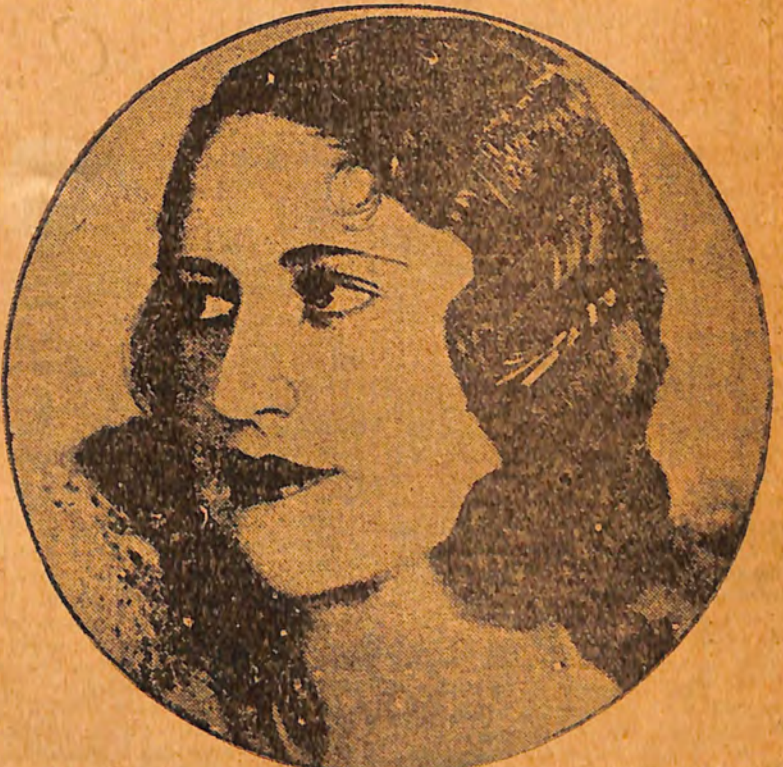

Ἡ δὶς **ΕΡΙΕΤΤΑ ΓΚΡΕΝΙΕ** τῆς Παρισινῆς Ὄπερας, ἡ ὁποία ἀπεφάσισε νὰ παίξῃ καὶ νὰ τραγουδήσῃ ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους εἰς τὸν ὁμιλοῦντα κινηματογράφον.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς δίκης τῆς νοθείας

Οἱ ἑλώδεις πυρετοὶ ἐρημώνουν τὴν Ἑλλάδα

Εἴμεθα ὀπισθοδρομικοὶ ἀπὸ ὑγιεινῆς ἀπόψεως

Ἡ κατηγορία ἑνὸς Ἄγγλου.—Ἡ γνώμη ὅτι ὁ ἀρχαῖος πολιτισμός μας παρήκμασεν ἐκ τῆς ἑλονοσίας.—Ἡ Λερναία Ὕδρα τοῦ Ἡρακλέους καὶ ὁ μαραθώνιος ταῦρος τοῦ Θησέως.—Τὰ ἐξυγιαντικὰ ἔργα τῶν ἀρχαίων.—Ὅλη ἡ σύγχρονος Ἑλλὰς ἑλονοσοῦσα. — Τὸ δαπανώμενον χρῆμα εἰς κινίνην.

Θνησιμότης καὶ εἰς τὰ ὄρη μας!..

Μεταξὺ τῶν

ὀπισθοδρομικωτέρων

νοσημάτων, τὰ ὁποῖα ἔφερον ὀλεθρίας

ουτον ἦτο τὸ ἀτύχημα τοῦ στρατιωτικοῦ τμήματος τὸ ὁποῖον εἶχε προελάσει καὶ κατέλαβεν τὴν ἱστορικὴν Πέργαμον. Τὸ τμῆμα αὐτὸ ὑποστὰν μίαν ἐπίθεσιν ὑπὸ πολυαριθμοτέρων τουρκικῶν δυνάμεων ἔπαθε κυριολεκτικὴν πανωλεθρίαν, ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτου μόνον. Ὅσοι τραυματίαι ἔπεσαν εἰς χεῖρας τῶν Τσετῶν, ὑπέστησαν ὄχι ἁπλῶς κακώσεις, ὄχι ἁπλῶς μαρτύρια, ἀλλὰ ἐξευτελισμοὺς τέτοιους ποὺ οὔτε λέγονται οὔτε γράφονται.

Τὸ ἑλληνικὸν τμῆμα ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψη τὴν πόλιν εἰς τὸ ἔλεος τῶν Τσετῶν καὶ νὰ ὑποχωρήση σχεδὸν μέχρι Μαινεμένης.

Πρὸς ἀνακατάληψιν τῆς Περγάμου ἐστάλη ἕνα ἀπόσπασμα τῆς Μεραρχίας Ἀρχιπελάγους τῆς ὁποίας τὴν διοίκησιν εἶχεν ἀναλάβη τελευταίως ὁ μακαρίτης στρατηγὸς Τσερούλης.

Τὰ ὁρισθέντα διὰ τὴν ἀνακατάληψιν τῆς Περγάμου καὶ τῆς περιοχῆς της τμήματα ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὸ Δεκελῆ, μίαν παραθαλασσίαν πόλιν ἀπέναντι ἀκριβῶς τῆς Μυτιλήνης.

Ὁ διοικητὴς τοῦ στόλου κ. Μαρουδῆς μοῦ ἐπέτρεψε νὰ ἐπιβῶ τοῦ ἀντιτορπιλλικοῦ «Ναυκρατοῦσα» τὸ ὁποῖον θὰ ἐπήγαινε στὸ Δικελῆ γιὰ νὰ προστατεύση τὴν ἀπόβασιν καὶ ὁ κυβερνήτης τοῦ πλοίου τούτου πλοίαρχος κ. Λαύνδρας μὲ ἐδέχθη μὲ τὴν πλέον ἐγκάρδιον καλωσύνην.

Ἐπῆγα ὅμως ὀλίγον τι ἀργά. Ἡ ἀπόβασις εἶχεν ἤδη συντελεσθῆ καὶ ἕνα σύνταγμα τῆς ἡρωϊκῆς Μεραρχίας ἐβάδιζεν τροχάδην ἐναντίον τῆς Περγάμου τὴν ὁποίαν ἀνακατέλαβε μετὰ μίαν γενναίαν ἀντίστασιν τῶν Τούρκων.

Ἐκεῖ εἰς τὸ Δικελῆ παραμείνας ἐπὶ ἀρκετὰς ὥρας ἔμαθα ἀπὸ ἀφηγήσεις ἐγχωρίων τὰ μαρτύρια τῶν στρατιωτῶν μας ποὺ ἔπεσαν εἰς χεῖρας τῶν Τούρκων καὶ ἔφριξα. Παραλείπων πολλὰ ποὺ δὲν λέγονται, ἀναφέρω ὅτι πολλοὶ νεκροί μας εὑρέθησαν πεταλωμένοι.

* * *

Ἄλλο λυπηρὸν καὶ τραγικὸν ἀτύχημα τοῦ στρατοῦ μας ἦτο ἡ συμφορὰ τοῦ Ἀϊδινίου.

Ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς κατέλαβε τὴν πόλιν αὐτὴν τὴν 9 Μαΐου ἂν δὲν ἀπατῶμαι. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας ποὺ τὴν κατέλαβε δὲν ἔπαυσεν ἐνοχλούμενος ἀπὸ τὰ στίφη τῶν τσετῶν οἱ ὁποῖοι εἶχον ἀσφαλὲς ὁρμητήριον τὴν πέραν τοῦ Μαιάνδρου χώραν τὴν ὁποίαν κατεῖχον οἱ σύμμαχοί μας Ἰταλοί.

Πρέπει νὰ σημειωθῆ τοῦτο.

Τὸ Ἀϊδίνι πριν καταληφθῆ ὑπὸ τοῦ στρατοῦ μας ἦτο ἕδρα μιᾶς Τουρκικῆς μεραρχίας ἡ ὁποία εἶχε δύναμιν ἄνω τῶν πέντε χιλιάδων ἀνδρῶν καὶ ἡ ὁποία μεραρχία ὅταν ἐπλησίαζεν ὁ στρατός μας ἀπεσύρθη εἰς τὸ Ναζλῆ.

Ἡ μεραρχία αὐτὴ διαλυθεῖσα κατὰ τύπους μετεσχηματίσθη καὶ διηρέθη εἰς συμμορίες Τσετῶν διοικουμένη ἀπὸ ἀξιωματικούς. Ὅλα αὐτὰ οἱ φίλοι μας Ἰταλοὶ καὶ τὰ ἐγνώριζον καὶ τὰ ὑπέθαλπον. Αἱ συμμορίαι αὐταὶ ποὺ ὅπως εἶπον παραπάνω, εἶχαν ἀσφαλὲς κρυσφύγετον καὶ ὁρμητήριον τὴν Ἰταλικὴν ζώνην, ἠνώχλουν διαρκῶς τὴν Ἑλληνικὴν δύναμιν, ἡ ὁποία κατεῖχε τὸ Ἀϊδίνι καὶ ὅταν ἐνόμισαν ὅτι εἶνε ὁ κατάλληλος καιρὸς, επετέθησαν κατὰ τῆς πόλεως ἀπὸ διάφορα σημεῖα κάμνοντες χρῆσιν καὶ πυροβολικοῦ.

Τὸ ἑλληνικὸν σύνταγμα ποὺ κατεῖχε τὴν πόλιν ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπειδὴ εὑρέθη πρὸ ὑπερτέρων δυνάμεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι δὲν εἶχε ἐπαρκῆ πυρομαχικὰ ἠναγκάσθη νὰ ἀποσυρθῆ ἐγκαταλεῖψαν τὴν πόλιν καὶ τὸν ὡραῖον Ἑλληνικὸν πληθυσμόν του εἰς τὴν διάθεσιν τῶν μαινομένων Τσετῶν.

Ἡ ἀτυχὴς πόλις ἔμεινεν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Τούρκων τρεῖς ἡμέρας διότι τὸ ἀτυχῆσαν τμῆμα ἀνασυνταχθὲν καὶ ἐνισχυθὲν ἀνακατέλαβε ταύτην μετὰ τριήμερον. Τὸ τί ὑπέστη ὅμως κατὰ τὸ διά-

ΔΙΟΝ. ΣΤΑΥΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
Διοικητὴς τοῦ 1)38 Συντάγματος τῆς 1ης Μεραρχίας ἥτις κατέλαβε τὴν Σμύρνην.

πρόσκοποι τοῦ Ἀϊδινίου παιδιὰ 12—18 ἐτῶν καὶ ὡδηγήθησαν εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ διοικητηρίου ὅπου ὑπὸ τοὺς ἀλαλαγμοὺς τοῦ συρρεύσαντος ὄχλου καὶ ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν συλληφθέντων καὶ προσαχθέντων γονέων των, ἐσφάγησαν μέχρις ἑνός! Ἔπειτα ἐμάζευσαν τοὺς κληρικοὺς ὅλους τοὺς ὁποίους ἐπίσης κατέσφαξαν μέχρις ἑνός. Τὸν ἀρχιδιάκονον Γούναρην τὸν εὐγενῆ καὶ ὑπέροχον ἐκεῖνον κληρικὸν τὸν ἔξεδαραν ζωντανόν. Τὸ πτῶμά του ἢ μᾶλλον αἱ σάρκες του εὑρέθησαν σὲ μιὰ χαράδρα.

Ἔπειτα ἐμάζεψαν τῆς ὡραίες γυναῖκες τῆς πόλεως τῶν ὁποίων ἀπέκοψαν τοὺς μαστοὺς ἀφοῦ προηγουμένως ἠσέλγησαν ἐπ' αὐτῶν καὶ ὕστερα ἤρχισαν νὰ σφάζουν κατὰ σειρὰν γυναῖκες, ἄνδρες, γέρους, παιδιά...

Σφαγὴ γενική!

Ὅταν ἀνακατελήφθη τὸ Ἀϊδίνι ὁ Στεργιάδης ἔσπευσε νὰ στείλη αὐστηρὰς διαταγὰς εἰς τὸν στρατὸν διατάσσων μὴ τυχὸν καὶ πειραχθῆ κανένας Τοῦρκος!!!

Ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλείτερα καὶ σημαντικώτερα προβλήματα τὰ ὁποῖα ἔδει νὰ ἀντιμετωπισθοῦν μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Μ. Ἀσίας ἦτο καὶ ἡ παλινόστησις τῶν προσφύγων.

Εἶπα εἰς προηγούμενον κεφάλαιον ὅτι εἰς τὴν παραμονὴν τοῦ μεγάλου πολέμου ἤτοι τὸν Μάϊον τοῦ 1914 ἐξεδιώχθησαν ἀπὸ τὰς ἑστίας των πανδημεὶ ἅπαντες οἱ Ἕλληνες κάτοικοι τῶν Μικρασιατικῶν παραλίων καὶ τῶν Θρακικῶν τοιούτων, οἱ ὁποῖοι κατέφυγον εἰς διάφορα σημεῖα τῆς Ἑλλάδος ἰδίως εἰς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐγγύτερον τῶν ἑστιῶν των, διότι ἦσαν βέβαιοι ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ παλινοστήσουν εἰς αὐτάς. Οἱ πρόσφυγες π. χ. τῶν Κυδωνιῶν, τοῦ Ἀδραμυττίου κ. ἄ. εἶχον ἐγκατασταθῆ εἰς Μυτιλήνην, οἱ πρόσφυγες τῆς Ἐρυθραίας εἰς Χίον καὶ οὕτω καθεξῆς.

Οἱ ἀτυχεῖς αὐτοὶ ἐξόριστοι ἅμα ἤκουσαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἀνακωχῆς ἤρχισαν νὰ ἑτοιμάζωνται διὰ νὰ παλινοστήσουν καὶ ὅταν πλέον ἤγγιζε ἡ κατάληψις τῆς Μ. Ἀσίας ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ οὐδεμία τοῖς ἀπέμεινε ἀμφιβολία ὅτι ἤγγικεν ἡ ὥρα ποὺ θὰ ξαναπατήσουν τὰ ἱερὰ χώματα τῆς γενετείρας των.

Αἱ ἡμέραι ὅμως περνοῦσαν καὶ κανένα μέτρον δὲν ἐλαμβάνετο διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ μυχιαιτάτου τούτου πόθου τῶν προσφύγων οἱ πρόκριτοι τῶν ὁποίων, διαρκῶς ἀνεφέροντο εἰς τὴν κυβέρνησιν ὑπενθυμίζοντες εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην τῆς παλινοστήσεως.

Ἀλλ' ἡ κυβέρνησις δὲν εἰμποροῦσε τῶν ἐξορίστων ἐξακολουθοῦσε νὰ αὐξάνη.

Οἱ δυστυχισμένοι ἄνθρωποι μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἀπὸ στιγμῆς σὲ στιγμὴ θὰ τοὺς πάρουν καὶ θὰ τοὺς φέρουν στὴ λαχταρισμένη των πατρίδα, εἶχαν κλίση τὶς δουλειές των, τὰ μικροεπαγγέλματά των καὶ ἦσαν ἕτοιμοι. Ὅπως οἱ ταξειδιῶται ποὺ περιμένουν τὸ καθυστερῆσαν ἀτμόπλοιον.

Οἱ πρόκριτοι τῶν προσφύγων, σὰν εἶδαν ὅτι μὲ τὴν Κυβέρνησι τῶν Ἀθηνῶν δὲν μποροῦσαν νὰ κάμουν τίποτε διότι ὁ Στεργιάδης οὔτε κἂν τὴν ἐλογάριαζε, ἠναγκάσθησαν νὰ ἔλθουν στὴ Σμύρνη καὶ νὰ ἀπευθυνθοῦν κατ' εὐθεῖαν πλέον στὸν αὐτοκράτορα! τῆς Μ. Ἀσίας.

* * *

Ἦλθαν πολλοί. ποῦ νὰ θυμοῦμαι τώρα τὰ ὀνόματά των.

Μεταξὺ αὐτῶν ἦτο ὁ κ. Ο. Πανταζίδης πρόσφυξ ἀπὸ τὴν Ἐρυθραίαν καὶ σήμερον βουλευτὴς Χίου. Ὁ κ. Πανταζίδης πρὶν ἔλθη εἰς τὴν Σμύρνην ἐπῆρε τὸν Μητροπολίτην Κρήνης κ. Καλλίνικον καὶ μαζί του ἔκαμε μιὰ μακρὰν περιοδείαν εἰς τὰ χωριὰ τῆς Ἐρυθραίας γιὰ νὰ μελετήση καλῶς τὴν κατάστασιν καὶ νὰ ἰδῆ κατὰ πόσον θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ παλινοστήσουν οἱ συμπολῖται του χωρὶς νὰ λάβουν χώραν ἐπεισόδια λυπηρά.

Ὅταν ἐμελέτησε καλὰ τὴν κατάστασιν καὶ ἐσχημάτισε γνώμην ἦλθε, πάντοτε μαζὶ μὲ τὸν Μητροπολίτην, εἰς τὴν Σμύρνην καὶ παρουσιασθεὶς πρὸ τοῦ Στεργιάδη τὸν διεβεβαίωσε ὑπευθύνως ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ γίνη ἡ παλινόστησις τῶν προσφύγων καὶ ἡ ἐγκατάστασίς των εἰς τὰς ἑστίας των χωρὶς νὰ πειραχθοῦν οἱ Τοῦρκοι ἐπιδρομεῖς. Αὐτοὶ μάλιστα ἤρχισαν νὰ φεύγουν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀνακωχῆς. Καὶ δεύτερον χωρὶς νὰ δαπανήση ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις διὰ τὴν παλινόστησιν οὔτε ἕνα λεπτόν. Ἦτο τόσος ὁ πόθος τῶν ἐξορίστων νὰ ξαναγυρίσουν στὴν πατρίδα των ὥστε ἐν ἀνάγκη θὰ παλινόστουν καὶ κολυμβῶντες.

Ὁ Στεργιάδης, εἴτε διότι ἐπείσθη ἀπὸ τὰς διαβεβαιώσεις αὐτὰς εἴτε διότι ᾐσθάνετο τὴν πίεσιν τῆς κοινῆς γνώμης, συγκατετέθη νὰ ἀρχίση ἡ παλινόστησις τῶν προσφύγων δι' ἐξόδων αὐτῶν καὶ ἀφοῦ προηγουμένως κατέστησε προσωπικῶς ὑπευθύνους τοὺς προκρίτους τῶν προσφύγων ἐν περιπτώσει κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐλάμβανον χώραν ἐπεισόδια.

Ἔτσι λοιπὸν ὁ φοβερὸς Ἀσιάρχης ηὐδόκησε νὰ ἐπιτρέψη στοὺς ἐξορίστους Μικρασιάτας νὰ ξαναγυρίσουν στὰ σπίτια των.

Ὅταν ἐγνώσθη τὸ εὐφρόσυνον αὐτὸ ἄγγελμα οἱ ἐξόριστοι ἀλάλαξαν ἀπὸ χαρὰν καὶ ἤρχισαν παλινοστοῦντες κατὰ πυκνὰς μάζας χωρὶς νὰ παραβαρύνουν κανέναν.

Αἱ σκηναὶ ποὺ ἐλάμβανον χώραν κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας τόσον εἰς τὰ μέρη ὅπου ἐπὶ μίαν τετραετίαν φιλοστόργως ἐφιλοξενήθησαν οἱ πρόσφυγες, ὅσον καὶ εἰς τὰς γενετείρας των τὰς ὁποίας ξαναβλέπανε ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια, εἶνε πραγματικῶς ἀπερίγραπτοι.

Οἱ παλινοστοῦντες εὕρισκαν τὰ σπίτια των σχεδὸν ἐρείπια καὶ τὰς εὐφόρους γαίας των ξηρὰς καὶ ἀκαλλιεργήτους. Τί μ' αὐτὸ ὅμως; Αὐτοὶ ἦσαν εὐτυχεῖς. Ὅταν πατοῦσαν τὸ χῶμα ποὺ τὸ εἶχαν ποτίση πολλὲς φορὲς μὲ τὸν ἱδρῶτα τῆς τιμίας των ἐργασίας ὅταν πατοῦσαν τὴ γῆ ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐκρύπτοντο οἱ νεκροὶ τῶν πατέρων των ὅταν ἀντίκρυζαν τὰ σπίτια μέσα στὰ ὁποῖα ἠκούσθη ὁ πρῶτος αὐτῶν κλαυθμηρισμός, ἔκαναν ὅ,τι κάνει τὸ βρέφος ποὺ ὕστερα ἀπὸ μιὰ μικρὴ ἀπουσία ξαναπέφτει στὸ στῆθος τῆς μητέρας του...

Βρῆκαν τὶς πατρίδες των κατεστραμμένες. Τὰ σπίτια των ἠρειπωμένα, τὰ ἀμπέλια των ρουμανιασμένα, τὰ χωράφια των χέρσα...

Ἔ! λοιπὸν ἔπεσαν ἀμέσως στὴ δουλειὰ καὶ σὲ δυὸ χρόνια μέσα ὁ τόπος ἤλλαξε ὄψιν.

Ἡ γόνιμη καὶ παχιὰ μικρασιατικὴ γῆ, ἐδοκίμασε πάλιν τὸ ὑπέρτατον ρῖγος καὶ τὴν ἡδονὴν τοῦ λίσγου καὶ ἄρχισε σὰν καὶ πρῶτα νὰ ἀποδίδη πλούσια τὰ ἔλεη της εἰς τὰ φιλόστοργα παιδιά της.

Τὰ ἠρειπωμένα σπίτια των μετεβλήθησαν καὶ πάλιν σὲ χαριτωμένα καὶ ὁλοκάθαρα ἀρχοντικὰ καὶ γενικὰ ἐκεῖ ὅπου ἄλλοτε ἐβασίλευε ἡ κατήφεια, ἡ ἀκαταστασία, ἡ τεμπελιά, ἐπανῆλθεν ἡ προτέρα ζωή, χαρά, τάξις ἐργασία...

ΑΥΡΙΟΝ: Ἡ σκληρὰ τύχη τῶν Κυδωνιῶν.—Ἕνας ἀρχιερεὺς ποὺ θάπτεται ζωντανός.

Ρωσσίαν, Ἰσπανίαν καὶ Ἰταλίαν συμπεριέλαβε καὶ τὴν Ἑλλάδα τελευταίως ὁ ἄγγλος κ. Μεγκρόζ. Ὀπισθοδρομικαὶ χῶραι εἶνε κατ' αὐτὸν ὡς νοσηρότεραι ἕνεκα τῆς ἑλονοσίας των. Σχετικῶς μὲ τὴν ἀνθυγιεινότητα τῆς Ἑλλάδος προσθέτει ὅτι ἤρχισε ἡ ἀνθελονοσιακὴ ἄμυνα διαρκοῦντος τοῦ τελευταίου πολέμου, κατὰ τὸν ὁποῖον ἦσαν αἱ ἀπώλειαι τοῦ ἀγγλικοῦ καὶ γαλλικοῦ στρατοῦ εἰς τὴν Μακεδονίαν περισσότεραι ἐκ τῶν ἑλωδῶν πυρετῶν παρὰ ἐξ ἄλλων ἀσθενειῶν. Σχετικῶς μὲ τὴν ἑλληνικὴν ἑλονοσίαν προσθέτει, ὅτι τὴν εἶχε μελετήση ὁ ἀνακαλύψας τὸν ὡς φορέα τοῦ νοσήματος ἀνωφελῆ κώνωπα Ρόναλδ Ρὸς τὸ 1906 εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Κωπαΐδος. Ὑπεστήριξε ὁ ἐπιστήμων οὗτος, ὅτι ὠφείλετο ἡ παρακμὴ τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν ἀναπτυχθεῖσαν ἑλονοσίαν. Πρὸ αὐτῆς ὑπῆρξαν ὑγεία καὶ ἀκμὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ εἰδικῶς ἀναφέρει τὴν παράλιμνον ἀκμαίαν πόλιν τῆς Κωπαΐδος Ὀρχομενὸν διὰ τὴν ὁποίαν λέγει ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ εἶχε ἕλη.

Ὑποστηρίζει ὅτι εἰσῆλθεν ὁ ἑλώδης πυρετὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὸν πέμπτον π. Χ. αἰῶνα διὰ τῆς μεταφορᾶς τοῦ ἀνωφελοῦς κώνωπος ἢ ὑπὸ στρατιώτου ἑλονοσοῦντος. Δὲν εἶνε νεωτέρα ἡ θεωρία αὐτὴ τοῦ Ρόναλδ Ρὸς διότι πολλοὶ ἄλλοι πρὸ αὐτοῦ τὴν ἀνέπτυξαν. Καὶ δυνατὸν νὰ συνέβαλον οἱ ἑλώδεις πυρετοὶ κατὰ πολὺ εἰς τὴν παρακμὴν τῆς δυνάμεως τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἥτις ὅμως παρακμὴ εἶχε καὶ ἄλλα αἴτια μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν πρέπει νὰ παροραθοῦν καὶ τὰ οἰκονομικά. Περὶ τούτων ἐνδιαφέρουσαν ἀνάλυσιν παρέχει καὶ ὁ γερμανὸς Δαμάσκε εἰς τὴν «Ἱστορίαν τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας» του. Πάντως ὅσα γράφονται πάλιν τώρα περὶ τῆς ἑλονοσίας τοῦ τόπου μας εἶνε ἐπιβεβαίωσις τῶν μεγάλων δεινῶν μας ἐξ αὐτῆς καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ κινήσουν τὸ ἐνδιαφέρον μας περισσότερον ἀφ' ὅ,τι γίνεται ἕως τὴν ὥραν.

* * *

Ὅτι ὑπῆρξε ἡ Ἑλλὰς ἐκτάκτως τεναγώδης χώρα ἀπὸ τῶν παναρχαίων χρόνων πιστοποιεῖ αὐτὴ ἡ μορφὴ τοῦ ἐδάφους της. Ὑψηλὰ ὄρη μὲ πολλοὺς ἄλλους ποταμοὺς καὶ ἀπείρους χειμάρρους, στεναὶ κοιλάδες μὴ ἔχουσαι πολλάκις ἐκροήν, πλῆθος λιμνῶν καὶ τεναγῶν. Βεβαίως ὅλα αὐτὰ τὰ ὕδατα εἶχον ἀρχικῶς διέξοδον, ἀλλὰ βαθμηδὸν προσεχώσθησαν ἢ ἐντελῶς ἢ ἐν μέρει αἱ ἐκροαί των καὶ ἐσχηματίσθησαν μεγαλήτερα ἕλη. Ἑπομένως δὲν φαίνεται πιθανὴ ἡ ἰδέα, ὅτι ὁ ἑλώδης πυρετὸς ἦτο μεταγενέστερος εἰς τὴν Ἑλλάδα. Θὰ ἦτο ἡ ἑλονοσία μεγάλη πολὺ πρίν, ὡς μαρτυροῦν καὶ τὰ κατορθώματα τῶν ἑλλήνων ἡμιθέων. Εἰς τὸ βάθος τῶν μύθων περὶ τοῦ ἐξολοθρευμοῦ τῆς λερναίας ὕδρας ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέως, τοῦ Μαραθωνίου ταύρου ὑπὸ τοῦ Θησέως κλπ. πρέπει νὰ μαντεύσωμεν ἀνθρωπίνην ἐξυγιαντικὴν μέριμναν τοῦ τόπου ἐκ φοβερῶν

τὰ ἐξυγιαντικὰ ὑδραυλικὰ ἔργα συνεχίσθησαν καὶ κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους, γνωρίζομεν δὲ ἐκ τῶν ἀπομεινάντων λειψάνων ἀρχαίας διοχετεύσεως εἰς αὐτὴν τὴν Κωπαΐδα ποία φροντὶς κατεβλήθη ὄχι μόνον ἐπὶ τῆς μακρυνῆς ἐποχῆς τῶν μινυῶν τοῦ Ὀρχομενοῦ, ἀλλὰ καὶ μεταγενεστέρως ἐπὶ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τῆς ἐκτεταμένης λίμνης. Οἱ μῦθοι περὶ τοῦ Ἀχελῴου, πολλοὶ ἄλλοι μαρτυροῦν ἐπίσης ὅτι ἐπάλαισαν αἱ ἀνθρώπινοι χεῖρες κατὰ τῶν δεινῶν τῆς φύσεως.

Πολὺ ἐπιτυχῶς μάλιστα, διότι ὀρθὴ ἡ γνώμη τοῦ κ. Ρόναλδ Ρὸς, ὅτι πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ ἀκμάση ἡ μεγάλη πόλις τῶν μινυῶν Ὀρχομενὸς μὲ λαοκτόνον ἑλονοσίαν. Νὰ προσθέσωμεν καὶ τὸ παράδειγμα τῆς προϊστορικῆς πόλεως τῶν Κωπῶν εἰς τὴν ἰδίαν περιοχὴν τῆς Κωπαΐδος εἰς ἀπομεμονωμένην νησίδα της, ὅπου ὁ σημερινὸς Γουλᾶς, εἰς τὸν ὁποῖον διετηρήθη εἰς τὴν κορυφήν του σχεδὸν ὁλόκληρος ὁ περίβολος τῶν τειχῶν τῆς μυκηναϊκῆς πόλεως μὲ τὰς μεγαλοπρεπεῖς πύλας του μάλιστα. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐποχὴν τῆς Ἑλλάδος ἦσαν ἀκμαῖαι ὑγιεῖς πόλεις παρὰ λίμνας καὶ τενάγη. Ἂς ἀναφέρωμεν τὰ ἐρείπια τῆς Δύστου εἰς τὴν ὁμώνυμον πόλιν τῆς νοτίου Εὐβοίας, ἡ ὁποία Δύστος ἦτο καὶ αὐτὴ ἀσφαλεστέρα εἰς τὸν μεμονωμένον βουνόν της ἐντὸς τῆς ὁμωνύμου λίμνης. Ἀκμαία ἦτο ἐπίσης ἡ τῆς Ἀχαΐας Φθιώτιδος πόλις Ξυνία παρὰ τὴν ὁμώνυμον λίμνην. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀκαρνανικὴ Στράτος πλησίον τῆς λίμνης Ἀμβρακίας καὶ ἡ ἀκαρνανικὴ πόλις Οἰνιάδαι παρὰ τὰ μεγάλα τενάγη καὶ τόσαι πολλαὶ ἄλλαι. Ὅθεν πρέπει νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι λαοὶ τόσον ὑγιεῖς, ὅπως οἱ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ζῶντες εἰς τὸ ἴδιον αὐτὸ ἔδαφος, τὸ ὁποῖον εἶχε καὶ τότε τὰς αὐτὰς λίμνας καὶ τενάγη, εἶχον μεριμνήσει πρὸς ἐξυγίανσιν τῶν περιοχῶν των.

Καὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν, τὴν Ἤπειρον θὰ ἴσχυε τὸ ἴδιον, ἀρκεῖ νὰ ἀναφερθῶμεν μόνον εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἀρχαίας Πέλλης, ἡ ὁποία ἐξησφαλίζετο καὶ αὐτὴ ἀκριβῶς ἐκ τῆς ἐγγὺς της λίμνης. Γνωρίζομεν δὲ περὶ τῶν ἀρχαιοτάτων κατοίκων τῆς Ἑλλάδος πελασγῶν, ὅτι πρὸ τοῦ νὰ ἐκδιωχθοῦν οὗτοι καὶ νὰ ἀπωθηθοῦν σιγὰ σιγὰ μέχρι τοῦ σημείου ἐξαφανίσεως των ἢ ἀφομοιώσεώς των ὑπὸ τῶν ἐκ τῶν ὀρέων κατελθόντων ἑλλήνων, τῶν φερόντων καὶ τὸ ἀρχαιότερον ὄνομα γραικοί, κατῴκουν κυρίως εἰς καλύβας στηριζομένας ἐπὶ πασσάλων εἰς τενάγη. Δεν φαίνεται, λοιπόν, ἀκριβὴς ἡ γνώμη ὅτι μετεδόθη βραδύτερον τὸ μόλυσμα τῆς ἑλονοσίας εἰς τὴν πολυτεναγώδη Ἑλλάδα, ἀλλὰ μᾶλλον προϋπῆρχε, ἠμύνοντο δὲ οἱ κάτοικοι κατ' αὐτοῦ ἀποτελεσματικῶς κατὰ τοὺς λαμπροτέρους χρόνους τοῦ πολιτισμοῦ.

* * *

Ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ ζήτημα, γεγονὸς εἶνε, ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶνε ἡ μᾶλλον ἑλονοσόπληκτος χώρα καὶ ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπῆρχον σήμερον εἰς Ἡρακλῆς ἢ Θησεύς, θὰ ἐσώζετο. Ἡ ἐξυγίανσίς της χρειάζεται τόσον πολὺ χρῆμα, ὅσον ἀδυνατεῖ νὰ διαθέση διότι εἶνε πηγαὶ ἑλονοσίας παντοῦ. Λίμναι, τενάγη, ἀκανόνιστοι ροαὶ ποταμῶν καὶ χειμάρρων φέρουν τὴν ἐξαντλητικὴν νόσον εἰς τοὺς πληθυσμοὺς της, ὅπουκαὶ ἂν διευθυνθῆ τις εἰς αὐτήν.

Πολὺ ὀλίγα μέρη τῆς χώρας μας εἶνε πράγματι ἀπηλλαγμένα τοῦ τρομεροῦ κακοῦ. Ἡ ἑλονοσία ἔγινε ἐνδημικὴ ὄχι μονάχα εἰς πεδινὰ μέρη, ἀλλὰ καὶ εἰς ὀρεινά. Εἶνε θαυμάσια ὑψηλὰ βουνὰ τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὰ ὁποῖα ἐκδηλοῦνται κρούσματα τῆς χειρίστης μαλαρίας. Ἄνθρωποι πηγαίνοντες νὰ παραθερίσουν εἰς ταῦτα, πίπτουν θύματά της. Καὶ γνωρίζομεν ὅλοι τὴν ἐν-

ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ ΔΙΑ ΤΟΝ ΓΑΛΟΠΟΥΛΟΝ

Ἀθῆναι Τρίτη 5 Μαΐου 1931

ΘΕΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΕΙΑΣ

ΗΤΗΣ **ΚΩΣΤΑΣ ΑΘΑΝΑΤΟΣ** | ΕΤΟΣ Α' ΑΡΙΘ. 159 ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡ. 1 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ **ΔΗΜ. ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ** | ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΟΑ ΠΑΠΠΟΥ ΤΗΛ. 77-58

ΟΣ
Ν";

ἴδιοι
Γαλο-
Διευ-
ρχ εἰς
λει-
υ καὶ
έσεων
εραι-
«τὴν
τὴν
ΝΟ-
ἡ εὐ-
πιρ-
κα-
ς κ.
πλά-
κλάγ-
αρα-
περί-
ιον,
του
ΠΙΕ-
τος.
που
συμ-
λῶς
ΥΣ
ῶτα-
ν οἱ
μνί.
ρκα-
ἐπὶ
κοῦ
εγο-
Ε-
ΤΗΣ
ἡ ὑ-
ἐν
τῆς
ν ἀ-
οἱ ὁ-
ΤΗΣ
; Οἱ

Η ΕΛΛΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΙΚΡΑΝ ΑΣΙΑΝ

ΠΩΣ ΕΠΗΓΑΜΕ ΣΤΗ ΣΜΥΡΝΗ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΦΥΓΑΜΕ!...

ΑΠΟ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

Ἡ παλινόστησις τῶν ἁγίων.—Ἡ Καμπάνες τῆς Κάτω Παναγιᾶς.—Ἡ θλιβερὰ τύχη τῶν Κυδωνιῶν.—Ἔχασε ἡ Μάννα τὸ παιδί.—Ὁ φρικώδης θάνατος τοῦ Μητροπολίτου Κυδωνιῶν...

ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΘΡΙΑΜΒΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΦΟΡΑΣ

Δὲν μπορῶ νὰ προχωρήσω χωρὶς νὰ ἀναφέρω καὶ τὸ κατωτέρω συγκινητικὸ ἐπεισόδιο:

Ὅταν τὸν Μάϊον τοῦ 1914 οἱ Ἕλληνες τῆς Μ. Ἀσίας ἐξεδιώκοντο βιαίως ἀπὸ τὰς ἑστίας των, ἀφῆκαν πολλὰ πολύτιμα πράγματά των εἰς τοὺς ἐπιδρομεῖς. Ἕνα πρᾶγμα μόνον δὲν ἄφησαν. Τοὺς ἐφεστίους των θεούς! Τὰς εἰκόνας δηλονότι τῶν ἐκκλησιῶν των.

Πρὶν ἀπ' ὅλα ἐφρόντισαν νὰ διασώσουν αὐτάς. Καὶ ἐκεῖ, εἰς τοὺς τόπους τῆς ἐξορίας των τοὺς ετοποθέτησαν εὐλαβῶς εἰς τοὺς διαφόρους ναούς. Πρόσφυγες καὶ οἱ ἅγιοι ἐζήτησαν φιλοξενίαν ἀπὸ τοὺς ἁγίους τοῦ τόπου ὅπου μετεφέρθησαν...

ΚΙΡΚΑΣΙΟΙ ΙΠΠΕΙΣ. Ἀτρόμητοι πολεμισταὶ καὶ πολύτιμοι σύμμαχοι τῶν Ἑλλήνων

Τώρα παλινοστοῦν καὶ οἱ ἅγιοι.

Οἱ πρόσφυγες, πρὶν ἀπ' ὅλα ἐφρόντισαν νὰ ἐπαναφέρουν εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων των τοὺς ἐξορίστους των θεοὺς μὲ τὴν ἴδια εὐλάβεια ποὺ ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ μετέφερε εἰς τὴν γῆν Χα

τρίδα της τὴ «Κάτω Παναγιὰ» ποὺ εἶνε ξαπλωμένη σὲ μιὰ ἀσύγκριτη παραλία τῆς Ἐρυθραίας καὶ σὰν νέα Νιόβη κλαίει ἀδιάκοπα τῶν παιδιῶν της τὸ χαμό.

Δραματικὴ ὑπῆρξεν ἐπίσης εἰς τὰς λεπτομερείας της ἡ παλινόστησις τῶν προσφύγων τῆς ἑλληνικωτάτης πόλεως τῶν Κυδωνιῶν.

Ἡ συμφορὰ τῶν Κυδωνιῶν

Ἡ πόλις αὐτὴ εἶχε κατοίκους πάνω ἀπὸ 35 χιλιάδες. Καὶ ἦσαν ὅλοι Ἕλληνες οἱ μόνοι Τοῦρκοι κάτοικοί της ἦσαν ὁ διοικητής, ὁ ἀστυνόμος καὶ ὁ τελώνης της. Ἔχει μιὰ πολὺ ὡραία ἱστορία ἡ πρωτεύουσα αὐτὴ τῆς Αἰολίδος καὶ εἶνε κτισμένη στὸ βάθος ἑνὸς μαγευτικοῦ κολπίσκου τὸν ὁποῖον προστατεύουν ἀπὸ τοὺς θυμοὺς τοῦ πελά-

τσακαλιῶν καὶ τῶν κοράκων.

Τόση ἦτο ἡ ἀγριότης τῶν Τούρκων ὥστε ἅρπαζαν ἀπὸ τὰ στήθη τῶν μητέρων τὰ βρέφη καὶ τὰ πετοῦσαν στὶς χαράδρες γιὰ νὰ μή... δυσκολεύουν τῆς μανάδες των νὰ περπατοῦν.

Ἂς μὴ νομίσῃ κανεὶς πῶς αὐτὰ ποὺ γράφω εἶνε ὑπερβολές. Τὰ ἤκουσα ἀπὸ τὰ στόματα πολλῶν Κυδωνιατῶν πολλοὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἐπιζοῦν σήμερα εἰς τὴν Μυτιλήνην.

Μετὰ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς

Τὸ ἄγνωστον μέλλον τοῦ κεμαλικοῦ καθεστῶτος

Ὁ τουρκικὸς λαὸς στερεῖται πολιτικῆς πρωτοβουλίας

Ποία ἡ προβλεπομένη ἐξέλιξις τῆς καταστάσεως εἰς τὴν γειτονικὴν χώραν.

Τοῦ ἀπεσταλμένου συντάκτου μας

ΠΕΡΑΝ, Μάϊος.—Ἂν καὶ διὰ τῶν τηλεγραφικῶν καὶ προηγουμένων ἤδη ταχυδρομικῶν ἀνταποκρίσεών μου ἔδοσα μίαν γενικὴν εἰκόνα τῆς μετὰ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς ἐν Τουρκίᾳ καταστάσεως, νομίζω ἐν τούτοις ὅτι εἶνε σκόπιμον νὰ ἐπανέλθω ἐπ' αὐτῆς καὶ νὰ ἀσχοληθῶ κάπως εὐρύτερον μὲ τὴν πιθανοτέραν ἐξέλιξιν τῶν γεγονότων.

Ὁ Κεμάλ, ἡ δυνατὴ αὐτὴ φυσιογνωμία ποὺ ἀπὸ τὴν Ἄγκυραν κυβερνᾷ τὴν Εὐρωπαϊκὴ καὶ Ἀσιατικὴ Τουρκία, θὰ διατηρήσῃ τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, τὸ ὁποῖον ἐπὶ σειρὰν ἤδη ἐτῶν κρατεῖ;

Αἱ ὀλίγαι ἕδραι τῶν ἀνεξαρτήτων βουλευτῶν, αἵτινες ἔμειναν κεναὶ πῶς θὰ πληρωθοῦν; Θὰ ἐπαναληφθοῦν ἆρα γε αἱ ἐκλογαὶ ἢ θὰ μείνουν ὁριστικῶς κεναί; Θὰ ὑποδείξῃ ἆρα γε τὸ Λαϊκὸν κόμμα ὑποψηφίους, εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπαναληφθοῦν αἱ ἐκλογαὶ ἢ θὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὸ νὰ δίδῃ τοὐλάχιστον τὴν ἐντύπωσιν ὅτι εὔχεται τὴν ὕπαρξιν μιᾶς ἀντιπολιτεύσεως;

Ποία θὰ εἶνε ἡ νέα ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ποῖαι αἱ προταθησόμεναι μεταρρυθμίσεις εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ συνέλθῃ προσεχῶς ἐν Ἀγκύρᾳ

ποῖος εἶνε ἀσφαλῶς μία ἀπὸ τὰς καλλιτέρας ἐκδηλώσεις τῆς πολιτικῆς ζωτικότητος τοῦ λαοῦ μας, ἀπὸ τὰ ἐργατικὰ σωματεῖα, τὰς ἐπαγγελματικὰς ὀργανώσεις, τὰ ὑπαλληλικὰ σωματεῖα, τοὺς ἐργάτας τῆς γῆς, ἀπὸ ὁλόκληρον

Ο ΜΟΥΣΤΑΦΑ ΚΕΜΑΛ, μὲ ἐπίσημον ἔνδυμα, κατὰ τελευταίαν φωτογραφίαν του

Ἐθνοσυνέλευ-

τὸν λαὸν μὲ μιὰ λέξη ποὺ ἔμαθε ἀπ'

ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ Β. ΤΣΟΥΝΟΥΚΑΣ Γεν. Ἀρχίατρος, ἀρχηγὸς τοῦ εἰς Σμύρνην μεταβάντος τμήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

ναὰν τὴν Κιβωτόν μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ἐκρύπτοντο τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων,

Τὶ στιγμὲς θεῖες καὶ συγκινήσεως ὑπερόχου ἦσαν ἐκεῖνες!

Οἱ ἐξόριστοι ἅγιοι ἐπανήρχοντο ἐν θρησκευτικαῖς πομπαῖς εἰς τοὺς τόπους των καὶ ἐτοποθετοῦντο ὑπὸ τοῦ κλαίοντος ἀπὸ χαρὰν καὶ συγκίνησιν λαοῦ μέσα εἰς τοὺς ρημαγμένους ναούς των.

Δὲν θὰ ξεχάσω ποτὲ μιὰ τέτοια σκηνὴ στὴν ὁποία παρευρέθηκα. Στὴν Κάτω Παναγιὰ τῆς Ἐρυθραίας.

Ἡ τρισχαριτωμένη αὐτὴ πόλις ποὺ εἶνε ξαπλωμένη σὲ μιὰ ἀσύγκριτη παραλία τῆς Ἐρυθραίας, εἶχε ὡς πολιοῦχο μια ἀρχαιοτάτη εἰκονα τῆς Παναγίας. Ἦτο τοσον παλαιὰ ἡ εἰκὼν αὐτὴ ὥστε οἱ κάτοικοι τὴν ἔλεγον ἡ «Γρηὰ Παναγιά». Ὅταν ἔγινε ὁ διωγμός, τὸ πρῶτον πρᾶγμα ποὺ ἐφρόντισαν νὰ σώσουν ἀπὸ τὰ χέρια τῶν Ἀγαρηνῶν ἦτο ἡ «Γρηὰ Παναγιά». Καὶ θένε νὰ ποῦνε πῶς τὴν ὥραν ποὺ τὴν βγάλαν ἀπὸ τὸ εἰκονοστάσιον καὶ πηγαιναν νὰ τὴν μπαρκάρουν στὸ πλοῖο, ποὺ θὰ τὴν μετέφερε στὴν ἐξορίαν, ἡ καμπάνες τοῦ ναοῦ κτυποῦσαν μοναχὲς των τὸ νεκρώσιμο...

Ἦταν ὁ θρῆνος τῶν ἀψύχων!

Τώρα ποὺ οἱ κάτοικοι τῆς ὡραίας κωμοπόλεως επανῆλθον εἰς τὰς ἑστίας των, πάλιν τὸ πρῶτο ποὺ ἐσκεφθησαν ἦτο νὰ ἐπισκευάσουν πρόχειρα τὴν γκρεμισμένη τους ἐκκλησιὰ καὶ νὰ ξαναφερουν στὴ θέσι της τὴ «Γρηὰ Παναγιά». Ἕνα μικρὸ τορπιλλοβόλο τὴν πῆρε ἀπὸ τὴν Χιο μὲ ὅλας τὰς τιμὰς και τὴν μετεφερε.

Ὅλοι οἱ κάτοικοι σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις κατέβηκαν στὴν παραλία. Καὶ ὅταν ἡ παλλαιικὴ εἰκὼν ἐπεβιβάσθη ἐσχηματίσθη μία μεγαλειώδης λαϊκὴ πομπὴ ἀνταξία τῶν Βυζαντινῶν χρόνων.

Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς πομπῆς ἦσαν τὰ ἑξαπτερυγα,οἱ παππάδες μὲ τὶς χρυσές τους στολές, πολλοὶ καλλιφωνοτατοι ψάλται.Μετὰ, δυὸ ναῦτες τοῦ πολεμικοῦ κρατοῦσαν τὴν εἰκόνα καὶ πίσω ὁ λαός.

Καὶ ἤρχισεν ἡ θριαμβικὴ αὐτὴ πομπὴ νὰ βαδίζῃ ἀπὸ τὴν παραλία κατὰ τὴν ἐκκλησια καὶ ὅλοι μαζὺ,παππάδες, ψαλτιδες καὶ λαὸς ἔψαλλον μὲ μιὰ υπερκόσμια μουσικὴ ἁρμονία τὸ

«Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια...»

Καὶ ὅλοι ἦσαν δακρυσμένοι καὶ ἡ καλὲς γυναικοῦλες ἔκλαιαν καὶ δυνατὰ ἐφώναζαν.

—Γλυκειά μας Παναγιὰ μᾶς ἦλθες πάλι ; Μὴ ξαναφύγῃς πιὰ Παναγίτσα μας ἀπὸ τὸ τόπο μας!

Ἀλλοίμονο! Ἡ σκληρὴ μοῖρα δὲν ἤκουσε την εὐχὴν αὐτὴν γιατὶ ἡ «Γρηὰ Παναγιὰ» εἶνε πάλι ἐξόριστη καὶ εἶνε τοποθετημένη, σὰν φτωχὴ πρόσφυξ ποὺ εἶνε, σὲ ἕνα ταπεινὸ κτίριο τοῦ φρουρίου τῆς Χίου...

Καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν θὰ παραμείνῃ ἐσαεὶ ἐξόριστος! Δὲν πρόκειται νὰ ξαναγυρίσῃ πιὰ στὴ τρισχαριτωμένη πασχονήσια. Ἐκ τῶν ὁποίων πάλιν τὸ μεγαλείτερον ἦτο πυκνῶς κατῳκημένον καὶ εἶχε πάνω ἀπὸ δέκα χιλιάδες κατοίκους.

Εἶπα παραπάνω ὅτι καὶ ἡ παλινόστησις τῶν προσφύγων τῶν Κυδωνιῶν ὑπῆρξε δραματική. Ἡ ὅλη περιπέτεια τῶν Κυδωνιῶν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ μεγάλου πολέμου μέχρι τοῦ 1922 ὑπῆρξε μία τραγῳδία.

Στὸ καιρὸ τῶν διωγμῶν τοῦ 1914 οἱ Τοῦρκοι δὲν ἐτόλμησαν νὰ διώξουν τοὺς κατοίκους τῶν Κυδωνιῶν μὲ τὸν ἴδιον τρόπον ποὺ ἐξεδίωξαν τοὺς κατοίκους τῶν ἄλλων πόλεων.

Τό γιατὶ δὲν εἶνε δύσκολο νὰ τὸ μαντεύσῃ κανείς.

Οἱ κάτοικοι τῶν Κυδωνιῶν, οἱ Ἀϊβαλιῶτες ἦσαν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ποὺ δὲν ἐχωράτευαν. Οἱ Τοῦρκοι εἶχαν λάβη πολλὲς φορὲς κατὰ τὰ παλαιότερα χρόνια δείγματα τῆς εὐψυχίας τοῦ ἀδαμάστου θάρρους καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ τῶν Κυδωνιατῶν καὶ κάπου κάποτε ἐδιάβαζα πῶς οἱ Ἀϊβαλιῶτες εἶχαν ἀναγκάσει τὸν Σουλτάνον νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὴν πόλιν των διάφορα προνόμια μεταξὺ τῶν ὁποίων δυο ἦσαν τὰ ἑξῆς :

Πρῶτον νὰ μὴ κτισθῇ τζαμὶ ποτὲ στὰς Κυδωνίας καὶ δεύτερον νὰ μὴν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μπῇ μέσα στὴ πόλι Τοῦρκος ἔφιππος.

Τὶ σημαίνει Ἀϊβαλιώτης, τὸ ἐγνώριζαν ὑπὲρ πάντας τοὺς Τούρκους, οἱ Τοῦρκοι κάτοικοι τῶν πέριξ τῶν Κυδωνιῶν χωρίων οἱ ὁποῖοι, ὅταν ἔλαβαν διαταγὴν ἀπὸ τὸ Κομιτᾶτον νὰ σχηματισθοῦν εἰς ὀρδὰς ὅπως ἐγίνετο εἰς ἄλλα μέρη καὶ νὰ ἐπιπέσουν κατὰ τῶν Κυδωνιῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἐξαναγκάσουν τοὺς κατοίκους των νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς ἑστίας των, ἠρνήθησαν ἔντρομοι.

Οἱ Κυδωνιᾶται λοιπὸν δὲν ἔφυγαν στὸ 1914. Παρέμειναν. Ὀλίγοι μόνον ὅσους προσωπικῶς κατεδίωκαν αἱ Τουρκικαὶ ἀρχαὶ καὶ ὅσοι εἶχαν στρατεύσιμον ἡλικίαν ἠναγκάσθησαν νὰ φύγουν καὶ νὰ ἐγκατασταθοῦν προσωρινῶς εἰς τὴν Μυτιλήνην.

Ἐν τούτοις κατὰ τὰ μέσα τοῦ μεγάλου πολέμου, ὁπότε οἱ δυστυχεῖς Κυδωνιᾶται εἶχαν τελείως ἀποκλεισθῆ ἀπὸ θαλάσσης καὶ εἶχαν ἐξαντληθῆ ἀπὸ τὰς στερήσεις, ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι οἱ Κυδωνιᾶται ὑποθάλπουν τοὺς κατασκόπους τῶν Συμμάχων, διέταξε τὸν μετατοπισμὸν αὐτῶν καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διαταγῆς αὐτῆς ἡ πόλις περιεκυκλώθη ἀπὸ μίαν ὁλόκληρον Μεραρχίαν.

Θέλοντας καὶ μὴ οἱ δυστυχεῖς Κυδωνιᾶται ὑπέκυψαν εἰς τὴν βίαν καὶ ἀφέθησαν νὰ ὁδηγηθοῦν ἐκεῖ ὅπου ἔδει νὰ διέλθουν τὸν χρόνον τῆς ἐξορίας των.

Εἶνε ἐξόχως δραματικαὶ αἱ λεπτομέρειαι τῶν ἀπανθρώπων τούτων μέτρων τὰ ὁποῖα ἡ Τουρκία ἐκδικουμένη τὴν ἑλληνικότητα τῆς πόλεως τῶν Κυδωνιῶν ἔλαβε κατ' αὐτῆς.

Τοὺς διήρεσε εἰς διαφόρους ὁμάδας. Δι' ἑκάστην ὁμάδα ὡρίσθησαν οἱ ὁδηγοὶ καὶ οἱ φρουροὶ καὶ πεζῇ ὡδηγήθησαν εἰς διάφορα μέρη τοῦ ἐσωτερικοῦ. Ἄλλοι ὡδηγήθησαν στοῦ Μπαλουκεσὲρ τὰ μέρη ὅπου πάλιν διεμοιράσθησαν εἰς διάφορα χωριά, ἄλλοι στὰ μέρη τοῦ Κιζὶλ-Νταγ καὶ ἄλλοι ἀλλοῦ. Την σκληρὰν καὶ ἀπάνθρωπον αὐτὴν τύχην τῶν Ἑλλήνων τῶν Κυδωνιῶν συνεμερίσθη καὶ ὁ γέρων ἀρχιερεύς των μακαρίτης Γρηγόριος ὁ ὁποῖος ἠναγκάζετο νὰ ἀκολουθῇ τὸ εἰς ἐξορίαν ἀπαγόμενον ποίμνιόν του πεζῇ. Ἐπειδὴ οἱ ὁδηγοὶ καὶ οἱ φύλακες τῶν ὁμάδων ἦσαν ἔφιπποι, ἠνάγκαζον τοὺς δυστυχεῖς ἐξορίστους νὰ τοὺς ἀκολουθοῦν τρέχοντας. Ὅσοι εἴτε ἀπὸ τὰ γηρατειά, εἴτε ἀπὸ ἄλλην αἰτίαν δὲν μπορούσαν νὰ ἀκολουθοῦν ἐδέροντο ἀνηλεῶς καὶ μέχρι τοιούτου σημείου ὥστε πολλοὶ ἀπέθνησκον καὶ ἀφίνοντο ἐκεῖ ἔτσι ἄταφοι εὔκολος τροφὴ τῶν

ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ Κ. ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ, διοικητὴς τότε τῆς 1ης Μεραρχίας, ἡ ὁποία κατέλαβε τὴν Σμύρνην, κατὰ σημερινὴν φωτογραφίαν του

Τὰ βάσανο τῶν δυστυχισμένων αὐτῶν ἀνθρώπων δὲν ἔληξαν οὔτε ὅταν μετὰ πολυήμερον θλιβερὰν ὁδοιπορίαν ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐξορίας των. Ἐκεῖ ἔμειναν εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου χωρὶς στέγην καὶ χωρὶς τροφὴν καὶ χωρὶς οἶκτον. Καὶ ὁ εὐεργέτης θάνατος ἔκαμε τὸ καθῆκον του μὲ τὸ παραπάνω. Ὅταν ἔγινε ἀνακωχὴ καὶ ἐπετράπη στοὺς ἐξορίστους νὰ ξαναγυρίσουν στὴν πατρίδα των οἱ ἐπιστρέψαντες δὲν ἦσαν οὔτε τὸ τέταρτον. Οἱ λοιποὶ εἶχαν φονευθῆ ἢ ἀποθάνη.

❁

Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1920 αἱ Κυδωνίαι κατελήφθησαν ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Ὀλίγας ἡμέρας κατόπιν ἐπεσκέφθην τὴν μαρτυρικὴν πόλιν καὶ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἀειμνήστου ἀρχιερέως της ἤκουσα ὅσα ἀνωτέρω περιέγραψα. Τότε ἤρχισαν νὰ ἔρχωνται εἰς τὰς Κυδωνίας καὶ ἐκεῖνοι ποῦ εἶχαν καταφύγει εἰς Μυτιλήνην καὶ διαρκῶς παριστάμην μάρτυς διαφόρων τραγικῶν σκηνῶν. Τότε,ἐκείνην τὴν ἐποχήν, ἐκατάλαβα τὶ σημασίαν ἔχει τὸ λαϊκὸν ρητόν :

«Ἔχασ' ἡ μάννα τὸ παιδὶ καὶ τὸ παιδὶ τὴ μάννα».

Ἤρχοντο οἱ παλινοστοῦντες ἀπὸ τὴν Μιτυλήνην καὶ ἔτρεχον κατ' εὐθεῖαν στὰ σπίτια των νὰ ἰδοῦν τοὺς γονεῖς των ἢ τὰ παιδιά των καὶ εὕρισκαν τὰ σπίτια των ρημάδια.

— Ποῦ εἶναι ἡ μάννα μου; Ἐρωτοῦσαν τοὺς γείτονας.

—Ἡ μάννα σου πέθανε στὸ Κιζὶλ-Ντάγ, ἀπαντοῦσαν οἱ γείτονες.

Ἄλλος :

— Πυῦ εἶναι ἡ γυναίκα μου ;

— Τὴν κράτησαν οἱ Τοῦρκοι στὸ Μπαλουκεσέρ.

— Ποῦ εἶναι τὰ παιδιά μου ; ρωτοῦσε ἄλλος. Κοὶ ἔπαιρνε τὴν ἀπάντησι πῶς τοῦ τὰ τούρκεψαν διὰ τῆς βίας.

Ἀ! Ποιὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ θὰ μοῦ εἰπῇ, ὅτι ὑπάρχει στὸν κόσμο καὶ διὰ μέσου τῶν αἰώνων λαός, ποὺ ὑπέφερε τόσα ὅσα ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Μ. Ἀσίας ;

Ὅταν ὁ ἀείμνηστος καὶ σεμνοπρεπὴς μητροπολίτης Κυδωνιῶν μοῦ διηγῆτο τὰ ἀνωτέρω,ἐπανελάμβανε συχνά:

Ἦταν θέλημα Θεοῦ νὰ πάθουμε ὅτι ἐπάθαμε. Ἤθελε νὰ δοκιμάσῃ τὴ πίστι μας. Τώρα μᾶς ἀμείβει μὲ τὸ ὑπέρλαμπρον δῶρον τῆς ἐλευθερίας.

Ἂν εἶχα τὴν δύναμιν τοῦ προφητεύειν θὰ τὸ ἀπαντοῦσα.

— Φτωχὲ Δεσπότη, δὲν θὰ τὸ χαρῇς πολὺ τὸ δῶρον αὐτὸ καὶ τὸ ποτήριον τοῦ μαρτυρίου σου δὲν τὸ ἐξεκένωσες ἀκόμη ὁλόκληρον.

Ὅταν ἐπῆλθεν ἡ μοιραία καταστροφή, ὁ Μητροπολίτης Κυδωνιῶν συνελήφθη καὶ κατὰ βεβαιωμένην μαρτυρίαν ἐτάφη ζωντανὸς ἐνῷ πλάϊ στὸ τάφο του, ἐψήνετο στὴ σούβλα ὁ γείτων του ἀρχιερεὺς ἐπίσκοπος Μοσχονησίων Ἀμβρόσιος.

ΑΥΡΙΟΝ : Τὸ Γ. Στρατηγεῖον εἰς Σμύρνην.—Ἐκδιώκεται ἀπὸ τὸν Στεργιάδην.—Πῶς ἐκυβερνᾶτο ἡ Μ. Ἀσία.—Ἡ προέλασις. κ. ἄ.

τίθεται πρὸ τοῦ μελετητοῦ τῆς ἐν Τουρκίᾳ καταστάσεως καὶ ἥτις ἀπαιτεῖ μίαν ἀπάντησιν, τὴν ὁποίαν θὰ προσπαθήσω νὰ δώσω.

Ἡ ἀπάντησις εἶνε δύσκολος δι' ὅποιον δὲν ἔζησε στὴν Τουρκία, δὲν ἐγνώρισε ἀπὸ κοντὰ τὴν ἀνατολίτικη ψυχολογία.

Πιστεύουμε συνήθως πῶς οἱ Ἕλληνες μοιάζουν μὲ τοὺς Τούρκους στὴν ψυχολογία αὐτή. Τίποτε τὸ ἀναληθέστερον. Ἐνῷ ἡμεῖς εἴμαστε ἕνας λαὸς γεμᾶτος ζωὴ καὶ κίνηση, ποὺ μὲ τὴν ἐξυπνάδα του ξέρει νὰ διαλέγῃ πολιτικοὺς δρόμους καὶ μὲ τὴν δύναμίν του ξέρει νὰ ἐπιτυγχάνῃ πολιτικοὺς σκοπούς, στὴν Τουρκία ὁ λαὸς δὲν ξέρει τίποτε ἄλλο παρὰ μόνον νὰ ἀκολουθῇ. Ἀρκεῖ νὰ ἐμφανισθῇ μία φυσιογνωμία ἀνώτερη ἀπὸ τὴν κοινή, μιὰ δυνατὴ θέλησις, ἕνας ἀρχηγός, καὶ ν' ἀκουσθῇ μιὰ νέα πολιτικὴ σάλπιγγα, ὁποιοδήποτε καὶ ἂν εἶνε τὸ περιεχόμενό της, καὶ οἱ Τοῦρκοι θ' ἀκολουθήσουν.

Ὁ λαὸς στερεῖται ἐντελῶς πολιτικῆς πρωτοβουλίας, δὲν ὑποβοηθεῖ ἀπολύτως τίποτε, καμμίαν κίνησιν καμμίαν ζωήν, ἀνέχεται τὰ πάντα καὶ περιμένει, περιμένει αἰωνίως μίαν νέαν κατάστασιν τὴν ὁποίαν εὔχεται καλυτέραν ἀλλὰ διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐργάζεται.

Δὲν εἶνε ἀληθὲς τὸ ὅτι αἱ κατὰ τὸν τρέχοντα αἰῶνα γενόμεναι ἐν Τουρκίᾳ μετατροπαὶ ἔγιναν «θελήσει λαοῦ». Ὄχι! μερικοὶ θαρραλέοι μιὰ δρὰξ νεοτούρκων στὴν ἀρχή, ὁ Κεμὰλ ἀργότερα, ὕψωσαν μιὰ ἡμέρα τὴ σημαία τῆς μεταρρυθμίσεως. Αὐτὸ ἤρκεσεν γιὰ νὰ γίνουν αἱ ἀλλαγαί. Ὁ λαὸς ἀκολούθησε σὰν ἕνα κοπάδι ποὺ δὲν σκέπτεται πῶς καὶ διατί. Δὲν ἐξήτασε τὸ περιεχόμενον τῆς μεταρρυθμίσεως οὔτε τὴν σημασίαν τῆς Δημοκρατίας. Τοῦ ἦτο ἀπολύτως ἀδιάφορον ἐὰν ἡ σημαία τοῦ Κεμὰλ ἦτο ἡ σημαία τῆς δημοκρατίας ἢ τοῦ φασισμοῦ ἢ του κομμουνισμοῦ.

❁

Ὁ Κεμὰλ μποροῦσε νὰ διαλέξῃ ὁποιοδήποτε ἤθελε σύμβολο καὶ νὰ τραβήξῃ ὁποιονδήποτε ἤθελε δρόμο. Ἦτο βέβαιος πῶς θὰ τὸν ἀκολουθοῦσαν ὅλοι διότι αὐτὸς μὲν ἀσφαλῶς ὑπερέχει οἱ ἄλλοι δὲ εἶνε καταδικασμένοι πάντοτε νὰ ἀκολουθοῦν.

Συγκρίνατε τώρα τὴν δική μας πολιτικὴ ζωτικότητα, τὴν πρωτοβουλία τοῦ λαοῦ μας, τὴν συνείδησίν του ὅτι ὑπάρχει καὶ ὅτι πρέπει νὰ κινηθῇ καὶ νὰ ζήσῃ πολιτικῶς, καὶ θὰ ἰδῆτε τὴν κολοσσιαίαν διαφορὰν ποὺ μᾶς χωρίζει ἀπὸ τοὺς φίλους μας πλέον Τούρκους.

Τὰ θαύματα τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Γουδιοῦ, τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ταξικῶν κομμάτων εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶνε γεγονότα τεραστίας ἱστορικῆς σημασίας δι' αὐτὴν καὶ εἰς τὰ ὁποῖα διεδραμάτισαν μὲν κάποιον ρόλον ἰσχυραὶ πολιτικαὶ φυσιογνωμίαι ἀλλὰ τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ τῆς πραγματοποιήσεως ἀνήκει εἰς τὴν αἰωνίαν ζωτικότητα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς ποὺ μόνη της αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ ζήσῃ, μόνη της διαλέγει τὸν καλύτερον τρόπον ζωῆς καὶ μόνη της διορίζει καὶ παύει ἀρχηγοὺς χωρὶς νὰ περιμένει τὴν ἀφ' ὕψους ἐμφάνισίν των.

Ὁ Βενιζέλος γιὰ νὰ κυβερνήσῃ τὴν Ἑλλάδα ὑφίσταται τὸν ἀμείλικτον καθημερινὸν ἔλεγχον τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὁσονδήποτε μηδαμινὴ εἰς ὄγκον πληρεξουσίων καὶ ἂν εἶνε. Ἡ κάθε του φράσις καὶ κάθε του ἐνέργεια ἐλέγχεται αὐστηρά, ἐξετάζεται ἀπὸ ὅλας τὰς ἀπόψεις της καὶ ἀπὸ τὸ σύνολον τοῦ λαοῦ, πολεμεῖται μὲ λύσσα ἐὰν ἀντίκειται εἰς τὰ πραγματικὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ δὴ ὄχι μόνον ἀπὸ τὰ κόμματα καὶ τοὺς πολιτικοὺς ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν Τύπον, ὁ ὁ-

Στὴν Τουρκία τὰ ἔνοπλα συλλαλητήρια, αἱ διαδηλώσεις, αἱ συγκεντρώσεις, τὰ ψηφίσματα διαμαρτυρίας, ἡ ἀντιπολίτευσις μὲ μιὰ λέξι εἶνε πράγματα ἄγνωστα. Δὲν πρόκειται δὲ περὶ «βασιλευούσης τάξεως», οὔτε περὶ τρομοκρατίας. Εἶνε τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐλλείψεως ζωτικότητος ποὺ μόνη ὁδηγεῖ τοὺς λαοὺς στοὺς ὀρθοὺς πολιτικοὺς δρόμους.

Ἀνωτέρω ἀνέφερα, ὅτι δὲν ὑπάρχει τρομοκρατία στὴν Τουρκία. Δὲν εἶνε ἀπολύτως ἀληθές.

Ὑπάρχουν ἀσφαλῶς καὶ ἀντιδημοκρατικὰ νομοσχέδια καὶ φασιστικὰ μέτρα περιφρουρήσεως τοῦ καθεστῶτος.

Τὰ μέτρα ὅμως αὐτὰ εἶνε ἀπείρως ἠπιώτερα τῶν ἀντιστοίχων εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐφαρμοζομένων. Ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν Τουρκίαν νόμος περὶ «Ἰδιωνύμου» ὁ ὁποῖος ὅμως εἶνε ἀστεῖος μπροστὰ στόν ἰδικόν μας. Καὶ ὅμως οἱ κομμουνισταὶ δὲν κινοῦνται στὴν Τουρκία. Ἡ 1η Μαΐου ἐπέρασε στὴν Κων)πολι καὶ τὴν Σμύρνη χωρὶς ν' ἀνοιξῃ μύτη. Στὴν Ἑλλάδα παρὰ τοὺς νόμους καὶ τὰ ἰδιώνυμα, τὰς φυλακίσεις καὶ τὰς ἐξορίας ὁλόκληρα χωριὰ τῆς Μακεδονίας ἀντικρύζουν ἀφόβως τὶς σφαῖρες τῆς χωροφυλακῆς καὶ ὑψώνουν στὰ καμπαναριὰ τῶν ἐκκλησιῶν κόκκινες ἐπαναστατικὲς σημαίες, ἐνῷ στὴν πρωτομαγιὰ ὁλόκληρος ὁ στρατὸς κινητοποιεῖται διὰ νὰ μὴ «διασαλευθῇ ἡ τάξις».

Εἰς τὴν Τουρκίαν ὁ ἀντιπολιτευόμενος Τύπος καταδιώκεται σχεδὸν ὅσον καὶ στὴν Ἑλλάδα. Τὰ ἀποτελέσματα τὰ ξέρετε. Στὴν Ἑλλάδα αἱ μεγαλύτεραι ἐφημερίδες ἀσκοῦν ἕνα δριμύτατον ἔλεγχον εἰς τὰς Κυβερνητικὰς ἐνεργείας, ὄχι ἀπὸ πνεῦμα ἀντιπολιτεύσεως,ἀλλὰ ἀπὸ ἀνάγκην προσαρμογῆς εἰς τὰς ἀπόψεις τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ψυχολογίαν της ζωντανῆς Ἑλληνικῆς μάζας, ἐνῷ στὴν Τουρκία ἡ «Γιάριν» ἡ μόνη ἀντιπολιτευομένη ἐφημερὶς μόλις καὶ μετὰ βίας κατορθώνει νὰ συντηρῆται.

Τὸ συμπέρασμα τῆς γενικῆς αὐτῆς πιστοποιήσεως δίδει μίαν ἀπάντησιν εἰς ὅλα τὰ ἐρωτήματα τὰ ὁποῖα ἐθέσαμεν ἐν ἀρχῇ τῆς παρουσης.

Ἡ θέσις τοῦ Κεμὰλ θα ἐξαρτηθῇ ἀπὸ ὅλην αὐτὴν τὴν κατάστασιν καὶ τὴν ἔλλειψιν ἀντιπολιτευσεως, ἐκ δὲ τῆς θέσεως τοῦ Κεμὰλ θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ μέλλουσα ἐξέλιξις τῶν γεγονότων εἰς τὴν γειτονικὴν χώραν.

❁

Ἐξέθεσα ἤδη τὴν γενικὴν πολιτικὴν ψυχολογίαν τοῦ τουρκικοῦ λαοῦ καὶ τὴν ελλειψιν κάθε ζωτικότητος αὐτοῦ, ἥτις ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μὴ ὕπαρξιν σχεδὸν ἐν τῇ τουρκικῇ δημοκρατίᾳ ἀντιπολιτεύσεώς τινος. Ἡ μέχρι τοῦδε ἱστορία τοῦ ἔθνους του ἀποδεικύει τὴν χαλαρότητα αὐτὴν τῆς πολιτικῆς σκέψεως.

Ἡ διαδοχὴ τῶν γεγονότων, αἱ ἀνατροπαὶ τῶν καθεστώτων, αἱ διαρκεῖς πρὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς δημοκρατίας ἔριδες μεταξὺ τῶν σουλτάνων, ἡ ἀνοχὴ οἱουδήποτε ὅστις ἀναλαμβάνει τὴν ἀρχὴν ἡ ἀπάθεια ἣν δεικνύουν πρὸ τῶν σπουδαιοτέρων γεγονότων εἶνε μὲ λίγα λόγια ἡ Ἱστορία τοῦ Τουρκικοῦ Ἔθνους ἀφ' ὅτου αἱ παλαιαὶ πολεμικαὶ φυλαὶ ἔπαυσαν τὴν πολιτικὴν τῶν κατακτήσεων καὶ ἐγκατεστάθησαν μονίμως εἰς τὴν Ἀνατολήν.

Ἡ ἴδια ἀνοχὴ εἶνε ἐκείνη ποὺ ἐπέτρεψε τὴν ἀνάδειξιν τοῦ Κεμὰλ καὶ τὴν σημερινὴν παντοδυναμίαν του. Αὐτὴ ἀσφαλῶς θὰ εἶνε ἐκείνη, ἥτις θὰ τὸν ὁδηγήσῃ εἰς τὴν καταστροφήν.

Πρὸς τὸ παρὸν ὅμως ὁ Κεμὰλ κυβερνᾶ. Ἀπὸ τὸ παλατάκι του τῆς Ἀγκύρας τὸ δυνατό του μυαλὸ φθάνει ὡς τὸ τελευταῖο χωριουδάκι τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Θράκης.

Ὁ Κεμὰλ ὅμως δὲν εἶνε πλασμένος

15

ΕΙΛΕΙ ΟΤΙ ΘΑ ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ

Ἀθῆναι Πέμπτη 7 Μαΐου 1931

ΕΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Σ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΕΙΑΣ

ΗΣ ΚΩΣΤΑΣ ΑΘΑΝΑΤΟΣ | ΕΤΟΣ Α΄ ΑΡΙΘ. 161 ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡ.1 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΔΗΜ. ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ | ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΣΤΟΑ ΠΑΠΠΟΥ ΤΗΛ.77-58

Η ΕΛΛΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΙΚΡΑΝ ΑΣΙΑΝ

ΠΩΣ ΕΠΗΓΑΜΕ ΣΤΗ ΣΜΥΡΝΗ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΦΥΓΑΜΕ!...

ΑΠΟ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

Μάχη τῆς Χάρτας.—Κατάληψις Κιρκα-Ἀγάτς.—Πῶς οἱ χριστιανοὶ τῆς πόλεως ὑπεδέχθησαν τοὺς ἐλευθερωτάς.—Εἴσοδος στὸ Σόμα.—Τί ἐγίνετο στὴ Σμύρνη στὸ ἀναμεταξύ.—Δοξολογίαι καὶ πανηγύρεις.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΘΡΙΑΜΒΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΦΟΡΑΣ

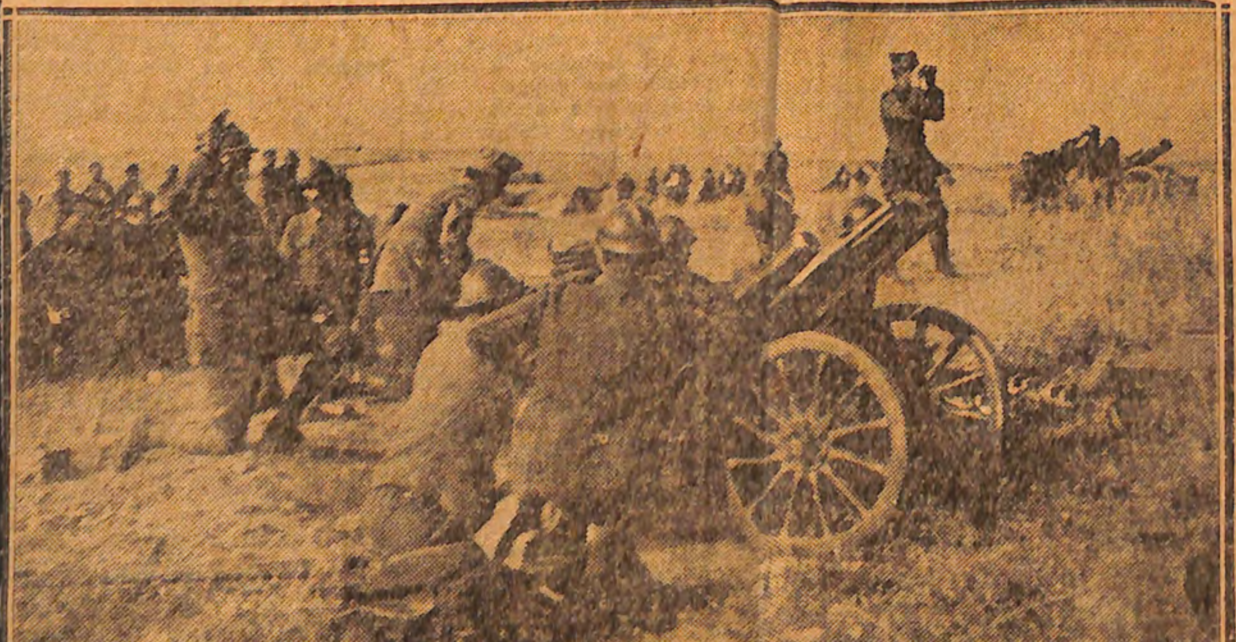

ΤΟ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ ΜΑΣ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ.—Ἡ πυροβολαρχία ποὺ ἔτρεψεν εἰς φυγὴν τὸν ἐχθρὸν εἰς τὴν μάχην τῆς Χάρτας.

Εἴχαμε προχωρήσει τόσον πολὺ ὥστε
ρήκαμε πίσω τὸ κύριον σῶμα τοῦ
ρατοῦ κατὰ ἀρκετὰ χιλιόμετρα. Ἐπλη-
άξαμε τὸν μικρὸν σιδηροδρομικὸν
αθμὸν τῆς Χάρτας, ἡ ὁποία κεῖται

ἔφθασεν ἐν καλπασμῷ μιὰ πεδινὴ πυροβολαρχία, ἡ ὁποία ἀμέσως ἐτέθη εἰς παράταξιν μάχης.

Ὁ Ἰωάννου μόλις εἶδε τὰ κανόνια ἀρχίζει τὶς φωνές.

νοι καὶ ξέρουμε γιατί. Οἱ τοῦρκοι ἐπίσης διότι εἶχαν μυρισθῆ τὴν ἥτταν τῶν ἰδικῶν των.

Καθὼς λοιπὸν οἱ ἀνιχνευταὶ μπῆκαν μέσα καὶ τὰ πέταλα τῶν ἀλόγων των

Ἡ ἐπισκέπτις μας Γερμανὶς ἀεροπόρος

Η ΝΕΑΡΑ ΑΚΡΟΒΑΤΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΟΣ βαρωνὶς Ἀλίκη φὸν Σόνεμπεργκ, ἡ ὁποία πρόκειται νὰ ἐκτελέσῃ σειρὰν ἀεροπορικῶν ἀκροβασιῶν εἰς τὴν Γλυφάδα.

Ἀπὸ τὰς γειτονικάς μας χώρας

Ἡ πρώτη δικτατορικὴ Κυβέρνησις τοῦ βασιλέως τῆς Ρουμανίας Καρόλου

ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ.—Ὁ ἱερεὺς ἑνὸς συντάγματος εἰς τὴν ἐκστρατείαν κηρύττει τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐνώπιον τῶν παρατεταγμένων στρατιωτῶν

εἰς τὸ μέσον ἀκριβῶς τῆς ὁδοῦ Ἀξάρι-Κιρκαγάτς.

Ἤμουν παράλληλος μὲ τὸν Ἄγγλον συνταγματάρχην κ. Στίβενς, ὁ ὁποῖος μοῦ ἐξέφραζε τὸν θαυμασμόν του διὰ τὴν ἀντοχὴν τοῦ Ἕλληνος στρατιώτου καὶ κυρίως διὰ τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν πειθαρχίαν του. Καὶ δὲν εἶχεν ἄδικον ὁ εὐγενὴς ἐκεῖνος ξένος. Ἐπορευόμεθα διὰ μέσου ἐδάφους ἐχθρικοῦ καὶ ὅμως οἱ Τοῦρκοι χωρικοὶ εἶχον τόσην ἐμπιστοσύνην ὥστε δὲν εἶχον διακόψει καθόλου τὶς δουλειές των. Τοὺς ἐβλέπαμε νὰ δουλεύουν ἀτάραχοι στὰ χωράφια των καὶ νὰ βόσκουν τὰ ποίμνιά των σὰν νὰ ἦτο ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς καμμιὰ εἰρηνικὴ ἀποστολή.

Ὁ Ἄγγλος μοῦ μιλοῦσε γιὰ ὅλα αὐτά, ἐγὼ ὅμως εἶχα ἀλλοῦ τὸ νοῦ μου. Μοῦ ξανάλθανε στὸ μυαλὸ οἱ προχθεσινοί μου φόβοι καὶ δὲν εἶχα ἄδικο. Γιατὶ ἔξαφνα ὅταν εἴχαμε φθάσει κοντὰ στὸ σιδηροδρομικὸ σταθμὸ ἀκοῦμε πυκνοὺς πυροβολισμοὺς καὶ ταυτοχρόνως βλέπω τοὺς ὀλίγους ἱππεῖς ποὺ μᾶς παρακολουθοῦσαν—δὲν ἦσαν περισσότεροι ἀπὸ 200—νὰ καλπάζουν καὶ νὰ περνοῦν ἀπὸ μπροστά μου μὲ τόσην ταχύτητα ὥστε τὰ ἄλογα μοῦ ἔκαναν τὴν ἐντύπωσιν ἑρπετῶν. Ταὐτοχρόνως ἀκούω μιὰ φωνή :

—Πεζομαχία ! Πεζομαχία !

—Δὲν στάλεγα ἐγώ ; εἶπα μέσα στὸ νοῦ μου.

Ὁ στρατηγὸς ἀτάραχος ἐπροχώρησε ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸ ἐπιτελεῖον του καὶ ἀπὸ μᾶς. Ἀνεβήκαμε σ' ἕνα λοφίσκο καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐθεώμεθα τὴν μάχην. Δηλαδὴ ἐγὼ δὲν εἶδα τίποτε. Γιατὶ ἐπρόσεχα ἢ μᾶλλον ἐπερίμενα νὰ μὲ χαϊδεύσῃ καμμιὰ σφαῖρα ἀπὸ κεῖνες ποὺ βούϊζαν σὰν σφίγγες γύρω στ' αὐτιά μου.

Δίπλα ἐκεῖ σὲ μιὰ πλαγιὰ ἦτο ἕνα μικρὸ χωριουδάκι, ἀπὸ τὸ ὁποῖον οἱ ἀθῷοι Τοῦρκοι χωρικοὶ μᾶς ἐπυροβόλουν ραγδαίως.

—Αὐτὸ τὸ χωριὸ μᾶς ἐνοχλεῖ, λέγει ὁ στρατηγός.

—Ἐγκρίνετε στρτηγέ μου, νὰ πάρω 20 ἱππεῖς νὰ πάγω νὰ τὸ καταλάβω ; λέγει ἕνας ἀξιωματικὸς τοῦ ἐπιτελείου.

—Θὰ σκοτωθῇς ἄδικα. Σὲ λίγο θὰ προφθάσῃ ὁ στρατός.

—Τί σημαίνει ; Διατάξετε.

—Ἐμπρὸς τότε.

Καὶ ὁ ἀνδρεῖος ἀξιωματικὸς πῆρε τοὺς 20 ἱππεῖς καὶ τράβηξε κατὰ τὸ ἐχθρικὸ χωριό.

Πέντε λεπτὰ ἀργότερα, διέκρινα στὰ παράθυρα τῶν σπιτιῶν τοῦ χωριοῦ ἄσπρες σημαῖες.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ μάχη διαρκοῦσε. Οἱ ἐχθροὶ ἦσαν πολλοί. Γιὰ μιὰ στιγμὴ ὁ στρατηγὸς γυρίζει καὶ βλέπει τὸν Ἄγγλον καὶ ἐμὲ καὶ διατάσσει ἀμέσως :

—Οἱ ξένοι νὰ ἀποχωρήσουν.

Μεταφράζω τὴν διαταγὴν εἰς τὸν Ἄγγλον καὶ ἀμφότεροι κατεβαίνομε σὲ μιὰ μικρὴ ρευματιὰ ὅπου εἴμεθα πλέον ἀσφαλεῖς.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ στρατὸς ποὺ ἤρχετο ἀπὸ πίσω μας εἰδοποιηθεὶς ἐπέσπευσε τὴν πορείαν του. Καὶ πρώτη

—Μὴ πυροβολήσετε γιατὶ θὰ φύγουν οἱ Τοῦρκοι. Κι' ἐγὼ θέλω νὰ τοὺς πιάσω ζωντανούς.

Δὲν ἐπρόφθασαν ὅμως νὰ διαβιβάσουν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ στρατηγοῦ εἰς τὸν διοικητὴν τῆς πυροβολαρχίας τῆς ὁποίας τὰ κανόνια ἤρχισαν νὰ βάλλουν δαιμονιωδῶς.

—Πάει, ψιθυρίζει ὁ στρατηγὸς χαμογελῶντας. Μοῦ τοὺς φυγαδεύσανε τοὺς Τούρκους. Αὐτοὶ οἱ κανονιέρηδες ὅλο θάλασσα μοῦ τὰ κάνουν.

Σ' αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ κατέφθασαν καὶ τὰ πρῶτα τμήματα τοῦ πεζικοῦ καὶ ἤρχισαν νὰ ἀναπτύσσωνται ἀκροβολιστικῶς, ὅπως λένε οἱ στρατιωτικοί. Σὲ λίγα λεπτὰ ἕνας φαντάρος ἔρχεται καὶ μᾶς εἰδοποιεῖ νὰ ἱππεύσωμε διότι συνεχίζεται ἡ προέλασις. Οἱ Τοῦρκοι εἶχαν φύγῃ ἀφοῦ ἀφῆκαν στὸ πεδίον τῆς μάχης ἀρκετοὺς νεκρούς. Δικοί μας, νομίζω πὼς μόνον δυὸ ἐσκοτώθηκαν.

Προχωροῦμε λοιπὸν καὶ πάλιν ἀφοῦ ἐπήραμε τὸ βάπτισμα τοῦ πυρός.

Δὲν θὰ ξεχάσω ποτὲ τὰς ἡμέρας ἐκείνας.

Καθὼς ἤμουν ἔφιππος καὶ τὸ θαυμάσιο ἀλγερίνικο ἄλογό μου ἐτρόχαζε χαρωπό, γυρνοῦσα πότε πότε κι' ἔβλεπα πίσω μου. Ὅλος ὁ κόσμος καὶ ὅλες ἡ πλαγιὲς γεμᾶτες φαντάρους, κανόνια, ἄλογα. Ἕνας κόσμος ὁλόκληρος μὲ λαμποκοποῦντα κράνη καὶ λόγχας ἐπροχώρει κατὰ τὴν Ἀνατολήν, σιωπηλός, σοβαρός, ἀποφασιστικός. Κἄτι ἀλλόκοτες σκέψεις μοῦ ἐρχόντανε τότε στὸ νοῦ μου καὶ ἐνόμιζα πὼς ὅλοι ἐμεῖς βαστούσαμε τὴν ἄκρη ἑνὸς πελωρίου ἄσπρου σεντονιοῦ τὸ ὁποῖον ἁπλώναμε ἐπάνω στὰ καθημαγμένα ἐκεῖνα ἐδάφη, σὰ νὰ θέλαμε νὰ σκεπάσωμε τὶς πληγιὲς τῆς σκλαβιᾶς... Καὶ ἔβλεπα πέρα κατὰ τὴν Ἀνατολὴ καὶ προσπαθοῦσα νὰ ἀνακαλύψω τὸν δρόμο ποὺ ἠκολούθησεν ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος καὶ οἱ Μύριοι τοῦ Ξενοφῶντος...

—Μὴ προκειται νὰ ἀκολουθήσωμε τὸν ἴδιο δρόμο κι' ἐμεῖς;

Κὶρκ-Ἀγὰτς

Κατὰ τὸ μεσημέρι μπαίνουμε στὸ Κὶρκ-Ἀγάτς.

Κατὰ τὴν εἴσοδόν μας εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν ἔλαβον χώραν σκηναὶ ποὺ θἄταν ἄδικο νὰ μὴ τὰς ἀφηγηθοῦμε.

Οἱ χριστιανοὶ κάτοικοι τῆς πόλεως εἶχαν ὑποφέρει πολλά, μὰ πάρα πολλὰ ἀπὸ τοὺς κεμαλικοὺς Τούρκους. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν μάλιστα ποὺ ἤρχισεν ἡ προέλασις τοῦ στρατοῦ μας ἡ ζωή των εἶχε καταντήσει ἀφόρητος. Διετάχθησαν νὰ κλεισθοῦν στὰ σπίτια των ἐπὶ ποινῇ θανάτου καὶ τὴν ὥρα ποὺ ἐγίνετο ἡ συμπλοκὴ εἰς τὴν Χάρταν, ὁ δημόσιος κῆρυξ ἀνήγγειλεν ὅτι, οἱ Ἕλληνες νικηθέντες ἐτράπησαν εἰς φυγὴν καὶ ὅτι ὁ στρατηγός των συνελήφθη αἰχμάλωτος...

Καταλαβαίνει πᾶς τις τὴν ψυχολογίαν τῶν χριστιανῶν καὶ τὴν λύπην καὶ τὴν ἀπελπισίαν των.

Ἔτσι ὅταν οἱ ἔφιπποι ἀνιχνευταὶ μπῆκαν στὴν πόλι τὴν βρῆκαν κατάκλειστη. Οἱ χριστιανοὶ ἦσαν κλεισμένοι καὶ ἀπὸ τὰ παράθυρα ἔβλεπαν τὰ πέταλα τῶν ἀλόγων ποὺ ἐκροτάλιζαν πάνω στὰ καλντιρίμια τῶν δρόμων, καὶ ἀποροῦσαν γιατὶ πουθενὰ δὲν ἐφαίνετο ψυχὴ ζῶσα, βλέπουν ἄξαφνα νὰ ἀνοίγῃ τὸ παράθυρο ἑνὸς σπιτιοῦ καὶ εἶδαν νὰ προβάλλῃ δειλὰ ἕνα γεροντικὸ κεφάλι.

Ὁ γέρος τρίβει τὰ μάτια του. Βλέπει πὼς οἱ καβαλλάρηδες δὲν φοροῦσαν τουρκικὰ καλπάκια. Δὲν ἦσαν Τοῦρκοι. Κι' ἐρωτᾷ :

—Τί εἶσθε παιδιά μου ;

—Εἴμαστε Ἕλληνες, ἀπαντοῦν οἱ ἀνιχνευταί.

—Ἕλληνες ;

—Ἕλληνες, ναί.

Ξαναλέγουν οἱ ἀνιχνευταὶ καὶ προχωροῦν ἀνιχνεύοντες.

Ὁ ἀσπρομάλλης γέρος τότε, πετιέται ἔξω στὸ δρόμο καὶ ἀρχίζει νὰ φωνάζῃ δυνατὰ σὰν δαιμονισμένος.

—Χριστιανοὶ ! ἀνοίξετε τὰ σπίτια σας ! Ἐβγᾶτε στοὺς δρόμους ἄφοβα ! Μᾶς ἦλθαν οἱ Ἕλληνες, τ' ἀδέλφια μας ! Τὰ παιδιά μας !

Ἔτσι ὅταν ἐμεῖς μπήκαμε μέσα μεγαλοπρεπῶς, γιατὶ ὁ μεγαλοπρεπὴς στρατηγός μας διέταξε τοὺς ἐφίππους σαλπιγκτὰς νὰ προπορεύωνται σαλπίζοντες. Εἴδαμε ὅλο τὸν πληθυσμὸ τῆς πόλεως στοὺς δρόμους. Βαστοῦσαν ὅλοι εἰκόνας ἁγίων καὶ θυμιατὰ καὶ ἐξαπτέρυγα καὶ κλαίγανε ὅλοι, γυναῖκες καὶ ἄνδρες καὶ παιδιὰ καὶ κρεμόντουσαν στοὺς λαιμοὺς τῶν ἀλόγων μας καὶ μᾶς φιλούσανε...

Ὁ στρατηγὸς μὲ τὸ ἐπιτελεῖον του ὡδηγήθη κατ' εὐθεῖαν γιὰ τὴν ἐκκλησιὰ ὅπου θὰ ἐψάλλετο ἡ δοξολογία. Ἐγὼ δὲν ἐπῆγα. Ἐκεῖ πλάϊ στὴν ἐκκλησιὰ ἀνεκάλυψα ἕνα καφενὲ καὶ ξεπέζεψα ἐλπίζοντας πὼς θὰ μπορέσω νὰ πιῶ ἕνα καφέ.

Τὸ ἄλογό μου ἀνῆκε σὲ ἕνα ἱππέα τοῦ ὁποίου ἡ σπάθη ἦτο ἀνηρτημένη στὸ σάγμα τοῦ ἵππου.

Ἕνα γκροὺπ κοριτσιῶν μὲ γιορτινὰ ροῦχα καὶ μὲ μάτια εἰς τὶς ὑγρὲς κόρες τῶν ὁποίων ἔλαμπε ἡ χαρὰ ἦταν ἐκεῖ κοντὰ καὶ χάζευαν,

Ἕνα ἀπ' αὐτὰ προχωρεῖ δειλὰ καὶ μ' ἐρωτᾷ :

—Πόσους Τούρκους ἔσφαξες, μὲ τὸ σπαθί σου αὐτό ;

Τὸ φυλετικὸ μῖσος εἶνε ἕνα αἴσθημα ποὺ φωλιάζει ἀκόμα καὶ μέσα σὲ στήθη ἀγγέλων.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐσυνεχίσθη ἡ πορεία μας καὶ τὸ βράδυ εἰσερχόμεθα εἰς τὴν πόλιν Σόμα, τὴν ὁποίαν εἶχε καταλάβει ἀπὸ ἐνωρὶς τὸ 6ον σύνταγμα μεραρχίας ἀρχιπελάγους ἐξορμῆσαν ἀπὸ Περγάμου.

Εἰς τὸ Σόμα ἐπρόκειτο νὰ μείνωμε δυὸ-τρεῖς ἡμέρες. Ἐγὼ ἐπειγόμενος νὰ μεταδώσω τὰς λεπτομερείας τῆς μέχρις ἐκεῖ θριαμβευτικῆς καὶ ὡραίας πορείας μας, ἀπεχαιρέτησα τὸν στρατηγὸν καὶ τοὺς εὐγενεῖς ἀξιωματικοὺς καὶ ἀνεχώρησα διὰ Σμύρνην.

Ἐπανεῦρον τὴν ὡραία ἰωνικὴν πρωτεύουσαν πλαίουσαν μέσα εἰς ἕνα πέλαγος εὐτυχίας. Ὁ κόσμος ἔτρεχε στοὺς σιδηροδρομικοὺς σταθμοὺς γιὰ νὰ μάθῃ νέα ἀπὸ τὰ ἐπιστρέφοντα ἐκ τοῦ μετώπου τραῖνα καὶ οἱ ἐλάχιστοι τραυματίαι ποὺ μετεφέροντο ἐγένοντο ἀντικείμενα λατρείας καὶ στοργικῆς περιποιήσεως. Κατὰ δὲ τὴν διάρκειαν τῆς ἀπουσίας μου ἐκ Σμύρνης, εἶχον λάβει χώραν διάφορα γεγονότα. Κατελύθησαν δηλονότι αἱ τουρκικαὶ ἀρχαί, αἱ ὁποῖαι ἄλλως τε δὲν ἦσαν πλέον παρὰ μία σκιὰ καὶ τοῦ λοιποῦ ἡ Σμύρνη καὶ τὰ πέριξ διοικοῦντο ἐν ὀνόματι τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἐπίσης τὸ Γ. Στρατηγεῖον εἶχε μετακινηθῇ πρὸς βορρᾶν. Ὁ εὐτυχὴς ἀρχιστράτηγος κ. Παρασκευόπουλος, ἐγκατέστησε τὸ στρατηγεῖον του εἰς τὸ Κὶρκ-Ἀγὰτς προσωρινῶς καὶ ἐκεῖθεν μὲ τὴν πρόοδον τοῦ στρατοῦ ἐπροχωροῦσε ἕως ὅτου ἔφθασε στὴν Πάνορμον ὅπου καὶ ἐγκατεστάθη.

Ἐγὼ ἀφ οὗ παρέμεινα ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὴν Σμύρνην ξαναπῆρα καὶ πάλιν τὸν δρόμον καὶ ἔφθασα στὴν Πάνορμο, στὴν ὡραιοτέρα πόλι τῆς Προποντίδος.

ΑΥΡΙΟΝ : Πάνορμος.—Μία δραματικὴ συνάντησις.—Μερικὰ ἄγνωστα στρατιωτικὰ γεγονότα.

Ἡ χώρα βαδίζει πρὸς

—Ὁ Κάρολος ἐναντίον τοῦ πανισχύρου κόμματος τῶν ἐθνικοαγροτικῶν τοῦ κ. Μανίου.

Ποῖος ἐκ τῶν δύο θὰ νικήσῃ ;

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ, Μάϊος. [Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας].—Πρὶν λιθοβολήσωμεν τὸν βασιλέα τῆς Ρουμανίας καὶ τὸν κατηγορήσωμεν ὅτι ἐπιδιώκει τὴν δικτατορίαν πρέπει νὰ προσπαθήσωμεν ν' ἀναλύσωμεν τὴν κατάστασιν.

Ἐπιστρέφων ἐκ τῆς ἐξορίας, εὗρε τὸ ἐθνικοαγροτικὸν κόμμα ἐγκατεστημένον εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀλλ' ἐφθαρμένον καὶ διαλελυμένον ἤδη ἀρκετὰ ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν του διαμαχῶν. Δυστυχῶς, ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ κ. Μανίου δὲν κατενοήθησαν ἀμοιβαίως καὶ δὲν ἤργησαν νὰ συγκρουσθοῦν βιαίως. Ὁ κ. Μανίου, ὁ ὁποῖος δὲν ἐγνώριζε τὸν πρίγκηπα Κάρολον, ἐνόμιζεν ὅτι εἶχε νὰ κάμῃ μὲ κανένα ἀσθενῆ καὶ ἄτολμον. Δὲν ἀντελήφθη ταχέως ὅτι ὁ βασιλεύς, ὁ ὁποῖος εἶχε σκεφθῆ τὴν ἐξορίαν, ἦτο ἀποφασιστικός. Ὁ κ. Μανίου ἠναγκάσθη ν' ἀποχωρήσῃ, ἀλλὰ ὁ Κάρολος Β' ἐπιθυμῶν ν' ἀποδείξῃ τὴν συνταγματικήν του εὐθιξίαν ἐδέχθη ἀπὸ τὴν Βουλὴν δευτέραν ἐθνικοαγροτικὴν Κυβέρνησιν, τὴν τοῦ κ. Μιρωνέσκο.

Ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ ἐξησθενημένη καὶ ἀνίκανος νὰ ἀπευθύνῃ μίαν ἐξαιρετικῶς δύσκολον ἐσωτερικὴν κατάστασιν, ἠναγκάσθη τέλος ν' ἀποχωρήσῃ, καὶ ἀσφαλῶς ὁ βασιλεὺς δὲν τὴν συνεκράτησε. Ἐδῶ τοποθετεῖται τὸ διάμεσον Τιτουλέσκο, τοῦ ὁποίου ἡ ἑρμηνεία δὲν εἶναι εὔκολος. Ὁ κ. Τιτουλέσκο, κληθεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως ἀπὸ τὸ Λονδῖνον εἰς τὸ Βουκουρέστιον, προσεπάθησε διαδοχικῶς νὰ σχηματίσῃ δύο Κυβερνήσεις: μίαν «ἐθνικὴν» ἡ ὁποία θὰ συνεκέντρωνεν ὅλους τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων καὶ μίαν ἄλλην ἡ ὁποία ἔμελλε νὰ ἀποτελέσῃ Κυβέρνησιν προσωπικοτήτων ἀνευκαθωρισμένης πολιτικῆς ἀποχρώσεως. Ὁ πρῶτος συνδυασμὸς ἀπέτυχε ἐπειδὴ τὰ κόμματα, κατὰ βάθος, δὲν ἤθελον καὶ προσεποιήθησαν, κατ' ἀρχὰς ὅτι συνεννοοῦνται μόνον διὰ νὰ εὐχαριστήσουν τὸν βασιλέα καὶ νὰ ἐπιρρίψουν εἰς τοὺς ἄλλους τὴν εὐθύνην μιᾶς ἀποτυχίας. Ὁ δεύτερος συνδυασμὸς ἀπέτυχεν ἐπειδὴ ὁ κ. Μανίου, ἀρχηγὸς τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς, ἐζήτησε τὸν ἀποκλεισμὸν τοῦ κ. Ἀρτζεντογιάννου· ὁ βασιλεὺς ὅμως προετίμησε νὰ παραιτηθῇ τοῦ συνδυασμοῦ αὐτοῦ παρὰ νὰ θυσιάσῃ ἕνα φίλον του.

Εἶνε δύσκολον νὰ διακρίνωμεν, εἰς τὰ γεγονότα αὐτά, τὰς εὐθύνας ἑκάστου. Ὁ βασιλεύς, καλῶν τὸν κ. Τιτουλέσκο εἶχεν εἰλικρινῆ ἐπιθυμίαν νὰ τὸν ἴδῃ ἐπιτυγχάνοντα ; Ἔδωσε τὴν ἐντύπωσιν καταβάλλων μεγάλην προσωπικὴν προσπάθειαν ἔναντι τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων καὶ συγκρουόμενος σχεδὸν μὲ τὸν κ. Γεώργιος Βρατιάνο ἕνα τῶν θερμοτέρων του ὀπαδῶν. Ἀλλὰ πολλοὶ νομίζουν ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὸν κ. Τιτουλέσκο μόνον διὰ ν' ἀποδείξῃ εἰς ὅλους τὸ ἀδύνατον τοῦ σχηματισμοῦ Κυβερνήσεως ὑπὸ τὴν παροῦσαν Βουλήν.

Ὅπως καὶ ἂν ἔχουν τὰ πράγματα μετὰ τὴν δευτέραν ἀποτυχίαν τοῦ κ. Τιτουλέσκο, ὁ βασιλεύς, χωρὶς νὰ ἐπιδιώξῃ τὸν καταρτισμὸν φιλελευθέρας Κυβερνήσεως ἐπανῆλθε μὲ σχετικήν σπουδὴν εἰς τὸν συνδυασμὸν τὸν ὁποῖον προετίμα πάντοτε ἐνδομύχως, εἰς τὴν ἰδέαν μιᾶς Κυβερνήσεως ἀποτελουμένης ἀποκλειστικῶς ἀπὸ προσωπικούς του φίλους : ὁ κ. Γιόργκα ἀνέλαβε τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ὁ κ. Ἀρτζεντογιάννου τὰ τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ κ. Μανοϊλέσκο τὸ τοῦ Ἐμπορίου, ὁ κ. Γρηγόριος Φιλιππέσκο ἔγινε νομάρχης Βουκουρεστίου κλπ.

Ἀλλὰ ὁ βασιλεὺς ἀπέδειξε δι' ἄλλην μίαν φορὰν ἀκόμη, τὴν θέλησίν του νὰ σεβασθῇ τοὺς τύπους καὶ τὰ προσχήματα, τὴν παρακολούθησιν τῆς λαϊκῆς ψυχολογίας, τὸν φόβον μερικῶν συγκρίσεων. Δι' αὐτό, παρὰ τὴν ἀρχικήν του πρόθεσιν, παρῃτήθη τῆς σκέψεως ν' ἀναθέσῃ τὴν προεδρίαν τῆς Κυβερνήσεως ἁπλῶς εἰς τὸν στρατηγὸν Πρεζάν, διὰ νὰ μὴ ὑπενθυ- τὴν ἐπομένην τὴν ἰσπανικῆς ἐπ στάσεως, τὴν εἰκόνα μιᾶς στρατιω κῆς δικτατορίας, τύπου Πρίμο ντὲ βέρα ἢ τύπου Βελιγραδίου.

⁂

Ἀπὸ τὴν ἐπικίνδυνον αὐτὴν εἰκόνα προετίμησε τὴν τοῦ ὑπουργοῦ—φιλοσόφου. Ὁ κ. Γιόργκα ἦτο ὁ παιδαγωγὸς τοῦ πρίγκηπος Καρόλου, εἶνε ἱστορικὸς καὶ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βουκουρεστίου· τοῦ ὑπολείπεται ν' ἀποδείξῃ ὅτι εἶνε καὶ πολιτικός. Ἤδη ὅμως τὸ ὄνομά του προσεκόμισε διὰ τὸ καθεστὼς μερικὰς συμπαθείας εἰς τοὺς κύκλους τῶν διανοουμένων χωρὶς νὰ ἐξαγριώσῃ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων, οἱ ὁποῖοι δὲν τὸν θεωροῦν ὡς ἐπικίνδυνον ἀντίπαλον.

Τὰ κόμματα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα, κατὰ τὰς τελευταίας Κυβερνήσεις ἀνῆκον εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν, δηλαδὴ οἱ φιλελεύθεροι, τὸ κόμμα τοῦ κ. Λούπου, τὸ κόμμα τοῦ στρατηγοῦ Ἀβερέσκο διάκεινται φυσικὰ συμπαθῶς πρὸς μίαν Κυβέρνησιν ἡ ὁποία διαλύει τὴν σημερινὴν Βουλήν, ἡ ὁποία τοποθετεῖ ὅλους εἰς ἴσην μοῖραν καὶ προσπαθεῖ νὰ συντρίψῃ τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἐθνικοαγροτικῶν. Μόνοι αὐτοὶ δύνανται νὰ παραπονοῦνται καί, πρὸς τὸ παρόν, δὲν τὸ παραλείπουν.

Ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς δικτατορική; Κατὰ τὴν γνώμην μας, τὸ ζήτημα τίθεται οὕτω. Δὲν εἶνε κεκηρυγμένη δικτατορία εἰς μίαν χώραν, ὅπου ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ κάμῃ ἐκλογὰς κατὰ τὴν ἀντίληψίν της· καὶ πᾶσα Κυβέρνησις ἡ ὁποία κάνει ἐκλογὰς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἶνε, ἀναλόγως πρὸς τὸ σημεῖον ἀπὸ τὸ ὁποῖον τὴν ἐξετάζομεν, συνταγματικὴ ἢ δικτατορική. Εἶνε ἄλλωστε βέβαιον ὅτι ὁ βασιλεύς, ὁ ὁποῖος αἰσθάνεται νὰ βράζῃ μέσα του ἕνα νεανικὸν αἷμα, θέλει νὰ κυβερνήσῃ, ἀλλὰ ὅτι, φρονιμώτερος ἀπὸ τὸν βασιλέα τῆς Ἰσπανίας, θέλει νὰ ἔχῃ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ μίαν Βουλήν, δηλαδὴ ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι ν' ἀναλαμβάνουν τὰς εὐθύνας.

Ἡ Κυβέρνησις Γιόργκα δύναται νὰ συγκεντρώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν πλειοψηφίαν ; Εἶνε πιθανότατον διότι ὁ κ. Ἀρτζεντογιάννου φαίνεται ἔχων ἐξαιρε-

Η ΘΗΡΙΩΔΗΣ ΜΗΤΕΡΑ

ΣΦΑΓΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΒΡΕΦΩΝ

Ὅλο τὸ ἱστορικὸ τῆς τρομερᾶς παιδοκτονίας.- Ποία ἡ Μαρία Σκάγιαννη. Ἀνθρωπόμορφον κτῆνος.- Ὁ Βασιλάκης ἀθῷος: Ἤθελε νὰ παντρευθῇ κι' ἐδιάλεξε τὸν καλλίτερο.- Ὅπου ἐμφανίζεται ἡ Χαρίκλεια. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ Τσατάνη.- Πρώτης τάξεως ντετεκτίβ.- Ἀνατριχιαστικαὶ λεπτομέρειαι.

Χθὲς εἰς τὸ 3ον ἀνακριτικὸν τμῆμα συνήντησα ὅλα τὰ πρόσωπα τοῦ ἀναριχιαστικοῦ δράματος τῆς βρεφοκτοίας.

Πρῶτον ἐπλησίασα τὸν ὑπὸ τῆς παιοκτόνου μητρὸς φερόμενον ὡς ἐραστήν ης, Νικόλαον Βασιλάκη. Εἶναι ἕνας ἄνδρας κανονικοῦ ἀναστήματος, ξανθὸς, αλοκαμωμένος, πολὺ συμπαθητικοῦ ἐξωτερικοῦ καί, τοὐλάχιστον τέτοια ἐντύπωσι δίδει, κάθε ἄλλο ἢ φαίνεται συνεργὸς εἰς τὸ ἔγκλημα. Ὁ Ν. Βασιλάκης ἀπαντῶν εἰς σχετικὰς ἐρωτήσεις μου μοῦ εἶπε.

--- Δὲν ἔχω εἴδησι γιὰ ὅ,τι μὲ κατηγορεῖ ἡ γυναίκα αὐτή. Ἐγὼ ἄλλωστε τὴν ἐγνώρισα πρὸ 8 μηνῶν, ὥστε θᾶταν κάπως δύσκολο νὰ εἶμαι πατέας τῶν παιδιῶν.

---- Δὲν τὴν ἐγνωρίζατε πρὸ τοῦ διαστήματος αὐτοῦ;

--- Οὔτε πῶς ὑπῆρχε ἤξευρα. Πολλοὶ μάρτυρες μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ καφετζῆς Κ. Γιαννακόπουλος γνωρίζουν ὅτι ἡ γυναίκα αὐτὴ ἦταν πολὺ κακῆς διαγωγῆς

Ἔπειτα τεντώνοντας τὰ χέρια του καὶ δείχνοντας τὴν θηριώδη μητέρα, μοῦ λέγει

---- Κυττάξτε την, σᾶς παρακαλῶ. Ποιὸς ἄνδρας θὰ ἐπλησίαζε αὐτὴ τη γυναίκα;

Ἐστράφην καὶ εἶδα τὴν Μαρία Σκάγιαννη. Εἶναι πραγματικῶς περίεργον τέρας. Εἶναι ἡλικίας περίπου σαράντα ἕως σαρανταπέντε χρονῶν, πολὺ φτωχικὰ ντυμένη, ὑπερβολικὰ κοντή, πολὺ ἰσχνή, μὲ ματιὰ βλοσυρὴ καὶ ἀποκρουστικὸ πρόσωπο. Τὰ μάτιά της εἶναι μάτια θηρίου. Τὴν πλησιάζω.

---- Πόσων χρονῶν εἶσαι; τὴν ἐρωτῶ.

---- Δὲν ξέρω, μοῦ ἀπαντᾷ μὲ ἀπότομο, θυμωμένο ὕφος.

--- Δὲν μοῦ λὲς, τὰ παιδάκια μὲ τὸ Βασιλάκι τὰ ἔκαμες, κυρά μου;

--- Ἀμμέ; μοῦ λέγει πάντα μὲ συνοφρυωμένο ἄγριο ὕφος.

--- Καὶ γιατὶ τὰ σκότωσες; Δὲν τὰ λυπήθηκες;

--- Δὲν ξέρω. Ἔτσι μοῦ εἶπε. Δὲν ξέρω.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην παρεμβαίνει ἡ ἀδελφὴ τῆς κατηγορουμένης, ὀνόματι Χαρίκλεια.

Μόλις κυττάξετε τὴ Χαρίκλεια πείσθε, ὅτι εἶναι ἀδελφὴ τῆς Μαρίας.

Τραβᾶ ζωηρὰ τὴ κατηγορουμένη καὶ τῆς λέγει, ἐνῷ μὲ κεραυνοβολεῖ μὲ μιὰ ματιὰ ἀπὸ κεῖνες ποῦ τὰς νοιώθει κανεὶς στὸ κόκκαλο.

--- Μὴ τοῦ μιλᾷς!

Πλησιάζω τὴ μητέρα τῶν δύο γυναικῶν, μιὰ γρηὰ μὲ ἄθλιο ἐξωτερικό, σὰν ζητιάνα, ἡ ὁποία μοῦ λέγει.

--- Ἡ κόρη μου ἡ Μαρία εἶναι δώδεκα χρόνια ζωντοχήρα. Εἶχε καὶ τρία ἄλλα παιδιὰ ποῦ τῆς πέθαναν.

Ἐνῷ ἡ γρηὰ πρόκειται νὰ ἐξακολουθήσῃ πάλιν ἐπεμβαίνει ἡ Χαρίκλεια καὶ τὴν τραβᾷ, ἡ ὁποία ὡρισμένως δὲν μὲ χωνεύει.

Ἐπὶ τέλους πλησιάζω τὸν χωροφύλακα τῶν Κεντρικῶν Ἐνωμοτιῶν Γεώργιον Τσατάνη, τὸν ἀνακαλύψαντα τὸ ἔγκλημα, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀποσπασμένος ὡς φύλαξ στὰ Γραφεῖα τῶν Παρακαταθηκῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ Μαρία εἰργάζετο ὡς καθαρίστρια.

Ὁ Γεώργιος Τσατάνης μοῦ διηγεῖται τὴν ἱστορίαν ὡς ἑξῆς.

--- Εἶχα ἰδεῖ μαζὺ μὲ ἄλλους συναδέλφους μου τὴν εἴδησι τῆς εὑρέσεως τῶν δύο σφαγμένων παιδιῶν. Μοῦ εἶχε κάμει ἐντύπωσι τὸ γεγονὸς ὅτι ἐνῷ ἔβλεπα τὴ Μαρία Σκάγιαννη μὲ φουσκωμένη κοιλιά, ἔξαφνα τὴ Δευτέρα τὴ βλέπω ἀδύνατη σὰν τοῖχο καὶ μὲ χλωμὶ ὄψι. Δὲν τὴν προσέχαμε καὶ πολύ, ἐννοεῖται, διότι ἐνομίζαμε ὅτι ἔπασχε ἀπὸ ὑδρωπικία, ὅταν εἶδα ὅμως τὴν εἴδησι τῆς παιδοκτονίας, ἄρχισα νὰ ὑποπτεύωμαι κάτι, ἀνέφερα τὰς ὑποψίας μου εἰς τὸν κ. Διευθυντὴν τῶν Παρακαταθηκῶν, ὁ ὁποῖος μοῦ ἀνέθεσε νὰ διευκρινήσω τὴν ὑπόθεσιν. Πῆγα στὸ δωμάτιο τῆς Μαρίας χθὲς καὶ ἀρχίζω ἀνάκρισιν. Τὴν ἐρωτῶ μήπως ἔκαμε τοκετόν, μοῦ ἀρνεῖται στὴν ἀρχή, ἔπειτα ὅμως τὴν λέγω ὅτι τὴν εἶδα ποῦ ἐπέταξε τὰ παιδιά, ὅτι ἔχω ἔγγραφον νὰ τὴν συλλάβω καὶ τέλος τὴν καταφέρνω νὰ μοῦ τὰ ὁμολογήσῃ ὅλα. Μοῦκαμε ἐντύπωσι τὸ ὕφος της ὅταν μοῦ εἶπε, »Σῶσέ με!» Τελείως ψυχρὸ σὰν τὸ πρᾶμα νὰ μὴ τῆς ἔκαμε καμίαν ἐντύπωσιν. Μὲ τὴν ἴδια ἀπάθεια μοῦ διηγήθη τὴν ἱστορία τοῦ ἐγκλήματος, θὰ ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι μιλᾷ ὄχι γιὰ τὰ παιδιά της, ἀλλὰ γιὰ γατάκι της.

Ἰδοὺ ἡ ἱστορία σᾶς τὴν ἀναφέρω μὲ τὰ ἴδια της λόγια.

»Τὴ Δευτέρα τὸ πρωῒ στὰς δέκα ἐγέννησα δύο παιδιὰ χωρὶς πόνους, μὲ μεγάλη εὐκολία μάλιστα, ἐπειδὴ ὅμως ὅλο κλαίγανε γιὰ νὰ τὰ κάμω νὰ σωπάσουν πῆρα τὸ μαχαῖρι καὶ τοὺς ἔκοψα ὁ λαιμό. Ἀλλοιῶτικα θὰ ἔπαιρναν χαμπάρι. Τὰ τύλιξα μέσα στὸ σεντόνι καθὼς ἦταν καὶ τἄβαλα κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι μου. Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ πῆγα καὶ τὰ πέταξα στὸ περιβολάκι τοῦ Πανεπιστημίου». Ὅλ' αὐτὰ τὰ ἀνεκοίνωσα στοὺς συναδέλφους μου καὶ τὸν κ. Διευθυντήν, ἔπειτα δὲ εἰς τὸν ὑποδιευθυντὴν τῆς ἀστυνομίας ἀντισυνταγματάρχην κ. Πανταζῆν, ὁ ὁποῖος μὲ παρέπεμψε στὸν ἀστυνόμο τοῦ 5ου τμήματος κ. Τσουπάκη καὶ μὲ συνοδεία χωροφυλάκων προχθὲς κατὰ τὰς 7 1)1 ἡ Μαρία συνελήφθη.

Ὁ Τσατάνης τονίζει ὅτι ὁ Βασιλάκης κατὰ τὴ γνώμη του, εἶναι ἀθῷος.

--- Κανεὶς δὲ θὰ ἐπλησίαζεν αὐτὸ τὸ τέρας τῆς ἀσχημίας. Εἶναι μᾶλλον ἀνισόρροπη γυναίκα.

--- Πῶς συμβαίνει ὥστε αὐτὴ νὰ ἐνοχοποιῇ τὸν Βασιλάκη τότε;

--- Χθὲς στὴν ἀστυνομία ποῦ τὴν ἀνέκριναν, ὁ κ. ἀστυνόμος γιὰ νὰ τὴν κάμῃ νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἐρώτησε μὲ ποιὸν ἔκαμε τὰ παιδιὰ καὶ θὰ τὴν ἐστεφάνωναν μαζί του. Θὰ τῆς τὸν ἔδιδαν. Ἡ Μαρία λοιπὸν φαίνεται ἐδιάλεξε τὸν καλλίτερο, τὸν πιὸ ὄμορφο.

Χθὲς οἱ συνήγοροι τῆς Μαρίας Σκάγιαννη κ. κ. Βαλσαμάκης καὶ Κωστόπουλος ἐζήτησαν 48ωρον προθεσμίαν διὰ τὴν ἀπολογίαν τῆς κατηγορουμένης, θὰ ὑποβάλουν δὲ ὑπόμνημα, ζητοῦντες τὴν ἐξέτασίν της ὑπὸ εἰδικοῦ νευρολόγου ὡς ἐκφύλου καὶ ἀνισορρόπου.

Μ . . .

ΤΟΥΡΚΙΑ-ΚΕΜΑΛ-ΑΝΖΑΒΟΥΡ

ΚΩΝ)ΠΟΛΙΣ, 19 Μαρτίου (Ἰδ. τηλ. Ἀκρ.).- Ὁ Κεμὰλ προέβη εἰς τὴν προκήρυξιν τῶν ἐκλογῶν διὰ τὴν 3ην Ἀπριλίου. Ἡ Ὀθωμανικὴ Ἐθνοσυνέλευσις θὰ συνέλθῃ εἰς Ἄγκυραν, τοῦ Κεμὰλ ἀναγνωρίζοντος μὲν τὴν Κυβέρνησιν Κων)λεως, ἀλλὰ ἐπιμένοντος ὅπως ἕδρα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ὁρισθῇ ἡ Ἄγκυρα. Ὁ ἀντικεμαλιστὴς Ἀνζαβοὺρ προήλασε μέχρι Πανόρμου. Ἡ προέλασις αὐτὴ δὲν ἀπειλεῖ ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν Ἄγκυραν καὶ δὲν θεωρεῖται ὡς ἐκτάκτου σοβαρότητος ἀντίδρασις κατὰ τοῦ Κεμάλ.

ΧΑΟΣ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΑΝΙΑΝ

ΠΑΡΙΣΙΟΙ, 19 Μαρτίου (Ἀθ. Πρ.). Τηλεγραφοῦσιν ἐκ Κοπενάγης. Ἡ κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἐπαύθη ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ἠρνήθη νὰ συνεχίσῃ διαχειριζομένη τὰς τρεχούσας ὑποθέσεις μέχρι τῆς συγκλήσεως τῆς νέας Βουλῆς.

Η ΠΑΡΑΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Τὸ σήμερον συνερχόμενον Ὑπουργικὸν Συμβούλιον εἶναι πιθανόν, ὅτι θὰ συζητήσῃ τὸ σκόπιμον τῆς διὰ Συντακτικοῦ διατάγματος τριμήνου παρατάσεως τῆς Βουλῆς.

ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ

ΘΕΣ)ΝΙΚΗ, 19 Μαρτίου. (Τηλ.). Κατόπιν μηνύσεως τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἀνατολ. Μακεδονίας κ. Κ. Γκότση ὁ ἰδιοκτήτης τῆς ἐφημερίδος »Μακεδονία» κ. Βελίδης καὶ ὁ ἀρχισυντάκτης αὐτῆς Λεβαντῆς κατεδικάσθησαν εἰς δίμηνον φυλάκισιν καὶ χιλιόδραχμον πρόστιμον.

Απρίλιου 1920